

APSTIPRINĀTS

ar Rūjienas novada domes 2012.gada 19.jūlija lēmumu (protokols Nr.7, 48#)

Rūjienas novada domes priekšsēdētājs _____ Guntis Gladkins

Rūjienas novada dome

Rūjienas novada teritorijas plānojums

2012.-2024.gadam

I.daļa

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Konsultāciju uzņēmums „Grupa 93”
2012.gads

Teritorijas plānojums tiek izstrādāts Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētā projekta
1DP/1.5.3.2.0/10/APIA/VRAA/050 ietvaros

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Saturs

IEVADS	5
Teritorijas plānojuma juridiskais status un pielietojums	6
Teritorijas plānojuma izstrādes pamatprincipi	6
Novada vēsturiskā attīstība	6
1. PLĀNOŠANAS KONTEKSTS	7
1.1. Nacionālā līmeņa nostādnes	7
1.1.1. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam.	7
1.1.2. Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013.gadam	10
1.1.3. Latvijas Stratēģiskās attīstības plāns 2010.-2013.gadam	10
1.2. Reģiona līmeņa nostādnes	10
1.2.1. Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2007.-2013.gadam.....	10
1.2.2. Vidzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2007.-2027.gadam	11
1.2.3. Valmieras rajona teritorijas plānojums 2008.-2020.gadam	16
1.3. Vietējā līmeņa nostādnes	16
1.3.1. Apkārtējās pašvaldības	16
1.3.1.1. Naukšēnu novads	17
1.3.1.2. Burtnieku novads	17
1.3.1.3. Mazsalacas novads.....	17
1.3.1.4. Igaunijas Republika	18
1.3.2. Rūjienas novads	18
1.3.2.1. Attīstības programma 2012.-2018.gadam un Ilgtspējīgas attīstības stratēģija.....	18
1.3.2.2. Teritorijas plānojumi	19
1.3.2.3. Īstenotie un realizācijā esošie infrastruktūras projekti	20
1.3.2.4. Sadarbība ar ārzemju pašvaldībām un citām institūcijām	21
2. RŪJIENAS NOVADA VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS	22
2.1. Novada portrets	22
2.2. Attīstību ietekmējošie faktori	31

3. DABAS APSTĀKĻI UN RESURSI	32
3.1. Klimats	32
3.2. Ģeoloģiskais raksturojums	33
3.3. Reljefs	33
3.4. Dabas resursi	34
3.4.1. Derīgie izrakteņi	35
3.4.2. Pazemes ūdeņi, to ieguve un izmantošana	35
3.5. Dabas teritorijas	37
3.5.1. Meži, purvi	37
3.5.2. Lauksaimniecības zemes	38
3.5.3. Virszemes ūdeņi	41
3.5.4. Bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgas teritorijas un objekti	44
3.6. Ainavas	48
4. KULTŪRAS PIEMINEKĻI	51
4.1. Valsts aizsargājамie kultūras pieminekļi	51
4.2. Pašvaldības aizsargājамie kultūrvēsturiski nozīmīgie objekti	54
4.3. Citi kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti	56
5. VIDES STĀVOKĻA RAKSTUROJUMS	57
5.1. Gaisa kvalitāte	57
5.2. Trokšņa līmenis	57
5.3. Virszemes ūdeņu kvalitāte	57
5.4. Pazemes ūdeņu kvalitāte	59
5.5. Notekūdeņu attīrīšana un paliekošais piesārņojums	59
5.6. Atkritumu saimniecība	60
5.7. Riska objekti un teritorijas	61
6. TERITORIJAS STRUKTŪRA UN IZMANTOŠANA	65
7. APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA	65
8. UZŅĒMĒJDARBĪBAS AKTIVITĀTES	67
9. SOCIĀLĀ INFRASTRUKTŪRA	68
10. NEKUSTAMO ĪPAŠUMU TIRGUS RAKSTUROJUMS	70
11. RŪJIENAS NOVADA TĒLPISKĀ STRUKTŪRA	70
12. TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA	71
12.1. Valsts autoceļi un dzelzceļš	71

12.2.	Pašvaldības ceļi un ielas	73
12.3.	Sabiedriskā transporta organizācija	75
13.	INŽENIERAPGĀDE UN TEHNISKĀ INFRASTRUKTŪRA	75
13.1.	Ūdensapgāde.....	76
13.2.	Notekūdeņu savākšana un attīrīšana	76
13.3.	Ugunsdzēsība.....	78
13.4.	Siltumapgāde.....	79
13.5.	Gāzes apgāde.....	81
13.6.	Elektroapgāde	81
13.7.	Sakari	82
14.	TERITORIJAS PLĀNOJUMA RISINĀJUMU APRAKSTS UN PAMATOJUMS	83
14.1.	Teritorijas attīstības mērķi un virzieni	83
14.2.	Teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas risinājumi (kopsavilkums).....	85
14.3.	Teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas zonējums	88
Pielikumi		89
1.	pielikums Lielākie purvi novada teritorijā	89
2.	pielikums Dižkoku saraksts	90
3.	pielikums Dižakmeņu saraksts.....	97
4.	pielikums Ūdensapgādes urbumi un to aizsargjoslas	100
5.	pielikums Derīgo izrakteņu atradnes Rūjienas novadā un to krājumu atlikumi	103
6.	pielikums Potenciāli piesārņotās vietas.....	104
7.	pielikums Paaugstinātas bīstamības objekti un to drošības aizsargjoslas	106
8.	pielikums Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	107
9.	pielikums Valsts aizsargājami kultūras pieminekļi.....	108
10.	pielikums Pašvaldības aizsargājami kultūrvēsturiski nozīmīgie objekti (saraksts).....	110
11.	pielikums Pašvaldības aizsargājami kultūrvēsturiski nozīmīgie objekti	111
	(foto fiksācijas)	111
12.	pielikums Lauksaimniecības un mežsaimniecības nozaru saimniecības.....	113
13.	pielikums Uzņēmumi Rūjienas novadā.....	116

IEVADS

Rūjienas novada teritorijas plānojums izstrādāts 2011./2012.gadā, Rūjienas novada pašvaldībai sadarbojoties ar konsultāciju uzņēmumu SIA „Grupa 93”, saskaņā ar noslēgto līgumu.

Teritorijas plānojuma izstrāde uzsākta atbilstoši likuma „Teritorijas plānošanas likums”, MK noteikumu Nr.1184 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma noteikumi” (06.10.2009.) prasībām un procedūrai un novada domes apstiprinātajam Darba uzdevumam un saskaņā ar Rūjienas novada domes pieņemto lēmumu 16.02.2012. prot.Nr.2,5#, tiks pabeigta pēc likuma „Teritorijas attīstības plānošanas likums”(13.10.2011.) prasībām.

Plānojums izstrādāts, ņemot vērā līdzšinējos pašvaldības plānošanas dokumentus, zemes īpašumu struktūru, darba uzdevumu plānojuma izstrādei, augstākā plānošanas līmeņa dokumentus, nacionālās programmas un nozaru attīstības plānus, apkārtējo pašvaldību plānošanas dokumentus, attīstības tendences, LR spēkā esošo normatīvo aktu prasības, Rūjienas novada iedzīvotāju, uzņēmēju, politiķu redzējumu par novada tālāko attīstību, plānojuma izstrādē iesaistīto ekspertu u.c. speciālistu viedokļus un institūciju - AS „Latvijas gāze”, Dabas aizsardzības pārvalde, Latvijas valsts radio un televīzijas centrs, Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, Satiksmes ministrija, SIA „Tele2”, SIA „Bite Latvija”, SIA „Lattelecom”, SIA „Latvijas mobilais telefons”, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija, Valsts meža dienesta Ziemeļvidzemes virsmežniecība, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Valsts vides dienesta Valmieras reģionālā vides pārvalde, Valsts zemes dienests, VAS „Latvenergo”, VAS „Latvijas valsts ceļi”, VAS „Latvijas Valsts meži”, Veselības inspekcija, Vidzemes plānošanas reģions, VSIA Zemkopības ministrijas Vidzemes reģiona meliorācijas nodaļa (skat. IV.daļu „Pārskats par teritorijas plānojuma izstrādi”) nosacījumus.

Teritorijas plānojuma izstrādes mērķis

Izstrādes mērķis ir nostiprināt tiesisko pamatu Rūjienas novada teritorijas ilgtspējīgai un līdzsvarotai attīstībai un nodrošināt pieņemto lēmumu pēctecību teritorijas plānošanas jomā. Radīt pamatu ilgstošai, stabilai Rūjienas novada pašvaldības ekonomiskai attīstībai, nodrošināt atbilstošu dzīves līmeni, izmantojot pašvaldībā esošos resursus, ievērojot tradīcijas, apzinot kultūrvēsturisko mantojumu un veicinot tā saglabāšanu, paredzot teritorijas racionālu izmantošanu un reglamentējot būvniecības kārtību tajā, sabalansējot privātīpašnieku un sabiedrības intereses.

Teritorijas plānojuma izstrādes uzdevumi

1. Izvērtēt novada teritorijas attīstības potenciālu un noteikt tā izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumus.
2. Radīt priekšnoteikumus vides kvalitātes un teritorijas racionālas izmantošanas nodrošināšanai, rūpniecisko un vides risku novēršanai.
3. Analizēt esošās apbūves teritorijas un ņemot vērā ierobežojumus, ko nosaka inženierģeoloģiskie apstākļi, aizsargājamie dabas objekti, aizsargjoslas un teritoriju apgādes iespējas ar inženierkomunikācijām, izstrādāt priekšlikumus apbūves, ražošanas un noliktavu, darījumu iestāžu, sabiedrisko objektu izvietojumam un attīstībai.
4. Izvērtēt visu atļauto zemes izmantošanas veidu apbūves teritorijas, lai veicinātu novada ekonomisko attīstību.
5. Veicināt optimālu transporta sistēmas funkcionēšanu un pakalpojumu pieejamību.
6. Saglabāt dabas un kultūrvēsturisko mantojumu, ainavisko un bioloģisko daudzveidību.
7. Radīt labvēlīgus apstākļus uzņēmējdarbības attīstībai un investīciju piesaistei.
8. Iekļauties visu līmeņu teritorijas plānošanas pasākumos.

Teritorijas plānojuma sastāvs

I.daļa „Paskaidrojuma raksts” - apkopota informācija, kas raksturo novada teritorijas pašreizējo izmantošanu, sociālās un tehniskās infrastruktūras nodrošinājumu un attīstības vajadzības, sniedz ieskatu par notiekošajiem sociāli ekonomiskajiem procesiem un tos ietekmējošiem faktoriem. Situācijas raksturojums sagatavots, balstoties uz pašvaldības rīcībā esošo informāciju, statistikas datiem, valsts iestāžu rīcībā esošo informāciju, līdzšinējos plānošanas dokumentos un projektos ietvertu informāciju un ekspertu viedokļiem.

II.daļa „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” ir instruments Attīstības programmā izstrādātās vīzijas un Teritorijas plānojumā nosprausto mērķu sasniegšanai un nosaka novada teritorijas plānojumā paredzēto plānoto (atļauto) zemes izmantošanu, kā arī tai atbilstošas zemes īpašnieku un valdītāju tiesības un pienākumus.

III. „Grafiskā daļa” sagatavota uz Valsts Zemes dienesta vienkāršotās topogrāfiskā kartes M 1: 10 000 pamatnes (izgatavota 2010.gadā) koordinātu sistēmā LKS-92, digitālā un analogā formātā. Grafiskajos materiālos atspoguļota teritorijas esošā izmantošana un teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana. Pilnīgākai situācijas uztveramībai sagatavotas tematiskās kartes vai shēmas. Rūjienas pilsētas un ciemu teritorijas sagatavotas M 1:5000, novada lauku teritorija M 1:10 000.

IV.daļa „Pārskats par teritorijas plānojuma izstrādi” - atsevišķā sējumā apkopota teritorijas plānojuma izstrādes dokumentācija (pašvaldības lēmumi, darba uzdevums, valsts institūciju sniegtie nosacījumi un atzinumi, iedzīvotāju iesniegtie priekšlikumi un ziņojums par to iekļaušanu vai noraidīšanu teritorijas plānojumā, publikācijas presē un citi teritorijas plānojuma sabiedriskās apspriešanas procesu raksturojošie materiāli.

Vides pārskats sagatavots teritorijas plānojuma stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra ietvaros.

Teritorijas plānojuma juridiskais status un pielietojums

Rūjienas novada teritorijas plānojums ir tiesiskais pamats (saistošie noteikumi) novada teritorijas izmantošanai turpmākajiem 12 gadiem un nosaka teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu (funkcionālo zonējumu) un izmantošanas nosacījumus.

Teritorijas plānojuma prasības ir saistošas, izstrādājot lokālplānus, detālplānojumus un veicot jebkuru zemes vienību sadalīšanu, apvienošanu un robežu pārkārtošanu, būvprojektēšanu un būvniecību un citu saimniecisko darbību Rūjienas novada teritorijā.

Teritorijas plānojuma izstrādes pamatprincipi

Ilgspējības princips, kas nodrošina esošajām un nākamajām paaudzēm kvalitatīvu vidi, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionālu dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu, dabas un kultūras mantojuma attīstību un saglabāšanu.

Interesu saskaņotības princips, kas nodrošina, ka teritorijas plānojumu izstrādā saskaņā ar citiem teritorijas plānojumiem un šajā plānojumā saskaņo valsts, plānošanas reģionu, pašvaldību un privātās intereses.

Daudzveidības princips, kas nodrošina, ka teritorijas plānojuma izstrādē tiek ņemta vērā dabas, kultūrvides, cilvēku un materiālo resursu un saimnieciskās darbības daudzveidība.

Detalizācijas princips, kas nodrošina, ka teritorijas plānošana nacionālajā, plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību līmenī tiek paredzēta ar atšķirīgu detalizācijas pakāpi.

Konkurences princips, kas nodrošina, ka teritorijas plānojums rada vienlīdzīgus priekšnoteikumus uzņēmējdarbībai.

Nepārtrauktības un pēctecības princips, kas nodrošina, ka, mainoties spēkā esošajam plānojuma pamatojumam, teritorijas plānojums tiek grozīts, saglabājot tās teritorijas plānojuma daļas, kuru pamatojums nav mainījies.

Atklātības princips, kas nodrošina, ka teritorijas plānojums tiek izstrādāts, iesaistot sabiedrību un nodrošinot informācijas un lēmumu pieņemšanas atklātumu.

Novada vēsturiskā attīstība

Rūjienas novads izveidots 01.07.2009. apvienojoties 5 bijušā Valmieras rajona pašvaldībām - Rūjienas pilsētai, Ipiķu, Jeru, Lodes un Vilpulkas pagastiem. Novada centram Rūjienai pilsētas tiesības piešķirtas no 1920.gada.

Vidzemē pagastus izveidoja ap 1819.gadu. Sākumā vai katra muiža, ieskaitot mācītājmuižas, veidoja savu pagastu. 1886.gadā statistiskajā gadagrāmatā par Vidzemes guberņu uzrādīti 100 Valmieras apriņķa pagasti. Šajā laikā Valmieras apriņķī ietilpa ne tikai lielākā daļa tagadējā Limbažu rajona, bet arī Straupes un Raiskuma puse.

19.-20.gs. mijā un 20.gs. sākumā sīkie pagasti tika apvienoti un Latvijas valsts dibināšanas laikā pagastu skaits jau bija mazāks par 50. Liela administratīva pārkārtošana Latvijā notika 1925.gadā, kad mainījās ne tikai apriņķu, bet arī novadu robežas.

Nākošā lielākā administratīvā reforma notika 1949.gada nogalē, kad apriņķi sadalīja 4 rajonos - Alojās, Limbažu, Rūjienas un Valmieras, savukārt pagastus likvidēja un katru no tiem sadalīja 1-3 ciemu padomēs. Kopā bijušajā Valmieras apriņķī izveidoja 97 ciemu padomes. Daļa no tām dabūja agrākos pagastu nosaukumus, kamēr citām tika doti jaunveidoti nosaukumi. Valmieras rajonā iekļāva 27 ciema padomes, bet Rūjienas - 25. Šo mazo ciema padomju mūžs gan nebija ilgs - jau 1954.gadā Valmieras un Rūjienas rajonos katrā bija vairs tikai 13 ciema padomes. Tajā laikā veidojās vairums pašreizējo pagastu nosaukumu, kamēr to robežas mainījās līdz dažādajām kolhozu un padomju saimniecību radīšanām, pārdalīšanām un apvienošanām. 1959.gadā Rūjienas rajonu pievienoja Valmieras rajonam.

Rūjiena - novada centrs

Vēstures avotos Rūjiena kā prāvs miests minēts jau 1260.-70.gados, kā arī 1461.gadā. XVI gadsimtā arhīvu dokumentos Rūjiena pirmo reizi nosaukta par pilsētu, taču drīz pēc tam nopostīta reizē ar pili Krievijas-Zviedrijas karā un turpmāk vairākus gadsimtus attīstījies ar grūtībām. Tikai XIX gs. II pusē sākusies rosīgāka miesta izaugsme. Īsi pirms 1900.gada, kad atklāja Valkas-Pērnavas šaursliežu līniju, Rūjiena pēc tās iedzīvotāju skaita jau bija izaugusi līdz mūsdienu apmēriem.

Latvijas pirmās brīvvalsts laika sākumā 1920.gadā. Rūjienai tika piešķirtas pilsētas tiesības. 1920.-30.-jos gados tā tika uzskatīta par īpaša Rūjienas agronomiskā rajona centru. 1937.gadā līdz tai izbūvēja Rīgas-Rūjienas dzelzceļa līniju, kas varēja būtiski mainīt pilsētas lomu Valmieras reģionā. Taču kara laikā Rūjiena tika daļēji nopostīta un sāka atpalikt no bijušā apriņķa trešās pilsētas - Limbažiem gan saimnieciskā, gan apdzīvotības ziņā, kaut agrāk bija par to pārāka.

Savu nosaukumu Rūjiena ieguvusi no pilsētai cauri tekošās Rūjas upes, tā savukārt, visticamāk, no igauņu vārda ruhi - sile, vienkoču laiva, jo Rūja senatnē bijusi nozīmīgs Livonijas ūdensceļš, bet pats Rūjienas novads ietilpis igauņu Sakalas valstī. Rūjienas novadam ir sena un bagāta vēsture: jau senatnē novads dēvēts par Vidzemes maizes klēti, krievu kņazi valkājuši prasmīgo rūjieniešu audēju austās drānas.

Rūjienieši bija pirmie, kas atzina, ka lieli pasākumi veicami ciešā vienprātībā un kopdarbā. Tas izpaudās dažādu biedrību dibināšanā. Šī vienprātība un savas pilsētas mīlestība vienojusi rūjieniešus visos laikos.¹

Ipiķu pagasts

1935.gadā Valmieras apriņķa Ipiķu pagasta platība bija 54km² un tajā dzīvoja 832 iedzīvotāji. 1945.gadā pagastā izveidoja Ipiķu un Mežgaļu ciema padomes, bet pagastu 1949.gadā likvidēja. Ipiķu ciems ietilpis Rūjienas (1949.-1959.) un Valmieras (pēc 1959.g.) rajonos. Ipiķu ciemam 1951.gadā pievienoja likvidēto Mežgaļu ciemu, 1971.gadā - Ramatas ciema kolhoza „Rosme” teritoriju. 1990.gadā ciemu reorganizēja par pagastu. 2009.gadā Ipiķu pagastu kā administratīvo teritoriju iekļāva Rūjienas novadā.

Jeru pagasts

Jeru pagasta nosaukums cēlies no Jeru (Ģeru) muižas, kuru 1529.gadā ordeņa mestrs izlēņoja R.Zeieram. 1638.gadā Vidzemes arklu revīzijas datos minētas 4 lielākās novada muižas - Endzeles, Paipusu, Jeru un Oleru muiža. 1935.gadā pagasta platība bija 98km². 1945.gadā pagastā izveidoja Jeru un Oleru ciema padomes. 1953.gadā Oleru ciemu pievienoja Jeru ciemam. 1975.gadā ciemam pievienoja Rūjienas pilsētas lauku teritorijas daļu Rūjas kreisajā krastā. 1990.gadā ciemu reorganizēja par pagastu. 2009.gadā Jeru pagastu iekļāva Rūjienas novadā.

Lodes pagasts

Pirmo reizi vēstures avotos Lodes pagasts minēts 1504.gadā. Tas aptver bijušo Arakstes un Lodes muižu teritoriju. 1935.gadā Arakstes pagastu pievienoja Valmieras apriņķa Lodes pagastam. Kopējā platība bija 65,09km² un tur dzīvoja 943 iedzīvotāji. 1945.gadā pagastā izveidoja Lodes un Arakstes ciema padomes, bet pagastu 1949.gadā likvidēja. Lodes ciems ietilpis Rūjienas (1949.-1959.) un Valmieras (pēc 1959.g.) rajonos. 1954.gadā Lodes ciemam pievienots likvidētais Arakstes ciems. 1990.gadā ciemu reorganizēja par pagastu. 2009.gadā Lodes pagastu iekļāva Rūjienas novadā.

Vilpulkas pagasts

1945.gadā Valmieras apriņķa Ternejas pagastā izveidoja Vilpulkas ciemu. Vilpulkas ciems ietilpis Rūjienas (1949.-1959.) un Valmieras (pēc 1959.g.) rajonos. 1954.gadā Vilpulkas ciemam pievienoja likvidēto Virķēnu ciemu. 1990.gadā ciemu reorganizēja par pagastu. 2009.gadā Vilpulkas pagastu kā administratīvo teritoriju iekļāva Rūjienas novadā.

1. PLĀNOŠANAS KONTEKSTS

1.1. Nacionālā līmeņa nostādnes

1.1.1. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam.

„Attīstības plānošanas sistēmas likuma” 9.panta 4.daļā noteikts, ka stratēģija ir hierarhiski augstākais valsts attīstības plānošanas dokuments un tajā izvirzītie valsts ilgtermiņa mērķi, attīstības prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva tiek īstenota, realizējot pakārtotu nozaru un teritoriju attīstības politiku. Līdz ar to 2010.gada 10.jūnijā Latvijas Republikas Saeima apstiprinātā „Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam” (turpmāk - LIAS 2030) kļūst par valsts galveno attīstības plānošanas instrumentu un pilda arī nacionālā plānojuma funkciju nacionālā līmenī.

¹ <http://www.valmrai.lv>

Saskaņā ar LIAS 2030 par galvenajiem ekonomiskās attīstības centriem kļūs pilsētas, pieaugs to ekonomiskā kapacitāte un konkurētspēja. Pilsētas kļūs par katra reģiona un visas valsts attīstības virzītājspēku. Pilsētvides kvalitātes paaugstināšana nodrošinās estētiski un funkcionāli piemērotu un drošu dzīves telpu iedzīvotājiem, radīs priekšnosacījumus investīciju piesaistei, uzņēmējdarbības attīstībai un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai. Ir jāpanāk pilsētas teritoriju sabalansēta attīstība, tostarp atjaunojot pilsētas degradētās teritorijas. Katrai pilsētai ir jāspecializējas, izmantojot savas unikālās īpatnības, stiprinot savu īpašo lomu un identitāti.

Vidzemes attīstības centru funkcionālā tīkla galvenie balsti ir Valmiera kā izglītības, ražošanas un inovāciju centrs un Cēsis kā kultūras un tūrisma centrs. Šīs pilsētas sadarbībā ar Valku (kopā ar Valgu - Latvijas Ziemeļu vārti), Limbažiem, Madonu, Smilteni, Alūksni, Gulbeni un Balviem veidos reģiona izaugsmei nepieciešamo kritisko masu, vienlaikus stiprinot Vidzemes reģiona pievilcīgumu un konkurētspēju. Attīstības centru savstarpējā sadarbība un papildinātība, zināšanu un pieredzes apmaiņa sekmēs reģiona inovatīvas uzņēmējdarbības attīstību, kā arī stiprinās pārrobežu sadarbību ar Igauniju un Krievijas ziemeļrietumu reģioniem.

Mazajām pilsētām un atsevišķos gadījumos lielākajām lauku apdzīvotajām vietām ir jāpilda novadu nozīmes attīstības centru loma, sniedzot apkārtējo teritoriju iedzīvotājiem pakalpojumus un nodrošinot darba vietas. Novadu nozīmes attīstības centriem ir jāiekļaujas kopējā nacionālās un reģionālās nozīmes attīstības centru funkcionālajā tīklā. Tāpēc novadu nozīmes attīstības centros ir jākoncentrē pakalpojumi, kas nodrošina pievilcīgu dzīves vidi un priekšnoteikumus ekonomikas attīstībai. Novada nozīmes attīstības centrus nosaka reģionālā un vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentos.

Pilsētas ir apkārtējo lauku teritoriju, t.sk. viensētu un ciemu, atbalsta centri, noieta tirgus lauksaimniecības produkcijai, darba un dažādu pakalpojumu saņemšanas vietas lauku iedzīvotājiem. Savukārt lauki, paralēli lauksaimnieciskās un mežsaimnieciskās produkcijas ražošanai, nodrošina rekreācijas iespējas pilsētu iedzīvotājiem, kvalitatīvu dzīves telpu pilsētās strādājošajiem, kā arī teritorijas nelauksaimnieciskai uzņēmējdarbībai. Attīstot lauku tūrismu un citus alternatīvos nodarbes veidus, it sevišķi e-darba iespējas, izmantojot lauku viensētas arī kā brīvdienu un vasaras mājas, jāveicina Latvijai raksturīgā dzīvesveida ar vēsturisko apdzīvotuma struktūru, kultūrainavu un tradīcijām saglabāšana. Izmantojot katras teritorijas īpašās priekšrocības un kopīgi risinot problēmas, palielināsies gan pilsētu, gan lauku teritoriju attīstības iespējas. Pašvaldībām ir jāveicina lauku un pilsētu mijiedarbība, sekmējot:

1. Mobilitātes iespējas, t.sk. nodrošinot attīstības centru sasniedzamību lauku iedzīvotājiem, kā arī radot iespējas lauksaimniecības un mežsaimniecības produkcijas realizācijai;
2. Darbaspēka un zināšanu plūsmu, sekmējot zināšanu pārnesi;
3. Kapitāla plūsmu, dažādojot lauku teritoriju ekonomiku, tradicionālās lauksaimniecības nozares papildinot ar jaunu un inovatīvu produktu ražošanu;
4. Tūrisma plūsmu, novirzot tās no pilsētām uz lauku teritorijām.

Novadu nozīmes attīstības centru attīstība

Turpmākai novadu nozīmes attīstības centru (mazpilsētu, lielo ciemu) sekmīgai attīstībai nepieciešams nodrošināt visa veida infrastruktūras attīstību un tās kvalitātes uzlabošanu, pamata (izglītības, veselības, sociālo u.c.) pakalpojumu un kvalitatīvu mājokļu pieejamību, kultūras un brīvā laika pavadīšanas iespējas, kā arī uzņēmējdarbības aktivitāti, radot darba iespējas iedzīvotājiem, tostarp attīstības centram piegulošajās lauku teritorijās.

Pilsētvides attīstība

Īstenojot ilgtspējīgu pilsētplānošanu, pilsētvides attīstībai nepieciešams komplekss atbalsts. Jāveic pasākumi pilsētas degradēto teritoriju revitalizācijai, pilsētu telpiskās un vizuālās identitātes saglabāšanai un attīstībai (pilsētas centrālo daļu sakārtošana), laikmetīgas kultūrtelpas attīstībai, publiskās infrastruktūras sakārtošanai, pilsētu zaļo zonu un publiskās telpas uzturēšanai, mobilitātes sekmēšanai starp dažādām pilsētas daļām un piepilsētu, t.sk. iedzīvotājiem ar kustību traucējumiem.

Pilsētu un lauku sadarbības sekmēšana

Pilsētu un lauku sadarbību stiprina katras teritorijas īpašo priekšrocību (dabas, kultūras, ekonomiskā, sociālā potenciāla) izmantošana, novēršot nevajadzīgu savstarpējo konkurenci. Būtiski ir nodrošināt pakalpojumu (izglītības, veselības, sociālos, kultūras, izklaides u.c.) un darba vietu pieejamību un sasniedzamību lauku iedzīvotājiem, kā arī rekreācijas un dzīvošanas iespējas pilsētas iedzīvotājiem, attīstot kvalitatīvu un savstarpēji savienojamu transporta infrastruktūru, īpaši uzlabojot ceļu kvalitāti, elektroniskos sakarus un sabiedrisko infrastruktūru, tā radot dzīvošanai pievilcīgu vidi lauku teritorijās.

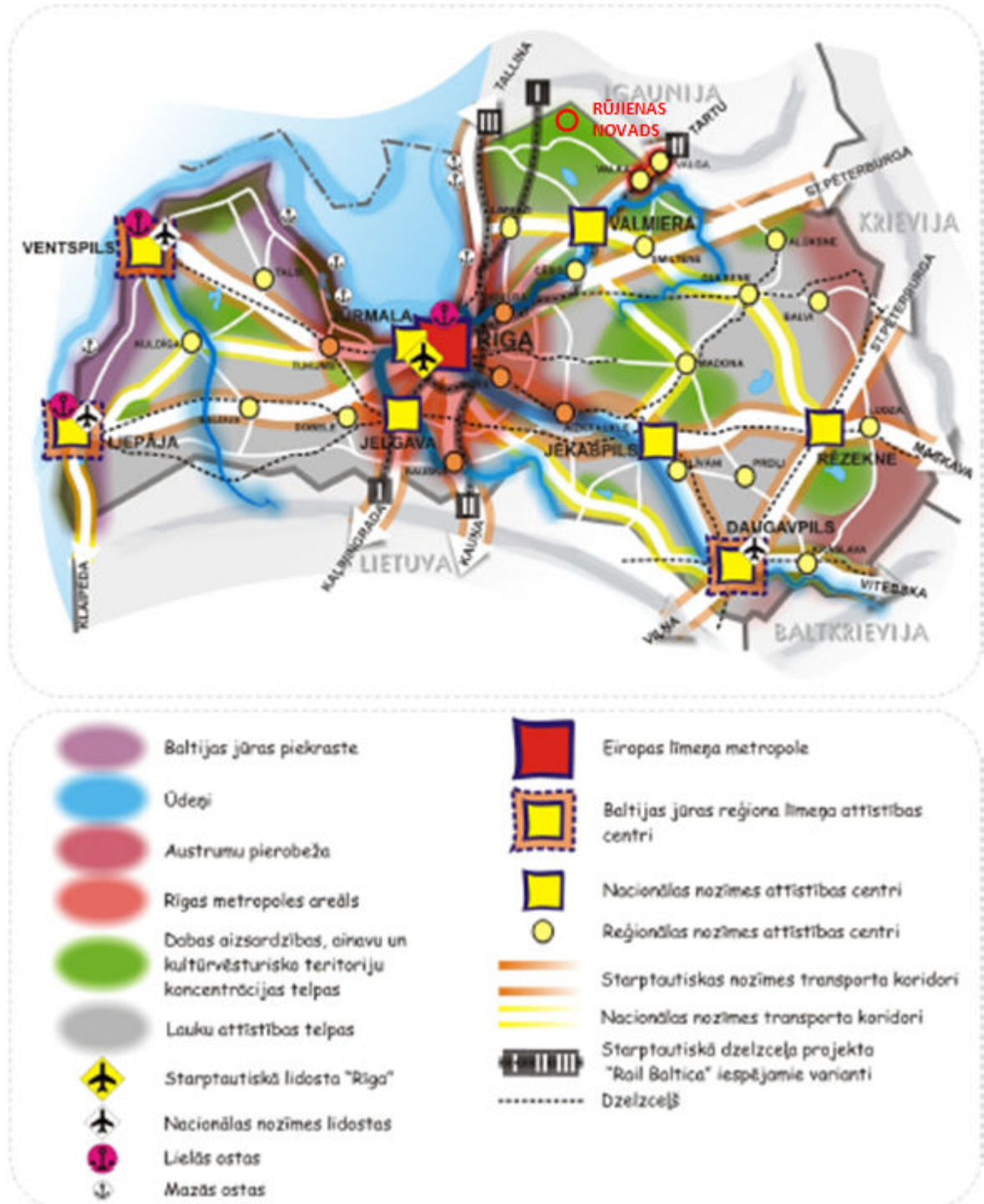
Attīstības centru savstarpējā mijiedarbība un sadarbība

Mijiedarbības un sadarbības sekmēšanai starp attīstības centriem turpmāk jānodrošina to funkcionālā papildinātība dažādās jomās (t.sk. izglītības, kultūras, zināšanu, sociālajā, veselības u.c. jomās) atbilstoši to hierarhijai attīstības centru tīklā, kā arī jānostiprina un jāattīsta dzīvotspējīgu preču un pakalpojumu noieta tirgus.

Lai to īstenotu, ir jāuzlabo mobilitāte, veidojot kvalitatīvu transporta infrastruktūru, jāattīsta uzņēmējdarbība, īpaši mazie un vidējie, t.sk. klastera* tipa uzņēmumi, kā arī jānosaka attīstības centru līmeņiem atbilstošs pakalpojumu minimālais grozs, nodrošinot valsts un pašvaldību pakalpojumu pieejamību pēc „vienas pieturas aģentūras” principa.

*Klasteri - nozaru, uzņēmumu grupa, kurus vieno kopējas izejvielas, ražošanas ķēdes vai citi faktori ar mērķi koordinēt ražošanu.

1.attēls.Latvijas nākotnes telpiskās struktūra („Telpiskās attīstības perspektīva” (6))

Integrēta un ilgtspējīga teritoriju attīstības plānošana un īstenošana

Lai sekmētu pilsētu un lauku teritoriju integrēšanos savstarpēji papildinošos tīklos, jāievēro integrēta pieeja attīstības un atbalsta plānošanā un īstenošanā. Definējot savu lomu funkcionālajos tīklos, katrai pilsētai ir jāfokussējas uz savām priekšrocībām un jāveic pasākumi fiziskās, ekonomiskās un sociālās infrastruktūras un pakalpojumu attīstībai, atsevišķu pilsētas daļu sasaistes uzlabošanai un degradēto teritoriju atjaunošanai. Vienlaikus plānojot un īstenojot attīstību lauku teritorijās, jāparedz pasākumi lauku ekonomikas dažādošanai un pieejamo izaugsmes resursu efektīvākai izmantošanai, tādā veidā sekmējot dzīves kvalitātes uzlabošanu. Lai to panāktu, ir jānodrošina arī nozaru attīstības prioritāšu savstarpēja koordinācija un sasaiste ar teritoriju attīstības prioritātēm, apvienojot fiziskos, sociālos, infrastruktūras, kultūras un vides aspektus, kā arī paredzot ietekmi uz apkārtējām teritorijām.

Pilsētu attīstības plānošanā ir jānovērš pilsētu turpmākas izplešanās tendences, saglabājot piepilsētas dabas resursus, kā arī piemērojot „kompaktas pilsētas” modeli ar jauktu zonējumu, dažādotu zemes izmantošanu un blīvāku apbūvi.

1.1.2. Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013.gadam

Valsts galvenais vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments ir MK 2006.gada 4.jūlijā pieņemtais Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013.gadam (turpmāk - NAP).

NAP definē valsts prioritātes, izvirza vidēja termiņa mērķus, uzdevumus un nosaka rīcības to sasniegšanai. Darbības programmas ir:

1. „Cilvēkresursi un nodarbinātība”;
2. „Uzņēmējdarbība un inovācijas”;
3. „Infrastruktūra un pakalpojumi”.

NAP ieviešanu korigē Latvijas stratēģiskās attīstības plāns (1.2.3.nodaļa).

Latvijas valsts un reģionu attīstībā, galvenā nozīme tiek piešķirta cilvēkresursiem. „LR Saeima 2005.gada 26.oktobrī apstiprināja zinātnieku grupas izstrādāto konceptuālo dokumentu „Latvijas izaugsmes modelis: Cilvēks pirmajā vietā”, kura pamatā ir uz cilvēku centrēta pieeja un izvēle par labu izaugsmes scenārijam. Cilvēka dzīves kvalitātes pieaugums tiek nosaukts par valsts izaugsmes mērķi”.² Lai veicinātu šādu izaugsmi, visiem sabiedrības locekļiem ir jārada vienādas iespējas, un katram ir jānes sava atbildība par šo iespēju izmantošanu.

Valstī jāveicina policentriska telpiskās struktūras attīstība, lai visos novados un reģionos būtu vienādas iespējas. Ir jānodrošina kvalitatīvi, pieejami un konkurētspējīgi sociālie pakalpojumi, kā arī izglītība, kas tendēta uz nepieciešamā darbaspēka sagatavošanu. Tāpat jāveicina komunikācija un sadarbība starp sabiedrību pārvaldes institūcijām un valsti.

1.1.3. Latvijas Stratēģiskās attīstības plāns 2010.-2013.gadam

2010.gada 9.aprīlī apstiprināts Latvijas Stratēģiskās attīstības plāns 2010.-2013. gadam, tas piedāvā esošajai sociāli ekonomiskajai situācijai aktuālu stratēģisko mērķi, prioritātes un rīcības virzienus, kas saistīti ar kvantitatīviem mērķa rādītājiem.

Plāna mērķis ir kāpināt valsts konkurētspēju: sasniegt pozitīvu izaugsmi 2011.gadā (2,3%), 2012.gadā (vismaz par 3%) un 2013.gadā (vismaz par 5%) un samazināt bezdarba līmeni līdz 13% (2013.gadā). Plāna prioritātes līdz 2013.gadam ir: ekonomiskās izaugsmes veicināšana, sociālā drošība un publiskās pārvaldes reformas. Kā viens no rīcības virzieniem paredzēta reģionu atšķirību mazināšana, nepalielinot reģionālās atšķirības, reģionālā IKP uz vienu iedzīvotāju izkliedi saglabājot 44% apmērā (2013.gadā).

Plānots atbalstīt reģionu ekonomisko aktivitāti, nodrošinot mērķtiecīgus un koordinētus ieguldījumus attīstības centros un specifiskajās mērķa teritorijās, paaugstināt pašvaldību finansiālo rīcībspēju, paplašinot un dažādojot pašvaldību budžetu ieņēmumu bāzi, kā arī sekmēt pakalpojumu sasniedzamību visā Latvijas teritorijā.

1.2. Reģiona līmeņa nostādnes

1.2.1. Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2007.-2013.gadam

Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības programma izstrādāta Interreg IIIA projekta NIII-076 „Spatial planning - tool for cross-sectoral and cross-border integration of policies” ietvaros.

Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma apstiprināta 2007.gada 19.septembra Vidzemes plānošanas reģiona attīstības padomes sēdē (protokols nr.10).

² Nacionālais attīstības plāns. LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija, 2006., 8.lpp.

Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma (2007.-2013.gadam) ir vidēja termiņa reģiona plānošanas dokuments, kas nacionālā līmenī ir noteikts kā reģionālās politikas dokuments.

Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programmas izstrādes vispārīgais mērķis ir veicināt reģiona stabilitu, sabalansētu un ilgtspējīgu attīstību, paaugstinot katra iedzīvotāja dzīves kvalitāti un nodrošinot reģiona konkurētspēju starptautiskā mērogā.

Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma sastāv no divām daļām. Šis dokuments ietver pirmo daļu, kurā veikta esošās situācijas analīze, kas noslēdzas ar reģiona stipro pušu, vājo pušu, iespēju un draudu (SVID) analīzi. Otrajā daļā noteikta Vidzemes plānošanas reģiona attīstības vīzija, nosprausti attīstības mērķi un rīcības virzieni to sasniegšanai.

Vidzemes reģiona stratēģiskās prioritātes tika noteiktas, ievērojot reģiona vajadzības un līdzsvaru starp resursus radošajām un resursus patērējošajām nozarēm:

1. Infrastruktūras un pakalpojumu attīstība;
2. Ekonomiskā attīstība, konkurētspējas palielināšana un virzība uz zināšanu ietilpīgu ekonomiku;
3. Cilvēkresursu attīstība un nodarbinātības paaugstināšana;
4. Lauku attīstība.

Mainās lauku ekonomiskās darbības formas. Saskaņā ar 4.prioritāti: LAUKU ATTĪSTĪBA, lauku teritorijas, kuras robežojas ar izaugsmes/attīstības centriem var attīstīt jaunus apbūves modeļus, kuros apvienotas gan lauku, gan pilsētu teritoriju pozitīvās iezīmes.

Ņemot vērā politiskās un finansējuma piesaistes struktūras izmaiņas, plāna īstenošana ir laba, daļa no plānotajiem pasākumiem ir īstenota.

1.2.2. Vidzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2007.-2027.gadam

Vidzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2007.-2027.gadam stājies spēkā 2007.gada 22.decembrī. Tas ir ilgtermiņa teritorijas plānošanas dokuments, kas nosaka Vidzemes plānošanas reģiona telpisko attīstību. Plānojumu apstiprinājusi Vidzemes plānošanas reģiona attīstības padome.

Vidzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojuma apdzīvojuma plānošanas vadlīnijas nosaka, plānojot teritoriju attīstību, ņemt vērā apkalpes teritoriju, kas ir centra sasniedzamība ar sabiedrisko transportu, ceļā pavadītais laiks:

1. Nacionālas nozīmes centriem - mazāks par 60 minūtēm;
2. Reģionālas nozīmes centriem - mazāks par 45 minūtēm;
3. Novadu nozīmes centriem - mazāks par 30 minūtēm;
4. Vietējas nozīmes centriem - mazāks par 20 minūtēm.

Plānojot pašvaldību teritoriju apdzīvojumu, Vidzemes reģionā noteikti četri attīstības centru līmeņi:

1. Vietējās nozīmes centrs;
2. Novadu nozīmes centrs;
3. Reģionālas nozīmes centrs;
4. Nacionālas nozīmes centrs.

Novadu nozīmes centri, pie kuriem pieder **Rūjienas pilsēta**, nodrošina vienas vai vairāku vietējo teritoriālo vienību iedzīvotājiem regulāri un epizodiski nepieciešamos pakalpojumus, ir vietējo pašvaldību administratīvie centri vai pakalpojumu saņemšanas vietas.

Vietējās nozīmes centri, kas Rūjienas novadā ir **Ipīki, Vilpulka, Endzele un Lode** nodrošina vietējas pašvaldības vai teritoriālās vienības iedzīvotājiem nepieciešamos pakalpojumus. Reģiona teritorijas plānojums paredz, ka vietējās nozīmes centrus nosaka vietējo pašvaldību teritorijas plānojumos.

Vispārīgie (pamata) kritēriji apdzīvojuma centru iedalījuma veidošanai:

1. Infrastruktūras pieejamība;
2. Apdzīvotas vietas ekonomiskā ietekme;
3. Valsts, pašvaldību un privāto pakalpojumu apjoms;
4. Iedzīvotāju skaits;
5. Attīstībai brīvas teritorijas.

Vietējas nozīmes centra atbilstības kritēriji:

1. Iedzīvotāju skaits apkalpes teritorijā - ne mazāk par 500;
2. Pieejamie pakalpojumi:

- a. Valsts un pašvaldības pakalpojumi;
- b. Pamatskolas esamība;
- c. Bibliotēkas esamība;
- d. Publiska interneta pieejamība;
- e. Pārtikas un rūpniecības preču tirdzniecība;
- f. Sabiedriskā transporta pieejamība;
- g. Pasta pakalpojumi;
- h. Sociālās aprūpes dienesta esamība;
- i. Primārās veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība;
- j. Melnā seguma ceļa savienojums ar pilsētām vai reģionālas, nacionālas nozīmes autoceļu.

Vidzemes reģiona teritorijas plānojums nosaka vēlamās telpiskās struktūras komponentes.

Lauku (atvērtās) telpas struktūra

Tiek paredzēts stiprināt tos atvērtās telpas elementus un teritorijas, kas īpaši svarīgi visa reģiona ilgtspējīgai attīstībai. Lai saglabātu lauku (atvērtās) telpas esošās kvalitātes, veicinātu ekonomisko attīstību un paaugstinātu iedzīvotāju dzīves līmeni, ņemot vērā resursus, teritorijas attīstības līdzšinējās īpatnības un optimālāko perspektīvo saimniecisko darbību, teritorijas plānojums izdala sekojošus areālus:

1. Lauksaimniecības zemju;
2. Meža zemju;
3. Tūrisma attīstības;
4. Ainaviski nozīmīgas teritorijas;
5. Dabas aizsardzības teritorijas;
6. Lauku telpas ar jauktu zemes lietojumu un dažādu saimniecisko darbību;
7. Pierobeža;
8. Pamata infrastruktūras teritoriju koridori.

Lauksaimniecības zemju teritorijas ar ilgtermiņa mērķi nodrošināt lauksaimniecības attīstību un intensīvu lauksaimniecības zemju izmantošanu, vidēja termiņa mērķiem - intensīvās lauksaimniecības attīstība un jaunu tehnoloģiju un pētniecības centru izveides sekmēšana.

Meža zemju teritorijas ar mērķi nodrošināt meža platību saglabāšanos un atjaunošanu, palielināt mežaudžu produktivitāti, nodrošināt mežizstrādes un mežrūpniecības uzņēmumu darbības saskaņošanu ar ilgtspējīgas attīstības nostādņēm, veidot meža ainavas apsaimniekošanai sportam, tūrismam.

Tūrisma attīstības teritorijas. Kā ekotūrisma attīstības teritorija minēta Latvijas-Igaunijas pierobeža ar mežiem, tai skaitā **Rūjienas novada ziemeļu daļa**, kā tūrisma attīstības koridors līdzās Vidzemes šosejai, VIA Hanseatica, Vidzemes jostai, Euro velo 11 paredzēta arī Ziemeļu stīgas teritorija, kas vijas cauri **Rūjienas novadam**. Mērķis ir tūrisma teritoriju ilgtspējības nodrošināšana un daudzveidīgu tūrisma pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību attīstība, saglabājot un attīstot tūrismam nozīmīgās teritorijas, sabalansējot tās ar citu tautsaimniecības nozaru interesēm, kā arī kultūrvēsturiskā, ekotūrisma un SPA tūrisma attīstība, vienlaikus pilnveidojot tūrisma infrastruktūru.

Ainaviski nozīmīgu teritoriju attīstības mērķis ir saglabāt un nostiprināt Vidzemes ainavas daudzveidību un savdabību, saglabāt tradicionālo apdzīvojuma struktūru.

Dabas aizsardzības teritoriju saglabāšanā tiek paredzēts īstenot ilgtspējīgas apsaimniekošanas politiku, ietverot arī ekonomiskos un sociālos aspektus, nodrošinot vērtīgo dabas teritoriju un bioloģiskās daudzveidības aizsargāšanu un saglabāšanu, dabas aizsardzības interešu saskaņošanu ar ekonomiskajām interesēm, plānojot saimniecisko darbību.

Plānojot lauku telpas ar jauktu zemes lietojumu un dažādu saimniecisko darbību mērķis ir panākt jaukta zemes lietojuma teritoriju ekonomisko attīstību un saimniecisko darbību dažādošanu, nodrošinot lauku teritoriju dzīvotspēju, vienlaikus saglabājot atvērtās telpas kvalitāti, raksturīgās Vidzemes ainavas, tradicionālo dzīves veidu un kultūrvēsturisko vidi, nodrošinot lauku ekonomikas dažādošanas veicināšanu un lauksaimniecībā neizmanto to zemju sakārtošanu.

Pierobeža ir teritorija ar īpašu statusu, kas aptver robežai piegulošās vietējās pašvaldības, tai skaitā **Rūjienas novada** teritoriju. Tā ir ES iekšējā robeža gar Igaunijas Republiku. Teritorijai raksturīgi aktivitāšu un darbības lielāki vai mazāki ierobežojumi. Teritorijas attīstībai jānodrošina atšķirību mazināšana ar reģiona centra

teritorijām, attīstot transporta koridorus un apdzīvojuma centrus. Kopīgi ar Igaunijas pierobežas teritorijām plānojot pasākumus un robežu šķērsojošo ceļu atjaunošanu, attīstot pārrobežu sadarbību. Jāizmanto pierobežas reģionu īpašās priekšrocības pārrobežu sadarbībā un tūrisma attīstībā, saskaņoti jāplāno telpiskā attīstība pierobežā Latvijas un Igaunijas pašvaldībām.

Pamata infrastruktūras teritoriju mērķis ir nodrošināt reģiona teritoriju ar videi un iedzīvotājiem drošu stratēģiskas nozīmes pamata infrastruktūru.

Apdzīvojuma struktūra

Vidzemes reģiona teritorijas plānojums nosaka, ka apdzīvojuma attīstība balstās uz policentrisku struktūru ar pastāvošām ciešām funkcionālām saiknēm, kur sava vieta ir gan nacionālas, gan reģionālas, gan novada un vietējas nozīmes centriem, to skaitā viensētām.

Rūjienai noteikts 3.līmeņa jeb Novada nozīmes centra statuss. Pie šā līmeņa pieskaitāmas arī pārējās Vidzemes reģiona mazpilsētas. Kā 4.līmenis ir noteikti vietējās nozīmes centri.

Teritorijas plānojums paredz nodrošināt visu līmeņu apdzīvojuma centru līdzsvarotu attīstību un sadarbību, lai:

1. Efektīvi un pilnvērtīgi izmantotu katras pilsētas un lauku apdzīvotās vietas potenciālu;
2. Nodrošinātu iedzīvotāju skaita saglabāšanu Vidzemē;
3. Apstādinātu iedzīvotāju „aizplūšanu”;
4. Nodrošinātu lauku apdzīvoto vietu ekonomikas attīstību un iedzīvotāju labklājības pieaugumu sakoptā vidē, nezaudējot kultūrvēsturisko un ainavisko identitāti;
5. Piedāvātu pievilcīgu pilsētvidi iedzīvotājiem un investīcijām.

Ilgtermiņa mērķis novada nozīmes centriem, tai skaitā **Rūjienai**, ir kļūt par policentriskās apdzīvojuma struktūras balstu, nodrošinot apkārtējo lauku teritoriju attīstību un dzīvotspējas saglabāšanu. Tiem jāattīstās kā daudzfunkcionāliem pakalpojumu centriem.

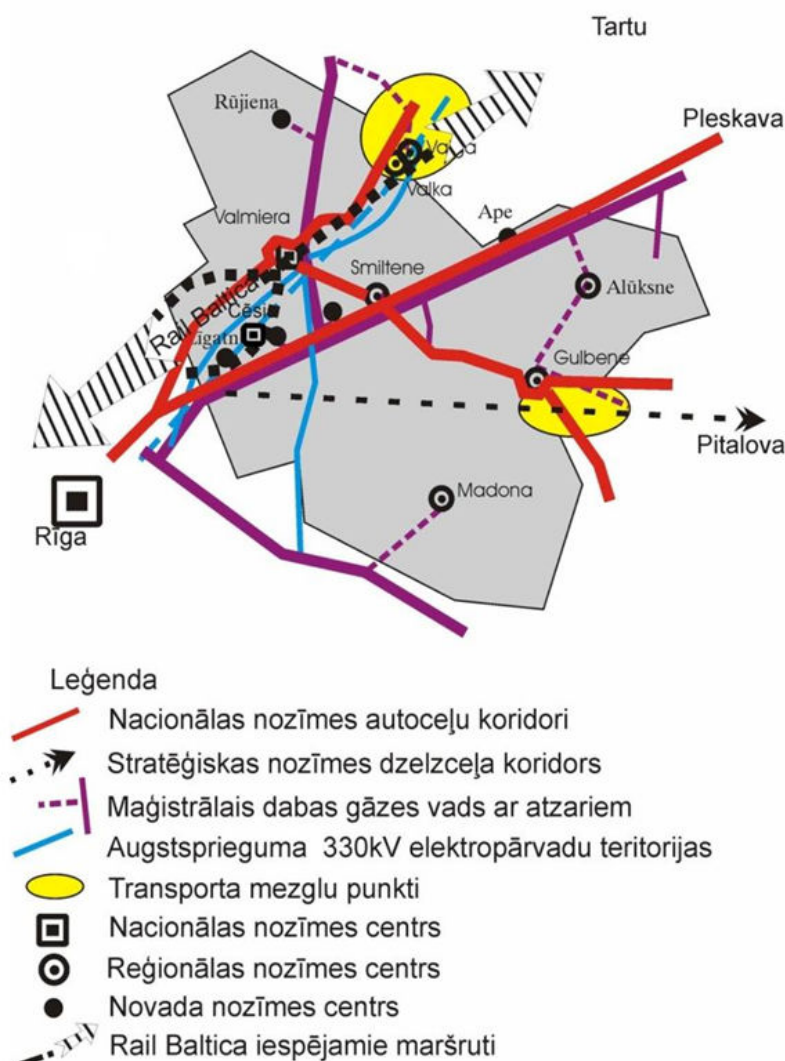
Vidēja termiņa mērķis novada nozīmes centriem ir nodrošināt pakalpojumus ciemiem un citām mazākām lauku apdzīvotām vietām un viensētām, saglabājot lauku teritoriju identitāti. Līdz ar to novada nozīmes centri nodrošina pamata un vidējo izglītību, primāro veselības aprūpi un sociālos pakalpojumus, kā arī nodrošina informācijas pieejamību, uzturot bibliotēkas, publiskos interneta pieejas punktus, tūrisma un citus informācijas centrus.

Ilgtermiņa mērķis vietējas nozīmes centriem ir nodrošināt lauku apdzīvojuma saglabāšanu un identitāti, pamata pakalpojumu pieejamību un vides sakoptību.

Vidēja termiņa mērķis vietējas nozīmes centriem - izmantot šo centru novietojums un kultūrvēsturiskā mantojuma potenciālu, specializējoties attīstībā gan kā lauku teritoriju atbalsta centriem, gan kā pakalpojumu centriem transporta koridoros, gan kā tūrisma vai konkrēta uzņēmējdarbības veida attīstības centriem. Tādēļ:

1. Jāattīsta un jānodrošina pamata pakalpojumi;
2. Jāattīsta specializēti pakalpojumi nacionālas un reģiona nozīmes transporta koridoru teritorijās;

2.attēls. Infrastruktūras koridoru teritorijas (Vidzemes reģiona TP II daļa)

3. Jāveido lauku un pilsētu sadarbība, stiprinot pilsētu lomu lauku teritoriju atbalstam.

Reģiona teritorijas plānojums paredz novada centros un vietējos centros rezervēt platības jaunu ražotņu izveidei vietēja līmeņa uzņēmumu piesaistei, **Rūjiena** tiek pozicionēta kā novada nozīmes ražošanas centrs.

Infrastruktūra

Ilgtermiņa mērķis ir attīstīt ilgtspējīgu un drošu ceļu tīklu starp pilsētām un citām apdzīvotām vietām, nodrošinot apdzīvotuma struktūras attīstību, saikni reģiona iekšienē un ar citu reģionu pakalpojumu sniegšanas centriem.

Vidēja termiņa mērķi - integrēt Vidzemes reģiona ceļu tīklu starptautiskās infrastruktūras tīklos uzlabojot ceļu kvalitāti, uzturēt augstu satiksmes drošības līmeni atvērta telpā un apdzīvotās vietās, uzņēmējdarbības attīstību veicinošas autoceļu infrastruktūras nodrošināšana.

Vidzemes reģiona teritorijas plānojums **paredz veloceļu tīkla izveidi** un attīstību ar mērķi paaugstināt Vidzemes reģiona iedzīvotāju mobilitāti, garantējot gājēju un velosipēdistu drošību un nodrošinot alternatīvas pārvietošanās iespējas. Lai to īstenotu, ir jāuzlabo velosipēdistu un gājēju pārvietošanās drošība, lai sekmētu ceļu satiksmes drošības paaugstināšanu un jāpaaugstina un jānodrošina iedzīvotāju pārvietošanās iespēju daudzveidība pilsētu urbānajos areālos. Ir jāizveido veloceļu tīklu riteņbraucējiem starp ciemiem, apdzīvotām vietām un pilsētām, tai skaitā novada nozīmes centra **Rūjienas** apkārtnē, jāreklamē velosipēdu izmantošana kā alternatīva pārvietošanās iespēja, nokļūšanai uz darbu, izglītības iestādēm un pakalpojumu pieejamībai. Jāattīsta velotūrisma infrastruktūra un jāiekļaujas Eiro velo 11maršrutā, kur **Rūjienā** perspektīvā varētu būt velonomas un servisa centrs.

Attīstot efektīvu un ilgtspējīgu sabiedriskā transporta sistēmu, jāintegrē Vidzemes reģiona sabiedriskais transports starptautiskajā pasažieru pārvadājumu tīklā. Kā vidēja termiņa mērķi ir noteikti:

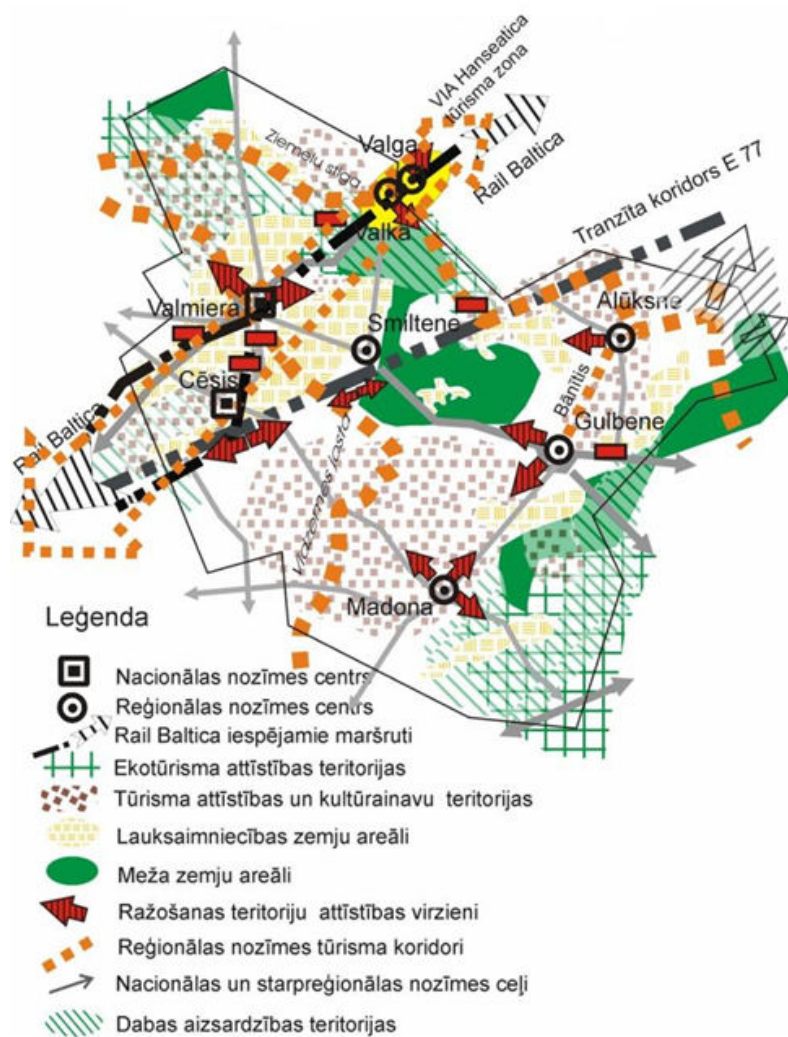
1. Samazināt ceļā pavadīto laiku dzelzeļa pasažieru pārvadājumos;
2. Nodrošināt ātras un efektīvas saites starp pilsētām un apdzīvotajām vietām reģionā, kā arī ar kaimiņu reģiona attīstības centriem;
3. Izveidot un attīstīt sabiedriskā transporta mezglus, nodrošinot vietēja un reģionāla līmeņa dažādu transporta veidu pārvadājumu savietojamību.

Vidzemes reģiona teritorijas plānojums paredz telpisko interešu saskarsmes teritorijas un potenciālās konflikta teritorijas. Kā nozīmīga interešu saskarses teritorija ir Latvijas - Igaunijas pierobežas daļa jeb **Ziemeļu stīgas attīstības teritorija**, kura stiepjas cauri **Rūjienas** novadam.

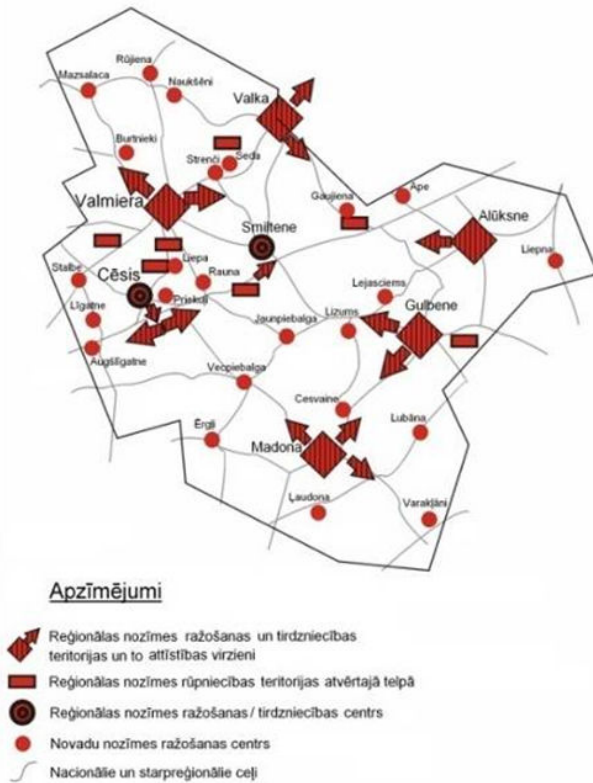
Šī teritorija lielā mērā saistīta ar dabas vērtību un ainavu daudzveidības saglabāšanu, tūrisma attīstību un pierobežas režīma ievērošanu.

Vidzemes reģiona teritorijas plānojums 2007.-2027.gadam paredz, ka Vidzeme būs labi sasniedzams reģions Baltijā ar funkcionālu pilsētu tīklu, kuros būs pieejams daudzveidīgs pakalpojumu klāsts, kā arī dabas un kultūrvēsturiskās daudzveidības saglabāšanu un sadarbību starp kaimiņu reģioniem.

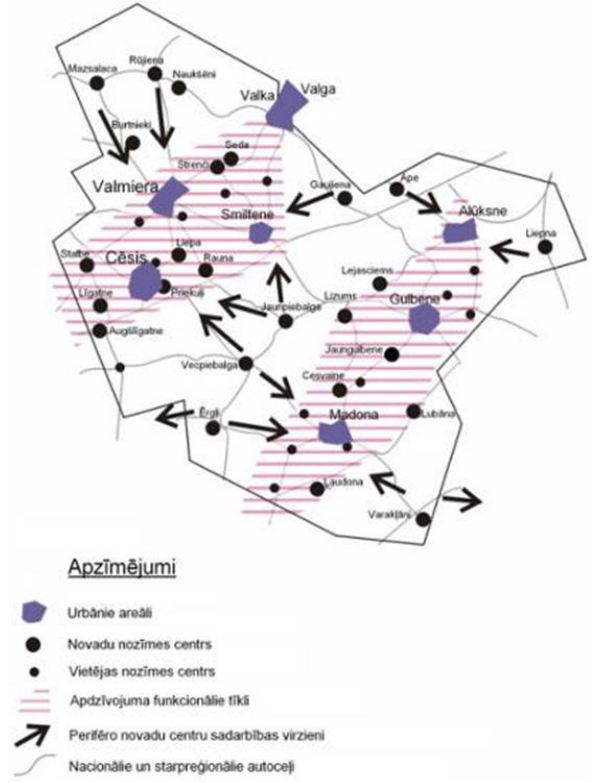
3.attēls. Telpiskās struktūras vīzija (Vidzemes reģiona TP II daļa)

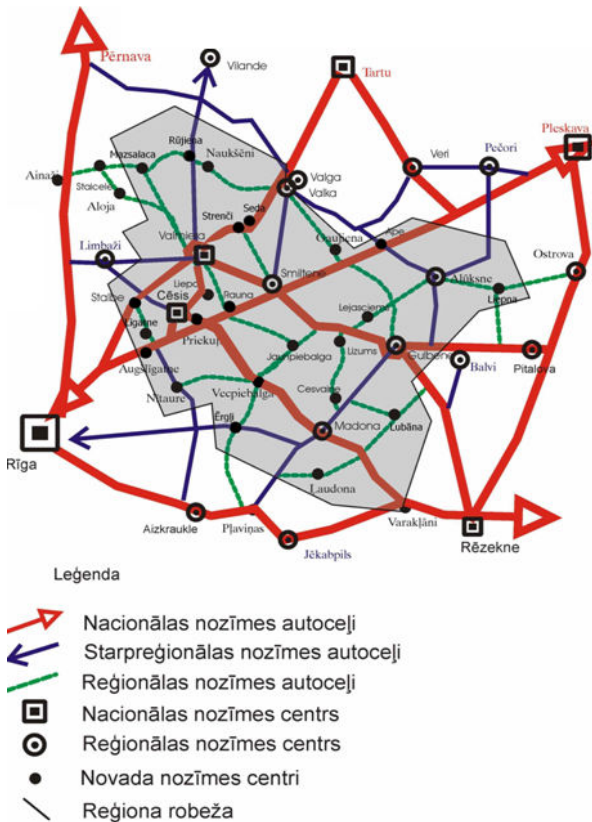
4.attēls.Teritorijas reģionālā līmeņa ražošanas un tirdzniecības attīstībai (Vidzemes reģiona TP II daļa)

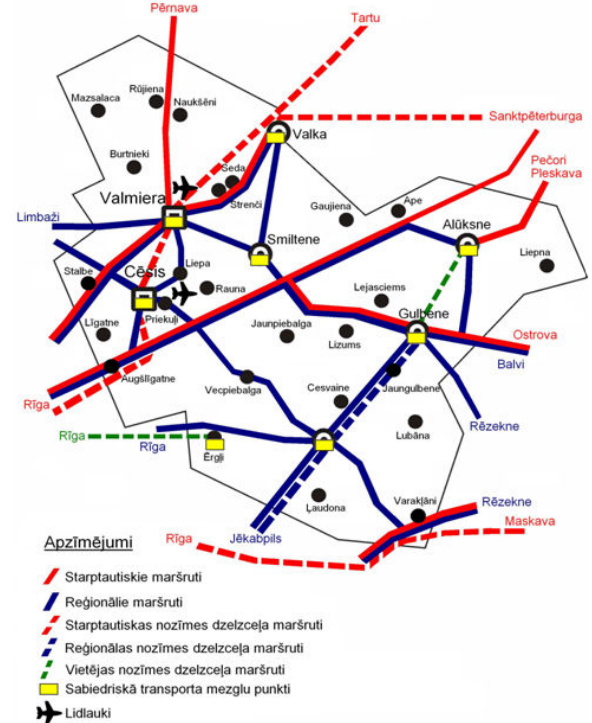
5.attēls. Urbānie areāli un funkcionālie tīkli (Vidzemes reģiona TP II daļa)

6.attēls.Plānotie apdzīvotuma centru savienojumi (Vidzemes reģiona TP II daļa)

7.attēls. Vēlamā sabiedriskā transporta struktūra (Vidzemes reģiona TP II daļa)

Vidzemes teritorijas plānojuma vadlīnijās uzsvērts, ka plānojot apdzīvotas vietas vērā jāņem jau esošo apdzīvotuma struktūru, pakalpojumu izvietojumu un to sasniedzamību, kā arī sadarbības iespējas ar kaimiņu novadiem un reģioniem. Plānojot ražošanas teritorijas jāveic detalizēta izpēte, tās jāizvieto tuvāk jau esošajām

ražošanas teritorijām un infrastruktūrai un jāplāno pārejas vai atdalošas joslas no ražošanas un apdzīvotuma zonām. Plānojot atvērtas telpas jo sevišķi uzmanība jāvērs uz interešu saskares teritorijām un robežām ar kaimiņu pašvaldībām, reizē veicinot sadarbību un izvirzot kopīgus attīstības mērķus saistošajām teritorijām. Tāpat nav pieļaujama vērīnīga meža zemju transformācija un apbūve. Plānojot infrastruktūras attīstību uzmanība jāvērs uz vietēja līmeņa ceļu kvalitātes uzlabošanu, tūrisma infrastruktūras uzlabošanu, arī sabiedriskā transporta organizēšanu.

Vidzemes plānošanas reģiona telpiskās struktūras vīzijā **Rūjienas** novads un pilsēta netiek atzīmēti, kā nozīmīgi attīstības centri. **Rūjienas** novada teritorija galvenokārt paredzēta tūrisma, jo sevišķi ekotūrisma attīstībai, kā arī nelielu lauksaimniecību teritoriju attīstībai. **Rūjienas** novadā nešķērso reģionam nozīmīgi transporta koridori, izņēmums ir „Ziemeļu stīga”, kā arī tajā nav svarīgu ražošanas centru. **Rūjiena** Vidzemes reģiona teritorijas plānā tiek atzīmēta kā novadā nozīmīgs centrs, bet augstāka līmeņa attīstībā tai būtu jāplāno sadarbība ar Valmieru, kā nacionālas nozīmes centru.

1.2.3. Valmieras rajona teritorijas plānojums 2008.-2020.gadam

Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības padome 2009.gada 12.oktobra sēdē nolēma iekļaut bijušo rajonu teritorijas plānojumus plānošanas reģiona teritorijas plānojumā pielikumu veidā (protokols Nr.7.3.2.p). Tādējādi arī bijušā Valmieras rajona teritorijas plānojums ir iekļauts reģiona teritorijas plānojumā.

Valmieras rajona teritorijas plānojumā būtiski ir trīs līmeņi. Pēc apdzīvotumu centru līmeņiem Valmiera ir izdalīta kā nacionālas nozīmes centrs, **Rūjiena**, Mazsalaca, Burtnieki un Naukšēni kā novadu nozīmes centri, bet vietējas nozīmes centri nosakāmi vietējo pašvaldību teritoriju plānojumos. Novada nozīmes centriem t.sk. **Rūjienai**, ir jānodrošina regulāri iedzīvotājiem nepieciešamie pakalpojumi, bet vietējas nozīmes centros un to tuvākā apkārtnē - iedzīvotājiem ikdienā nepieciešamo pakalpojumu minimumu.

Rajona teritorijā pastāv trīs centrālās zonas ap nozīmīgākajām apdzīvotajām vietām - Valmieru, **Rūjienu** un Mazsalacu. **Rūjiena** - otrs lielākais centrs, kas piesaista sev Ipiķu, Vīlpulka, Lodes, Ķoņu, Naukšēnu, Jeru, Sēļu un Kārķu(Valkas rajonā) pagastus.

Veicinot rajona attīstību, būtiski ir saglabāt un sakārtot kultūrvēsturisko mantojumu un dabas vērtības, jo sevišķi Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā, veicināt to iesaisti tūrisma infrastruktūrā.

Valmieras rajona infrastruktūras attīstībai tika izvirzīts mērķis izveidot kvalitatīvu autoceļa izbūvi tranzītkustībai posmā Ainaži-Aloja-Mazsalaca-**Rūjiena**-Valka, kā arī Valmiera-**Rūjiena**-Lode-Igaunijas robeža. Kā iespējamais rajona nozīmes veloceliņš minēts maršruts Valmiera-Rencēni-Naukšēni, Rūjiena un Ķoņi. Vietējos veloceliņu maršrutus būtu vēlams izveidot no Rūjienas pilsētas centra uz Kalnakrogu, kā arī citām vietām, kas saistītas ar tūrisma resursiem un pakalpojumiem.

Teritorijas izmantošanas noteikumos ir ietverti pamatprincipi, vadlīnijas un prasības rajona teritorijas turpmākajai izmantošanai, pārstāvēt Valmieras rajona intereses reģiona un valsts mēroga plānošanas dokumentu un projektu izstrādē un pieņemot lēmumus par infrastruktūras u.c. attīstības projektu realizāciju rajona teritorijā, kā arī vietējo pašvaldību plānojumu un detālplānojumu izstrādei saistošās vadlīnijas un nosacījumus.

Atsevišķu jomu attīstības nosacījumi

Apbūves teritorijas. Pilsētas teritorijās t.sk. **Rūjienā** noteikti ierobežojumi ģimenes māju (savrupmāju) būvniecībai, nepieļaujot to būvniecību zemesgabalos, kas mazāki par 800m², bet ciemos zemesgabalos, kas mazāki par 1200m². Ģeoloģiskā riska teritorijās un plūdu bīstamās teritorijās noteikti ierobežojumi: būvniecībai, tā veicama tikai pēc ģeoloģiskās izpētes un pasākumiem, kas garantē iedzīvotāju drošību un vides aizsardzības prasību ievērošanu un karsta procesu pakļautajās teritorijās nav pieļaujama tieša sadzīves vai cita rakstura noteikudeņu novadīšana.

1.3. Vietējā līmeņa nostādnes

1.3.1. Apkārtējās pašvaldības

Rūjienas novads robežojas ar:

1. Naukšēnu novada Ķoņu un Naukšēnu pagastu;
2. Burtnieku novada Vecates, Burtnieku un Rencēnu pagastiem;
3. Mazsalacas novada Sēļu un Ramatas pagastiem;
4. Igaunijas Republikas Vīlandes (*Viljandi*) apriņķa Abjas un Karksi pagastiem.

Rūjienas teritorijas plānojuma izstrādē saistoši ir šo pašvaldību teritorijas plānojumi, jo sevišķi vērību vēršot uz robežu zonām. Plānojot Rūjienas novada plānoto atļauto izmantošanu vērā jāņem visas likumā noteiktās aizsargjoslas ap ceļiem, upēm, kultūras pieminekļiem u.c. objektiem, kuru ietekmes zona skar arī Rūjienas

novada teritoriju. Tāpat vērā jāņem Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kā arī tajā esošo aizsargājamo objektu un teritoriju individuālie aizsardzības plāni.

1.3.1.1. Naukšēnu novads

Naukšēnu novadam nav izstrādāts kopējs teritorijas plānojums, tāpēc saistošs ir Ķoņu pagasta esošais teritorijas plānojums 2001.-2013.gadam un Naukšēnu pagasta teritorijas plānojums 2001.-2013.gadam.³

Rūjienas novada un Ķoņu un Naukšēnu pagasta robežu zonas sakrīt ar meža un lauksaimniecībā izmantojamo zemju teritorijām. Naukšēnu pagasta dienvidu daļu šķērso Jēču dabas taka, kas iestiepjas arī **Rūjienas novada** Jeru pagastā.

Izstrādājot **Rūjienas novada** jauno teritorijas plānojumu saistošas ir abu novadu robežojošās teritorijas, kā arī kopīgu attīstības mērķu izvirzīšana tūrisma attīstības un infrastruktūras attīstības jomā. Ķoņu un Naukšēnu pagastu teritorijas plānojumi nosaka, ka ir jāveic vienošanās ar kaimiņu pagastiem par kopīgu tūrisma infrastruktūras objektu izvietojumu un izmantošanu, izstrādājot kopīgus tūrisma maršrutus, izstrādāt kopīgu sociālas infrastruktūras attīstības koncepciju ar blakus pagastiem, vienotu uzturēšanas kārtību, kā arī sadarbībā ar VARAM un Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģiona administrācijas Salacgrīvas biroju

jāvienojas par rezervāta teritorijas apsaimniekošanu un kompensācijas mehānisma par ierobežotu saimniecisko darbību izstrādāšanu un ieviešanu.

Atzīmējams, ka **Rūjienas pilsēta** ziemeļu daļā (Pērnavas ielas apkārtnē) robežojas ar Naukšēnu pagasta apdzīvotās vietas Eriņi ražošanas teritorijām.

1.3.1.2. Burtnieku novads

Izstrādājot **Rūjienas novada** teritorijas plānojumu saistošs ir Rencēnu pagasta teritorijas plānojums 2007.-2019.gadam, Burtnieku pagasta teritorijas plānojums 2005.-2017.gadam, kā arī Matīšu un Vecates pagastu teritorijas plānojums 2009.-2021.gadam.⁴

Rencēnu un Jeru robeža sakrīt ar Sedas upi, līdz ar to upes aizsargjosla ir kopīgs teritorijas izmantošanas aprobežojums šīm teritorijām. Teritorijas ap pagastu robežām galvenokārt paredzētas mežu un nedaudz lauksaimniecības teritoriju izmantošanai. Uz austrumiem no reģionālas nozīmes ceļa P17 plānotas derīgo izrakteņu ieguves, kā arī rekreācijas teritorijas, tāpēc, izstrādājot **Rūjienas novada** teritorijas plānojumu, Jeru pagastā būtu vēlams izvērtēt līdzīgu funkcionālo zonu attīstības iespējas un to sasaisti novadu starpā.

Burtnieku pagastā plānots attīstīt velociņu maršrutu un AS „Latvijas valsts meži” ceļu, kuri turpinās Jeru pagastā, šie infrastruktūras objekti ir jāiestrādā arī **Rūjienas novada** teritorijas plānojumā.

Vecates un Jeru pagastu pierobežu teritorijās arī plānotais zemju izmantošanas veids ir lauksaimniecība izmantojamās un mežu teritorijas.

Vīsos pagastos jāizvērtē applūstošo teritoriju zonas, kā arī visu īpaši aizsargājamo dabas objektu aizsargjoslas un to robežas.

1.3.1.3. Mazsalacas novads

Rūjienas novada teritorijas plānojuma izstrādē vērā jāņem Mazsalacas novada Sēļu pagasta teritorijas plānojums 2001.-2013.gadam un Ramatas pagasta teritorijas plānojums 2006.-2018.gadam.⁵

Sēļu un Ramatas pagastu un **Rūjienas novada** teritoriju robežu zonās plānotā izmantošana paredzēta kā mežu un lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas. **Rūjienas novada** teritorijas plānojumā jāatzīmē plānotā

8.attēls. Apkārtējās pašvaldības (Reģionu attīstība Latvijā 2010)

³ Pārapstiprināti ar 16.09.2009. Naukšēnu novada domes lēmumu (prot.Nr.7, 6.§) un izdoti kā SN Nr.4 „Par Naukšēnu novada teritorijas plānojumu”. Ar 11.08.2010. lēmumu (prot.Nr.10, 4.§) uzsākta Naukšēnu novada teritorijas plānojuma izstrāde un ar 15.07.2010. lēmumu (prot.Nr.9, 12.§) uzsākta Attīstības programmas izstrāde.

⁴ Saskaņā ar Burtnieku novada domes 23.02.2011. lēmumu (sēdes protokols nr.3, 28., 27.p.) uzsākta Burtnieku novada teritorijas plānojuma izstrāde un Attīstības programmas izstrāde.

⁵ Saskaņā ar Mazsalacas novada domes 10.11.2011. lēmumu (sēdes protokols nr.19, 2§) ir uzsākta Mazsalacas novada teritorijas plānojuma izstrāde un ar 16.02.2011.lēmumu (sēdes protokols Nr.2., 3.§) Attīstības programmas izstrāde.

ekotūrisma taka Sēļu pagasta dienvidu daļā, kura ved cauri Jeru pagastam, mikroliegums un īpaši aizsargājami mežu iecirkņi, kas atrodas Ramatas un Ipiķu pagasta robežu zonā.

Pagastu teritorijas plānojumos noteikts, ka vienojoties ar kaimiņu pašvaldībām ir jāplāno kopīgu tūrisma infrastruktūras objektu izvietojumu un izmantošanu, kā arī vienotu tūrisma maršrutu izstrādi, jāizstrādā kopīga sociālās infrastruktūras attīstības koncepcija, jāvienojas par ceļu uzturēšanas kārtību, kā arī sadarbībā ar VARAM un Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģiona administrācijas Salacgrīvas biroju jāvienojas par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijas apsaimniekošanu un kompensācijas mehānisma par ierobežotu saimniecisko darbību izstrādāšanu un ieviešanu.

1.3.1.4. Igaunijas Republika

Rūjienas novads robežojas ar Igaunijas Republikas Vīlandes (*Viljandi*) apriņķa (3500km² - 8% Igaunijas teritorijas, 55 000 iedz., 12% - aizsargājamas dabas teritorijas) Abjas (290km²) un Karksi pagastiem. Abjas pagastam 2008.gadā izstrādāts teritorijas plānojums. Tuvākās pilsētas Meizakila (*Mõisaküla*) - tā atrodas pie pašas Latvijas robežas un ir mazākā apdzīvotā vieta Igaunijā, kurai piešķirtas pilsētas tiesības (2010.gads - 884 iedzīvotāji), kā arī Abja-Paluoja (2010.gads- 1300 iedzīvotāji).

1.3.2. Rūjienas novads

1.3.2.1. Attīstības programma 2012.-2018.gadam un ilgtspējīgas attīstības stratēģija

„Rūjienas novada attīstības programmas 2012.-2018.gadam” izstrāde uzsākta ar 20.01.2011. Rūjienas novada domes lēmumu (sēdes protokols nr.1,51#), izstrādātājs SIA „NAGLA IF”. Uzsākta arī „Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas” izstrāde,⁶ izstrādātājs SIA „NAGLA IF”. Attīstības programmas sākotnēji noteiktais izstrādes termiņš - 2011.gada 31.decembris pagarināts un kā attīstības programmas tā ilgtspējīgas attīstības stratēģijas⁷ izstrāde noris vienlaicīgi ar teritorijas plānojuma izstrādi.

Attīstības programmā, kas ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā nosaka vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopumu, lai nodrošinātu ilgtspējīgu un līdzsvarotu Rūjienas novada attīstību, izvirzīti šādi stratēģiskie mērķi:

1. Sekmēt teritoriāli līdzsvarotu novada ekonomisko izaugsmi, ievērojot ilgtspējīgas dabas resursu apsaimniekošanas principus;
2. Attīstīt Rūjienas novada cilvēkresursu potenciālu;
3. Saglabāt latviskas dzīves vidi un kultūras tradīcijas harmonijā ar saudzīgu attieksmi pret dabas resursiem.

Ilgttermiņa prioritāšu sadalījums pa vidēja termiņa prioritātēm (turpmāk- VTP) (Precizētas saistībā ar izskatīto Rīcību plānu.)

1. ilgtermiņa prioritāte - informēta, sociāli droša un aktīva vietējā kopiena ar daudzpusīgām personības pilnveides un darba iespējām:

1. VTP Pieejami izglītības un sporta pakalpojumi;
2. VTP Kvalitatīva izglītības un sporta infrastruktūra un pārvalde;
3. VTP Nodrošinātas profesionālās ievirzes, mūžizglītības un profesionālās izglītības iespējas;
4. VTP Veicināta iedzīvotāju ekonomiskā aktivitāte;
5. VTP Sabiedrības līdzdalība pašvaldībā notiekošajos procesos un pasākumos;
6. VTP Nodrošināta informācijas pieejamība.

2. ilgtermiņa prioritāte - darba iespējas novadā, atbalstot un veicinot Rūjienas novada ekonomiskās aktivitātes, tai skaitā saudzējoši un efektīvi izmantojot dabas resursus:

1. VTP Ekonomiskām aktivitātēm pretimnākoša un uzņēmējdarbības attīstību atbalstoša pašvaldības politika;
2. VTP Ekonomisko attīstību veicinoša novada infrastruktūra;
3. VTP Atbalsts novada uzņēmējdarbības prioritārām nozarēm;
4. VTP Pasākumi vides risku samazināšanai un vides kvalitātes uzlabošanai;
5. VTP Saglabāta dabas daudzveidība;
6. VTP Par novada attīstību un vidi informēta sabiedrība.

⁶ <http://www.rujiena.lv> 27.02.2012.

⁷ Ilgtspējīgas attīstības stratēģija - ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts plānošanas reģiona vai vietējās pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva („Teritorijas attīstības plānošanas likums” 1.pants 2.punkts.)

3. ilgtermiņa prioritāte - latviska dzīves un kultūrvēsturiskā vide ar sakārtotu un videi draudzīgu infrastruktūru:

1. VTP Kvalitatīva kultūras procesu pārvalde un optimāla pasākumu norise visā novadā;
2. VTP Sakārtota kultūras iestāžu infrastruktūra;
3. VTP Saglabāts kultūras mantojums un iekļauts ekonomiskajās aktivitātēs;
4. VTP Apkalpojošās un inženiertehniskās infrastruktūras efektīva pārvalde un pieejamība;
5. VTP Mūsdienu prasībām atbilstoša apdzīvoto vietu infrastruktūra;
6. VTP Atbalsts sabiedrības iesaistei kultūras procesos un pašdarbībā.

4. ilgtermiņa prioritāte - moderna un pieejama pārvalde un pakalpojumu centri:

1. Pārvaldes kvalitāte un optimāla novada pārvalde;
2. VTP Moderni e-pārvaldes pakalpojumi;
3. VTP Izmantota pieredze citās pašvaldībās Latvijā un ārpus Latvijas;
4. VTP Medicīnas pakalpojumi un veselības aizsardzības pasākumi;
5. VTP Mūsdienu prasībām atbilstoša sociālā infrastruktūra un pakalpojumi;
6. VTP Sabiedrības līdzdalība pašvaldības procesos un informētība par pašvaldības darbību.

Ekonomiskais profils:

1. **Pārtikas ražošana;**
2. **Vecāka gada gājuma cilvēku aprūpe;**
3. **Nesteidzīgais, vides un radošais tūrisms;**
4. **Lauksaimniecība un mežsaimniecības produkcijas ražošana.**

Vīzija - Ziemeļvidzemē latviskā Rūjienas novadā ir:

1. Iespēja celt ģimenes labklājību un strādāt, izmantojot novadniekiem piederošos mežus, zemi, zemnieku saimniecības un uzņēmumus, kas ražo un pārstrādā mežsaimniecības, lauksaimniecības, tai skaitā bioloģiskās lauksaimniecības un dārzkopības produkciju ar Rūjienas novada zīmolu;
2. Iespēja vecāka gada gājuma iedzīvotājiem no visas Latvijas kvalitatīvi pavadīt vecumdienas lauku sētā vai mazpilsētā, klusumā, dabas tuvumā un sakoptā vidē, ko piedāvā pieejami mājokļi, sociālās mītnes vai vecummājas un medicīnas pakalpojumu nodrošinājums novadā;
3. Visā novada teritorijā pieejami daudzveidīgi pakalpojumi aktīvam dzīves veidam un kvalitatīvai izglītībai visa mūža garumā;
4. Daudzveidīgas iespējas nesteidzīgiem tūristiem, bērniem un jauniešiem atpūtai, ainavas un dabas izziņai visos gadalaikos;
5. Nodrošināta pakalpojumu sniegšana pilsētas, novada pagastu un kaimiņu novadu, Igaunijas pierobežas iedzīvotājiem un uzņēmējiem reģionālas nozīmes centrā Rūjienas pilsētā - Ziemeļvidzemes saimnieciskā, izglītības un pārvaldes centrā;
6. Droša dzīves vieta zaļās mākslas pilsētā Rūjienā un kultūrvēsturiskām tradīcijām bagātā latviskā kultūrvidē;
7. Nepiesārņota un tīra vide, ko nodrošina atrašanās Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijā;
8. Laba ārējā un iekšējā sasniedzamība, izmantojot labas kvalitātes satiksmes infrastruktūru un sakarus;
9. Satikšanās vieta bijušiem rūjieniešiem un draugiem, īpaši no Japānas, Vācijas, Zviedrijas, Krievijas un Igaunijas;
10. Nodrošinātas kultūras un saimnieciskās saiknes ar Igaunijas Republiku.

Pašvaldības teritorijas plānojums ir telpiskais ietvars tās attīstības programmas īstenošanai. Šobrīd tiek precizēts „Rūjienas novada attīstības programma 2012.-2018.gadam” rīcības plāns, ņemot vērā šī gada 27.janvāra darba grupu ieteikumus.

1.3.2.2. Teritorijas plānojumi

Izstrādājot Rūjienas novada teritorijas plānojumu, izvērtēti un ņemti vērā spēkā esošo Rūjienas pilsētas, Jeru, Lodes, Ipiķu un Vilpulkas pagastu teritorijas plānojumi (pārapstiprināti 13.08.2009. kā Rūjienas novada saistošie noteikumi Nr.4) un Rūjienas pilsētas centra detālplānojums (2007.gads).

Detālplānojums izstrādāts teritorijai, kuru ietver zemes gabali no Ganību ielas 9 (kadastra Nr.96150010113) līdz Ādama Alkšņa un Rīgas ielai 13 (kadastra Nr.96150010705), Rīgas iela 15 (kadastra Nr.96150010807), Rīgas iela 14 (kadastra Nr.96150010406), gar Rūjas upi līdz Īsajai ielai ar tai pieguļošajām teritorijām, Brīvības ielai ar tai pieguļošajām teritorijām no pilsētas centra līdz Brīvības ielai 9 (kadastra Nr.96150010211).

Esošie teritorijas plānojumi izstrādāti pirms ilgāka laika Rūjienas pilsētas un Vilpulkas pagasta teritorijas plānojuma grozījumi tapuši 2007.gadā, bet Ipiķu, Jeru un Lodes pagasta teritorijas plānojumi - 2001.gadā. Pa šo laiku ievērojami mainījies situācija un attīstības tendences, izveidots Rūjienas novads - radusies nepieciešamība pēc vienotām prasībām teritorijas izmantošanai, konsolidējot pagastu un Rūjienas pilsētas teritorijas plānojumu prasības. Esošie pagastu un Rūjienas pilsētas teritorijas attīstības dokumenti ir vērtīgs informācijas avots, kas dod iespēju raudzīties uz novadu visā tā daudzveidībā un izcelt katras tā daļas savdabību. Pamatojoties uz esošajiem teritoriju izmantošanas un apbūves noteikumiem, tiek veidotas jaunā teritorijas plānojuma prasības zemes izmantošanai un apbūvei.

1.3.2.3. Īstenotie un realizācijā esošie infrastruktūras projekti

Rūjienas novada pašvaldība 2009.gada ietvaros ir sagatavojusi vairākus investīciju piesaistes projektus Eiropas Reģionālās attīstības fondam (ERAF), Eiropas lauksaimniecības fondam un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta programmai, lielākā daļa projektu realizēti 2009. un 2010.gadā. ERAF projekts „Kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana Rūjienas vidusskolā”. Projekta kopējās attiecināmās izmaksas ir LVL 98 392, Rūjienas pilsētas domes līdzfinansējums LVL 14 759. Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstības (ELFLA) pasākumā „**Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem**” realizēti projekti:

1. **Rūjienas pilsētā** - projekts „Rūjienas Rīgas ielas brauktuves un nobrauktuvju rekonstrukcija”, līguma Nr.09-09-L32100-000045. Projekta kopējās izmaksas ir LVL 267 311,53 no kurām ELFLA un valsts budžeta dotācijas līdzfinansējums sastāda LVL 105 000,00. Rūjienas novada pašvaldības līdzfinansējums LVL 162 311,53.
2. Rūjienas novada **Lodes pagastā** - projekts „Valmieras rajona Lodes pagasta ceļu posmu Tiltgaļi-Eglītes un Rūķīši-Silkalni rekonstrukcija”, līguma Nr.08-09-L32100-000153. Projekta kopējās izmaksas ir LVL 92981,19 no kurām ELFLA un valsts budžeta dotācijas līdzfinansējums sastāda LVL 57 632,97. Rūjienas novada pašvaldības līdzfinansējums LVL 35 348,22.
3. Rūjienas novada **Jeru pagastā** realizēts projekts „Sporta laukuma būvniecība Jeru pagasta Endzeles ciemā”, līguma Nr.08-09-L32100-000360. Projekta kopējās izmaksas ir LVL 97 916,95 no kurām ELFLA un valsts budžeta dotācijas līdzfinansējums sastāda LVL 60 686,78. Rūjienas novada pašvaldības līdzfinansējums LVL 37 230,17.
4. Rūjienas novada **Vilpulkas pagastā** - projekts „Autoceļa „Pagasts-Birzītes” rekonstrukcija Vilpulkas pagastā, Valmieras rajonā”, līguma Nr.08-09-L32100-000350. Projekta kopējās izmaksas ir LVL 74 351,78 no kurām ELFLA un valsts budžeta dotācijas līdzfinansējums sastāda LVL 46 085,81. Rūjienas novada pašvaldības līdzfinansējums LVL 28 265,97.
5. Rūjienas novada **Ipiķu pagastā** - projekts „Transporta sistēmas efektivitātes uzlabošana Ipiķu pagasta Ipiķu ciemā” īstenošanu, līguma Nr.09-09-L32100-000023. Projekta kopējās izmaksas ir LVL 31 249,96 no kurām ELFLA un valsts budžeta dotācijas līdzfinansējums sastāda LVL 19 369,81. Rūjienas novada pašvaldības līdzfinansējums LVL 11 880,15.

Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta programmas „Pārrobežu sadarbība” individuālo projektu konkursā realizēts projekts „**Mazpilsētu zaļās vides apsaimniekošana un tūrisma attīstība Latvijas-Igaunijas pierobežā**”. 2009.gada 5.jūnijā Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta programmas „Pārrobežu sadarbība” ietvaros Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijā (RAPLM) tika parakstīti 8 projektu granta līgumi par kopējo summu 2 466 942 eiro (konkursā uz grantu kopumā pretendēja 35 projektu iesniegumi par kopējo summu 9 118 941,46 eiro). Projekts realizēts sadarbībā ar Igaunijas Karksi pašvaldību līdz 2010.gada beigām. Projekta galvenās aktivitātes: semināri, talku pasākumi, „**Kalna skvēra**” un **Centra laukuma rekonstrukciju**, traktortehnikas iegādi, foto konkursus „Mana zaļā mazpilsēta”, projekta partneru apmaiņas kultūras pasākumi pilsētvidē, tūrisma informācijas sagatavošanu vairākās valodās kartēs un pilsētu mājaslapās. Projekta kopējais budžets ir 366 312 EUR (257 445 LVL), 85% finansē programma 311 365,20 EUR (218828 LVL) un 15% 54 946,80 EUR (38 617 LVL) pašfinansējums.

2009.gadā tika sagatavoti projektu pieteikumi Eiropas Reģionālās attīstības fondam (ERAF):

1. „**Rūjienas pilsētas izglītības iestādes informatizācija**” 3DP/3.2.2.1.2/09/IPIA/VIAA/112.
2. „**Vilpulkas pagasta padomes izglītības iestāžu informatizācija**” 3DP/3.2.2.1.2/09/IPIA/VIAA/096.
3. „**Jeru pamatskolas informatizācija**” 3DP/3.2.2.1.2/09/IPIA/VIAA/194.

Līgums par informatizācijas projektiem noslēgts 2009.gada decembrī, līguma Nr.2009/0322/3DP/3.2.2.1.2/09/IPIA/VIAA/574. Projekta aktivitātes uzsāktas 2010.gada II ceturksnī un turpināsies līdz 2012.gada jūnijam.

2010.gada sākumā tika veikts energoaudits desmit pašvaldības ēkām. Tika veikta siltināšana pašvaldības ēkām **Rūjienā** - Raiņa ielā 3, Skolas ielā 8, Brīvības ielā 19, 19a, KPFI projekta „Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Rūjienas novada pašvaldības ēkās” ietvaros.

2011.gadā uzsākta **Jauniešu dienas centra** 3.stāva rekonstrukcija. Paredzēts veikt rekonstrukcijas darbus 290,8m² platībā, kā arī veikt kāpņu telpas rekonstrukciju pielāgojot to izmantošanai cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Rekonstrukcijas darbi tiks veikti Latvijas un Šveices sadarbības programmas projekta „Multifunkcionālā jaunatnes iniciatīvu centra izveide Rūjienas novadā” ietvaros.

2012.gadā turpināsies Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstības pasākumu projekta „Rūjienas vidusskolas sporta zāles projektēšana un būvniecība” realizācija, bet projekts „Sporta laukuma būvniecība Jeru pagasta Endzeles ciemā” jau pabeigts 2011.gada maijā.

2012.gadā turpināsies projekta ERAF projektu „Rūjienas pilsētas izglītības iestādes informatizācija”, „Vilpulkas pagasta padomes izglītības iestāžu informatizācija” un „Jeru pamatskolas informatizācija” realizācija.

Lodes pagasta 2011.gadā iecerēts atjaunot ielu apgaismojumu un grants ceļus ar šķembu kārtu pagasta pārvaldes teritorijā, kā arī ierīkot velosipēdu novietni pie pārvaldes ēkas un atjaunot pagasta estrādes solus un tualeti.

Rūjienas k/n 2011.gadā plāno rekonstrukcijas darbus - turpināt darbus skatuves pievada un pagraba elektroinstalācijas nomainai, skatuves renovāciju.

2011.gadā, lai uzlabotu satiksmes drošību **Rūjienas** pilsētā ERAF projektu ietvaros pabeigta: Rīgas ielas un Pērnavas ielas krustojuma rekonstrukcija, Rīgas ielas posmā no Austrumu ielas līdz Pils ielai un Pērnavas ielas posmā 50m no krustojuma Valmieras virzienā un 100m Igaunijas robežas virzienā; Rīgas-Brīvības un Valdemāra-Raiņa ielas krustojuma Rīgas ielas posmā no Peldu ielas līdz Centra laukuma, Brīvības ielas posmā no Centra laukuma līdz Īsai ielai un Valdemāra, Raiņa ielās pēc nepieciešamības, krustojuma rekonstrukcija. Projektā ietverti arī pārējie krustojumi un izbrauktuves minētajos Rīgas un Brīvības ielu posmos.

1.3.2.4. Sadarbība ar ārzemju pašvaldībām un citām institūcijām

Rūjienas pilsētai ir vairāki sadarbības partneri. Sadarbības tiek turpinātas arī Rūjienas novada ietvaros.

Moisakila (Mōisakūla) Igaunijā

Šobrīd ir spēkā četrpusējais (Killingi-Nemmes, Mazsalacas, Moisakilas, Rūjienas pašvaldību) sadarbības līgums, kas attiecas uz izglītību, ekonomiku, kultūru, sportu, sociālo darbu un veselības aprūpi ir noslēgts 2000.gada 19.augustā. Ipiķu pašvaldībai, nevalstiskajām organizācijām un interešu grupām ir ilgstoša sadarbība ar Moisakilas pašvaldības iedzīvotāju interešu grupām, piemēram, amatniekiem un rokdarbniekiem u.c.

Karksi (Karksi) Igaunijā

2004.gadā ir aizsākusies cieša sadarbība pašvaldību līmenī starp Karksi un Rūjienu. Rūjienas pilsētas dome sadarbībā ar Karksi pašvaldību kopīgi sagatavojusi un ievieš projektu „Mazpilsētu zaļās vides apsaimniekošana un tūrisma attīstība Latvijas-Igaunijas pierobežā”. Projekta galvenās aktivitātes ietver: seminārus, talku pasākumus, „Kalna skvēra” un Centra laukuma rekonstrukciju, traktortehnikas iegādi, foto konkursus „Mana zaļā mazpilsēta”, projekta partneru apmaiņas kultūras pasākumi pilsētvidē, tūrisma informācijas sagatavošanu vairākās valodās kartēs un pilsētu mājaslapās.

Nortelje (Norrvälje) Zviedrijā

Sadarbība ar Nortalji pastāv kopš 1991.gada. Pirmais sadarbības līgums tika noslēgts 1996.gadā. 2009.gada martā Rūjienā viesojās Nortaljes delegācija, kas iepazinās ar Rūjienas pilsētas domes darbu, realizētajiem un iecerētajiem Eiropas Savienības projektiem, iepazinās ar Rūjienas specializēto pirmskolas izglītības iestādi „Vārpiņa” un SAC „Rūja”.

Šteinhāgena (Steinhagen) Vācijā

Sadarbība ar Šteinhāgenas pilsētu Vācijā notiek Guterslo apgabala un Valmieras rajona sadarbības līguma ietvaros.

Montoro Inferiore (Montoro Inferiore) Itālijā

2005.gadā ir izveidota sadarbība un noslēgts līgums ar Itālijas Montoro Inferiore pašvaldību. 2005. un 2008.gadā notikušas jauniešu un pašvaldības darbinieku delegāciju apmaiņas vizītes.

Higašikava Japānā

2008.gada jūlijā Japānas pilsētā Higašikavā Rūjienas pilsētas domes vadība parakstīja sadraudzības līgumu starp Higašikavu un Rūjienu. Uztādīts sadraudzības simbols-ūdenspumpis.

2009.gada maijā notika Japānas pilsētas Higašikavas delegācijas atbildes vizīte Rūjienā. Tika atklāts restaurētais ūdenspumpis **Rūjienas centra laukumā**, kā Rūjienas pilsētas un Higašikavas pilsētas (Japāna) sadraudzības

simbols. **Ternejas parkā** tika iestādīta sakuras birzs, sakuras tika iestādītas arī Raiņa ielas un Austrumu ielas māju dārzos.

Pleskava Krievijā

2008.gada decembrī Rūjienas pilsētas delegācija viesojās Pleskavā. Notiek sadarbība starp foto māksliniekiem, tiek rīkotas kopīgas izstādes, notiek sadarbība starp pašdarbības kolektīviem.

2. RŪJIENAS NOVADA VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

9.attēls.Rūjienas novada novietojums Latvijā

2.1. Novada portrets

Vēsturiskā attīstība Rūjienas novads izveidots 01.07.2009. apvienojoties 5 bijušā Valmieras rajona pašvaldībām - Rūjienas pilsētai, Ipiķu, Jeru, Lodes un Vilpulkas pagastiem. Novada centrs Rūjiena - pilsētas tiesības no 1920.gada.

Ģeogrāfiskais novietojums Pašvaldība LR Vidzemes ziemeļu daļā, pie Latvijas un Igaunijas robežas (Vidzemes plānošanas un statistiskais reģions).

Teritorija Novada platība - 352,3 km², t.sk.:

- Rūjienas pilsēta - 7,8 km²
- Ipiķu pagasts - 67,43 km²
- Jeru pagasts - 124,8 km²
- Lodes pagasts - 63,82 km²
- Vilpulkas pagasts - 88,47 km²⁸

Pēc teritorijas platības vidēji liels novads Latvijas mērogā (65.lielākais novads valstī).⁹ Tas aizņem 0,55% no Latvijas teritorijas un 2,31% no Vidzemes plānošanas reģiona teritorijas.¹⁰

Apdzīvojuma struktūra Rūjienas pilsēta - 3364 iedz. Citas lielākās apdzīvotās vietas saskaņā ar apdzīvoto vietu klasifikāciju:¹¹

⁸ <http://www.vzd.gov.lv>, LR administratīvo teritoriju un teritoriālo vienību zemes pārskats uz 01.01.2011.

⁹ <http://lv.wikipedia.org>

¹⁰ <http://www.vraa.gov.lv>, pārskats „Reģionu attīstībā Latvijā 2010”.

¹¹ Turlajs, J. un Milliņš, G. 1998. Latvijas apdzīvotās vietas: klasifikācija, vērtēšanas kritēriji, ciemu saraksts, kartes. Rīga, Apgāds Jāņa sēta.

Ipiķu pagastā - **Ipiķi** (pagasta centrs), vidējciems ~130 iedz., **Ipiķu skola** - mazciems ~10 iedz., **Ķirbēni** - mazciems ~15 iedz.

Jeru pagastā - **Endzele (Straume)** (pagasta centrs), vidējciems ~400 iedz. , **Jeri** - aprūpes ciems ~370 iedz., **Oleri** - mazciems ~40 iedz.

Lodes pagastā - **Lode** (pagasta centrs), vidējciems ~250 iedz., **Arakste** - mazciems ~50 iedz.

Vilpulkas pagastā - **Vilpulka** (pagasta centrs), vidējciems ~195 iedz. un **Virķēni** - vidējciems ~90 iedz.

Teritorijas plānojuma izpratnē līdzšinējā laika periodā, ciemiem kā blīvi apdzīvotām vietām robežas noteiktas: Endzelei, Jeriem, Oleriem, Ipiķiem, Ipiķu skolai, Ķirbēniem, Lodei, Arakstei, Vilpulkai un Virķēniem. Izteikti priekšlikumi par ciema statusa atcelšanu Ipiķu skolai un Ķirbēniem.

Kaimiņi

Naukšēnu novads (robeža ar Naukšēnu un Ķoņu pagastiem) - 279,97km² (81.lielākais novads valstī)

Burtnieku novads (robeža ar Vecates, Burtnieku un Rencēnu pagastiem) - 700,59km² (26.lielākais novads valstī)

Mazsalacas novads (robeža ar Ramatas un Sēļu pagastiem) - 417,15km² (54.lielākais novads valstī)

Igaunijas Republika Vīlandes (*Viljandi*) apriņķis (robeža ar Abjas un Karksi pagastiem) - 3500km² (8% Igaunijas teritorijas, 55 000 iedz., 12% - aizsargājamas dabas teritorijas)

Attālums no novada centra Rūjienas līdz nozīmīgākajiem centriem

150km - Rīga (valsts galvas pilsēta)

44km - Valmiera (vienīgā republikas nozīmes pilsēta Vidzemes plānošanas reģionā)

51km - Valka, 78km - Smiltene (tuvākie reģionālās nozīmes attīstības centri- pilsētas Vidzemes plānošanas reģionā)

89km - Limbaži (tuvākais reģionālās nozīmes attīstības centrs- pilsēta Rīgas plānošanas reģionā)

14km - Igaunijas robeža (pa P17)

28,8km - Meizakila (*Mõisaküla*) (tuvākā Igaunijas Republikas pilsēta - tā atrodas pie pašas Latvijas robežas un ir mazākā apdzīvotā vieta Igaunijā, kurai piešķirtas pilsētas tiesības (2010.g. - 884 iedz.), kā arī 29,4km - Abja-Paluoja (2010.g - 1300 iedz.)

Attālums no Rūjienas līdz novada pagastu pārvaldēm

Ipiķu pagasta pārvalde (Ipiķos) - 18,7km (13 min)

Jeru pagasta pārvalde (Endzelē) - 5,9km (6 min)

Lodes pagasta pārvalde (Lodē) - 13,5km (11 min)

Vilpulkas pagasta pārvalde (Vilpulkā) - 10,8km (9 min)

Teritorijas struktūra atbilstoši zemes lietošanas veidiem

lauksaimniecībā izmantojamā zeme - 36% (12824,8ha)

mežs - 49% (17236,4ha)

krūmājs - 1% (469,8ha)

purvs - 4% (1248,7ha)

ūdens objektu zeme - 4% (1345,0ha)

zeme zem ēkām un pagalmiem - 2% (579,9ha)

zeme zem ceļiem - 2% (875,4ha)

pārējās zemes - 2% (653,8ha)

Teritorijas dalījums atbilstoši īpašumu piederībai

Zemes īpašumi	Zemes vienību skaits	Kopplatība ha	Kopplatība %
Pašvaldību īpašumā	170	491,1	1,4
Valsts un valsts institūciju īpašumā	22	52,7	0,1
Juridisko personu īpašumā	220	3229,0	9,2
Fizisko personu īpašumā	2586	22367,5	63,5
Jaukta statusa kopīpašumā	57	119,3	0,3
Rezerves zemes fonda zeme	25	8,5	0

Zemes dziļu resursi

13 būvmateriālu atradnes - smilts, smilts-grants, saldūdens kaļķu ieguvei- visās būvmateriālu atradnēs izstrāde ir pabeigta vai pārtraukta.

	1 kūdras atradne - „Rūjas” (Rūjas purvā Vilpulkas un Jeru pagastos)- notiek izstrāde. ¹²
Dabas vērtības	Novads atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā (lielākā daļa - neitrālajā zonā, daļa ainavu aizsardzības zonā).¹³ Rezervāta teritorija ietver trīs novadā esošās Natura 2000 - Eiropas nozīmes aizsargājamas dabas teritorijas (dabas liegumus): „Oleru purvs”, „Rūjas paliene” un „Vidusburtnieks”. 1 valsts nozīmes dabas piemineklis - ģeomorfoloģiskais objekts „Jeru alas”.¹⁴ 3 mikroliegumi meža biotopu aizsardzībai (1 - Jeru pagastā, 2 - Lodes pagastā). 85 dižkoki un 18 potenciālie dižkoki. 17 dižakmeņi. Nozīmīgi parki rekreācijas vajadzībām: Ternejas parks, Vidusskolas parks, Centra skvērs, Kalna un laika skvērs (Rūjienā), Arakstes muižas parks, bijušās Lodes muižas parks (Lodes pagastā), Virķēnu muižas parks (Vilpulkas pagastā). Jeru muižas kompleksa parks, no jauna ierīkots Jeru skolas dendroloģiskais parks Endzeles parka turpinājums, Paipusu muižas parks un Oleru parks (Jeru pagastā).
Kultūrvēsturiskais mantojums	Valsts aizsargājami kultūras pieminekļi:¹⁵ 3 valsts nozīmes arhitektūras pieminekļi (1 - Rūjienā, 2 - Lodes pagastā). 3 valsts nozīmes arheoloģijas pieminekļi (1 - Rūjienā, 1 - Lodes un 1 - Jeru pagastā). 10 vietējās nozīmes arheoloģijas pieminekļi (2 - Ipiķu, 4 - Jeru, 2 - Lodes un 1 - Vilpulkas pagastā). 4 valsts nozīmes mākslas pieminekļi (Jeru pagastā un Rūjienā). 1 valsts nozīmes vēstures piemineklis (Rūjienā). Pašvaldības aizsargājami kultūrvēsturiski nozīmīgie objekti (Saskaņā ar pieminekļu sarakstu, apstiprināts 02.05.1995. ar pašvaldības rīkojumu Nr. 251, 4p.). <i>Plānojuma ietvaros pašvaldības aizsargājamo kultūrvēsturiski nozīmīgo objektu status pārskatīts esošajiem objektiem, izslēdzot no saraksta objektus, kas neatbilst šim statusam un izvērtēta jaunu objektu iekļaušana. Saskaņā ar plānojuma risinājumiem, Rūjienas novadā ir 35 objekti un Rūjienas pilsētas vēsturiskā centra teritorija, kam tiks nodrošināts šāds statuss.</i>
Iedzīvotāju skaits	Pašvaldībā kopā 6087 iedz.¹⁶ Rūjienas pilsētā - 3364 iedz. Ipiķu pagastā - 269 iedz. Jeru pagastā - 1442 iedz. Lodes pagastā - 367 iedz. Vilpulkas pagastā - 645 iedz. <i>Pašvaldībā kopā 2010.gada sākumā bija 6164 iedzīvotāji, 2011.gadā - 6105 iedz.¹⁷ Gada laikā novadā kopā iedzīvotāju skaits samazinājies par 59 iedzīvotājiem un turpina samazināties. Pēc iedzīvotāju skaita Rūjienas novads ir 45.lielākais novads starp 60 Latvijā esošajiem pilsētnovadiem.</i>
Iedzīvotāju skaita izmaiņas	Piecu gadu laikā no 2006.gada sākuma līdz 2011.gada sākumam - novadā iedzīvotāju skaits samazinājies par 5,6%. <i>Ieskatam, vienlaicīgi novados vidēji iedzīvotāju skaits samazinājās par 1,8%, Latvijā - 2,8%, republikas pilsētās - 2,9%.</i>
Iedzīvotāju blīvums	Novadā - 17,4 iedz./km ² ¹⁸

¹² <http://www.meteo.lv>, datu bāze „Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrs” uz 01.01.2011.

¹³ <http://www.daba.gov.lv>, dabas aizsardzības pārvaldes datu bāzes.

¹⁴ MK noteikumi Nr. 175 „Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem” (17.04.2001.)

¹⁵ Saskaņā ar pieminekļu sarakstu, apstiprināts 29.10.1998. ar LR Kultūras ministrijas rīkojumu Nr. 128.

¹⁶ <http://www.pmlp.gov.lv>, iedzīvotāju reģistra statistika uz 01.07.2011.

¹⁷ <http://www.csb.gov.lv/>, Centrālā statistikas pārvaldes datu bāze, iedzīvotāji - skaits un tā izmaiņas uz 01.01.2011.

¹⁸ <http://lv.wikipedia.org>, dati uz 01.07.2010.

	Rūjienas pilsēta - 432,9 iedz./km² Ipiķu pagasts - 4 iedz./km² Jeru pagasts - 11,6 iedz./km² Lodes pagasts - 5,9 iedz./km² Vilpulkas pagasts - 7,6 iedz./km²
	<i>Rūjienas novadā 2011.gadā iedz. blīvums turpina samazināties. Gada sākumā iedz. blīvums bija - 17,3 iedz./km², tas ir nedaudz augstāks nekā vidēji Vidzemes reģionā kopā - 15,2 iedz./km².</i>
Iedzīvotāju vecumstruktūra	līdz darbaspējas vecumam - 773 (13%) iedz.¹⁹ darbaspējas vecumā - 3962 (65%) iedz. virs darbaspējas vecuma - 1352 (22%) iedz.
	<i>Kopumā visās kategorijās iedzīvotāju faktiskais skaits ir samazinājies, salīdzinājumā ar 2010.gadu iedz. skaits darba spējas vecumā samazinājies par 35.</i>
Demogrāfiskā slodze	535,6 (darbaspējas vecuma iedzīvotāju attiecība uz 1000 iedzīvotāju ārpus darbaspējas vecuma)
	<i>Ieskatam, demogrāfiskās slodzes līmeņa atšķirības novadā salīdzinājumā ar Latviju kopumā - 519,5 un Vidzemes plānošanas reģionu - 519,7 ir minimālas.</i> <i>Attiecība starp bērnu un pensijas vecuma cilvēku skaitu raksturo iedzīvotāju sastāva novecošanās tendences un demogrāfiskās slodzes rādītāji parāda, ka situācija ir aktuāla Latvijā kopumā. Pēdējo piecu gadu laikā kā bērnu, tā pensijas vecuma cilvēku skaita proporcionālās attiecības nav būtiski mainījušās, taču to skaits uz 1000 darbaspējas vecuma iedzīvotājiem ir samazinājies. Pensijas vecuma iedzīvotāju skaita samazinājumu ietekmēja pensionēšanās vecuma izmaiņas (palielināšana), bet bērnu īpatsvara samazināšanās visuzskatāmāk parāda nelabvēlīgās demogrāfiskās struktūras izmaiņas.</i>
Iedzīvotāju nacionālais sastāvs	90,64% (5517) - latvieši²⁰ 3,99% (243) - krievi 2,99% (182) - pārējie 1,31% (80) - baltkrievi 1,07% (65) – ukraiņi
	<i>Ieskatam, statistikas dati liecina, ka samazinoties kopējam iedzīvotāju skaitam valstī, samazinās arī latviešu skaits, bet to procentuālais īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā uz 01.01.2010. nedaudz palielinājies un sasniedzis 59,4%.</i> <i>Salīdzinot ar situāciju Vidzemes reģionā, kur ir augstākais latviešu īpatsvars reģionu grupā - 85,3%, Rūjienas novadā ir ļoti augsts latviešu īpatsvars.</i>
Nodarbinātība	2010.gada sākumā bezdarba līmenis - 10,8%²¹ 2011.gada sākumā bezdarba līmenis - 10,4%
	<i>Ieskatam, 2009.gada sākumā bezdarba līmenis novados kopā bija vidēji 5,7%, pasliktinoties ekonomiskajai situācijai tas 2010.gada sākumā sasniedza 13,4%, savukārt 2010.gada laikā situācija nedaudz uzlabojās un 2011.gada sākumā bezdarba līmenis samazinājās līdz 12,8%.</i> <i>Salīdzinājumam, valstī vidējais rādītājs 2011.gada sākumā - 11,0% un republikas pilsētās kopā - 9,3%.²²</i>
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ienēmumi pašvaldībā uz 1 iedz.	Uz 01.01.2011. - 188,1 Ls
	<i>Ieskatam, uz 01.01.2010. iedzīvotāju ienākuma nodoklis bija 169,4 Ls.</i>
	<i>Salīdzinājumam Vidzemes plānošanas reģionā vidēji iedzīvotāju ienākuma nodokļa ienēmumi pašvaldībā uz 1 iedz. 2010.gadā sastādīja 224,8 Ls, Latvijā - 285,1 Ls.</i>

¹⁹ <http://www.pmlp.gov.lv>, iedzīvotāju reģistra statistika uz 01.07.2011.

²⁰ <http://www.pmlp.gov.lv>, iedzīvotāju reģistra statistika uz 01.07.2011.

²¹ <http://www.csb.gov.lv/>, Centrālā statistikas pārvaldes datu bāze.

²² <http://www.vraa.gov.lv/lv/>, Valsts reģionālās attīstības aģentūra, Reģionu attīstība Latvijā 2010.

Pašvaldības finansiālā situācija pamatbudžeta ieņēmumi kopā 3 530 120 Ls (uz 1 iedz. 575 Ls)²³
 speciālā budžeta ieņēmumi kopā 70333 Ls (uz 1 iedz. 11 Ls)
 nodokļu ieņēmumi kopā 1 255 137 Ls (uz 1 iedz. 204 Ls; 36% no pamatbudžeta)
 nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi kopā 100 145 Ls (uz 1 iedz. 16 Ls)

Salīdzinājumam, nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi Latvijā vidēji uz 1 iedz. 40 Ls, novados kopā vidēji uz 1 iedz. 27 Ls.

pamatbudžeta izdevumi kopā 3 465 618 Ls (uz 1 iedz. 564 Ls)
 speciālā budžeta izdevumi kopā 99 783 Ls (uz 1 iedz. 16 Ls)

Teritorijas attīstības līmeņa indekss
 - 0,102 pēc 2008.gada datiem (rangš 50)
 - 0,166 pēc 2009.gada datiem (rangš 56)
 - 0,265 pēc 2010.gada datiem (rangš 66)

Ieskatam, 2010.gadā pozitīva teritorijas attīstības līmeņa indeksa vērtība bija 47 novados, negatīva 63 novados.

Ekonomiski aktīvo tirgus sektora statistikas vienību skaits pa komercdarbības formām
 Ekonomiski aktīvo tirgus sektora statistikas vienību skaits novadā kopā **363** t.sk. pa komercdarbības formām:
 182 pašnodarbinātas personas
 18 individuālie komersanti
 59 komercsabiedrības
 104 zemnieku un zvejnieku saimniecības

Ieskatam, novadā 2009.gadā ekonomiski aktīvo tirgus sektora statistikas vienību skaits uz 1000 iedz. bija 58,5 un individuālo komersantu un komercsabiedrību skaits uz 1000 iedz. - 12,4.

Vietējie ražotāji²⁴
 Zemnieki: LPKS „Daiva”, Z/s „Klimpas”, saimniecība „Lejasvagaļi”, Z/s „Rūjienas šinšillas”, Z/s „Pestas”, Z/s „Kalntontes”, Z/s „Ceriņi”, Z/s „Avotiņi”.
 Uzņēmēji: SIA „AC Stils”, SIA „Aiva Plus”, SIA „Liepkalni” (maiznīca), SIA „Zaļās pēdas”, SIA „Artavs”, SIA „Remak”, SIA „Rūjienas saldējums”, SIA „SANAT”, SIA „Ievulīči”.
 Amatnieki: Z/s „Kalmesteri”, SIA „Atspole”, Audēja Ausma Caune, aušanas amata meistare Guna Miķelsone, tautas tērpu darinātāja Sanita Miška, audēja Vija Rulle, Loreta Saulīte, Irma Ziemele, Anita Zvirbule.

Nodrošinājums ar inženier-komunikācijām²⁵

Pagasts/pilsēta	Apdzīvota vieta	UK tīkli	NAI	LK tīkli	Siltumapgāde
Rūjiena	Rūjiena	+	++		
Ipiķu pagasts	Ipiķi	+	+	-	2 katlu „mājas”
	Ipiķu skola	-	-	-	-
	Ķīrbēni	-	-	-	-
Jeru pagasts	Jerī	+	+	-	1 katlu „mājas”
	Endzele	+	+	-	1 katlu „mājas”
	Oleri	-	-	-	-
Lodes pagasts	Lode	+	+	+	2 katlu „mājas”
	Arakste	-	-	-	-
Vilpulkas pagasts	Vilpulka	+	+	-	2 katlu „mājas”

Ceļu tīkls

Valsts reģionālie ceļi:
 P 17 Valmiera-Rūjiena-Igaunijas robeža (Unguriņi)
 P 21 Rūjiena-Mazsalaca
 P 22 Valka-Rūjiena
 12 valsts vietējie ceļi t.sk. V 170, V 171, V 172, V 173, V 175, V 176, V 177, V 179, V 201,

²³ <http://www.vraa.gov.lv/lv/>, Valsts reģionālās attīstības aģentūra, Reģionu attīstība Latvijā 2010, pašvaldību budžeta izdevumi - Valsts kases dati.

²⁴ <http://www.rujiena.lv>

²⁵ SIA „Rūjienas siltums” dati.

	V 203, V 204, V 206. Pašvaldības īpašumā ir 98 ceļi ar kopējo garumu 147,66 km, no tiem: 45 A grupa - 94,29km 16 B grupa - 17,96km 37 C grupa - 35,41km Pašvaldības īpašumā ir 109 ielas ar kopējo garumu 59,631km t.sk.: 100 ielas Rūjienas pilsētā 57,183km 9 ielas Endzeles ciemā (Jeru pagasts) - 2,448km
Rūjienas novada pašvaldības struktūrvienības	Rūjienas novada pašvaldības administrācija Ipiķu pagasta pārvalde Jeru pagasta pārvalde Lodes pagasta pārvalde Vilpulkas pagasta pārvalde Rūjienas vidusskola Rūjienas vidusskolas sākumskola Rūjienas kultūras nams ar kultūras centriem pagastos Rūjienas pilsētas bibliotēka Rūjienas pilsētas izstāžu zāle Rūjienas mūzikas skola Rūjienas mākslas skola Rūjienas novada sporta skola Rūjienas pilsētas speciālā pirmskolas izglītības iestāde: Vārpiņa” Rūjienas novada bāriņtiesa Rūjienas novada dzimtsarakstu nodaļa Ipiķu pagasta bibliotēka Ipiķu pagasta feldšeru punkts Jeru pagasta feldšeru punkts Jeru pagasta bibliotēka Jeru pamatskola Lodes pagasta bibliotēka Sociālās aprūpes centrs „Lode” Vilpulkas pagasta feldšeru punkts Vilpulkas pagasta bibliotēka Vilpulkas pagasta sākumskola
Sadraudzības pilsētas	Moisakila (Möisaküla), IGAUNIJA Karksi-Nuija (Karksi-Nuia), IGAUNIJA Nortelje (Norrtälje), ZVIEDRIJA Šteinhāgena (Steinhagen), VĀCIJA Higašikava, JAPĀNA Montoro Inferiore (Montoro Inferiore), ITĀLIJA Pleskava (Псков), KRIEVIJA
Sadarbība ar nevalstiskām organizācijām	Biedrības: „Attīstības centrs „Baltās naktis”” (darbojas Ipiķu pagastā), „No Salacas līdz Rūjai”, „Oleru muiža”, „Pieneņu pūka” (darbojas Vilpulkas pagastā), „Rūjienas levas”, „Rūjienas novada ģimenes atbalsta centrs Vārpiņa” un „Ziemeļvidzemes ģeoparks” u.c.
Īpašās iezīmes	Rūjiena ir pilsēta, kas atrodas <u>vistālāk uz ziemeļiem Latvijā</u>. To mēdz dēvēt arī par vislatviskāko pilsētu, jo 90% tās iedzīvotāju ir latvieši. Pilsēta lepojas ar trim K.Zemdegas pieminekļiem – „<u>Tālavas taurētāju</u>”, „<u>Sējiņu</u>” un „<u>Madonnu Orans</u>”. Rūjienā tiek ražots tik ļoti garšīgais Rūjienas saldējums, „Liepkalnos” cepta garšīga maize no pašu zemnieku audzētās labības, te atrodas Imantas ūdensdzirnavas ar skaisto dzirnavu dambi. Ievēribu pelna arī ēkas, kas ir konstruktīvisma paraugs Latvijas brīvvalsts arhitektūrā un tilts, kas savieno abas pilsētas daļas. Rūjiena piesaista ar <u>mazpilsētai raksturīgo mieru un nesteidzīgo dzīves ritmu</u>, ar īpatnējo rūveniešu valodu, maziem jaukiem veikaliņiem un te var nobaudīt garšīgu ēdienu.

Zalā mākslas pilsētā - daudzi Latvijā un pasaulē pazīstami mākslinieki ir dzimuši Rūjienā, pilsētā ir 2 izstāžu zāles.

Ipiķu pagasts - nozīmīgākie dabas resursi ir **meži**. „Eglītēs” atrodas igauņu mitologa **Reina Seppa** māja - muzejs. Ipiķu pagasts atrodas pie robežas ar Igauniju. 1999.gadā Latvijas robežas tālākajā ziemeļu punktā tika atklāta tēlnieka V.Titāna veidotā robežzīme „Baltās naktis”.

Jeru pagasta apvidum raksturīgi drumļi - lēzeni zemes vaļņi, uz kuriem izveidojušās āres. Pie bijušajām muižām atrodas **dabas parki**, no jauna ierīkots Jeru skolas dendroloģiskais parks - Endzeles parka turpinājums. Apskates cienīgs objekts ir **smilšakmens alas** Rūjas upes krastā.

Lodes pagastā atrodas viens no tīrākajiem ezeriem Latvijā - **Laņģu ezers** un dabas objekti - **Lodes un Arakstes parks**.

Vilpulkas pagastā pie Virķēnu muižas iekārtots liels brīva plānojuma **parks** ar daudzveidīgiem koku un augu stādījumiem.

Rūjienas novads šodien - bilžu galerijā

10.attēls.Auzu lauks - Jeru pagasts

11.attēls.Rūjienas valdes nams

12.attēls.„Rūjienas saldējums”ražotne

13.attēls.Aitu dienas Jeru pagasta Z/s „Klimpas”

14.attēls.Ādama Alkšņa darbnīca

15.attēls.Laipas pār Rūju

16.attēls. „Tālavas taurētājs”

17.attēls.Bijusī viesnīca „Tālava”

18.attēls.Šinšillu audzēšana Z/s „Līgotnes”

19.attēls.Imantas dzirnavu aizsprosts

20.attēls.Imantas ūdensdzirnavas

23.attēls.Aveņu lauks (4ha)

21.attēls."Attīstības centrs „Baltās naktis"

22.attēls. „Madonna Orans”

24.attēls. Bērnu dārzs „Vārpiņa”

1999.gadā robežas tālākajā ziemeļu punktā tika atklāta tēlnieka V.Tiņāna veidotā robežzīme „Baltās naktis” - Ipīku pagasts

25.attēls. Rūjiena - vecā apbūve

26.attēls. Rūjiena - ūdenssūknis laukumā

27.attēls. Endzeles muiža - Jeru pamatskola

28.attēls. Jeru alas un klintis - Jeru pagasts

29.attēls. Oleru purvs ar skatu torni

30.attēls. Bruģēta ieliņa - Rūjienā

31.attēls.Rūjiena - mākslas un kultūras centrs

32.attēls.Rūjiena - mazpilsēta

33.attēls.Valdemāra iela tilts

34.attēls.Izstāžu zāle Rigas ielā 34

2.2. Attīstību ietekmējošie faktori

Transportģeogrāfiskais novietojums

Rūjienas novads atrodas nomaļus starp tādiem esošajiem transporta koridoriem kā *Via Baltica* (A-1) un (A-3) Sanktpeterburga (Tartu) virziens, un plānotajiem transporta koridoriem kā *Rail Baltica*. Tā iespējamā trase plānota paralēli *Via Baltica* transporta koridoram. Šī projekta galvenie mērķi ir atjaunot Baltijas valstu tiešu saikni ar Eiropas dzelzceļu tīklu un veicināt reģionālo integrāciju, savienojot metropoles Tallinu-Rīgu-Kauņu-Varšavu-Berlīni. Ar *Rail Baltica* tiks radīta alternatīva autopārvadājumiem *Via Baltica* maršrutā, tādējādi nodrošinot efektīvākus transporta savienojumus ar pārējām ES dalībvalstīm. Igaunijā šai maršrutā paredzētas trīs pasažieru dzelzceļa stacijas - Tallinas Centrālā stacija,

Tallinas lidosta un Pērnavā, Latvijā paredzēta viena stacija - Rīgas Centrālā stacija, Lietuvā paredzētas divas stacijas - Palemonas stacija Kauņā un Paņeveža.

35.attēls.Rūjienas novada novietojums reģionā

No novadu šķērsojošajiem transporta koridoriem nozīmīgākie ir „Ziemeļu stīga”, tās teritorija paredzēta arī *Eiro velo 11* attīstībai (Mērķis ir tūrisma teritoriju ilgtspējības nodrošināšana un daudzveidīgu tūrisma pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību attīstība.) un arī starpreģionālas nozīmes autoceļš P17 Vilande (Tallina) virzienā (Mērķis ir robežu šķērsojošo ceļu atjaunošana, attīstot pārrobežu sadarbību, plānojot kopīgi ar Igaunijas pierobežas teritoriju pašvaldībām).

Autoceļam „Ziemeļu stīga” ir svarīga nozīme pierobežas apdzīvoto vietu un starptautisko autoceļu sasaistē. „Ziemeļu stīga”, savienojoties ar „Austrumu stīgu”, sasaistīs starptautiskas nozīmes autoceļus E262 Kauņa-Ukmerģe-Daugavpils-Rēzekne-Ostrova un E22 Holiheda-Norčepinga-Ventspils-Rīga-Rēzekne-Velīkije Luki-Maskava-Vladimira-Nižnij Novgoroda ar starptautiskas nozīmes autoceļu E67 Helsinki-Tallina-Rīga-Paņeveža-Kauņa-Varšava-Prāga.

Rūjienas novada un pilsētas izvietojums attālināti no galvenajām transportmaģistrālēm un novada teritorijas perifērais novietojums Latvijas nomalē rada nepieciešamību domāt par robežu šķērsojošo ceļu atjaunošanu un tiešo sakaru uzlabošanu ar lielākajiem Igaunijas Republikas centriem.

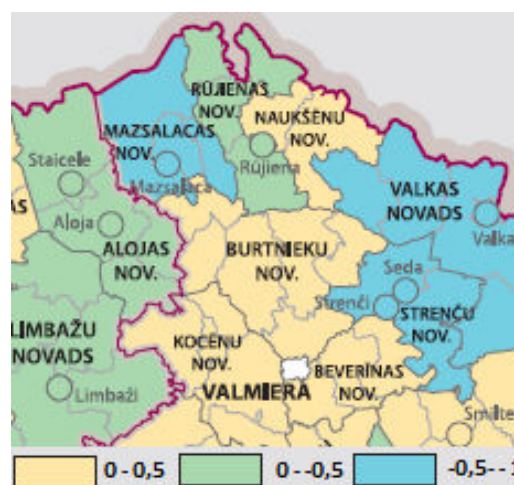
Sociāli ekonomiskā situācija reģionā

Sociāli ekonomiskā situācija reģiona teritorijā ir atšķirīga, Rūjienas novads atrodas viduvējā pozīcijā. Iedzīvotāju skaits un to īpatsvars reģionā nav sadalīts viendabīgi. Piecu gadu laikā no 2006.gada sākuma līdz 2011.gada sākumam - novadā iedzīvotāju skaits samazinājies par 5,6%. Ekonomiskās aktivitātes radītāji arī ir viduvēji, novadā pamatā ir nelieli pēc nodarbināto skaita un apgrozījuma uzņēmumi, izņēmums ir sociālās pakalpojumu jomas uzņēmumi un atsevišķi pārtikas ražošanas uzņēmumi, kur nodarbināto skaits ir augstāks. Pēc pašvaldību **teritoriju attīstības līmeņa indeksa**, starp Latvijas novadiem, Rūjienas novada rādītāji ir vērtējami kā vidēji ar tendenci pieaugt:

- 0,102 pēc 2008.gada datiem (rangs 50);
- 0,166 pēc 2009.gada datiem (rangs 56);
- 0,265 pēc 2010.gada datiem (rangs 66).

2010.gadā pozitīva teritorijas attīstības līmeņa indeksa vērtība bija 47 novados, negatīva 63 novados.

36.attēls.Rūjienas novada teritorijas attīstības līmeņa indekss atbilstoši 2010.gada datiem²⁶

Ekonomiski aktīvo tirgus sektora statistikas vienību skaits novadā kopā 363, t.sk. pa komercdarbības formām: 182 pašnodarbinātas personas, 18 individuālie komersanti, 59 komercsabiedrības un 104 zemnieku un zvejnieku saimniecības.

Pierobeža

Pierobeža ir teritorija ar īpašu statusu, tā aptver robežai piegulošās vietējās pašvaldības, t.sk. Rūjienas novada teritoriju. Tā ir ES iekšējā robeža gar Igaunijas Republiku. Saskaņā ar likumu „Latvijas Republikas valsts robežas likums” un MK noteikumiem Nr.674 „Noteikumi par Latvijas Republikas valsts robežas joslu, pierobežas joslu un pierobežu, kā arī pierobežas, pierobežas joslas un valsts robežas joslas norādījuma zīmju un informatīvo norāžu paraugiem un to uzstādīšanas kārtību” (27.07.2010.), Latvijas Republikas valsts **robežas joslas** platums ar Igaunijas Republiku ir 6m, bet **pierobeža** ir noteikta šādās Rūjienas novada pierobežas administratīvajās teritorijās un teritoriālajās vienībās gar Latvijas Republikas valsts sauszemes robežu - Ipiķu pagastā, Lodes pagastā, Rūjienas pilsētā un Vilpulkas pagastā.

Rūjienas novada attīstībā jāizmanto pierobežas reģiona īpašās priekšrocības pārrobežu sadarbībā un tūrisma attīstībā, telpiskā attīstība pierobežā risināma saskaņoti ar Igaunijas pašvaldībām.

3. DABAS APSTĀKĻI UN RESURSI

3.1. Klimats

Rūjienas novads atrodas Ziemeļlatvijas klimatiskajā rajonā, kas uzskatāms par Latvijas vēsāko un mitrāko klimatisko zonu ar pavēsām vasarām un salīdzinoši maigām ziemām ar biežiem atkušņiem. Nokrišņu daudzums ~750 mm gadā, tas palielinās virzienā uz dienvidiem. Lielākais nokrišņu daudzums ir jūlijā un augustā. Nokrišņu ir par 40% - 50% vairāk nekā iztvaiko no virsmas. Gaisa relatīvais mitrums gadā vidēji ir ap 75%. Skaidrās dienas

²⁶ „Reģionu attīstība Latvijā”, 2010. gads.

Rūjienā ir vidēji 81,6, bet apmākušās - 100 dienas gadā. Gada vidējā temperatūra ~4,9°C, bet janvāra -6° - -7°C, jūlijā +17,0°C - 17,5°C.

Veģetācijas periods ilgst 180-190 dienas gadā. Veģetācijai labvēlīgāko dienu skaits ar gaisa temperatūru virs 10°C ir neliels - ap 110, dienas ar salu - vidēji 108. Bezsalas periods ilgst 125 - 130 dienas, bet 150 dienas gadā temperatūra ir zemāka par 0°C. Pirmās rudens salnas iesākas vidēji ap 10.septembri, pēdējās pavasara salnas vērojamas ap 20.-25.maiju.

Valdošo vēju virziens jūlijā ir R, ZR, janvārī D, DR un DA. Arktisko un jūras atlantisko gaisa masu ietekmē novērojamas krasas laika apstākļu svārstības īsā laika periodā, kā arī nokrišņu daudzuma pieaugums.

Kā liecina ASV Nacionālās okeānu un atmosfēras pārvaldes veiktie aprēķini pagājušā gada 22.decembris bija gada īsākā diena - saules spīdēšanas ilgums bija no 6 stundām un 26 minūtēm Latvijas tālākajā ziemeļu punktā Rūjienas novadā un salīdzinājumam, līdz 7 stundām un vienai minūtei valsts tālākajā dienvidu punktā Daugavpils novadā.²⁷

Meteoroloģisko novērojumu stacija Rūjiena dienesta māja un palīgēkas atrodas Rūjienā, Cēsu ielā 13, meteoroloģisko novērojumu laukums atrodas blakus esošajā Naukšēnu novadā, bet tā aizsargjosla attiecas arī uz Rūjienas novadu. Tās novietojums redzams 40.attēlā. 2012. gadā plānots sākt šīs un vēl 9 citu meteoroloģisko novērojumu staciju modernizāciju. Esošais meteoroloģiskās stacijas aprīkojums pirktis pirms desmit gadiem, tagad ražotāji piedāvā jaunas, modernākas iekārtas ar plašāku un kvalitatīvāku datu pārraides sistēmu. Visās desmit stacijās tiks uzstādīti arī jauni mērinstrumenti - automātiskie nokrišņu daudzuma un sniega biezuma mērītāji, kas līdz šim stacijās nav bijuši.²⁸

3.2. Ģeoloģiskais raksturojums

Rūjienas novada teritoriju līdz 50m (lielākajā daļā teritorijas 10-20m) dziļā slānī klāj kvartāra nogulumu, kas veido reljefu, satur derīgos izrakteņus un tiek izmantoti saimniecībā. Šo iežu lielākā daļa ir pēdējā apledošanas nogulsnešs sarkanbrūns akmeņains smilšmāls, jeb ledāja pamatnes morēna, kas kopā ar zem tās pagulošajiem iežiem ietilpst drumlinu sastāvā. Pēcledus laikmetā teritoriju pārklāja meži, kas nostiprināja zemes virskārtu, bet to radītie skābie ūdeņi veidoja podzolēto augšņu profilus. No augsnes virskārtas tika iznesti karbonāti, metālu oksīdi un hidroksīdi. Atsevišķās vietās pazemes ūdeņu iznestie karbonāti ir izveidojuši sīkas saldūdens kaļķu iegulas. Drumlinu nogulumu satur bagātu karbonātisko materiālu, diezgan bieži sastopamas nelielas, ar kalciju bagātas iegulas, kas nosaka daudzveidīgas augu valsts veidošanos, it īpaši starpdrumlinu ieplaku mitrajās pļavās un zāļu purviņos. Zem 10-20m biežās aprakstīto kvartāra iežu segas atrodas ļoti senie Burtnieku svītas vidusdevona smilšakmeņi, māli un aleirolīti. Stratigrāfisko vienību virsmas ir gandrīz horizontālas, ar nelielu kritumu D virzienā. Kopējais platformas nogulumiežu segas biezums teritorijā ir 550-650m. Devona stratigrāfisko vienību smilšakmeņi ir labi ūdensnesēji horizonti. Tajos ir saldūdens. Ordovika un Silūra iežos ir maz ūdens un to grūti iegūt iežu sliktā filtrācijas īpašību dēļ. Minerālūdeņi ir tikai pašā platformas segas pamatnē - kembrija sistēmas Cirmas slāņkopas smilšakmeņos aptuveni 600m dziļumā. Vecākie Arukilas svītas smilšakmeņi un aleirolīti atrodami zem kvartāra nogulumiem Ipiķu pagasta ziemeļu daļā. Pēcledus laikmeta reljefa veidošanās turpinās arī tagad. Galvenais faktors, kas veicina šo darbību, ir ūdens. Plūdos straumes izskalo krastus un veido arī sanesas upju palienēs.

Raksturīgākie augšņu tipi Rūjienas novadā ir velēnu stipri podzolētās augsnes, kas ir skābas, grūti iekultivējamas un maz izmantojamas lauksaimniecībā, velēnu gleja un glejotās augsnes, kas veidojušās uz karbonātu cilmiežiem palielināta mitruma ietekmē, tāpēc tām raksturīgs biezs trūdvielu akumulācijas horizonts ar kūdras slāni augsnes virskārtā. Augsnes reakcija ir vāji skāba vai neitrāla, vērojams glejošanās process, tādejādi uz mālainiem cilmiežiem gleja horizonts ir blīvs un ūdens necaurīdīgs. Purvi un purvu augsnes sastopamas reljefa zemākās vietās, kur upēm ir zems kritums un vāja notece.

3.3. Reljefs

Rūjienas novads pēc reljefa veidojumu iedalījuma ietilpst divos ģeomorfoloģiskajos rajonos: Ziemeļvidzemes zemienē un Ērgemes-Dakstu paugurainē. Novada reljefa veidošanās vislielākā nozīme bijusi pēdējam leduslaikmeta apledošanai, kas izveidojis zemes virsmas formas ar 10-40m biezu nogulumu kārtas palīdzību.

Rūjienas novads atrodas Ziemeļvidzemes zemienes Burtnieku līdzenumā, kur aizņem daļu Burtnieku-Rūjienas drumlinu lauka, kas veidojies pirms 13 tūkstošiem gadu, atkāpjoties ledājam. Ledājam kūstot, ūdeņu straumes pārskaloja pašā ledajā ietvertu un tā gultnē esošo materiālu. Kušanas ūdeņu nestā duļķe nosēdās pieledāja ezeros. Drumlini ir 100-400 m plati un 1-3km gari, 5-20m augsti lēzeni klaiņveida reljefa veidojumi, orientēti ledāja mēles kustības virzienā. Drumlini parasti izmantoti lauksaimniecībā. Drumlinu virzienam piemērojas arī

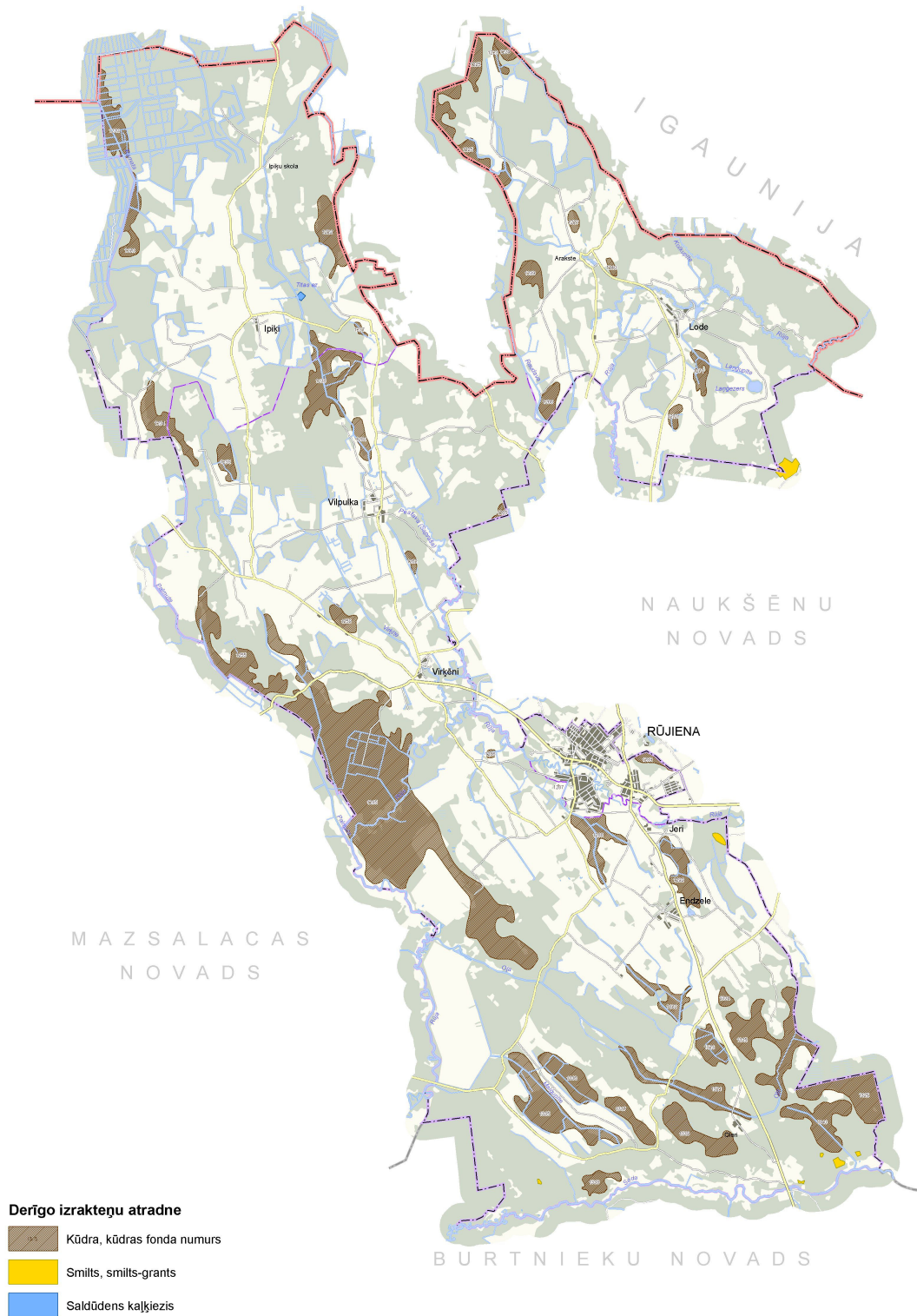
²⁷ Avots: BNS 18.12.2010.

²⁸ Avots: BNS. 27.01.2012.

ceļu tīkls - tie iet pa vaļņu virspusi. Savukārt upītes un novadgrāvji tek pa starpdrumlinu ielejām. Starp drumliniem stiepjas garas ielejas, bieži pārpuvotas. Dažiem drumliniem, kuri virs apkārtnes paceļas augstāk, doti kalnu nosaukumi. Ipiķos vērojamas drumlinu adatteida formas - drumlionīdi, kas ir šauri un gari vaļņi. Tītas kalns, 84,3m v.j.l. un Arlauznis, 84,6m v.j.l. - augstākie no drumliniem atrodas Ipiķu pagastā.

3.4. Dabas resursi

37.attēls. Būvmateriālu izejvielu un kūdras atradnes

3.4.1. Derīgie izrakteņi

Novads nav pārāk bagāts ar derīgajiem izrakteņiem. To nosaka teritorijas ģeoloģiskā uzbūve un apstākļi. Novadā sastopamie derīgie izrakteņi ir smilts, smilts-grants, saldūdens kaļķi un kūdra.

Latvijas derīgo izrakteņu reģistrā²⁹ Rūjienas novada teritorijā pavisam ir reģistrētas 13 būvmateriālu izejvielu atradnes (smilts, smilts-grants, saldūdens kaļķu ieguvei), kūdras - 1 atradne („Rūjas purvs”), atradņu izvietojumu skat. 37.attēlā. Teritorijas plānojuma izstrādes laikā būvmateriālu atradnēs derīgo izrakteņu ieguve nenotiek. Regulāra kūdras ieguve tiek veikta vienīgajā kūdras atradnē „Rūjas purvs”, kura atrodas Vilpulkas un Jeru pagastā. Licenci (Nr.8/216) kūdras ieguvei šajā atradnē līdz 2026.gada janvārim ir saņēmusi SIA „Ēnavas”. Kūdras ieguves apjoms laika periodā no 2005. līdz 2009.gada ir no 1700 līdz 2670 tonnas gadā, 2010.gadā mazāks - 620 tonnas. Kūdra tiek izmantota lauksaimniecībā. Atbilstoši valsts derīgo izrakteņu 2010.gada krājumu bilances informācijai atradnē „Rūjas purvs” 2011.gada 01.janvārī atradnē ir 542,4tūkst.m³ A kategorijas un 4700tūkst.m³ N kategorijas kūdras krājumi.³⁰

Novada ceļu infrastruktūras attīstībai ir svarīgi, lai ceļu remontdarbiem vai pārbūvei novada teritorijā, kā arī cita veida būvdarbiem būtu pieejama smilts un smilts-grants ieguve. Novadā ir šie zemes dziļu resursi. Atradņu saraksts un informācija par to krājumiem sniegta [5.pielikumā Būvmateriālu izejvielu atradnes Rūjienas novadā un to krājumu atlikumi](#). Izpētītajās atradnēs novadā ir 558,54tūkst.m³ A kategorijas un 900,00tūkst.m³ smilts, 19,40tūkst.m³ A kategorijas smilts-grants, 129,50tūkst.m³ A kategorijas smilts, smilts-grants un 30,99tūkst.m³ A kategorijas saldūdens kaļķu krājumi.³¹ Tie ir pietiekami, lai teritorijas plānojuma darbības laikā nodrošinātu pieprasījumu pēc derīgajiem izrakteņiem. Ievērojot to, ka lielākā daļa atradņu ir pētītas un to krājumi jau apzināti, jaunas derīgo izrakteņu ieguves ekspluatācijas uzsākšanai pirmkārt ir jāizskata iespēja izmantot jau esošās izpētītās atradnes. Tajos gadījumos, ja nepieciešams nodrošināt vietējās vajadzības un samazināt transportēšanas izmaksas, atbilstoši LR likumā „Par zemes dziļēm” un saistībā ar šo likumu izdotajiem normatīvajiem aktu nosacījumiem, jāveic jaunās atradnes ģeoloģiskā izpēte un jāsaņem derīgo izrakteņu ieguves licence. Detalizētas prasības derīgo izrakteņu ieguves vietu izveidei skat. plānojuma II.daļā „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”.

3.4.2. Pazemes ūdeņi, to ieguve un izmantošana

Atbilstoši Latvijas teritorijas iedalījumam pazemes ūdensobjektos,³² Rūjienas novads atrodas divos pazemes ūdensobjektos D5 un P. Pazemes ūdeņi ir valsts nozīmes zemes dziļu resursi.³³ Pazemes ūdeņi novadā barojas no nokrišņiem, kas izfiltrējas caur aerācijas zonu un pārtek no augstāk iegulošiem ūdens horizontiem uz zemākiem. Aktīvās ūdens apmaiņas zona, kurā atrodas saldūdens horizonti, novadā ir 115-180m bieza. Barošanās apjomi, kā arī pazemes ūdeņu aizsargātība pret piesārņojuma infiltrāciju no virszemes, ir atkarīga no izplatītākajiem nogulumiem un to filtrācijas īpašībām. Rūjienas novada teritorija pēc pazemes ūdeņu dabiskās aizsargātības lielākajā tās daļā tiek vērtēta kā zona ar vidēju piesārņojuma risku, jo tajā pārsvarā atrodas artēzisko ūdeņu tranzīta zonas. Nelielās teritorijās - uz ziemeļiem no Burtnieku ezera Jeru un Vilpulkas pagastos, kā arī Lodes pagasta dienvidu daļā ir artēzisko ūdeņu augšupejošas plūsmas apgabali, kas nosaka pazemes ūdeņu zemu piesārņojuma risku.³⁴

Gaujas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2010.-2015. gadam (2009.), balstoties uz ilggadīgiem novērojumu datiem par pazemes ūdens līmeņiem, novērtēts, ka pazemes ūdensobjektu D5 un P kvantitatīvais stāvoklis ir labs. Tas nozīmē, ka pazemes ūdeņu ieguves apjoms nepārsniedz pieejamos pazemes ūdens resursus, pazemes ūdeņu līmeņa maiņas netraucē sasniegt noteiktos vides kvalitātes mērķus ar pazemes

²⁹ VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (LVGMC) reģistrs.

³⁰ Derīgo izrakteņu (būvmateriālu izejvielu, kūdras un dziedniecības dūņu) krājumu bilance par 2010.gadu. Rīga: VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, 2011.

³¹ Atbilstoši MK noteikumos Nr.779 „Derīgo izrakteņu ieguves kārtība” (19.09.2006.) noteiktajam:

A kategorijas krājumi ir izpētītie derīgo izrakteņu krājumi. Izpētīto derīgo izrakteņu krājumu detalitāte (ģeoloģisko, hidroģeoloģisko un inženierģeoloģisko apstākļu izpētes ticamības pakāpe) nodrošina racionālu derīgā izrakteņa ieguvu un izmantošanu, kā arī maksimāli iespējamo apkārtējās vides un zemes dziļu aizsardzību no ieguves darbu negatīvas ietekmes;

N kategorijas krājumi ir novērtētie derīgo izrakteņu krājumi. Šīs kategorijas derīgo izrakteņu krājumu robežas, iegulas apjoms un uzbūve noteikta, izmantojot nepilnīgus ģeoloģiskos un ģeofizikālos datus, kuri iegūti meklēšanas darbos vai nepietiekamā ģeoloģiskajā izpētē. Derīgo izrakteņu īpašības un kvalitāti, kā arī iegulas inženierģeoloģiskos un hidroģeoloģiskos apstākļus var raksturot pēc analogijas ar tuvākajā apkārtnē esošajām izpētītajām atradnēm;

P kategorijas krājumi ir prognozētie derīgo izrakteņu resursi. Šo kategoriju piešķir derīgo izrakteņu resursiem, kuri aprēķināti, pamatojoties uz ģeoloģiskās kartēšanas, derīgo izrakteņu meklēšanas un citu ģeoloģisko pētījumu rezultātiem, kā arī teritorijās ar labvēlīgiem ģeoloģiskajiem priekšnoteikumiem attiecīgā derīgā izrakteņa ģenēzei apzinātē krājumi var būt novērtēti pēc analogijas ar citām tās pašas ģenēzes izpētītām atradnēm.

³² Artēziskā baseina daļas, kas ir hidrauliski izolētas viena no otras.

³³ LR likums „Par zemes dziļēm”, 02.05.1996., ar grozījumiem, 01.01.2011. redakcija.

³⁴ Ziņojums par virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzību 2010. gadā. Rīga: VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, 2011. un Gaujas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns. Pilnā versija. 3.pielikums. Rīga: VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, 2009.

ūdensobjektiem saistītajos virszemes ūdensobjektos un nerada intrūzijas vai pazemes ūdeņu plūsmas maiņas draudus. Jāatzīmē gan, ka Rūjienas ūdensgūtnes apkārtnē pastāv lokāla depresijas piltuve, bet tās laukums ir neliels, ūdens horizonta līmeņa pazeminājums ir tikai 5-10m, kas kopumā neietekmē pazemes ūdensobjektu kvantitatīvo stāvokli.

Saskaņā ar VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” sniegto informāciju³⁵ novadā ir 48 ūdensapgādes urbumi, to saraksts aplūkojams [4.pielikumā Ūdensapgādes urbumi un to aizsargjoslas](#), t.sk. datu bāzē „Latvijas derīgo izrakteņu atradņu kadastrs” iekļautā pazemes ūdens atradnes „Rūjiena” urbumi, no kuriem tiek nodrošināta Rūjienas pilsētas centralizētā ūdensapgāde. Regulārā ūdens ieguvē 2010.gadā ir iesaistīti 11 urbumi. Pavisam novadā ir 25 darbojošies ūdensapgādes urbumi - pārējos pazemes ūdeņi tiek iegūti nelielos apjomos vai neregulāri, skat. 58.attēlu. Novadā ir 14 urbumi, par kuru izmantošanu nav informācijas, netiek izmantoti - 5 urbumi, 1 - piemests. Teritorijas plānojuma ieviešanas laikā ir nepieciešams precizēt informāciju par šo urbumu turpmāko izmantošanas nepieciešamību. Lai novērstu pazemes ūdeņu piesārņošanu, ir jāveic to urbumu tamponēšana, kurus ir plānots slēgt. Īstenojot Rūjienas un Vilpulkas ūdenssaimniecības projektu, pēdējos gados ir veikta 7 urbumu tamponēšana.

Centralizētai ūdensapgādei novadā tiek izmantoti Arukilas, Arukilas-Burtnieku un Pērnavas horizontu artēziskie ūdeņi. Pazemes ūdens atradnes „Rūjiena” akceptētie saldūdens krājumi (Arukilas, Arukilas-Burtnieku horizonts) 2011.gada 1.janvārī ir 432 m³/dienn.³⁶

Pazemes ūdeņu ieguve pēdējos piecos gados ir stabilizējušies un ir aptuveni 140 tūkst. m³/gadā. Lielākie ūdens ieguves apjomi ir Rūjienā un Jeru pagastā, kas atbilstoši veido 45-50% un 33-36% no kopējiem apjomiem.

1.tabula. Ūdens ieguves apjomi un ieguves vietu skaits Rūjienas novadā 2006.- 2010.gads³⁷

Gads	Ūdens ņemšana no dabīgiem avotiem, tūkst. m ³ /gadā					
	ņemts svaigais ūdens					Citi
	Kopā	Vietu skaits	t.sk. izmērīts	Virszemes	Pazemes	
2010.	139,128	11	139,128	0,0	139,128	0,0
2009.	134,408	9	134,408	0,0	134,408	0,0
2008.	142,786	11	142,786	6,170	136,616	0,0
2007.	142,452	nav datu	142,452	0,0	0,0	142,5
2006.	156,075	nav datu	155,345	0,0	0,0	156,075

Iegūtais pazemes ūdens gan Rūjienā, gan arī pagastos galvenokārt tiek izmantots komunālajām un sadzīves vajadzībām - pēdējos divos gados 80-85% no kopējā apjoma skat. 2.tabulu.

2.tabula. Ūdens izmantošana Rūjienas novadā 2006.-2010.gads³⁸

Gads	Ūdens izmantošana, tūkst. m ³ /gadā				
	Kopā	tai skaitā		Atgriezeniskās sistēmās	Ūdeņu zudumi
		ražošanas vajadzībām	komunālajām un sadzīves vajadzībām		
2010.	126,271	23,12	103,151	0	12,854
2009.	126,407	16,31	110,097	0	7,996
Gads	Ūdens izmantošana, tūkst. m ³ /gadā				
	Kopā	tai skaitā		Atgriezeniskās sistēmās	Ūdeņu zudumi
		ražošanas vajadzībām	komunālajām un sadzīves vajadzībām		
2008.	136,201	22,455	113,746	2,4	6,785
2007.	105,31	0,41	104,9	0	0
2006.	152,75	2,28	150,47	0	26,33

Ipiķu, Lodes un Vilpulkas pagastā sadzīves vajadzībām tiek izmantots viss iegūtais pazemes ūdens. Ražošanas vajadzībām neliela daļa iegūtā ūdens tiek izlietota Rūjienā un Jeru pagastā.

Nozīmīgākais ūdens apgādes komunālo pakalpojumu sniedzējs novadā ir SIA „Rūjienas siltums”, kurš iegūst lielāko ūdens daudzumu un apkalpo Rūjienas pilsētu un pagastu ciemus - Lodi, Ipiķus, Vilpulku, Virķēnus un Endzeli. Pazemes ūdeņus pensionāta iemītņieku vajadzībām iegūst un izmanto VSAC „Vidzeme” filiāle „Rūja”

³⁵ VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” 01.06.2011. vēstule Nr.4-6/778.

³⁶ Pazemes ūdeņu krājumu bilance 2010. gads. Rīga: VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, 2011.

³⁷ Avots: VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” datu bāze „Valsts statistiskais pārskats Nr.2-ūdens”.

³⁸ Avots: VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” datu bāze „Valsts statistiskais pārskats Nr.2-ūdens”.

Jeru pagastā. Ražošanas un sadzīves vajadzībām ūdeni izlieto SIA „Rūjienas saldējums”, SIA „Garants”, vairākas fermas un citi uzņēmumi.

Ievērojot to, ka lielākais ūdens patēriņš novadā ir komunālajām vajadzībām, turpmāk novada attīstībā ir svarīgi nodrošināt kvalitatīva dzeramā ūdens sagatavošanu iedzīvotāju patēriņam.

3.5.Dabas teritorijas

3.5.1. Meži, purvi

Meža resursu un to bioloģiskās daudzveidības saglabāšana ir ļoti svarīga vides aizsardzības prioritāte. Daudzējādā ziņā mežs ir zaudējis pirmatnējam mežam raksturīgās pašregulēšanās un paš aizsardzības spējas, jo tehnoloģiju attīstība ir radījusi iespēju viegli iejaukties. Rūjienas novadā meža apsaimniekošanas un izmantošanas normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un kontroli veic Valsts meža dienesta Ziemeļvidzemes virsmežniecības Rūjienas mežniecība.

Saskaņā ar Valsts zemes dienesta (turpmāk - VZD) zemes sadalījuma datiem atbilstoši zemes lietošanas veidiem uz 01.01.2011. un Valsts meža dienesta meža inventarizācijas 2011.gada datiem, Rūjienas novadā kopā meži aizņem 17236,4ha jeb 49% no kopējās novada teritorijas un krūmāji 469,8ha jeb 1%, skat. 3.tabulu.

3.tabula. Meža zemju inventarizācijas dati un īpašuma piederība³⁹

Īpašuma piederība/novada teritoriālās vienības	Meža zemju struktūras elementi					Kopā
	Mežs	Purvi	Lauces	Pārplūstoši klajumi	Infrastruktūras objekti	
Privāti	11529,4	83,6	133,8	11,5	15,4	11773,7
Valsts	5654,2	369,2	45,2	5,2	171,4	6245,2
Pašvaldības	278,6	0	7,1	0	0,7	286,4
Kopā novadā, t.sk.	17462,2	452,7	186,1	16,7	187,5	18305,3
<i>Rūjiena</i>	<i>102</i>	<i>0</i>	<i>3,1</i>	<i>0</i>	<i>0,7</i>	<i>105,8</i>
<i>Ipiķu pagasts</i>	<i>3871</i>	<i>47,6</i>	<i>48,5</i>	<i>1,1</i>	<i>60,5</i>	<i>4028,7</i>
<i>Jeru pagasts</i>	<i>5950,5</i>	<i>301</i>	<i>77,1</i>	<i>12,3</i>	<i>79,4</i>	<i>6420,4</i>
<i>Lodes pagasts</i>	<i>3214,6</i>	<i>88,8</i>	<i>20,9</i>	<i>1,1</i>	<i>30,5</i>	<i>3355,9</i>
<i>Vilpulkas pagasts</i>	<i>4324</i>	<i>15,4</i>	<i>36,5</i>	<i>2,2</i>	<i>16,4</i>	<i>4394,5</i>

Viss novads ietilpst Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā, mežu teritorijās atrodas 3 dabas liegumi (Oleru purvs 106,7ha meža zeme, Rūjas paliene 35,6ha meža zeme un Vidusburtnieks 84ha meža zeme), aizsargājams ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Jeru alas”, 3 mikroliegumi meža biotopiem 15,5ha, 0,7ha un 3,3ha platībā u.c. dabas pieminekļi.

VAS „Latvijas valsts meži” (turpmāk - LVM) apsaimniekošanā esošās zemes 6293,4ha platībā, atrodas Ipiķu, Jeru, Lodes un Vilpulkas pagastu teritorijās.⁴⁰ Mežsaimniecībā izmantojamo teritoriju Rūjienas novadā apsaimnieko Rietumvidzemes mežsaimniecība, tā atrodas 2.Rūjienas meža iecirknī.

Valsts mežos kā rekreācijas teritorijas ir noteiktas un izveidotas atpūtas vietas un dabas takas šādos objektos: Jeru meža taka (kad.nr.96580060120) un Endzeles parks (kad.nr.96580040258). Jeru meža taka iekārtota 2006.gadā apkārtnes kultūrvēstures un dabas vērtību aplūkošanai, to apsaimnieko LVM. 2km garās takas maršrutā izveidotas gājēju laipas un skatu platformas.

Jebkādas darbības mežu teritorijās, kas ietekmē LVM apsaimniekojamo teritoriju, mežaudzes vai ainavas stāvokli tajā, saskaņojamas ar LVM. Uz Rietumvidzemes mežsaimniecības valdījumā esošajām zemēm Rūjienas novadā attiecināmas šādas normatīvajos aktos noteiktās un Valsts meža dienesta Meža valsts reģistrā ietvertās vides aizsardzības prasības: aizliegta mežsaimnieciskā darbība mikroliegumos un īpaši aizsargājamās meža iecirkņos; ierobežota saimnieciskā darbība dabas liegumos; aizliegta kailcirte aizsargzonās gar ūdenstecēm un purviem; aizliegta mežsaimnieciskā darbība dabiskajos meža biotopos u.c.

4.tabula. Galvenās cirtes platību sadalījums⁴¹

Mežu iedalījums	2008.		2009.		2010.	
	platība, ha	Krāja, m ³	platība, ha	Krāja, m ³	platība, ha	Krāja, m ³
Valsts meži	48,90	14306	140,80	38969	90,80	21854
Privātie meži	137,37	19609	156,10	24734	172,31	28447

³⁹ Avots: Valsts meža dienests, Meža inventarizācijas dati, 2011.

⁴⁰ Mežiem, ko apsaimnieko VAS „Latvijas valsts meži”, īpašnieks ir Valsts - Zemkopības ministrijas personā.

⁴¹ Avots: Valsts meža dienests Ziemeļvidzemes virsmežniecība.

Mežu iedalījums	2008.		2009.		2010.	
	platība, ha	Krāja, m ³	platība, ha	Krāja, m ³	platība, ha	Krāja, m ³
Pašvaldības meži	4,10	975	2,20	670	8,90	1998
Pārējie meži	141,47	20584	158,30	25404	181,21	30445

5.tabula. Pārskats par mežu atjaunošanu, ha⁴²

Mežu iedalījums	2008.		2009.		2010.	
	dabiski	mākslīgi	dabiski	mākslīgi	dabiski	mākslīgi
Valsts meži	23,5	49,3	21,4	21,6	30,3	15,6
Privātie meži	217,5	16,2	186,0	4,6	215,4	-
Pašvaldības meži	3,80	-	-	-	3,8	-

Valdošās koku sugas ir egle, baltalksnis un priede. Mežos palielinās disproporcija starp meža ciršanas apjoma pieaugumu un tā atjaunošanu un kopšanu, kas nākotnē var izraisīt meža audžu sastāva izmaiņas un samazināt skuju koku audžu īpatsvaru.

Meža zemēs ir pieļaujama transformācija derīgo izrakteņu ieguvei, ievērojot normatīvajos aktos paredzēto kārtību, izņemot gadījumus, kad tas aizliegts plānojuma II.daļā „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”. Iespējamie derīgo izrakteņu atradnes rekultivācijas veidi ir - izstrādes teritoriju apmežošana un ūdens krātuves izveide.

Atbilstoši „Aizsargjoslu likuma” 11.pantam un MK noteikumiem Nr.63 „Meža aizsargjoslu ap pilsētām noteikšanas metodika” (04.02.2003.), noteikta aizsargjosla ap Rūjienas pilsētu, ietverot mežus pilsētas administratīvajā teritorijā un ap to skat. III.„Grafisko daļu” karti „Rūjienas pilsētas un Jeru ciema teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana un aprobežojumi”.

Purvi aizņem salīdzinoši nelielu platību Rūjienas novadā 4% (1248,7ha) un 3% jeb 23,9ha Rūjienas pilsētas teritorijas, to saraksts aplūkojams [1.pielikumā Lielākie purvi novada teritorijā](#). Nelielas purvainas atrodas pilsētas ZA daļā. Eriņu (Cūkaušu/Mīlestības) purvs (daļa atrodas Ķonu pagastā) - 28ha liels sūnu purvs. Kūdras krājums 252000m³. Rūpnieciski nav izmantojams, susināts ar vaļējiem grāvjiem, griezta kūdra kurināšanai, notece uz Rūju.

3.5.2. Lauksaimniecības zemes

Lauksaimniecībā izmantojamās zemes (turpmāk - LIZ) aizņem 36% novada teritorijas, sīkāku sadalījumu skat. 6.tabulā.

6.tabula. LIZ zemju sadalījums (ha) pa NĪLM grupām un pa zemes lietošanas veidiem (ha) uz 01.01.2011.

Kods	Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupa	Zemes vienību skaits	Kopplatība	Zemes lietošanas veidi				
				lauksaimn. izmant. zeme	t. sk. aramzeme	augļu dārzs	plava	ganības
01	Lauksaimniecības zeme	2112	25304,5	12541,5	9172,8	107,5	1681,0	1580,2
02	Mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu	239	8571,6	112,9	26,9	0,2	56,6	29,2
03	Ūdens objektu zeme	16	40,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
04	Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas	5	118,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
05	Dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zeme	54	154,8	40,7	10,8	0,1	17,6	12,2
06	Individuālo dzīvojamo māju apbūves zeme	1161	277,7	78,4	46,9	21,7	5,5	4,3
07	Daudzdzīvokļu māju apbūves zeme	96	48,7	11,1	10,0	1,1	0,0	0,0
08	Komerccarbības objektu apbūves zeme	35	11,3	0,5	0,2	0,2	0,0	0,1

⁴² Avots: Valsts meža dienests Ziemeļvidzemes virsmežniecība.

Kods	Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupa	Zemes vienību skaits	Kopplatība	Zemes lietošanas veidi				
				lauksaimn. izmant. zeme	t. sk. aramzeme	augļu dārzs	plava	ganības
09	Sabiedriskas nozīmes objektu apbūves zeme	60	125,1	25,0	10,5	3,6	1,4	9,5
10	Ražošanas objektu apbūves zeme	53	50,2	5,5	0,0	0,0	1,6	3,9
11	Satiksmes infrastruktūras objektu apbūves zeme	345	489,5	2,0	2,0	0,0	0,0	0,0
12	Inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu apbūves zeme	76	41,4	7,2	5,2	0,1	1,0	0,9
	Kopā:	4252	35233,8	12824,8	9285,3	134,5	1764,7	1640,3

7.tabula. Zemes vidējā kadastrālā vērtība uz 2011.gada febr.⁴³

Teritoriālās vienības	Zemes vienību kadastrālo vērtību summa, Ls	Zemes vienību platību summa, ha	Zemes vidējā kadastrālā vērtība, Ls/ha
Rūjienas pilsēta	2714610	779,7911	3481
Ipiķu pagasts	1101355	6726,9874	164
Jeru pagasts	2171821	12500,7423	174
Lodes pagasts	1118395	6374,9537	175
Vilpulkas pagasts	1430035	8821,2319	162

8.tabula. LIZ novērtējums pa teritoriālajām vienībām uz 05.03.2008.⁴⁴

Administratīvo teritoriju un teritoriālo vienību klasifikatora kods	Teritoriālās vienības	Vidējais svērtais LIZ kvalitatīvais novērtējums, balles/ha
965600	Ipiķu pagasts	37
965800	Jeru pagasts	41
966800	Lodes pagasts	40
969400	Vilpulkas pagasts	37

Novada teritorijā nav nacionālās nozīmes lauksaimniecības zemju kritērijiem atbilstošu teritoriju un polderu. Lielākais īpatsvars lauksaimniecībā izmantojamo zemju ir koncentrēts uz dienvidiem no Rūjienas pilsētas Jeru pagastā. Nepiesārņotās augsnes ir labs priekšnoteikums ekoloģiski tīras produkcijas ražošanai.

Lauksaimnieciskajās teritorijās ir izdalītas meliorētās zemes, koplietošanas un valsts ūdensnotekas. Jaunākās meliorācijas sistēmas izbūvētas 80-to gadu sākumā, bet daudzas meliorācijas sistēmas izbūvētas pirms vairāk kā 30 gadiem lielsaimniecību laikā un ir saglabātas. Lielākajā daļā gadījumu tās darbojas, lai arī zemes reformas rezultātā katrā meliorācijas objektā ir daudzi zemes lietotāji, un sistēmas ir stipri novecojušas un tām nepieciešama rekonstrukcija. Meliorēto zemju un valsts nozīmes ūdensnoteku izvietojumu Rūjienas novadā skat. 38.attēlā. Valsts nozīmes ūdensnotekas ir VSIA „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” Vidzemes reģiona meliorācijas nodaļas pārziņā, to saraksts aplūkojams 9.tabulā.

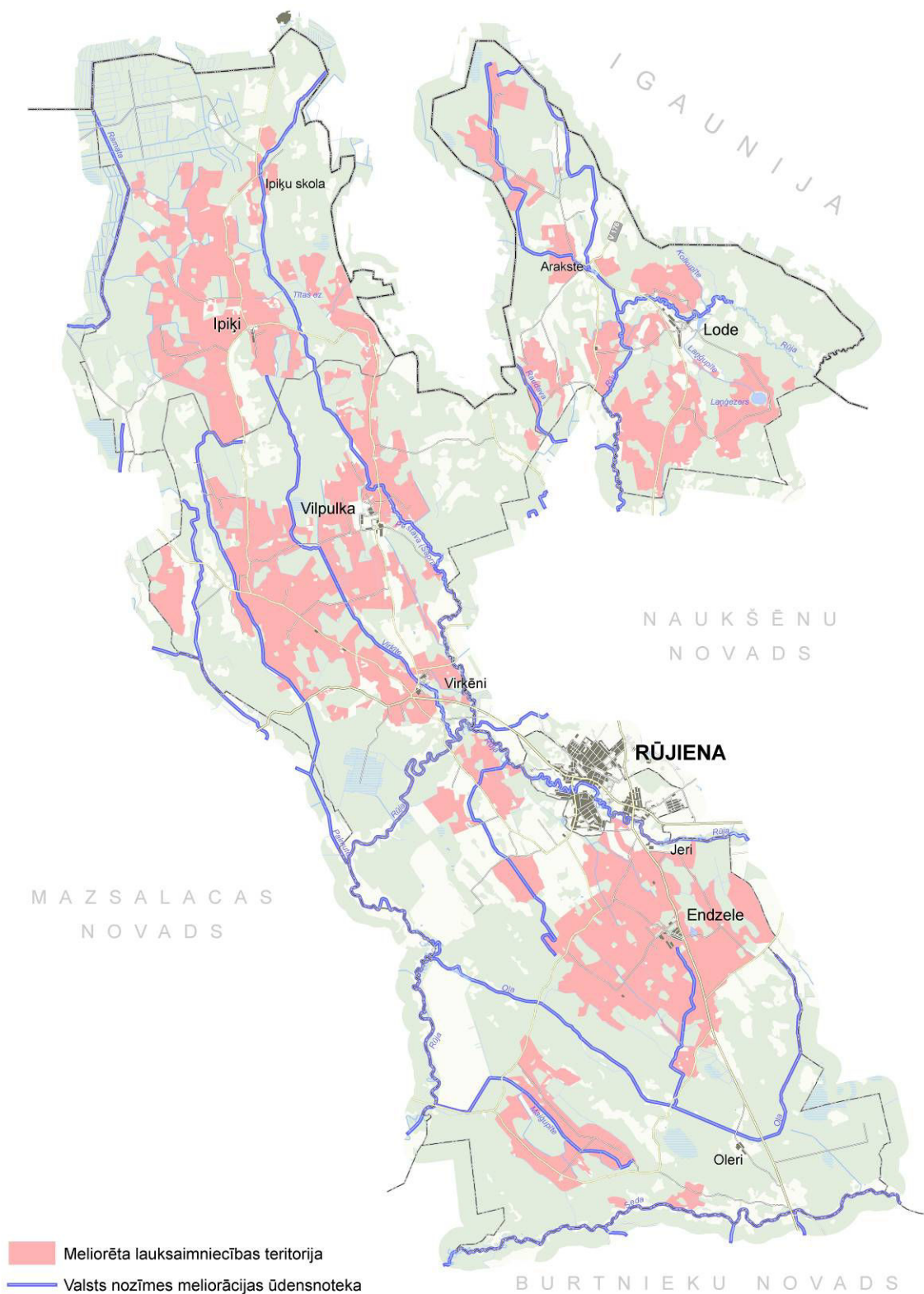
Teritorijas plānojuma risinājumi paredz, ka primāri LIZ izmantojamas lauksaimniecībai (zemkopībai, lopkopība, lauksaimniecības produkcijas pirmapstrādei).

Meliorētās teritorijas izmantojamas saskaņā ar „Meliorācijas likumu”, MK noteikumiem Nr.258 „Noteikumi par ekspluatācijas aizsargjoslu ap meliorācijas būvēm un ierīcēm noteikšanas metodiku lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un meža zemēs” (13.05.2003.), MK noteikumiem Nr.714 „Meliorācijas sistēmu ekspluatācijas un uzturēšanas noteikumi” (03.08.2010.) un MK noteikumiem Nr.261 „Meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju būvniecības kārtība” (27.03.2010.). Detalizētas prasības LIZ un meliorācijas sistēmu izmantošanai skat. II.daļā „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”.

⁴³ <http://www.vzd.gov.lv>, zemes, ēku un inženierbūvju kadastrālās vērtības 2011.gadā valsts administratīvo teritoriju griezumā.

⁴⁴ Informācija no Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas.

38.attēls.Meliorēto zemju un valsts nozīmes ūdensnoteku izvietojums

9.tabula. Valsts nozīmes meliorāciju ūdensnotekas Rūjienas novadā⁴⁵

Pagasts	Upe	ŪSIK kods	Piezīmes
Rūjiena, Lodes, Jeru pagasts	Rūja	5452:01	
Ipiķu pagasts	Vēršupīte	545244:01	augšgals

⁴⁵ VSIA „Zemkopības ministrijas NĪ Vidzemes reģiona meliorācijas nodaļa” nosacījumi plānojumam, 01.31.2011. vēstule Nr.75/5-4.4.

Pagasts	Upe	ŪSIK kods	Piezīmes
Vilpulkas pagasts			vidusdaļa
Ipiķu pagasts	Pestava/Sapraša	54526:01	
Vilpulkas pagasts			lejasgals
Lodes pagasts	Silupīte	545298:01	
Lodes pagasts	Skolas strauts	5452982:01	
Lodes pagasts	Raudava	545296:01	augšgals
Vilpulkas pagasts	Virķīte	545252:01	
Vilpulkas pagasts	Palmute	54524:01	augšgals
Vilpulkas pagasts	Krogzemju strauts	545242:01	augšgals
Jeru pagasts	Urmi-Bainīši	545272:01	
Jeru pagasts	Oļa	54522:01	
Jeru pagasts	Purupīte	545222:01	
Jeru pagasts	Maiģe	5452132:01	
Jeru pagasts	Seda	5454:01:01	

3.5.3. Virszemes ūdeņi

Virszemes ūdeņi Rūjienas novadā aizņem 1345ha jeb 4% no novada kopējās teritorijas. Atbilstoši Latvijas teritorijas iedalījums upju baseinu apgabalos⁴⁶ Rūjienas novads atrodas Gaujas upju baseina apgabalā. Novada hidrogrāfisko tīklu veido Salacas baseina upes: Rūja un tās pietekas Sapraša, kā arī Seda, augštecē - Ramata, citas mazās upītes un strauti. Novads nav bagāts ar ezeriem. Novada nozīmīgākās ūdenstilpes ir Lanģezers, Arakstes, Lodes, Virķēnu dzirnavezeri un Staklišu dīķis. Zivju audzētavas „Rūja” dīķi praktiski nosusināti, saglabājušās tikai nelielas platības. Hidrogrāfisko tīklu papildina meliorācijas sistēmas. VŪO un to tiešo sateces baseinu izvietojums Rūjienas novadā parādīts 39.attēlā. Saskaņā ar upju sateces baseinu iedalījumu apsaimniekošanas vienībās - virszemes ūdensobjektos⁴⁷ (turpmāk - VŪO) novadā atrodas četri Gaujas baseina apgabala VŪO ar tiešajiem sateces baseiniem: Rūjas augštece Latvijas teritorijā līdz Rūjienai, ieskaitot - Rūja (G312) aizņem 15160,9ha Rūjienas novada teritorijas; Rūjas lejtece līdz ietekai Burtnieka ezerā - Rūja (G310) - 14251,4ha; daļa no VŪO Ramata (G307) - 3846,2ha un Seda (316) - 1985,9ha.

Lielāko daļu no novada teritorijas aizņem Rūjas sateces baseins. **Rūja** (ŪSIK* 54520000 - 54529930) plūst arī kaimiņu novados. Upe iztek no Ruhijerva (Rūjas ezera) Sakalas augstienes Igaunijā. Latvijā tā šķērso Ērgemes paguraini, tek galvenokārt pa Burtnieku līdzenumu un ietek Burtnieku ezerā. Garums Latvijā - 77km. Kritums Latvijā - 25m. Nozīmīgākās pietekas novadā parādītas 10.tabulā.

10.tabula. Rūjas nozīmīgākās pietekas Rūjienas novadā

ŪSIK* kods	Pietekas pazīme	Nosaukums	Garums, km	Sateces baseins, km ²
54528000	Labā krasta	Sapraša (Pestava)	24	86,1
54529600	Labā krasta	Raudava	12	10,4
54521200	Labā krasta	Melnupīte	15	36,6
54522000	Kreisā krasta	Oļa	19	51,3
54524000	Labā krasta	Palmute	14	62,1
54524200	Kreisā krasta	Vidzemnieku grāvis	10	18,4
54525200	Labā krasta	Virķīte	13	23,7

*ŪSIK - ūdens saimnieciskā iecirkņa kods

Raksturīgi, ka savā tecējumā Rūja trīs reizes maina tecējuma virzienu. To nosaka pazeminājumi Ērgemes paugurainē un Burtnieka drumlinu laukā. Rūja ir ļoti līkumaina upe, kurā krāčaini un sekli posmi mijas ar lēnākiem un dziļākiem. Augštecē Lodes pagastā upe tek pa paugurainu reljefu, upe ir krāčaina. Pie Rūjienas upe kļūst platāka, bagāta ar ūdeņiem, līkumaina, tai raksturīgas krāces, kas mijas ar dzelmēm. Lejtecē upe tek pa plašu, pārpurvotu palieni. Tās kreisajā krastā atrodas bijušās zivjaudzētavas „Rūja” zivju dīķi. Upes lejteces palienes ir nozīmīgas bioloģiskai daudzveidībai. Vērtīgākajām no tām („Vidusburtnieks” un „Rūjas paliene”) noteikts dabas lieguma statuss [skat. 3.5.4. Bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgas teritorijas un objekti apakšnodalī](#). Pēc VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra” teorētiskajiem aprēķiniem Rūjas upes gada vidējais ūdens līmenis Rūjienas pilsētas teritorijā ir 43,61m BS, bet maksimālais ūdens līmenis ar 10% pārsniegšanas varbūtību Rūjienas pilsētas teritorijā ir 46,76m BS.⁴⁸ Aprēķini ir balstīti uz ilggadīgiem

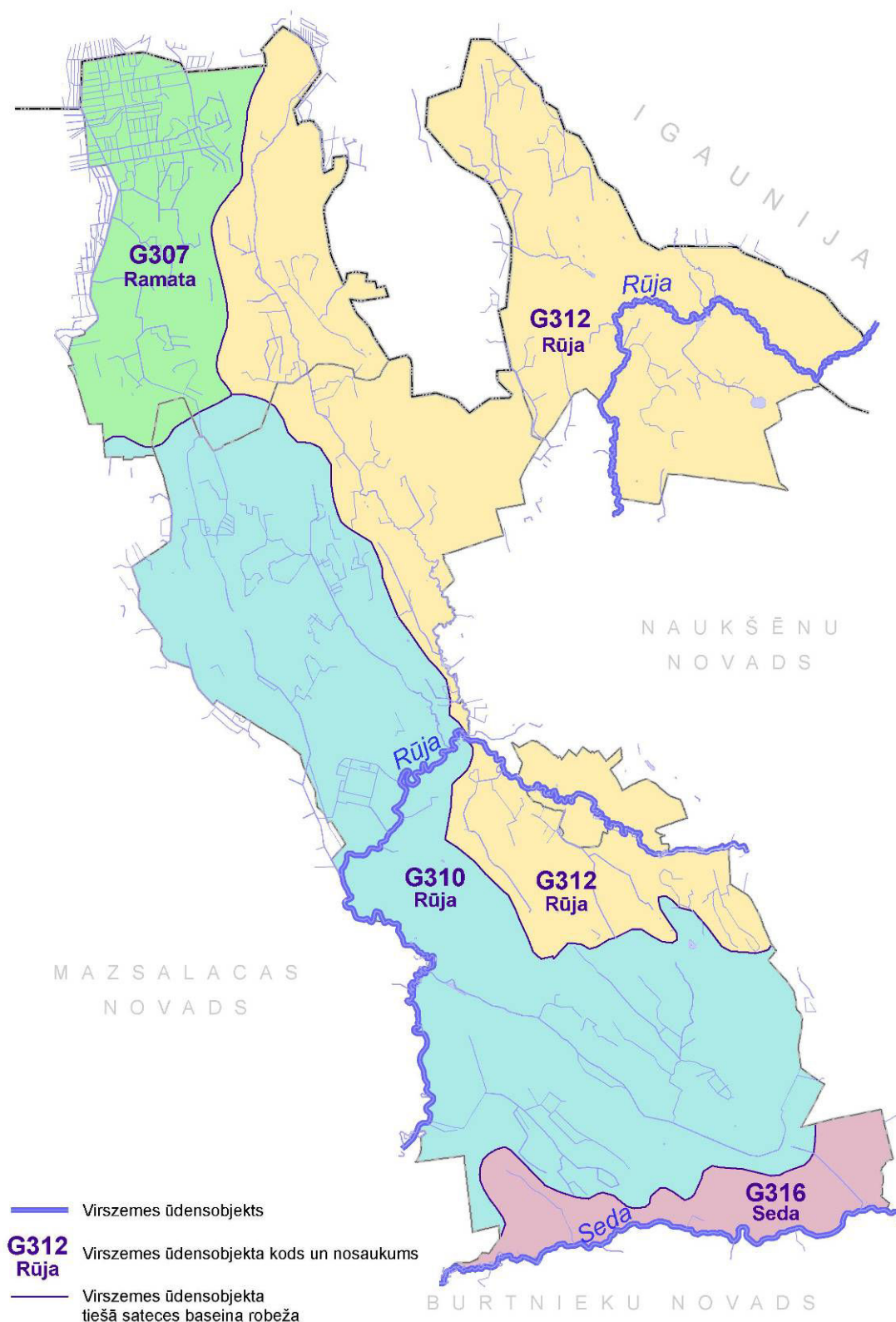
⁴⁶ Noteikts Ūdens apsaimniekošanas likumā.

⁴⁷ Iedalījums virszemes ūdensobjektos atbilstoši MK noteikumi Nr.858 „Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību” (19.10.2004.) prasībām.

⁴⁸ VSIA „Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” 23.05.2011. vēstule Nr.4-6/742.

hidroloģiskajiem novērojumiem, kurus uz Rūjas kopš 1977.gada veic stacijā „Vilniši” (atrodas Naukšēnu novadā), valsts monitoringa staciju izvietojumu skat. 40.attēlā. Uz Rūjas darbojas Imantas (jauda 125kw) mazā hidroelektrostacija. Upe izmantojama ūdenstūrisam un makšķerēšanai.

39.attēls.Virszemes ūdensobjekti un to tiešie sateces baseini

Seda (ŪSIK 54540000 - 54549500) plūst pa Rūjienas un Burtņieku novada robežu. Sedas upe iztek no dumbraina meža apmēram 4km uz dienvidaustrumiem no Valkas. Upe novada teritorijā tek pa Burtņieku līdzenumu. Upes

gada notece - 0, 15km³, kritums - aptuveni 8,5m (aptuveni 0,14m/km). Sedas kreisā krasta pieteka novadā ir Āžupīte. Rūjienas novadā uz Sedas atrodas valsts monitoringa Oleru hidroloģiskā stacija.

40.attēls.Valsts monitoringa staciju izvietojums

Ramata (ŪSIK 54320000 - 54329000) tāpat kā Rūja ir pārrobežu upe. Tās izteka ir Igaunijā uz rietumiem no Meizakilas mežiem un purviem bagātā apvidū. Šķērsojusi Latvijas robežu, upe plūst gar Ķeseles purva austrumu

malu pa Ipiķu un Ramatas pagasta (Mazsalacas novads) robežu. Šajā posmā Ramatas kreisā krasta sateces baseins izvietojas Rūjienas novada Ipiķu pagastā - nozīmīgākās pietekas Mālgrāvis un Svērdele.

Saskaņā ar LR likuma „Civillikums. Trešā daļa. LIETU TIESĪBAS” 1102.panta nosacījumiem un tā 1.pielikumā ietvertu publisko upju un ezeru sarakstu Rūjienas novada upes un ezeri nav publiskie ūdeņi. Gaujas upju baseina apgabala plānā 2010.-2015.gadam kā peldūdeņi ir atzīmēta Rūja (G312) un Seda. Peldēšanai tiek izmantots arī Langēzers. Novadā nav MK noteikumos Nr.38 „Peldvietas izveidošanas un uzturēšanas kārtība” (10.01.2012.) iekļautu peldvietu. Rūja posmā no Rūjienas pilsētas līdz grīvai ir prioritārie zivju ūdeņi.⁴⁹

Teritorijas plānojuma izstrādes laikā, atbilstoši veiktajam pētījumam „Applūstošo teritoriju noteikšana” L.Enģele, 2011., applūstošo teritoriju platība Rūjienas novada teritorijā kopā ir 1915ha, tajā skaitā Rūjienas pilsētā 140ha. Lielākās applūstošās teritorijas novadā aizņem Rūjas un Sedas applūstošās teritorijas. Papildus applūstošajām teritorijām izdalītās plūdu riska teritorijas. Tās Rūjienā aizņem 105ha un pie zivju dīķiem - 57ha, skat. 5.7. Riska objekti un teritorijas apakšnodeļu, 53. attēlu „Riska objekti un teritorijas” un III.„Grafiskās daļas” karti „Rūjienas novada teritorijas izmantošanas aprobežojumi”. Applūstošās teritorijas izmantojamas ievērot „Aizsargioslu likuma” 37.panta pirmās daļas 4.punkta nosacījumus.

3.5.4. Bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgas teritorijas un objekti

Rūjienas novads atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā (turpmāk - ZBR), galvenokārt, neitrālajā zonā un daļa ainavu aizsardzības zonā (ainavu aizsardzības zonas „Burtņieks” (Nr.11) un „Rūja” (Nr.7)⁵⁰), skat. 41.attēlu. ZBR robežas un funkcionālo zonējumu nosaka likuma „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu” 5. un 10.pants un pielikumi.

Biosfēras rezervāta pārvaldi īsteno Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pakļautībā esošas tiešās pārvaldes iestādes Dabas aizsardzības pārvaldes struktūrvienība - Vidzemes reģionālā administrācija.

Saskaņā ar likuma „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu” 3.pantu ZBR izveidošanas mērķis ir „sasniegt līdzsvaru dabas daudzveidības aizsardzībā, ekonomiskās attīstības veicināšanā un kultūras vērtību saglabāšanā”.

Galvenie ZBR uzdevumi ir teritorijas ainavu, ekosistēmu, sugu un ģenētiskās daudzveidības saglabāšanas nodrošināšana, kā arī teritorijas ilgtspējīgas sociālās un ekonomiskās attīstības veicināšana, nosaka likuma „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu” 4.pants.

Saskaņā ar likuma „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu” 15.pantu īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumus ainavu aizsardzības zonā un neitrālajā zonā nosaka MK izdoti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

Atbilstoši MK noteikumu Nr.303 „Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (19.04.2011.) 6.punktā iekļautajiem nosacījumiem, rezervātā aizliegts uzstādīt vēja elektrostacijas, izņemot: vēja elektrostacijas, kuru augstākais punkts nepārsniedz 30m augstumu; vēja elektrostacijas bez augstuma ierobežojuma drīkst izvietot šo noteikumu 2.pielikumā noteiktajās teritorijās, ievērojot šādus nosacījumus: vēja elektrostacijas izvietojamas pēc Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas saņemšanas un vēja elektrostacijas izvietojamas grupās, kurās vēja elektrostaciju skaits nepārsniedz 20, pēc iespējas samazinot attālumu starp blakus esošajām vēja elektrostacijām, kā arī attālums starp grupām nedrīkst būt mazāks par 2km. Šo noteikumu 7.punkts paredz, ka ainavu aizsardzības zonā aizliegts: nobraukt no ceļiem un pārvietoties ar mehāniskiem transportlīdzekļiem, tricikliem, kvadricikliem un mopēdiem pa meža un lauksaimniecības zemēm, izņemot pārvietošanos pa maršrutiem, kuri speciāli izveidoti teritorijas apmeklētājiem, vai pārvietošanos, kas saistīta ar šo zemju apsaimniekošanu, uzraudzību vai valsts aizsardzības uzdevumu veikšanu; dedzināt sauso zāli, virsājus un niedres, kā arī meža zemsedzi. Teritoriju izvietojums, kur vēja elektrostacijas drīkst izvietot bez augstuma ierobežojuma, parādīts plānojuma II.daļā „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus” 5. pielikumā.

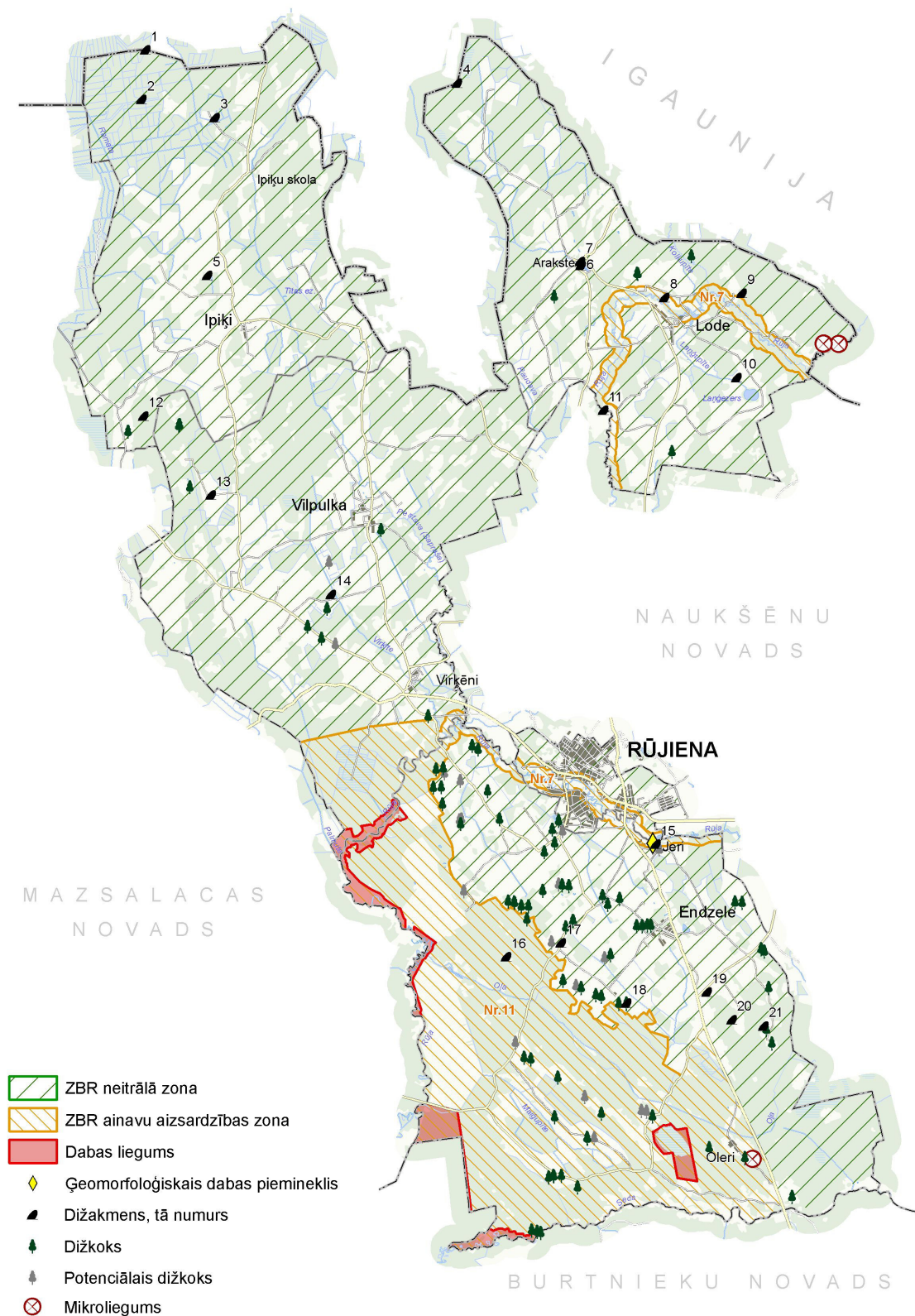
Lai noteiktu konkrētas rīcības likumā „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu” noteikto mērķu un uzdevumu sasniegšanai, izstrādāts ZBR ainavu ekoloģiskais plāns (turpmāk - AEP). Tajā, saskaņā ar 3.pielikumu, ZBR teritorijā ir izdalītas 42 ainavu telpas septiņās teritoriju kategorijās, kuras kopā veido ZBR ainavas telpisko struktūru, t.sk. Rūjienas novadā uz dabas un ainavas vērtību pamata ir izdalītas atsevišķas teritorijas - starptautiskas nozīmes meži un mitrāji (biocentru pamatelementi, koridoru pamatelementi un buferzonas), ainaviski vērtīgās - Ņoņu mozaīkveida ainava un Rūjienas kultūrainava, lauksaimniecībā izmantojamās zemes - migrējošo putnu barošanās vietas. Teritoriju izvietojums parādīts plānojuma II.daļā „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus” 4. pielikumā. To izmantošanā un apsaimniekošanā jāievēro AEP iestrādātās vadlīnijas dabas aizsardzībai un prasības, kas noteiktas II.daļā „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”. Ainavu

⁴⁹ Nosaka 12.03.2002. MK noteikumi Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” (2.¹ pielikums). Prioritārie zivju ūdeņi ir saldūdeņi, kuros nepieciešams veikt ūdens aizsardzības vai ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumus, lai nodrošinātu zivju populācijai labvēlīgus dzīves apstākļus.

⁵⁰ Ainavu aizsardzības zonu numuri, atbilstoši likuma „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu” aktuālajai redakcijai.

telpu struktūras raksturojums un estētiskais novērtējums, balstoties uz AEP ainavu telpu pasēm, dots nodaļā [3.6. Ainavas](#).

41.attēls. Bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgas teritorijas un objekti

Rezervāta teritorija ietver trīs novadā esošās Natura 2000 - Eiropas nozīmes aizsargājamas dabas teritorijas: dabas liegumu „Oleru purvs”, dabas liegumu „Rūjas paliene” un ZBR dabas lieguma zonu un dabas

liegumu „Vidusburtnieks”⁵¹. Dabas liegumu izmantošanas prasības un atļautās darbības nosaka MK noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (16.03.2010.). Dabas liegums „Oleru purvs” ir B tipa Natura 2000 teritorija, kura noteikta īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnu aizsardzībai, dabas liegums „Rūjas paliene” un „Vidusburtnieks” ir C tipa, t.i. tādas, kuras noteiktas īpaši aizsargājamo biotopu un sugu aizsardzībai.

Dabas lieguma „Oleru purvs”

Administratīvais iedalījums: Rūjienas novada Jeru pagasts.

Platība: 105ha.

Dibināšanas gads: 1977.

Dabas vērtības: lielāko daļu teritorijas aizņem pārejas purvs, purvaini meži un pārejas purvi un slīkšņas, kas ir ES Biotopu direktīvas aizsargājami biotopi.

Dabas aizsardzības plāns: nav.

Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi: nav.⁵²

Dabas liegumu ietekmē nosusināšana, kā arī kailcirtes, kas kopumā negatīvi ietekmē biotopus, tomēr meži veido piemērotu biotopu vairākām bezmugurkaulnieku sugām.

Dabas liegums „Rūjas paliene”

Administratīvais iedalījums: Mazsalacas novada Sēļu pagasts, Rūjienas novada Vilpulkas un Jeru pagasts.

Platība: 444ha.

Dibināšanas gads: 2004.

Dibināšanas mērķis: Saglabāt EP Biotopu direktīvas I pielikuma biotopu 6450 Upju palieņu pļavas un Putnu direktīvas I pielikuma sugas ķikutu *Gallinago media* un griezi *Crex crex*.

Dabas vērtības: Dabas liegums ietver pēdējās atklātās pļavas Rūjienas palienē. Teritorija ietver palieņu pļavu kompleksu, kas nodrošina dzīves vidi vairākām retajām un aizsargājamajām putnu sugām. Teritorijas galvenā vērtība ir ķikuts, kam šajā teritorijā esošie riesti pieder sugas riestu kompleksam ap Burtnieka ezeru, kas ir sugai nozīmīgākais Ziemeļlatvijā. Teritorijā konstatēti arī augsts griežu blīvums. Pavisam teritorijā konstatētas 7 ES Putnu Direktīvas 1.pielikumā un viena ES Biotopu Direktīvas 2.pielikumā minētas sugas. Tās visas ir arī Latvijas īpaši aizsargājamās dzīvnieku sugas. Teritorijā konstatēti arī 3 ES Biotopu Direktīvas 1.pielikumā minētie pļavu biotopi.

Dabas aizsardzības plāns: izstrādāts dabas aizsardzības plāns 2006.-2016.gadam (apstiprināts ar LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra 2007.gada 20.februāra rīkojumu Nr.91).

Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi: nav.

Dabas liegumu ietekmē tā aizaugšana ar krūmiem, līdz ar to aktuāli ir īstenot pļavu aizsardzības pasākumus (pļaušanu, ganīšanu). Dabas aizsardzības plānā netiek paredzēta taku u.c. tūrisma infrastruktūras izveide (izņemot ugunsкура vietu pie Pantenes), taču tūrisma infrastruktūras izveide liegumā ir pieļaujama, saskaņojot ar Dabas aizsardzības pārvaldi un ņemot vērā sugu un biotopu ekspertu atzinumus.

Dabas liegums „Vidusburtnieks”

Administratīvais iedalījums: Burtnieku novada Burtnieku un Vecates pagasts, Rūjienas novada Jeru pagasts, Mazsalacas novada Sēļu pagasts.

Platība: 1315ha.

Dibināšanas gads: 2006.

Dibināšanas mērķis: saglabāt „Vidusburtnieka” bioloģisko, ainavisko un kultūrvēsturisko vērtību, atjaunot palieņu pļavu hidroloģisko režīmu un sabalansēt teritorijas un teritorijas ekonomiskās un dabas aizsardzības intereses.

Dabas vērtības: Sastopami vērtīgi ozolu-apšu-priežu meži, ozolu meži un priežu-egļu meži, kā arī vecupes. Konstatētas retas bezmugurkaulnieku sugas.

Dabas aizsardzības plāns: izstrādāts dabas aizsardzības plāns 2006.-2016.gadam.

Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi: nav.

Dabas liegumu ietekmē: monokultūru un jaunaudzū izveidošanās mežos mežsaimnieciskās darbības rezultātā, pļavu vērtības negatīvi ietekmē saimnieciskās darbības pārtraukšana, meliorācija un invazīvās sugu izplatība, (Nelielās platībās Sedas piekrastes pļavās ir izveidojušās Sosnovska latvāņa audzes, kas konkrētajā vietā

⁵¹ Staturu nosaka MK noteikumi Nr.212 „Noteikumi par dabas liegumiem” (15.06.1999.)

⁵² <http://www.daba.gov.lv>, dabas aizsardzības pārvaldes datu bāzes.

degradē pļavu veģetāciju un pastarpināti ietekmē arī faunu. Pastāv Sosnovska latvāņa izplatības pa Sedas upi iespēja.). Dabas liegumā ir plānoti sugu, biotopu un ainavu aizsardzības, kā arī ar tūrisma un rekreācijas infrastruktūras attīstību saistīti pasākumi: tūrisma taku pa esošajiem ceļiem ierīkošana, skatu torņu izbūve, esošo autostāvvietu labiekārtošana, informācijas zīmju un stendu uzstādīšana u.c..

Ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Jeru alas”

Administratīvais iedalījums: Jeru pagasts.

Atrašanās vieta: Rūjas krastā lejpus Imantas dzirnavām. Robežas noteiktas MK noteikumu Nr.175 „Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem” (17.04.2001.) 184.pielikumā. Lielākās klintis Burtnieku ezera baseinā. Smilšakmens klintīs atrodas 7m gara ala. Alu un klintis izveidojuši spēcīgi avoti.⁵³

Dabas pieminekļa aizsardzības un izmantošanas prasības nosaka MK noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (16.03.2010.).

Saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43.panta ceturto daļu „paredzētajai darbībai vai plānošanas dokumentam (izņemot dabas aizsardzības plānus un tajos paredzētās darbības), kas atsevišķi vai kopā ar citu paredzēto darbību vai plānošanas dokumentu var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000), veic ietekmes uz vidi novērtējumu”, turklāt tas jā dara neatkarīgi no tā, vai darbības plānots veikt ĀDT vai ārpus tās.

Mikroliegumi

Atsevišķu aizsargājamo biotopu, kā arī sugu dzīvotņu vai atradņu aizsardzībai nelielām bioloģiski vērtīgām teritorijām, novadā ir noteikts mikroliegumu statuss. Saskaņā ar VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģija centrs” datu bāzes „Īpaši aizsargājamo sugu un biotopu mikroliegumi” iekļauto informāciju Rūjienas novadā ir 3 mikroliegumi meža biotopu aizsardzībai: 1 - Jeru pagastā, 2 - Lodes pagastā.

11.tabula. Mikroliegumi Rūjienas novadā⁵⁴

Kods*	Atrašanās vieta	Virsmēžniecība	Īpašums	Kvartāls	Nogabali	Platība, ha
<u>499</u>	Jeru pagasts	VMD Ziemeļvidzemes virsmēžniecība	AS „Latvijas valsts meži”	351. 365.	10-13., 22. 16., 17.	Nav uzrādīta
<u>794</u>	Lodes pagasts	VMD Ziemeļvidzemes virsmēžniecība	AS „Latvijas valsts meži”	41.	9., 16.	3,3
<u>795</u>	Lodes pagasts	VMD Ziemeļvidzemes virsmēžniecība	AS „Latvijas valsts meži”	41.	19.	0,7

* - kods datu bāzē „Īpaši aizsargājamo sugu un biotopu mikroliegumi”, VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”.

Aizsargājami koki- dižkoki un dižakmeņi

Atbilstoši Valsts mežu dienesta realizētā projekta „Neapzinātais kultūras mantojums kopējā dabas un kultūras telpā” un VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” informācijai Rūjienas novadā teritorijā ir apzināti 85 dižkoki, kuri atbilst MK noteikumos Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (16.03.2010.) 38.2.apakšpunktam un 2.pielikumā noteiktajām sugām un izmēriem. Bez tam novadā ir izdalīti 18 potenciālie dižkoki, kuri teritorijas plānojuma darbības laikā iespējams varētu sasniegt dižkokiem noteiktos kritērijus. Dabas pieminekļu - aizsargājamo koku (dižkoku) teritorija ir noteikta ap kokiem vainagu projekcijas platībā, kā arī 10m platā joslā no tā. Dižkoku saraksts aplūkojams [2. pielikumā](#), to izvietojums novada teritorijā parādīts 41.attēlā.

Apkopojot Valsts mežu dienesta realizētā projekta „Neapzinātais kultūras mantojums kopējā dabas un kultūras telpā” datus, Dabas aizsardzības pārvaldes sniegto informāciju par pētījumu „Valmieras rajona dižakmeņu izpētes projektu” (Rīga, 2008, Latvijas Petroglifu centrs) un Rūjienas novadā pieejamo informāciju no Gunāra Ziema materiāla „Rūjienas novads” (1999.), novadā ir konstatēti 17 dižakmeņi, kuri noteikti atbilstoši MK noteikumu Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (16.03.2010.) nosacījumiem. Saskaņā ar minēto noteikumu 38.1.apakšpunktu dižakmeņi ir laukakmeņi, kuru virszemes tilpums ir 10 un vairāk kubikmetru, kā arī 10m plata josla ap tiem. Dižakmeņu saraksts aplūkojams [3. pielikumā](#), to izvietojums novada teritorijā parādīts 41.attēlā.

Dižkoki un dižakmeņi ir arī citi novadā esošie koki un akmeņi, kuri nav identificēti šajā nodaļā iepriekšminētajos avotos, ja tie atbilst 2010.gada 16.marta Ministru kabineta noteikumos Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” noteiktajiem kritērijiem.

⁵³ www.vgd.gov.lv, Valsts ģeoloģijas dienesta dati (teritorijas plānojuma izstrādes laikā iestāde iekļauta VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģija centrs”) bāze „Latvijas aizsargājami ģeoloģiskie pieminekļi”.

⁵⁴ Avots: datu bāze „Īpaši aizsargājamo sugu un biotopu mikroliegumi”, VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, administratīvais iedalījums un mežniecība precizēta atbilstoši spēkā esošajam normatīvo aktu regulējumam.

Vietējas nozīmes parki

Nozīmīgākie parki Rūjienā ir Vidusskolas parks, Centra laukums, Kalna skvērs, Ternejas parks un Laika skvērs (Rīgas ielā 4). Lodes pagastā - Arakstes muižas parks, bijušās Lodes muižas parks. Vilpulkas pagastā - Virķēnu muižas parks. Jeru pagastā - Jeru muižas kompleksa parks, no jauna ierīkots Jeru skolas dendroloģiskais parks - Endzeles parka turpinājums arī Paipusu muižas parks un Oleru parks.

Centra laukumam un Kalna skvēram veikta rekonstrukcija, projekts „Mazpilsētu zaļās vides apsaimniekošana un tūrisma attīstība Latvijas-Igaunijas pierobežā”. Ternejas parkam un Laika skvēram rekonstrukcija uzsākta 2009.gadā, projekta autors - SIA „Grundule Arhitekti”. Ternejas parkā, Austrumu ielas un Raiņa ielas privātmāju pagalmos 2009.gadā iestādītas arī 90 sakuras -Japānas ķiršu kociņi, kas tika saņemti dāvinājumā no Rūjienas sadraudzības pilsētas Higašikavas.

Novada dabas pieminekļi un parki, vienlaikus ar citiem dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma objektiem, ir novada rekreācijas, tūrisma, un sabiedrības izglītošanas resursi. Izstrādājot Rūjienas novada teritorijas plānojumu, Natura 2000 teritorijās vai to tiešā tuvumā netiek plānota aktīva saimnieciskā darbība, kas varētu ietekmēt šīs teritorijas. Natura 2000 teritorijas plānots izmantot dabas aizsardzības plānos un to individuālajos vai vispārējos aizsardzības un izmantošanas noteikumos atļautajām darbībām.

Rūjienas novada ĪADT un dabas pieminekļu izmantošanu regulē spēkā esošie dabas un vides aizsardzību regulējošie normatīvie akti: MK noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (16.03.2010.); likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”; MK noteikumi Nr.212 „Noteikumi par dabas liegumiem” (15.06.1999.); MK noteikumi Nr.45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi” (30.01.2001.); Dabas aizsardzības plāni 2006.-2016.gadam (apstiprināti ZBR dabas lieguma zonai un dabas liegumam „Vidusburtnieks”, kā arī dabas liegumam „Rūjas paliene”); likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”; MK noteikumi Nr.303 „Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (19.04.2011.) un ZBR ainavu ekoloģiskais plāns; likums „Par Eiropas ainavu konvenciju”; „Aizsargjoslu likums” un uz tā pamata izdotie MK noteikumi; „Sugu un biotopu aizsardzības likums” u.c. uz šī likuma pamata izdotie MK noteikumi un, t.sk. „Vides aizsardzības likuma” 3.pantā definētie vides aizsardzības principi. Detalizētas prasības ĪADT izmantošanai skat. II.daļā „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”.

3.6. Ainavas

Rūjienas novads ietilpst Ziemeļvidzemes ainavzemē. Tā pieder pārejas apgabalam starp augstieņu, līdzenumu un ieleju ainavzemēm. Ziemeļvidzemes ainavzemē ietilpst vairāki ainavapvidi. Rūjienas novads pieder Burtnieku drumlinu āru apvidum.

Visa Rūjienas novada teritorija atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijā. Tā ir vienīgā šāda veida un tik plaša īpaši aizsargājamā dabas teritorija Latvijā, kurā starptautiski nozīmīgas dabas un ainaviskās vērtības tiek saglabātas nodrošinot ilgtspējīgu sociālo un ekonomisko attīstību.⁵⁵

Ainaviskās izteiksmības un daudzveidības ziņā vērtīgākā ir novada DR daļa, kas aptverta ainavu aizsardzības zonā, šeit atrodas arī Natura 2000 - Eiropas nozīmes aizsargājamas dabas teritorijas (dabas liegumi): „Oleru purvs”, „Rūjas paliene” un „Vidusburtnieks”. Pēdējie 2 liegumi Rūjienas novadā atrodas tikai daļēji un turpinās Burtnieku un Mazsalacas novados. Dabas liegumu jeb kodolzonās tiek nodrošināta dabiska, cilvēka nepārveidota vai mazpārveidota dabas kompleksa ainava, saglabājot tos kā raksturīgus dabiskās vides paraugus. Dabas liegumu zonas aizņem 18440ha 4% no kopējās novada teritorijas. Ainavu aizsardzības zona aizņem 8475,5ha 24% no kopējās novada teritorijas. Tā pilda arī dabas liegumu teritoriju aizsargjoslas funkcijas. Neitrālās zona ir tautsaimniecībā intensīvi izmantojamas platības, apdzīvotās vietas, ceļu tīkli. Tās platība ir 26781,7ha 76% no kopējās teritorijas.

AEP uz dabas un ainavas vērtību pamata ir izdalītas atsevišķas teritorijas Rūjienas novadā, starptautiskas nozīmes meži un mitrāji (biocentru pamatelementi, koridoru pamatelementi un buferzonas), Ņonu mozaikveida ainava un Rūjienas kultūrainava, lauksaimniecībā izmantojamās zemes - migrējošo putnu barošanās vietas, to izvietojumu skat. 42.attēlā. Ainaviski vērtīgākās ir Ņonu mozaikveida ainava un Rūjienas kultūrainava.

Rūjienas kultūrainava

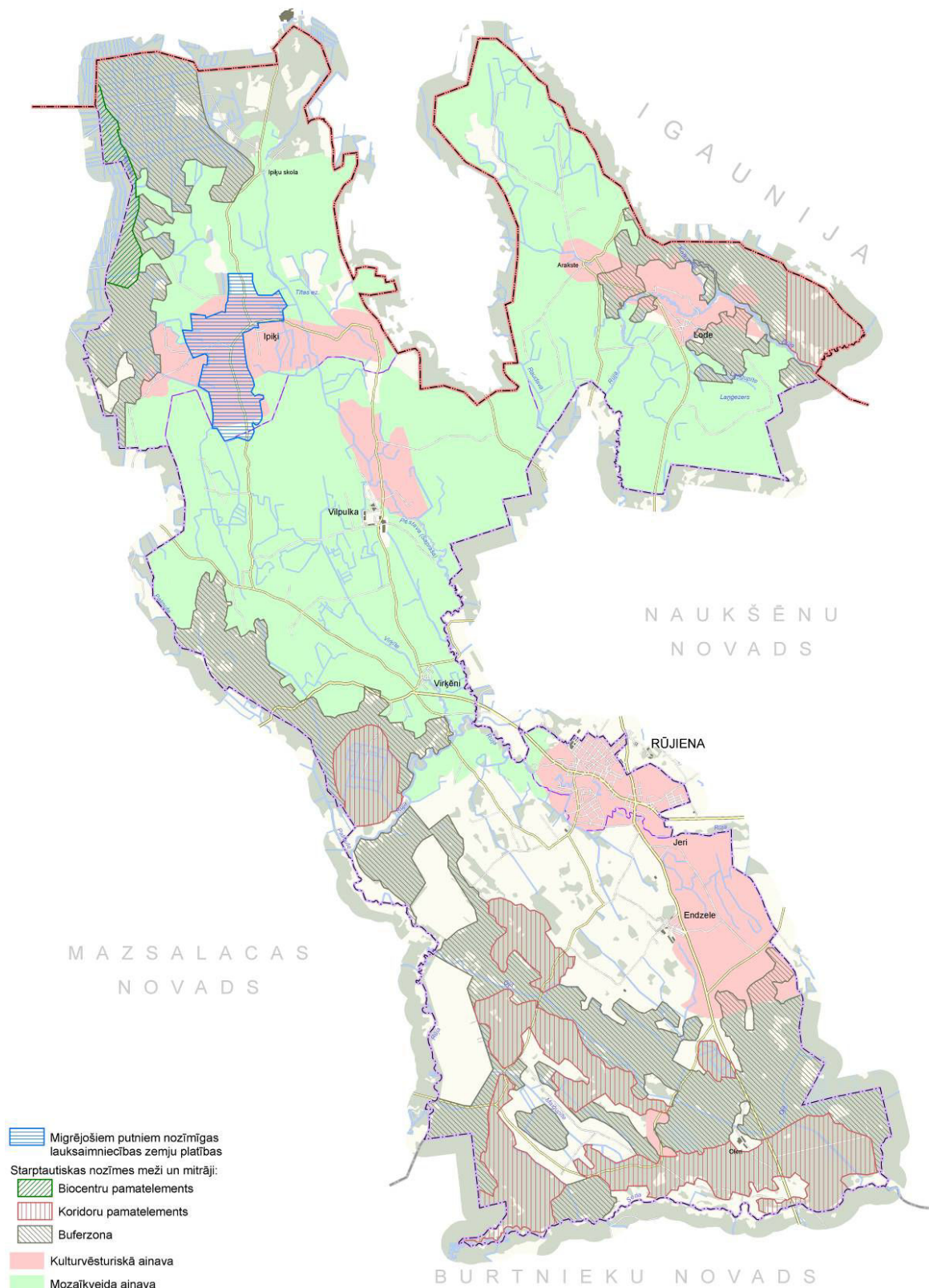
Ainavas struktūru nosaka drumlinu reljefs. Vēsturiski ilgā laika periodā ir izveidojusies un saglabājusies lauksaimniecības zemju ainava ar nelieliem meža un viensētu „plankumiem”.

Ainava bagāta ar kultūrainavas elementiem. Harmoniska ainava ar ļoti augstu estētisko vērtību, kas saistīta ar daudziem skatu punktiem, kas izvietojusies uz drumlinu mugurām, no kuriem paveras skats uz apkārtējo ainavu. Skatu perspektīvas, kas paveras no skatu punktiem Rūjienas apkārtnē ir ar tālām skatu perspektīvām.

⁵⁵ <http://www.daba.gov.lv>, dabas aizsardzības pārvaldes datu bāzes.

Šīs ainavas dominantes ir atsevišķi koki, sakoptas viensētas, viļņotais reljefs un alejas. Ainavu izmērus un formu nosaka drumlinu un starp tiem esošo ieplaku mija. Pauguru augšdaļu aizņem augstvērtīgas lauksaimniecības zemes ar viensētām, ap tiem esošajiem stādījumiem un ceļiem, kamēr starppauguru nereti pārpurvotajās ieplakās izvietojušās ganības, krūmāji, mežu puduri un purviņi. Veicot meliorācijas darbus ainavas bieži tikušas ievērojami vienkāršotas un bieži zaudējušas vides daudzveidībai nozīmīgus elementus.

42.attēls.ZBR vērtīgās dabas un ainavu zonas

Ķoņu mozaikveida ainava

Ainavas struktūru nosaka drumlinu lauks, kur reljefa paaugstinājumos ir izvietojusās lauksaimniecībā izmantojamās zemes - tīrumi un Ērgemes pauguraine ar Latvijas paugurainēm raksturīgo mozaikveida zemes izmantošanas struktūru. Vizuāli pievilcīga ainava. Ceļu novietojums reljefa pacēlumos nodrošina augstu ainavas pārskatāmību. Ainavas vizuālo vērtību samazina lauksaimniecības zemju un ceļu malu aizaugšana ar krūmiem.

Starptautiskas nozīmes mežu un mitrāju koridori

Koridoru veido liela priežu un mistrotu audžu meža masīva ainava un mozaikveida ainava ar mežu masīviem un augstajiem purviem. Koridora platums (10-20km), attālums starp bioloģiski augstvērtīgajiem meža nogabaliem (10-15km).

Ainavas estētiskā vērtība un ainavas vizuālais jutīgums kopumā zems, jo tai nav raksturīgi atklāti panorāmas skati. Augsta estētiskā vērtība ir augsto purvu ar lāmu un akaču kompleksiem.

Ziemeļu purvu-Sedas koridora buferzonu veido meža masīva ainava ar lauksaimniecības zemju „plankumiem”. Nozīmīgs buferzonas ainavas elements ir Sedas un Rūjas palieņu pļavas. Buferzonu mežu un pļavu ainavai nepiemīt augsts vizuālais jutīgums, jo tās ir grūti sasniedzamas.

Rūjas palienes ainava

Vērtīga un nozīmīga ainava, tā ir būtiski izmainījusies, jo daļa no plašās Rūjienas palienes laika gaitā tikusi pārveidota par zivju dīķiem, blakus esošais purvs noraksts un meliorētas palieņu pļavas. Vēlāk aktīvā saimnieciskā darbība pārtraukta, kā rezultātā ir palielinājušās ar mežiem klātās platības (izveidojušies upes ielejas ainavu fragmentējoši mežu puduri un krūmāji - dominē bērzu un jauktu koku niedrāji). Tādēļ būtiska ir Rūjas upes ielejai raksturīgās atklātās ainavas ar atsevišķiem mežu un krūmāju puduriem saglabāšana un atjaunošana upes un vecupju krastos, ko arī paredz ZBR teritorijas apsaimniekošanas mērķi.

Ainavas bioloģiskās daudzveidības priekšnosacījums ir ainavas mozaikveida struktūra. Vienlaidus intensīvi izmantotās lauksaimniecības zemēs nav novērojama sevišķi augsta bioloģiskā daudzveidība. Augstāka bioloģiskā daudzveidība ir drumlinu pazeminājuma pļavās, no kurām atsevišķas atbilst bioloģiski augstvērtīgo zālāju prasībām.⁵⁶

Augsta estētiskā vērtība. Ceļu novietojums reljefa pacēlumos nodrošina augstu ainavas pārskatāmību. Līdz ar to ainava ir ļoti jūtīga un jebkuras izmaiņas ceļu tiešā tuvumā var būtiski ietekmēt ainavas vizuālo kvalitāti.

Ainavu skatot no kultūrvēsturiskā aspekta ir skaidrs, ka tā vēsturiskajā gaitā ir būtiski pārveidojusies. Drumlinu ainavas kultūrvēsturiskā vērtība ir tieši šim tipam raksturīgā zemes izmantošanas struktūra, tas ir, drumlinu muguras ir labi iekultivētas, bet pazeminājumos atrodas pļavas un mežu puduri, reljefa paaugstinājumos atrodas viensētas, turklāt nozīmīgi kultūrvēsturiskās ainavas elementi ir ceļi ar alejām, kas vijas cauri. Kultūrvēsturiskās ainavas vērtību nosaka arī cik daudz un kādi kultūrvēsturiskie objekti ir saglabājušies konkrētajā teritorijā, to uzskaitījums un apraksts sniegts nodaļā [4. „Kultūras pieminekļi”](#).

Ainavas sociālekonomiskā nozīme galvenokārt ir saistīta ar lauksaimniecisko zemju izmantošanas intensifikāciju. Te veidojas sakarība, jo lielāka lauksaimniecisko zemju intensifikācija, t.sk. rapšu audzēšana, kas saistīta ar biodegvielas ražošanas pieaugumu, jo lielāka barības vielu noplūde ūdensobjektos, rezultātā notiek gan pašu ūdensobjektu aizaugšana, gan drumlinu pazeminājumu pļavu aizaugšana ar krūmiem, kā rezultātā samazinās iepriekšminētās ainavas estētiskās un bioloģiskās vērtības.

Ainavu vai ainavu elementu pašreizējais aizsardzības režīms un tā ietekme uz ainavu izmantošanu un apsaimniekošanu atsevišķos gadījumos varbūt nepietiekama, lai nodrošinātu labāko ainavas izmantošanas veidu. Tādēļ dažas no AEP vadlīnijām dabas aizsardzībai un ainavisko vērtību saglabāšanai, plānojums paredz kā pašvaldības saistošo noteikumu prasības, un tās iestrādātas II.daļā „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”. Vēlamā ainavas struktūras un tās elementu attīstība ietver saimniecisko darbību, kas nodrošinātu pauguru augšdaļu izmantošanu intensīvajā lauksaimniecībā, bet reljefa pazeminājumus saglabātu kā zālājus, vienlaicīgi ievērojot mozaikveida ainavas veidošanas principus un neveidojot sējumus monokultūru veidā vienlaidus platībās. Kā arī jāseko līdzi saimnieciskajai darbībai, lai mazinātu barības vielu noplūdi gan no tīrumiem, gan no kūtsmēslu vai šķidrā mēslojuma glabātuvēm u.c. līdzīgiem objektiem. No ainavas bioloģiskā daudzveidības viedokļa nav vēlama teritorijas mikrofragmentācija ar viensētām (vismaz 1km lauksaimniecības zemju masīvs) un lauksaimniecības zemju apmežošana atbalstāma gadījumos, ja ņemti vērā migrējošo putnu barošanās vietu nosacījumi un tas nepasliktina ainavas kopējo kvalitāti.⁵⁷

⁵⁶ Dati par bioloģiski vērtīgajām pļavām (zemēm) iekļauti LAD reģistrā, par pārējām pļavām sugu un biotopu eksperti, kuri darbojas saskaņā ar MK noteikumiem Nr.267 „Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu sertificēšanas un darbības uzraudzības kārtība” (16.03.2010.), var dot savu atzinumu.

⁵⁷ <http://www.daba.gov.lv>, ZBR, AEP, Ainavu pases.

4. KULTŪRAS PIEMINEKĻI

4.1. Valsts aizsargājамie kultūras pieminekļi

Novada teritorijā atrodas 21 valsts aizsargājамs kultūras piemineklis, skat. 43.attēlu. To saraksts aplūkojамs [9.pielikumā Valsts aizsargājамie kultūras pieminekļi](#).

43.attēls.Kultūras pieminekļu izvietojums⁵⁸

⁵⁸ Saskaņā ar pieminekļu sarakstu, apstiprināts 29.10.1998. ar LR Kultūras ministrijas rīkojumu Nr. 128.

Arakstes muiža (klēts un stajli)

Arakstes (Arras) muižas kungu māja celta 19.gadsimta pirmajā pusē. Pēdējais muižas īpašnieks fon Striku ģimene.

Pašreiz muižas ēkas ir pussagrautas.⁵⁹

Rūjienas luterāņu baznīca ar žogu *

Rūjienas senatnes lieciniece savā pirmajā izskatā celta reizē ar Rūjienas ordeņa pili 1263.gadā gandrīz 2km no tās. Tā ir viena no vecākajām un lielākajām baznīcām Vidzemē. Sākotnēji romāniska taisnstūra garenplāna halles tipa baznīca pēc 1450. līdz 1480. gada pārbūves pārtop par trīsjomu gotikas baziliku ar

taisnstūra altārgala (prezbitērija) izbūvi. Ziemeļu fasādes daļā altārim piebūvēta sakristeja, baznīcas galveno ieeju rotā smailkoka perspektīvais portāls. Karu darbības rezultātā baznīca vairākkārt tikusi nopostīta, pēc tam atjaunota un pārbūvēta. Apkārt baznīcai mūra žogs, kurā atstātas divas ieejas - mazie vārti uz mācītāja muižas pusi un lielie vārti uz Rūjas upi. Pēc pēdējā ugunsgrēka 1974.gadā, kad baznīca pilnībā izdega, un 10 pamestības gadiem tā pašu spēkiem tika atjaunota (trūkst baznīcas torņa un gaiļtājā).

Šodien baznīcā atrodas piemiņas plāksnes un tēlnieka Egona Zvirbuļa veidotais piemineklis „Uz tēvzemes altāra” Pirmajā pasaules karā un atbrīvošanas cīņās kritušajiem draudzes locekļiem, apskatāma ugunsgrēkā izglābtā Igaunijas vācu gleznotāja Fridriha Ludviga fon Maidela (1795-1846) altārglezna.

Kalnalammiku apmetne un Upurakmens - kulta vieta

Tipoloģija: bedrīšakmens, vietējas nozīmes dižakmens, aizsargājams arheoloģijas piemineklis - kulta vieta.⁶¹

Izmēri: 3,95m garš, 2,90m plats, 1,10m augsts, apkārtmērs 10,90m, tilpums nepilni 10m³.

Ģeoloģiskais apraksts: Akmens nav pārvietots. Garenass orientācija 160 grādi, kas ir gandrīz Z-D virzienā un atbilst ledāja kustības virzienam, un līdz ar to neapšaubāmi akmens atrodas savā sākotnējā vietā. Lielkristālisks granīts no rapakivi plutonu grupas, pīterlīts. Kālija laukšpatiem novērojami dvīņu kristāli. 1978.gadā to atklāja Valmieras novadpētniecības muzeja ekspedīcija. Ap akmeni konstatēts kultūrslānis

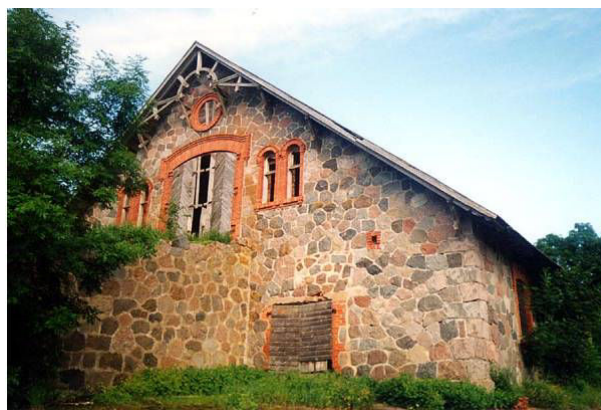
(mūsu ēras 2.gt. 1.-2.gs.). Akmens virsmā orientējoši bronzas laikmetā ievēdotas 40 sfēriskas bedrītes. Gandrīz visas (izņemot divas) bedrītes izveidotas pret A vērstajā akmens virsmā.

Šodien apkārtējā vide un pieejamība: pļava, samērā viegli pieejams.

Rūjienas viduslaiku pils

Senos laikos Rūjas upes labajā krastā, 3km no tagadējā pilsētas centra, bijusi lībiešu valsts Metsepoles pils, kas hronikā minēta 1125.gadā, stāstot par samsaliešu un retelišu flotes uzbrukumu un šīs pils izpostīšanu. Lībiešu koka pils vietā 1263.gadā ordeņa mestrs Burhards Hornhūzens liek celt Rūjienas ordeņa pili. Ap pili izveidojies prāvs miests, kas nosaukts par Rujeni. 1481.gadā Rūjienu noposta Jānis III. Tomēr drīz vien Rūjiena atkal atplaukst.

44.attēls.Arakstes muižas klēts⁶⁰

45.attēls.Rūjienas Sv. Bērtuļa Evaņģēliski luteriskā baznīca

46.attēls.Kalnalammiku Upurakmens

⁵⁹ <http://www.zudusilatvija.lv>

⁶⁰ <http://pilis.lv>

⁶¹ <http://www.geoparks.lv>

Jāņa Briesmīgā iebrukumā 1560.gada septembrī krievu karaspēks sagrauj Rūjienas pili un pilnīgi iznīcina Rūjienu. Kad Vidzeme kļūst Polijas īpašums, poļu karalis Sigismunds Augusts 1562.gadā atdāvina Rūjienu svainim, zviedru princim Jānim. 1622.gadā Gustavs Ādolfs to izlēno savam finansu pārzinim Jasperam Matsonam Krāsām. Pilnīgi Rūjienas pili sagrauj Ziemeļu kara laikā 1704.gadā.

Šodien maz kas palicis pāri no Rūjienas pilsdrupām, kuras sagrauzis gan laika zobs, gan mūra akmeņi izmantoti dzirnavu dambja celšanai.

Urgu Zviedru akmens ar uzrakstiem un zīmēm

Tipoloģija: dižakmens, kultūrvēsturisks akmens, robežakmens, aizsargājams arheoloģijas pieminekļis. Izmēri: 3,9m garš, 2,4m plats un 2,1m augsts (1,6m virs ūdens līmeņa), akmens zemūdens daļas dziļums 0,5m, akmens virszemes kaudzes izmēri: 5,5m un 4,0m. Apkārtmērs 10,20m, tilpums ~ 10m³.

Ģeoloģiskais apraksts: Akmens klaipveida ar stāvāku kaupri un stāvu ZR malu, dabīgi noapaļots. Akmens nav pārvietots. Granītgneiss, vidēji lielkristālisks, ar lielkristāliskākām pegmatītu joslām, neviendabīgs. Virszemes apjoms 70%. Akmens ar uzrakstiem un zīmēm ir sens robežakmens. Dažādas zīmes iekaltas atšķirīgos laikos. Robežu virzienos, uz akmeņa sānu malām uzkrāsoti melnbalti robežas marķējumi 31-33cm plati, 1,5m (pret Z) un 1,68m (pret DR) gari.

Teikas un nostāsti saistās ar zviedru laikiem. Akmens saukts arī par Asaru akmeni. Netālu no akmeņa atrodas nostāstiem un teikām apvītais Ūsu kalns.

Šodien apkārtējā vide un pieejamība: dziļos mežos, nepadzīvotā apvidū, tieši uz valsts robežas. Grūti pieejams, ejot pa mežu stīgām. Norāžu nav.

Sienu gleznojumi (Oleru muižā)

Arhitektūras stils: agrīnais klasicisms. Bijušie īpašnieki: 18.gs. fon Engelhartu dzimta un no 1836.-1920.gadam barona fon Kridenera dzimta. Muiža veidojusies 18.gs. un sākotnēji tajā bijusi koka kungu māja ar saimniecības ēkām. Jauns muižas centrs tika uzcelts 18.gs.b. agrā klasicisma stilā ar mūra ēkām, kas novietotas ap parādes pagalmu. Pretī ieobraucamajam ceļam bija kungu māja ar mansarda jumtu, bet abās pagalma malās, viena otrai pretī - klēts un pārvaldnieka māja. Aiz kungu mājas, uz ezera pusi, izveidoja dārzu un parku. Kungu mājā interjeru apdara veidoja agrajam klasicismam raksturīgi sienu gleznojumi. Tie bija risināti rāmju paneļu sistēmā ar medaljoniem, ainavām, ziedu vītņem un supraportiem virs durvīm. Unikālākā bija tā sauktā „gleznu galerija” - uz sienām gleznotas iluzoras gleznas rāmjos. Lielākā daļa gleznojumu ir saglabājušies. 19.gs.beigās kungu mājai pārbūvēja jumtu un uzcēla koka verandu dārza pusē, 20.gs.sāk. uzbūvēja mūra verandu dienvidu pusē. Kungu māja cietusi 2000.gada februārī ugunsgrēkā, notiek atjaunošana. Pie kungu mājas ir neliels parks.

Šodien - privātpašums. Apmeklētājiem pieejams. Muižā darbojas biedrība „Oleru muiža”, kuras vadībā notiek gan ēku un parka rekonstrukcijas darbi, gan visā Vidzemē izslavēti kameru muzikas koncerti, gan pieaugušo izglītības pasākumi. Muižas darbnīcās darbojas uzņēmums „Zaļās pēdas”. Restaurētajā Oleru muižas Kungu mājas koka verandā izvietots „Tradicionālās vēsturiskās būvniecības informācijas punkts”. Oleru muižas ainavu parks tiek uzturēts 19.gs.b. tradīcijās, akcentējot daudzveidīgo zaļumu, gaismeņu izkārtojumu un ziedošo krūmu apburošo smaržu.

Gleznotāja A.Alksņa dzīves vieta*

Dzimis Rūjienā, tirgotāju ģimenē. Pēc pamatskolas beigšanas veikals viņu interesējis maz, jo jutis aicinājumu kalpot mākslai. Sācis mācības Rīgas amatnieku skolā, 1883.gadā Alksnis jau ir Pēterburgas Mākslas akadēmijas students. Šai laikā latviešu jaunie mākslinieki un studenti nelegāli nodibina pulciņu „Rūķis”, kura garīgais vadonis ir Ā.Alksnis. Tajā piedalās arī komponisti J.Vītols, A.Jurjāns, gleznotāji J.Rozentāls, V.Purvītis, J.Madernieks.

47.attēls.Skats no Rūjienas viduslaiku pils kalna

48.attēls.1 no iekalumiem Urgu Zviedru akmeņi

Pēc studijām Alksnis aicina māksliniekus atgriezties Latvijā, lai uzsāktu nacionālās mākslas veidošanu un radītu interesi latviešu sabiedrībā. Pats atgriežas un iekārto darbnīcu Rūjienā, Rīgas ielā 11a.

Diemžēl pēc neveiksmīgas deguna operācijas notiek asins saindēšanās, un, 33 gadu vecumā (21.08.1897.) mākslinieks nomirst. Viņu apglabā Ternejas kapos Rūjienas centrā. 1952.gadā kapus nolīdzina, bet gleznotāja kapvietu saglabā. No 1995.gada tur uzstādīts A.Vārpas piemineklis.

Šodien Ā.Alkšņa darbnīcā ikvienam māksliniekam radīta iespēja pārnakšņot, nedēļu dzīvot un izstādīt savus darbus. Darbnīcas pagrabstāvā atrodas tēlnieka Raimonda Muzikanta veidotais diplomdarbs „Celmlauzis”. Vairāk nekā trīs metrus augstā figūra simbolizē Ā.Alksni - latviešu glezniecības celmlauzi. Vienīgā Rūjienas bruģētā ieliņa, uz kuras atrodas šī darbnīca, nosaukta Ā.Alkšņa vārdā.

„Madonna Orans”*

Piemineklis, kas attēlo jaunu sievieti ar bērniņu. Uzstādīts 1936.gadā. Tēlnieka Kārļa Zemdegas veidota skulptūra.

„Sējējs”*

Piemineklis - jauneklis ar sētuvu, veltīts Latvijas brīvvalsts zemkopības ministram rūjienietim Arturam Alberingam. Uzstādīts 1939.gadā. Tēlnieka Kārļa Zemdegas veidota skulptūra. Atjaunots 1988.gada 18.novembrī.

„Tālavas taurētājs”*

Piemineklis - Rūjienas atbrīvošanas un kritušo karavīru piemiņai. Uzstādīts 1937.gadā. Tēlnieka Kārļa Zemdegas veidota skulptūra.

Šodien Rūjienas novadā sabiedriski nozīmīgāko kultūras pieminekļu skaitā minami: Rūjienas Sv.Bērtuļa Evanģēliski luteriskā baznīca, Rūjienas pilsdrupas un gleznotāja A.Alkšņa dzīves vieta. Pārējie kultūras pieminekļi ir nozīmīgi kā saglabājušās reālas Latvijas vēstures liecības. Rūjienas novadā ir 13 arheoloģijas pieminekļi, uz kuriem attiecināma arheoloģisko pieminekļu kultūrvēsturiskās vides sakārtošanas nolūkā Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas (turpmāk - VKPAI) apstiprinātā rekomendācija Nr.2010-1 Arheoloģisko izrakumu vietu sakārtošanai (Rekomendācijas ir konsultējošs dokuments, tām nav ārēji saistošs normatīvs raksturs.)

Arheoloģisko pieminekļu teritorijās nav plānojama jaunu objektu būvniecība un ar zemes reljefa pārveidojumiem saistīti darbi t.sk. smilts vai grants karjeri, kā rezultātā var tikt nopostīts senais kultūras slānis, iznīcinot tajā saglabājušās liecības. Jebkuru saimniecisko darbību pieminekļu teritorijā un aizsardzības zonā drīkst veikt tikai ar VKPAI atļauju.

Kultūras pieminekļi ir aizsargājami un izmantojami saskaņā ar likumu „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” un MK noteikumiem Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu” (26.08.2003.) u.c. normatīvajiem aktiem, kas regulē kultūras pieminekļu izmantošanu. Saskaņā ar likuma „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 23.pantu un „Aizsargjoslu likuma” 8.pantu ap valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem, noteikta minimālā aizsardzības zona - pilsētā 100m, laukos 500m.

4.2. Pašvaldības aizsargājami kultūrvēsturiski nozīmīgie objekti

Novada teritorijā šī plānojuma izstrādes ietvaros noteikti 35 pašvaldības aizsargājami kultūrvēsturiski nozīmīgie objekti, to saraksts un foto fiksācijas aplūkojamas [10. pielikumā Pašvaldības aizsargājami kultūrvēsturiski nozīmīgie objekti \(saraksts\)](#) un [11. pielikumā Pašvaldības aizsargājami kultūrvēsturiski](#)

49.attēls.Ādama Alkšņa (1864-1897) darbnīca

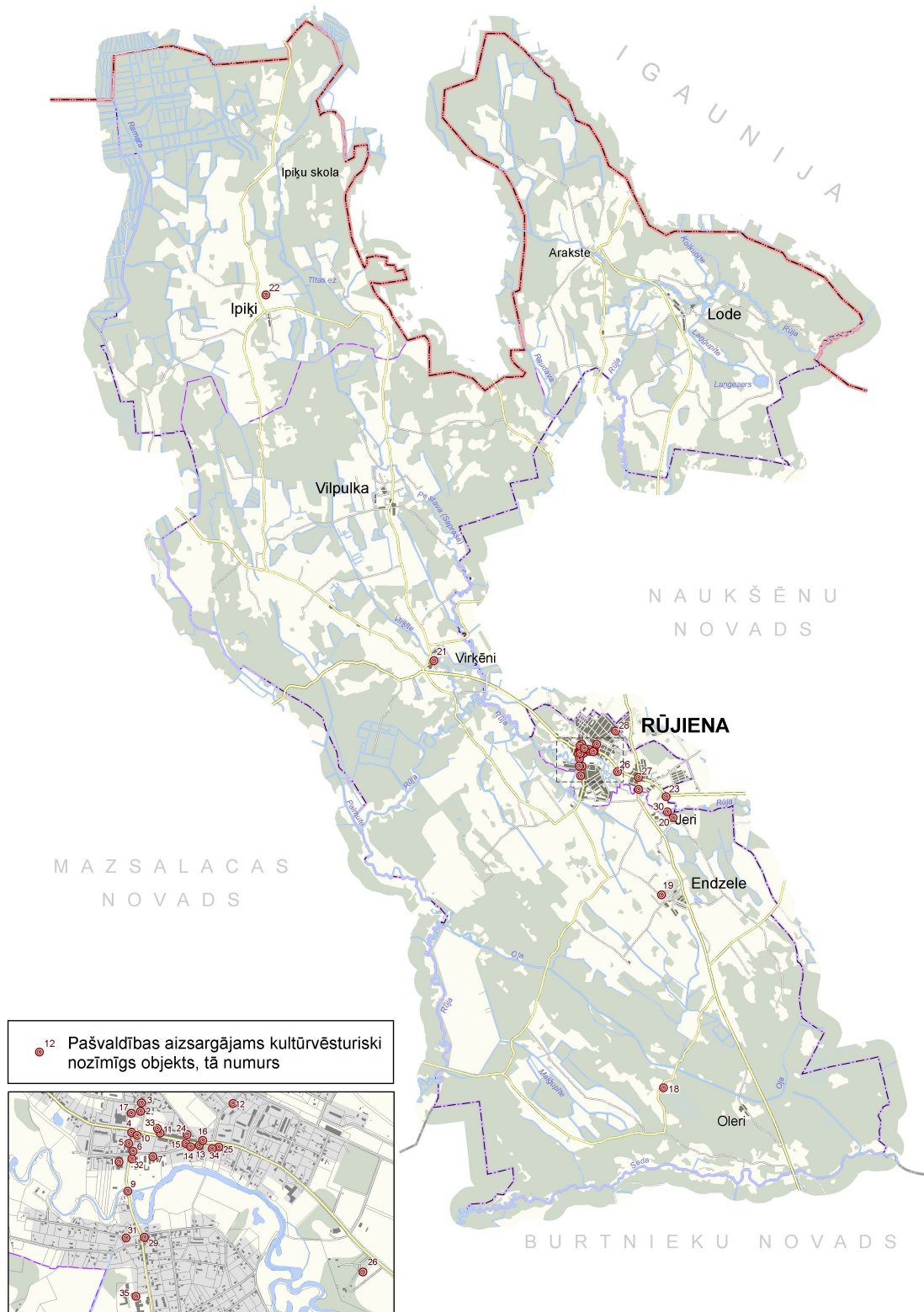

50.attēls. „Madonna Orans”, „Sējējs”, „Tālavas taurētājs”

[nozīmīgie objekti \(foto fiksācijas\)](#), kā arī kā pašvaldības aizsargājama kultūrvēsturiski nozīmīga teritorija noteikta Rūjienas pilsētas vēsturiskā centra teritorija.⁶²

51.attēls.Kultūrvēsturiski nozīmīgu objektu izvietojums

⁶² Nosakot Rūjienas pilsētas vēsturiskā centra teritoriju par pamatu ņemta „Rūjienas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumos 2006.-2018.” noteiktā pilsētas kultūrvēsturiskā centra teritorija (vēsturiskā centra zona ar aizsargjoslu).

Pašvaldības aizsargājamo kultūrvēsturiski nozīmīgo objektu izvietojums novada teritorijā parādīts 51.attēlā un Rūjienas pilsētas vēsturiskā centra teritorija grafiski parādīta plānojuma III.„Grafiskajā daļā” kartē „Rūjienas pilsētas un Jeru ciema plānotā (atļautā) izmantošana un galvenie aprobežojumi”.

Rūjienas pienotava*⁶³

1912.gadā piensaimnieku sabiedrība uzsāk darbu jaunuzceltajā ēkā, Upes ielā 5. Ir pieaudzis biedru skaits un piegādājamā piena daudzums. Dienā pārstrādā 3000-4000 litrus piena. 1988.gada 28.martā tiek uzsākta saldējuma ražošana un pirmajos 9 mēnešos saražotas 440 tonnas saldējuma. 1998.gads - Rūjienas saldējums kļūst arī par *tūrisma produktu*, septembrī pirmā tūristu grupa ierodas uz saldējuma degustāciju. Apmeklētāju skaits pieaug katru gadu, 2004.gadā sasniedzot 13 000.

Šodien senajā ēkā, aprīkotā ar modernām iekārtām, joprojām ražo Rūjienas saldējumu un piedāvā degustācijas interesentu grupām, šis ir visvairāk apmeklētais tūrisma objekts Rūjienas novadā.

Valdemāra ielas tilts*

Dzelzsbetona tilts pār Rūjas upi uzcelts 1924.gadā. Tajā laikā tā bija garākā vienlaidu dzelzsbetona tilta arka Latvijā. Autors - būvinženieris Ēriks Vikmanis, projektējis ap 200 Latvijas tiltu. 1944.gadā vācu karaspēks atkāpjoties tiltu daļēji saspridzina. 1996.gadā notiek tilta kapitālais remonts, un 17.oktobrī to sākotnējā izskatā atklāj satiksmei.

Uz objektiem, kurus pašvaldība ar savu lēmumu apstiprinājusi kā vietējās nozīmes kultūrvēsturiski nozīmīgus objektus, neattiecas likumdošanas akti kultūras pieminekļu aizsardzības jautājumos. To aizsardzību nosaka un regulē pašvaldība (nav izslēgts, ka ar pašvaldības lēmumu tiek piemērotas valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu aizsardzības prasības). Prasības kultūras mantojuma saglabāšanai noteiktas plānojuma II.daļā „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”.

4.3. Citi kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti

12.tabula. Pieminekļi un piemiņas zīmes

Nr.p.k.	Pieminekļa nosaukums	Atrašanās vieta	Piezīmes
1.	Piemineklis mācītājam R.Slokenbergam * (1898-1957)	Rūjiena, Rīgas ielā 30	Piemineklis mācītāja 100 gadu atcerei vietā, kur atradās Slokenbeka skola. Uzstādīts 1998.gadā. Tēlnieks A.Vārpa.
2.	Piemiņas akmens politiski represētiem	Rūjiena, Ternejas parkā	Atklāts 1995.gada 14.jūnijā.
3.	Piemiņas akmens latviešu tautasdziesmu vācējam Gustavam Bergmanim (1749-1814)	Rūjiena, Ternejas parkā	Pēc kapu nolīdzināšanas G. fon Bergmaņa kapvietu - atzīmējis skolotājs, gleznotājs Jānis Galzons (1912-1979). Piemiņas akmens uzstādīts atzīmētajā kapu vietā.
4.	Piemiņas akmens draudzes skolas skolotājam, ērgelniekam, koru vadītājam, pirmo latviešu dziesmu svētku Dikļos (1864) virsdiriģentam Ernestam Aleksandram Švecham (1819-1898)	Rūjiena, Ternejas parkā	Pēc kapu nolīdzināšanas E.A.Švecha kapvietu - atzīmējis skolotājs, gleznotājs Jānis Galzons (1912-1979). Piemiņas akmens uzstādīts atzīmētajā kapu vietā.
5.	Piemineklis „Sāpes un mīlestība”	Rūjiena, Ternejas parkā	Atklāts 2001.gada 14.jūnijā. Veltīts 1941.gada 14.jūnijā uz Sibīriju izvestajiem. Tēlnieks Jānis Zariņš (1913-2000).
6.	Piemineklis gleznotājam Ādamam Alksnim (1864-1897)	Rūjiena, Ternejas parkā	Atklāts 1995.gada 28.jūlijā.

* objekts iekļauts tūrisma piedāvājumā kā apskates objekts <http://www.rujiena.lv>.

Novada teritorijā atrodas arī citi objekti - kultūras mantojuma liecības, kam nav noteikts īpašs valsts vai pašvaldības aizsardzības statuss, vairāki verstu stabi, krustakmeņi, t.sk. krustakmens Rūjienā pie bijušās Rūjienas

⁶³ * Objekts iekļauts tūrisma piedāvājumā kā apskates objekts <http://www.rujiena.lv>

mācītājmuižas ar iecirstu krusta zīmi, Apsišu rūnakmens, Pugu akmeņu krāvumi, Kraujiņu senkapi, u.c., par kuriem plašāku informāciju iespējams gūt valsts mežu dienesta realizētajā projektā „Neapzinātais kultūras mantojums kopējā dabas un kultūras telpā”, „Valmieras rajona dižakmeņu izpētes projektā” (Rīga, 2008, Latvijas Petroglifu centrs), <http://www.geoparks.lv> un <http://www.rujiena.lv>.

5. VIDES STĀVOKĻA RAKSTUROJUMS

5.1. Gaisa kvalitāte

Gaisa kvalitāte novadā ir laba.⁶⁴ Regulāri gaisa kvalitātes mērījumi Rūjienas novadā netiek veikti. Taču, izvērtējot autotransporta intensitāti un stacionāro objektu radīto izmešu apjomus salīdzinājumā ar Latvijas pilsētu pašvaldībām, kurās gaisa kvalitāte tiek kontrolēta, var secināt, ka novada gaisa piesārņojuma avotu ietekme uz gaisa kvalitāti ir nenozīmīga.

Novads atrodas nomaļus no galvenajām transporta maģistrālēm. Autotransporta intensitāte t.sk. Rūjienā un citās apdzīvotās vietās ir zema. Autotransporta radītajās emisijās piesārņojošas vielas ir slāpekļa oksīdi, putekļi un oglekļa monoksīds.

Novadā ir 16 uzņēmumi, kuri pēdējos divos gados 2009. un 2010.gadā iesniedz valsts statistisko pārskatu „2Gaiss” par piesārņojošo vielu izmešiem atmosfēras gaisā. Dati par piesārņojošo vielu apjomiem no stacionārajiem avotiem ir apkopoti 13.tabulā.

13.tabula. Piesārņojošo vielu daudzumi Rūjienas novada stacionāro avotu izmešos 2006.-2010.gadam⁶⁵

Gads	Piesārņojošo vielu daudzumi, t/gadā				
	slāpekļa oksīdi (NOx)	oglekļa oksīds (CO)	oglekļa dioksīds (CO ₂)	cietās izkliedētās daļiņas (PM ₁₀)	sēra dioksīds (SO ₂)
2010.	8,36	27,79	1969,72	5,78	5,17
2009.	9,17	41,60	2158,19	6,91	4,60
2008.	12,19	34,83	3324,06	13,93	5,92
2007.	13,85	47,30	1415,80	12,52	7,52
2006.	10,03	47,84	1694,25	20,20	7,99

Stacionārie piesārņojuma avoti novadā ir SIA „Rūjienas siltums”, Rūjienas novada pašvaldības, bijušās Rūjienas slimnīcas (tagad - „Rūjienas senioru māja” SIA „Amicus Pro”), Rūjienas vidusskolas, SIA „Rūjienas saldējums” un citu uzņēmumu katlu mājas un apkures katli, kā arī SIA „East West Tranzit”, SIA „Voer” degvielas uzpildes stacijas, SIA „Silviko” un SIA „Garants” ražotnes, LPKS “Daiva” kalte un citi. Kā kurināmais katlu mājās pārsvarā tiek izmantota malka vai šķelda. Novadā gan ir vēl vairāki apkures katli (LPKS „Daiva”, pašvaldības, SIA „Rūjienas siltums”, VSAC „Vidzeme” filiālē „Rūja” u.c.), kuros kā kurināmo pilnībā vai daļēji izmanto dīzeļdegvielu un ogles, kas sadegšanas procesā rada sēra dioksīda izmešus gaisā. Taču kopumā stacionāro avotu ietekme uz gaisa kvalitāti novadā ir neliela.

Vides kvalitātes uzlabošanai novadā turpmāk ieteicams pakāpeniski nomainīt dīzeļdegvielu un ogles ar alternatīviem kurināmā veidiem.

5.2. Trokšņa līmenis

Transporta un ražošanas un radītie trokšņa līmeņi novadā ir zemi. Trokšņa līmeņu mērījumi pašvaldības teritorijā netiek veikti. Taču, salīdzinot transporta intensitātes, transporta infrastruktūras un nepārsniedz MK noteikumos Nr.597 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (13.07.2004.) noteiktos robežlielumus.

5.3. Virszemes ūdeņu kvalitāte

Virszemes ūdeņu kvalitātes prasības un vides kvalitātes mērķus nosaka LR „Ūdens apsaimniekošanas likums” un saistībā ar to izdotie normatīvie akti. Līdz 2015.gada beigām visā Eiropas Savienībā, t.sk. Latvijā jānodrošina labs virszemes ūdeņu ekoloģiskais stāvoklis, pazemes ūdens kvantitāte un kvalitāte. Šo mērķu sasniegšanai izstrādā un ievieš pasākumu programmas.⁶⁶ Rūjienas novada ūdeņiem noteiktie vides kvalitātes mērķi un pasākumu programmas ir iekļautas Gaujas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2010.-2015.gadam (2009.).

Rūjienas novada virszemes ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitātes aktuālākais vērtējums ir veikts Gaujas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāna izstrādes ietvaros (LVĢMC, 2009.). Informācija par šo vērtējumu,

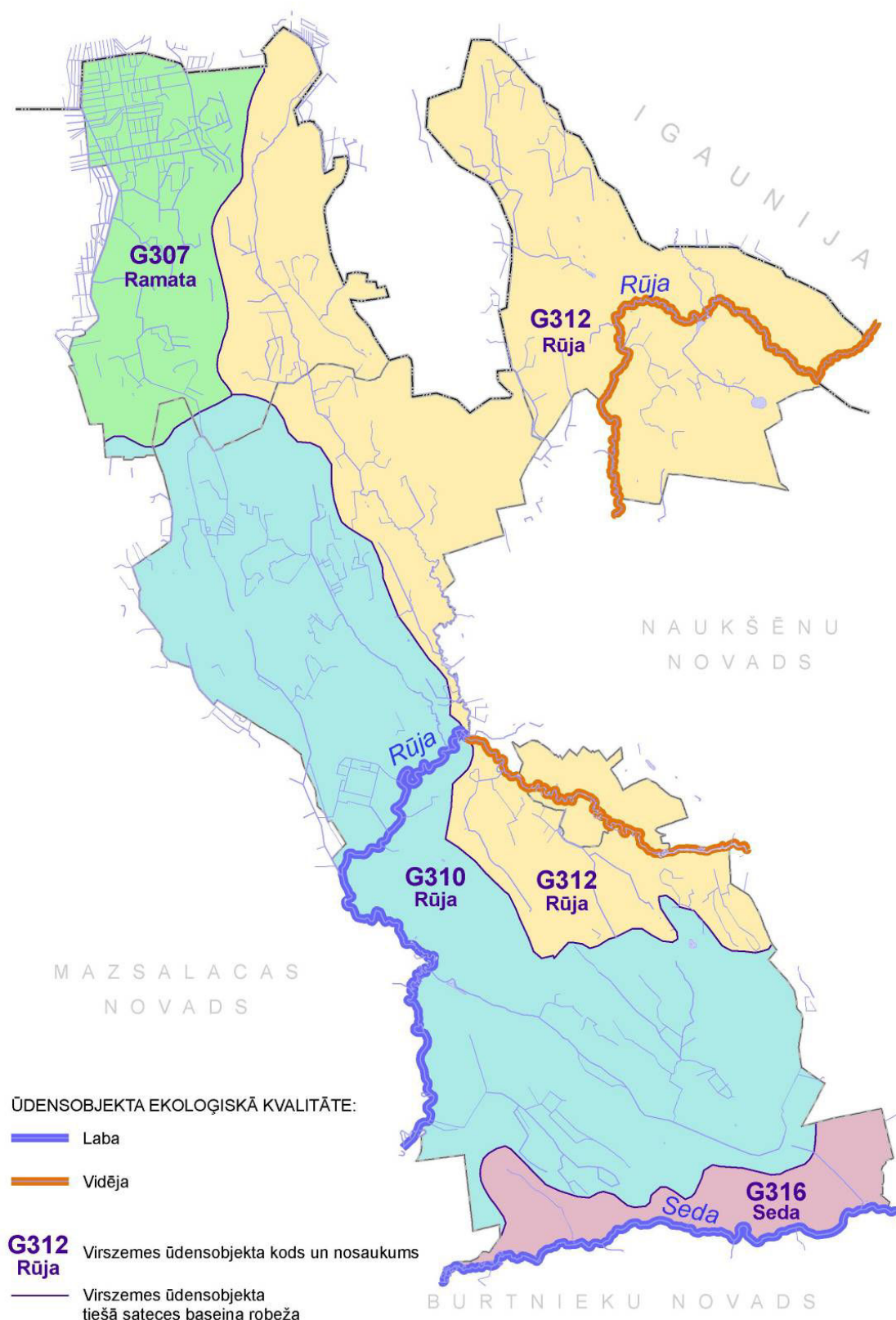
⁶⁴ Gaisa kvalitātes normatīvus nosaka 11.03.2009. noteikumi Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti”.

⁶⁵ Avots: VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” datu bāze „Valsts statistiskais pārskats Nr.2Gaiss”.

⁶⁶ Programmu izstrādi nosaka MK noteikumi Nr.646 „Noteikumi par upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāniem un pasākumu programmām” (25.06.2009.).

tāpat arī ūdens kvalitāti ietekmējošiem faktoriem un 2015.gadā sasniedzamo ūdensobjektu kvalitāti (vides kvalitātes mērķiem) ir apkopota 14.tabulā.

52.attēls. Virszemes ūdensobjektu kvalitāte

14.tabula. Ūdensobjektu ekoloģiskās kvalitātes novērtējums, to ietekmējošie faktori un vides kvalitātes mērķi⁶⁷

Kods	Ūdensobjekta nosaukums	Ekoloģiskā kvalitāte, 2009.g	Ķīmiskais stāvoklis, 2009.	Kvalitāti ietekmējošie būtiskākie faktori	2015.gadā sasniedzamā ekoloģiskā kvalitāte
G310	Rūja	Labā	Labs	-	Labā
G312	Rūja	Vidēja	Labs	Būtiska pārrobežu slodze, punktveida piesārņojums	Labā
G307	Ramata	Labā	Labs	-	Labā
G316	Seda	Labā	Labs	-	Labā

Rūjas (G310), Sedas un Ramatas virszemes ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitāte ir laba, bet Rūjas (G312) - vidēja, ko nosaka pārrobežu ietekme un paaugstināts kopējā slāpekļa līmenis ūdeņos. Gaujas upju baseina apgabala ūdeņu ķīmiskā kvalitāte, tostarp, Rūjienas novadā, vērtējot pēc prioritāro un bīstamo vielu koncentrācijām virszemes ūdeņos, ir laba. Atbilstoši valsts statistikā pārskata „2Ūdens” informācijai Rūjienas novada teritorijā netiek novadītas prioritārās un bīstamās vielas.⁶⁸ Rūjas upe augštece (VŪO G312) Latvijas teritorijā saskaņā ar MK noteikumos Nr.418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem” (31.05.2011.) noteikto ir ūdensobjekts, kuram ir risks 2015.gadā nesniegt vides kvalitātes mērķi „laba ekoloģiskā kvalitāte”. Tādēļ, lietojot vai apsaimniekojot ūdens resursus šajā ūdensobjektā un tā tiešajā sateces baseinā tas veicams tā, lai novērstu vai mazinātu iespējamo negatīvo ietekmi uz šo ūdensobjektu un pakāpeniski uzlabotu tā stāvokli, ievērojot normatīvajos aktos noteiktās prasības un nodrošinot arī pārrobežu sadarbību ar Igauniju attiecībā uz biogēno vielu noteces mazināšanu upju augštecē no Igaunijas teritorijas. Rūjai (G310) kā prioritāriem karpveidīgajiem zivju ūdeņiem nav konstatēti kvalitātes robežlielumu pārsniegumi.⁶⁹ Savukārt Rūjai Rūjienā laika periodā līdz 2009.gadam peldvietu ūdeņu kvalitātes robežlielumi ir bijuši arī pārsniegti.⁷⁰

Virszemes ūdensobjektu kvalitātes mērķu sasniegšanai novadā ir svarīgi nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanu un notekūdeņu attīrīšanas ietaišu darbība efektivitātes uzlabošanu vai notekūdeņu atbilstošu attīrīšanu apdzīvotajās vietās ar iedzīvotāju skaitu līdz 2000, pie kurām Rūjienas novadā pieder Rūjienas pilsēta.

5.4. Pazemes ūdeņu kvalitāte

Atbilstoši Gaujas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2010.-2015.gadam (2009.) iekļautajam vērtējumam pazemes ūdeņu ķīmiskā kvalitāte novadā ir laba. Centralizētai ūdensapgādei izmantoto Arukilas-Amatas kompleksa horizontu, ūdeņi atbilst dzeramā ūdens nekaitīguma obligātajām prasībām,⁷¹ izņemot paaugstinātu dzelzs un mangāna saturu, ko nosaka pazemes ūdeņu dabiskais sastāvs. Dzeramā ūdens kvalitātes nodrošināšanai Rūjienas ūdenssaimniecības projekta ietvaros Rūjienā Rīgas ielā 30 ir izbūvētas atdzelzošanas iekārtas.

Pazemes ūdeņu aizsargāšanai no virszemes piesārņojuma dzeramā ūdensapgādes urbumiem un ūdensgūtnēm ir noteiktas aizsargjoslas. Informācija par noteiktajām un aprēķinātajām dzeramā ūdens ieguves vietu aizsargjoslām sniegta [4. pielikumā Ūdensapgādes urbumi un to aizsargjoslas](#), aizsargjoslas attēlotas III.„Grafiskajā daļā” kartē „Rūjienas novada teritorijas izmantošanas aprobežojumi”.

5.5. Notekūdeņu attīrīšana un paliekošais piesārņojums

Notekūdeņu savākšana centralizētājās notekūdeņu savākšanas sistēmās un attīrīšana Rūjienā, Lodē, Ipiķos, Endzelē (Jeru pagastā), VSAC „Vidzeme” filiālē „Rūja” (Jeru pagastā) un Vīlpulkā tiek veikta bioloģiskajās attīrīšanas iekārtās. Pašvaldības NAI apsaimnieko SIA „Rūjienas siltums”.

Kopējais attīrītais un apkārtējā vidē novadītais notekūdeņu daudzums no 2006.-2010.gadam ir robežās no 98 līdz 143 tūkst.m³/gadā, skat. 15.tabulu. 2010.gadā lielākā daļa 96% apkārtējā vidē novadīto ūdeņu atbilst MK noteikumos Nr.34 „Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdeņi” (22.01.2002.) noteiktajām kvalitātes prasībām, bet Jeru un Lodes NAI iekārtās pirms to rekonstrukcijas attīrīšana nav pietiekama. Teritorijas plānojuma izstrādes laikā 2011.gadā Jeros un Lodes ciemā tiek ieviesti ūdenssaimniecības projekti.

⁶⁷ Avots: Gaujas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.-2015. gadam, LVGMC, 2009.

⁶⁸ Noteiktas 12.03.2002. MK noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” 1.pielikumā.

⁶⁹ Kvalitātes prasības nosaka 12.03.2002. MK noteikumi Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”, vērtējums pēc Gaujas upes baseina apgabala apsaimniekošanas plāna (2009) 9.) materiāliem.

⁷⁰ Šī teritorijas plānojuma sagatavošanas laikā peldvietu kvalitātes prasības nosaka MK 06.07.2010. noteikumos Nr.608 „Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai”, vērtējums pēc Gaujas upes baseina apgabala apsaimniekošanas plāna (2009.) materiāliem.

⁷¹ Nosaka 29.04.2003. MK noteikumi Nr.235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība”.

Novadā ir 6 notekūdeņu izplūdes virszemes ūdeņos: Rūjā (Rūjienā, Lodē un Jeros), Rūjas pietekā Pestavā (Vilpulkas NAI), grāvjos (NAI Endzelē - grāvis ietek Rūjā, vai grāvju sistēmās, NAI Ipiķos - grāvju sistēma, kura savienota ar Rūjas pieteku Pestavu). Privātmāju rajonos Rūjienā un daļā Lodes ciema no decentralizētās kanalizācijas sistēmas savāktie notekūdeņi savākti un transportēti uz attīrīšanu NAI. Vilpulkas pagasta Virķēnos attīrīšanas iekārtas nedarbojas (atrodas uz privātpašnieka zemes), notekūdeņi caur tām neattīrīti izplūst pļavā un tālāk ietek Virķītē, no tās - Rūjā. Teritorijas plānojuma ieviešanas laikā ir jārisina jautājums par notekūdeņu atbilstošu attīrīšanu Virķēnos.

15.tabula. *Apkārtējā vidē novadīto notekūdeņu daudzumi un to atbilstība normatīvo aktu prasībām*⁷²

Gads	Novadīšanas vietu skaits (izplūdes)	Kopā novadītie notekūdeņi, tūkst m ³ /gadā	tai skaitā				
			Ar att. norm. tīri	Ar att. norm. netīri	Bez att. norm. tīri vai norm. netīri	Lietus	Citi
2010.	9*	126,318	121,030	5,288	0,0	0,0	0,0
2009.	6	143,417	143,417	0	0,0	0,0	0,0
2008.	6	98,402	98,402	0	0,0	0,0	0,0
2007.	7	137,439	122,737	14,702	0,0	0,0	0,0
2006.	7	123,47	43,665	15,121	0,0	0,0	64,684

* iekļautas decentralizētās kanalizācijas sistēmas Rūjienā un Lodē, no kurām savāktie notekūdeņi tiek transportēti uz attīrīšanu NAI.

Attīrītajos notekūdeņos paliekošo vielu daudzumi ir apkopti 16.tabulā. Galvenās vielas, kuras tiek novadītas apkārtējā vidē, ir komunālo notekūdeņu paliekošais piesārņojums: suspendētās vielas, slāpekļa un fosfora savienojumi. Ievērojot to, ka analīžu un uzskaites metožu precizitāte minētajā laika periodā ir bijusi atšķirīga, apkopotie dati nav tieši salīdzināmi.

16.tabula. *Attīrītajos notekūdeņos paliekošo vielu daudzumi*⁷³

Gads	Vielu daudzumi, t/gadā								
	Piesārņ. dati	Suspendētās vielas	BSP ₅	ĶSP	Naftas produkti	SVAV	P _{kop}	P-PO4	N _{kop}
2010.	41,566	4,412	5,462	15,232	0,012	0,009	0,748	0,814	3,758
2009.	30,655	2,274	5,561	10,459	0,242	0,003	0,674	0,447	5,125
2008.	28,034	2,901	2,800	12,645	0,003	0,035	0,750	0,846	4,894
2007.	32,513	5,278	2,349	13,935	0,007	0,016	0,906	0,469	5,572
2006.	51,241	7,295	5,983	23,425	0,009	0,037	1,399	0,966	6,776

5.6. Atkritumu saimniecība

Rūjienas novads iekļaujas Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Atkritumu apsaimniekošana novadā tiek organizēta saskaņā ar Ziemeļvidzemes reģionālajā atkritumu apsaimniekošanas plānā 2006.-2013.gadam (apstiprināts ar MK 2006.gada 26.septembra rīkojumu Nr.797) iekļauto rīcības programmu. Lai organizētu un noteiktu atkritumu apsaimniekošanas kārtību novadā un veicinātu atkritumu apsaimniekošanu, t.sk. dalītu vākšanu un šķirošanu, Rūjienas novada dome 2010.gada 11.martā ir pieņēmusi saistošos noteikumus Nr.9 „Atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Rūjienas novadā”. Tajos noteikts, ka visa Rūjienas novada administratīvā teritorija veido vienu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonu.

Rūjienā vidēji viens iedzīvotājs rada 1,2m³/gadā (vai 240kg/gadā), bet pagastos - 0,85m³/gadā (vai 170kg/gadā) atkritumu.⁷⁴ Pēdējos piecos gados Rūjienas novadā radītais kopējais atkritumu daudzums ir robežās no 113 līdz 579 tonnām gadā, skat. 17.tabulu. Tas svārstās atkarībā no Rūjienas pilsētā un arī Jeru pagastā (2010.g.) reģistrētā atkritumu daudzuma. Šīs svārstības nosaka SIA „Garants” ražošanas procesos radīto zāģskaidu, koksnes atgriezumam, citu koksnes atkritumu un poligonā „Daibe” nodoto VSAC „Vidzeme” filiāles „Rūja” sadzīves notekūdeņu attīrīšanas dūņu daudzuma. Atkritumu daudzums pārējo uzņēmumos (pašvaldība, skolas, SIA „Rūjienas saldējums” u.c.) pēdējos 5 gados ir vērtējams kā stabils.

Gandrīz visu atkritumu daudzumu Rūjienas novadā veido iedzīvotāju māsaimniecībās, iestādēs un uzņēmumos radītie sadzīves un saimnieciskās darbības atkritumi. No kopējā atkritumu daudzuma tikai līdz 0,3% (2008.g.) ir bīstamie atkritumi. 2010.gadā novadā pārstrādei vai deponēšanai bīstamie atkritumi netika nodoti.

⁷² Avots: VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" datu bāze "Valsts statistiskais pārskats Nr.2-ūdens".

⁷³ Avots: VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" datu bāze "Valsts statistiskais pārskats Nr.2-ūdens".

⁷⁴ Avots: Ziemeļvidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2006. - 2013. gadam.

17.tabula. Rūjienas novadā radīto atkritumu kopējais daudzums un bīstamo atkritumu īpatsvars⁷⁵

Pilsēta/pagasts	Radīto atkritumu daudzums, t/gadā									
	2010.		2009.		2008.		2007.		2006.	
	kopā	t.sk. bīstamie	kopā	t.sk. bīstamie	kopā	t.sk. bīstamie	kopā	t.sk. bīstamie	kopā	t.sk. bīstamie
Rūjiena	159,42	0,00	111,05	0,07	62,77	0,34	306,11	0,25	403,77	0,10
Ipiķu pagasts	0,00	0,00	3,96	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jeru pagasts	419,16	0,00	46,40	0,00	42,00	0,00	83,84	0,00	39,96	0,00
Lodes pagasts	0,00	0,00	0,43	0,00	8,20	0,00	5,94	0,00	11,40	0,00
Vilpulkas pagasts	0,00	0,00	1,24	0,00	0,00	0,00	8,40	0,00	0,00	0,00
Kopā novadā:	578,58	0,00	163,08	0,07	112,97	0,34	404,29	0,25	455,13	0,10
t.sk. bīstamie, %		0,00		0,04		0,30		0,06		0,02

Atkritumu apsaimniekošanu novadā veic SIA „Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija”. Novada teritorijā savāktie sadzīves atkritumi tiek apglabāti reģiona CSA poligonā „Daibe” (atrodas Pārgaujas novadā). Poligona priekšapstrādes centrā tiek veikta savākto atkritumu mehāniska šķirošana. Dalītās atkritumu savākšanas ieviešanai atkritumu apsaimniekošanas uzņēmums piedāvā dalīti vākt atkritumu pieņemšanu EKO laukumos un savākšanu EKO punktos. Rūjienā, Ternejas ielā 12 darbojas EKO laukums, kurā tiek pieņemti lielgabarīta atkritumi, pudeļu stikls, logu stikls, papīrs, kartons, plastmasa, PET pudeles, metāls, nolietota sadzīves tehnika, krāsu bundžas, luminescentās lampas, baterijas, akumulatorus un autoriepas. Lai veicinātu iedzīvotāju iesaisti atkritumu dalītajā vākšanā uzņēmums piedāvā atlaides (aktuālā informācija par atlaidēm un laukuma darba laikiem pieejama <http://www.zaao.lv>). EKO punkti, kuros izvietoti konteineri šķirotu atkritumu savākšanai teritorijas plānojuma izstrādes laikā 2011.gada rudenī darbojas Rūjienā, Endzelē un Vilpulkas pagastā. Konteineri papīra savākšanai ir izvietoti Rūjienā Brīvības ielā 7, Liepu ielā 8 un 11, Pentes ielā 2a, Rīgas ielā 17, Rīgas ielā 61 (pie aptiekas), Ternejas ielā 12 un Viestura ielā 13, PET pudeļu - Rūjienā Brīvības ielā 5, Lāčplēša ielā 23, Pērnavas ielā 23, Raiņa ielā 10, 30, 42, 57 (krustojumā ar Pentes ielu), Skolas 6 (krustojumā ar Dārzu ielu), Upes ielā 9/11, Valdemāra ielā 23a, Valdemāra 9 (krustojumā ar Poruka ielu), Viestura ielā 28, Endzelē laukumā pie veikala, Vilpulkas pagastā laukumā pie pagasta padomes un Virķēnos laukumā, stikla - Ternejas ielā 12. Dalītās atkritumu savākšanas sistēmas ieviešana atkritumu apsaimniekošanas reģionā un tostarp novadā turpinās.

Bīstamos atkritumus atkarībā pēc to veida uzņēmumi uzkrāj atsevišķi, daļu nodod EKO laukumā, pārējos deponēšanai un pārstrādei uzņēmumiem, kuri saņēmuši atļauju darbībām ar bīstamajiem atkritumiem (AS „BAO”, SIA „Lampu demerkurizācijas centrs”, „SIA „Lautus” u.c.). Bīstamos atkritumus var arī nodot valsts bīstamo atkritumu poligonā „Zebrene” (Dobeles novada Zebrenes pagasts).

Līdz ar atkritumu reģionālās apsaimniekošanas sistēmas ieviešanu un CSA poligona „Daibe” darbības uzsākšanu (2004.gadā) ir slēgtas bijušās izgāztuves „Rūjiena” (Rūjienas pilsētā Tērnejas ielā 2/2a), „Kalnalūsēni” (Ipiķu pagastā), „Solteri” (Lodes pagastā) un „Dūči” (Vilpulkas pagastā). Rūjienas pilsētas dome 2006.gadā ERAF projekta ietvaros veica pilsētas atkritumu izgāztuves „Rūjiena” rekultivāciju un Vilpulkas novada pašvaldība 2007.gadā veica rekultivāciju izgāztuvei „Dūči”. Izgāztuves „Solteri un „Kanalūsēni” netiek izmantotas kopš 1999.gada. Pagastu pašvaldības (pirms reformas 2009.gadā) tās rekultivējušas par saviem līdzekļiem.

Turpmāk atbilstoši MK noteikumu Nr.1032 „Atkritumu poligonu ierīkošanas, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanas, slēgšanas un rekultivācijas noteikumi” (27.12.2011.) 85.punkta nosacījumiem rekultivētajās izgāztuvēs vismaz 20 gadus pēc rekultivācijas darbu izpildes ir jāveic monitoringa un kontroles pasākumi.

Lai novērstu apkārtējās vides piesārņošanu līdz iepriekšminētā termiņa beigām teritorijas plānojumā rekultivētajām izgāztuvēm ir noteiktas sanitārās aizsargjoslas, tās attēlotas III.„Grafiskajā daļā” kartē „Rūjienas novada teritorijas izmantošanas aprobežojumi”.

5.7. Riska objekti un teritorijas

Viens no pašvaldības uzdevumiem ir pasargāt iedzīvotājus, tautsaimniecību un vidi no iespējamo ārkārtējo situāciju potenciālajām briesmām, ko var izraisīt dabas un tehnogēnās katastrofas un avārijas. Riska situācijas cilvēku veselībai, kā arī apdraudējumu to īpašumiem var radīt dabas apstākļu, esošās un bijušās rūpnieciskās un saimnieciskās darbības objekti.

Rūjienas novadā var izdalīt šādus riska objektus un teritorijas:

1. Aplūstošās teritorijas un plūdu riska teritorijas;

⁷⁵ Avots: VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” datu bāze „Valsts statistiskais pārskats par bīstamajiem un sadzīves atkritumiem Nr.3-BA”.

2. Paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas;
3. Potenciāli piesārņotās vietas;
4. Paaugstinātas bīstamības objekti;
5. Ar Sosnovska latvāņi invadētās platības.

Applūstošās un plūdu riska teritorijas

Tā kā Rūjienas novads izvietojas Tālavas zemienē, tā ziemeļu, ziemeļaustrumu daļa - Ērgemes paugurainē, pārējā daļā - Burtnieka līdzenumā, novada upes plūst pa līdzenumu, purvainām ieplakām, kas mijas ar lēzeniem pacēlumiem. Zemākās vietās pavasaros vai ilgstošu lietavu periodos to piekrastes applūst. Teritorijas plānojuma izstrādes laikā applūstošās teritorijas novadā ir noteiktas pēc LR MK noteikumos Nr.406 „Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika” (03.06.2008.) norādītajā metodikā minēto pazīmju sastopamības dabā un atpazīstamības ortofoto kartē, ņemot vērā arī Rūjas upei aprēķinātās 10% applūduma varbūtības atzīmes, pašvaldības un iedzīvotāju sniegto informāciju (Pētījums teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros „Applūstošo teritoriju noteikšana” L.Engēle, 2011.). Noteiktās applūstošās teritorijas robežas ir parādītas teritorijas plānojuma III.„Grafiskajā daļā” kartē „Rūjienas novada teritorijas izmantošanas aprobežojumi” un 53.attēlā „Riska teritorijas un objekti”. Papildus šai noteiktajai applūstošajai teritorijai, kas kopumā raksturo regulārās ūdensteču applūšanas robežas, applūstošās teritorijas noteikšanas laikā ir identificētas arī divas plūdu riska teritorijas. Gaujas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2010.-2015.gadam plūdu apdraudējums visā tās garumā norādīts Rūjas upei Latvijas teritorijā.

Paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas

Paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas vasarās ugunsbīstamajā periodā ir meži, īpaši sauso augšanas apstākļu veidi, un nekoptās lauksaimniecības zemes pavasarī, kad tajās bieži vien tiek dedzināta kūla, kas var izraisīt ugunsgrēkus plašākās teritorijās, skart ēkas, būves un apdraudēt cilvēku drošību.

Potenciāli piesārņotās vietas

Rūjienas novadā atbilstoši VSIA „Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” datu bāzes „Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs” informācijai atrodas 34 potenciāli piesārņotas vietas, to saraksts iekļauts [6.pielikumā Potenciāli piesārņotās vietas](#). Tās pārsvarā ir bijušās lauksaimnieciskās ražošanas teritorijas - fermas, minerālmēslu noliktavas, kā arī degvielas uzpildes stacijas, sadzīves atkritumu izgāztuves un citi ar saimniecisko darbību saistīti objekti. Potenciāli piesārņoto vietu reģistrā ir iekļauti objekti, kuros saimnieciskā darbība ir bijusi saistīta ar iespējamu vides piesārņojumu, taču vietas izpēte parasti nav veikta un līdz ar to nav precīzas informācijas par piesārņojuma klātbūtni, tā veidu, apjomu un izplatību. Galvenās iespējamās piesārņojošās vielas ir naftas produktu, pesticīdi, to sadalīšanās blakus produkti un citas ķīmiskas vielas. Dažās no tām pašlaik uzņēmumi (SIA „Silviko”, SIA „Garants”, SIA „Voer” un SIA „East-WestTranzit” degvielas uzpildes stacijas, VSAC „Vidzeme” filiāles „Rūja” NAI u.c.) veic saimniecisko darbību un kontrolē vides stāvokli atbilstoši tiem izsniegtajās darbības atļaujās noteiktajām prasībām. Lielākajā daļā potenciāli piesārņoto objektu darbība ir pārtraukta. Sadzīves atkritumu izgāztuves ir rekultivētas un tajās veikts vides kvalitātes monitoringa. Turpmāk, iesaistot šīs vietas novada attīstībā, ir svarīgi veikt to izpēti un, ja nepieciešams, sanāciju vai monitoringu.⁷⁶

Paaugstinātas bīstamības objekti

Rūjienas novadā nav ražošanas objektu, kuriem saskaņā ar MK noteikumu Nr.532 „Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novēršanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem” (19.07.2005.) ir jāizstrādā rūpniecisko avāriju novēršanas programma, drošības pārskati vai civilās aizsardzības plāns.

Atbilstoši MK noteikumu Nr.626 „Noteikumi par paaugstinātas bīstamības objektu noteikšanas kritērijiem un šo objektu īpašnieku (valdītāju, apsaimniekotāju) pienākumiem riska samazināšanas pasākumu nodrošināšanai” (18.09.2007.) 7.1.punktā un pielikuma 1.tabulā iekļautajiem kritērijiem SIA „East-West Tranzit” degvielas uzpildes stacija Rūjienā Pērnavas iela 23 ir vietējas nozīmes paaugstinātas bīstamības, jo tajā vienlaikus uzglabājas vairāk nekā 25 tonnas naftas produktu. Savukārt AS „Latvijas gāze” gāzes vads Vireši-Tallina ir vietējas nozīmes paaugstinātas bīstamības objekts atbilstoši šo noteikumu 7.8.punkta nosacījumiem.⁷⁷ SIA „VOER” degvielas uzpildes stacija neatbilst MK noteikumu Nr.626 „Noteikumi par paaugstinātas bīstamības objektu noteikšanas kritērijiem un šo objektu īpašnieku (valdītāju, apsaimniekotāju) pienākumiem riska samazināšanas pasākumu nodrošināšanai” (18.09.2007.) kritērijiem, tādēļ ir uzskatāms par lokālas nozīmes paaugstinātas bīstamības objektu. Saskaņā ar iepriekšminēto Ministru kabineta noteikumu nosacījumiem Rūjienas novadā neatrodas valsts un reģionālas nozīmes paaugstinātas bīstamības objekti.

76 Atbilstoši LR likuma „Par piesārņojumu”, 12.03.2002. MK noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” un 25.10.2005. MK noteikumu Nr.804 „Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem” nosacījumiem.

77 Objekti, kuros veic darbības ar dabasgāzi (izņemot patērēšanu) un kuru gāzes cauruļvados spiediens pārsniedz 1,6MPa, sašķidrīnātās ogļūdeņražu gāzes balonu noliktavas un tirdzniecības punkti, automobiļu gāzes uzpildes stacijas.

Novada paaugstinātas bīstamības objektu saraksts un informācija par tām noteiktajām drošības aizsargjoslām sniegts [7.pielikumā Paaugstinātas bīstamības objekti un to drošības aizsargjoslas](#). Par drošību paaugstinātas bīstamības objektos atbild to operatori.

Bez tam Rūjienas pilsētā teritorijas plānojuma izstrādes laikā 2011.gadā darbojas SIA „Latvijas Propāna gāze” gāzes balonu tirdzniecības vietas (konteineru veida, pārvietojamas) Raiņa ielā 10, Viestura ielā 28, Smilšu ielā 5, Brīvības ielā 17, Pērnavas ielā 23 un Rīgas ielā 70. Tās tiek apsaimniekotas atbilstoši MK noteikumu Nr.82 „Ugunsdrošības noteikumi” (17.02.2004.) nosacījumiem. Rūjienā atsevišķu dzīvojamo māju apgādei ar gāzi kā gāzes apgādes sistēmas sastāvdaļas - Brīvības ielā 7, Liepu ielā 11, Pentes ielā 2 un Viestura ielā 11 ir ierīkotas sašķidrinātās gāzes pazemes glabātavas. To apsaimniekošana un drošības pasākumi tiek ievēroti atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Rūjienas novadu nešķērso bīstamo kravu pārvadājumu maršruti. Nelielos apjomos naftas produkti pa autoceļiem tiek piegādāti uz degvielas uzpildes stacijām Rūjienā. Šie kravu pārvadājumi avārijas gadījumā var radīt apkārtējās vides piesārņojumu nelielā teritorijā.

Novada iedzīvotāju un īpašumu drošības jautājumu risināšanā Rūjienas novada pašvaldība sadarbojas ar Kocēnu, Beverīnas, Burtnieku, Mazsalacas, Naukšēnu novadu pašvaldībām. Kopīgai rīcībai ir izveidota apvienotā Civilās aizsardzības komisija.⁷⁸ Aktuālākie izskatāmie jautājumi, kurus risina komisija ir plūdu draudu novēršana Gaujas upju baseina apgabalā, preventīvie pasākumi kūlas dedzināšanas laikā, brīvprātīgo ugunsdzēsības formējumu nepieciešamības un apvienoto novadu Civilās aizsardzības plāna izstrāde.

Ar Sosnovska latvāni invadētās platības

Sosnovska latvānis *Heracleum sosnovskyi* Manden Latvijā, kā arī citās Baltijas valstīs ir atzīta par invazīvo augu sugu (Latvijā - MK noteikumi Nr.559 „Invazīvās augu sugas - Sosnovska latvāņa - izplatības ierobežošanas noteikumi” (14.07.2008.)). LR „Augu Aizsardzības likumā” tā ir definēta kā Latvijas dabai neraksturīga suga, kura apdraud vietējās sugas un to dzīvotnes vai rada ekonomiskus zaudējumus, kaitējumu videi vai cilvēka veselībai.

Valsts augu aizsardzības dienesta datubāzē Rūjienas novadā ir reģistrētas 30 Sosnovska latvāņa atradnes⁷⁹. To kopējā platība ir 26,5ha: 10ha (6 atradnes) Ipiķu pagastā, 8,3ha (8 atradnes) Rūjienas pilsētā, 7,1ha (14 atradnes) Jeru pagastā un 1,1ha (2 atradnes) Vilpulkas pagastā. Latvāņa segums reģistrētajās platībās ir atšķirīgs - no 10 līdz 90%. Lielākā ar Sosnovska latvāni invadētā vienlaidu platība (9ha) atrodas Ipiķu pagasta ziemeļaustrumos pie Igaunijas robežas „Riju” māju apkārtnē. Ipiķu pagastā reģistrētas arī Sosnovska latvāņa atradnes Ipiķu skolas apkārtnē, ceļa Ipiķi - Meizakila malā, Ipiķu centrā un citas. Nozīmīgas Sosnovska latvāņa aizņemtās platības (3,4ha un 3ha) ir Rūjienas pilsētā uz robežas ar Jeru pagastu (pie attīrīšanas iekārtām). Šeit latvānis ir sastopams līdz par Rūjas krastam. Tā kā Rūjas paliene pavasara palos daļēji applūst, pastāv latvāņa izplatīšanās iespēja lejup pa Rūjas upi. Jeru pagastā lielākās platības ar Sosnovska latvāni (2,2ha, 1,98ha, 0,75ha u.c.) reģistrētas Oleru apkārtnē, kur latvānis izplatījies lauksaimniecības zemēs, gar ceļiem un grāvjiem. Vilpulkas pagastā Sosnovska latvānis ir konstatēts mežā (1,08ha).

Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijā veiktā sabiedriskā monitoringa ietvaros 2005.-2010.gadā Sosnovska latvāņa atradnes ir konstatētas arī ārpus Valsts augu aizsardzības dienestā reģistrētajām platībām, it īpaši Jeru un Ipiķu pagastos. Rūjienas novada teritoriju plānojuma izstrādes laikā, Sosnovska latvānis Rūjienas pilsētā pie attīrīšanas iekārtām ir konstatēts lielākā platībā (mežā līdz Rūjas krastam) nekā tas ir norādīts Valsts augu aizsardzības dienesta kartogrāfiskajā materiālā.

Visa iepriekšminētā pieejamā informācija par Sosnovska latvāņa izplatību Rūjienas novada teritorijā ir apkopota kartoshēmā, skat. 53.attēlu⁸⁰. Teritorijas plānojuma izstrādes laikā Sosnovska latvāņa izplatībā Rūjienas novadā vērojamas šādas tendences:

1. Latvānis ir izplatījies galvenokārt tā kādreizējo audzēšanas vietu apkārtnē, kā arī pa ceļiem un grāvju malām un aizņem galvenokārt neapstrādātas lauksaimniecības zemes u.c. neapsaimniekotas un ietekmētas platības, piemēram, pamestas mājvietas, ceļmalas, grāvjus.
2. Būtiska ir arī latvāņa izplatīšanās mežā, piemēram, Rūjienas pilsētā un Vilpulkas pagastā. Šādās vietās latvāņa izplatīšanos veicinās mežsaimnieciskā darbība, kā rezultātā veidosies latvānim piemērotas izgaismotas augtēnes.

⁷⁸ Civilās aizsardzības plāna izstrādes nepieciešamību nosaka Civilās aizsardzības likums 13.pants; Kocēnu, Beverīnas, Burtnieku, Mazsalacas, Naukšēnu novadu apvienotās Civilās aizsardzības komisijas pienākumus un tiesības nosaka komisijas nolikums, kas izdoti saskaņā ar Civilās aizsardzības likuma 9.panta ceturto daļu.

⁷⁹ Avots: <http://www.vaad.gov.lv>, uzmērītie dati uz 29.01.2010.

⁸⁰ Tajā nav norādītas tās sabiedriskā monitoringa ietvaros aprakstītās latvāņa atradnes, kuru precīzu atrašanās vietu pašlaik nebija iespējams identificēt tā, lai tās varētu attēlot kartogrāfiskajā materiālā.

3. No atradnēm Rūjas, Sedas un Oļas krastos latvānis ar ūdens palīdzību var izplatīties lielos attālumos. Līdz ar to upju krastos un applūstošajās teritorijās latvāņa ierobežošanas pasākumi būtu veicami vispirms, nepieļaujot sēklu nogatavošanos.

Valsts augu aizsardzības dienesta mājas lapā ir iekļauta informācija par latvāņa ierobežošanas metodēm, dienestā reģistrētajām ar latvāni invadētajām teritorijām. Koordinētai izplatības ierobežošanai detalizētāku informāciju VAAD elektroniski sniedz pašvaldībām, ar kurām noslēgta vienošanās.

Sosnovska latvāņa ierobežošana Rūjienas novadā ir īpaši svarīga, jo novads atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā un šī invazīvā augu suga rada riskus dabas vērtībām, kā arī raksturīgajai kultūrainavai.

Riska virszemes ūdensobjekti

Rūjas upe augštece (VŪO G312) Latvijas teritorijā saskaņā MK noteikumos Nr.418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem” (ar 31.05.2011.) noteikto ir ūdensobjekts, kuram ir risks 2015.gadā nesasniegt vides kvalitātes mērķi „laba ekoloģiskā kvalitāte”. Šo risku rada pārrobežu slodze un punktveida piesārņojums ar biogēnajām vielām (slāpekļa un fosfora savienojumiem).

6. TERITORIJAS STRUKTŪRA UN IZMANTOŠANA

Saskaņā ar VZD zemes lietošanas klasifikāciju Rūjienas novada teritorijā lielākās platības aizņem lauksaimniecības un mežsaimniecības zemes.⁸¹ Lauksaimniecībā izmantojamā zeme aizņem 36% (12824,8ha), mežs - 49% (17236,4ha), krūmājs - 1% (469,8ha), purvs - 4% (1248,7ha), ūdens objektu zeme - 4% (1345,0ha), zeme zem ēkām un pagalmiem - 2% (579,9ha) un zeme zem ceļiem - 2% (875,4ha) no novada teritorijas. Pārējās zemes aizņem 2% (653,8ha). Ipiķu pagastā nozīmīgākie dabas resursi ir meži. Jeru pagasta apvidum raksturīgi drumliņi - lēzeni zemes vaļņi, uz kuriem izveidojušās lauksaimniecībā izmantojamās platības. Mazākās platībās vērtīgas lauksaimniecībā izmantojamās zemes atrodas arī Lodes un Ipiķu pagastos.

Rūjienas novada teritorijas struktūra atbilstoši nekustamā īpašuma lietošanas mērķiem (turpmāk - NĪLM) un īpašuma piederības struktūra ir parādīta mēroga noteiktību 1:10 000 III. „Grafiskās daļas” kartēs „Īpašumu piederības struktūra” un „Teritorijas struktūra atbilstoši nekustamā īpašuma lietošanas mērķiem”.

7. APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA

Apdzīvojuma struktūras veidošanās vēsturiski bijusi saistīta gan ar reljefu, gan lauksaimniecībā izmantojamajām auglīgajām zemēm, gan ar hidrogrāfisko tīklu un ceļu infrastruktūras attīstību. Saskaņā ar likumu „Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums” apdzīvotās vietas iedala pilsētās un lauku apdzīvotās vietās, lauku apdzīvotās vietas iedala ciemos un viensētās.

Esošā apdzīvojuma sistēma novadā ir veidojusies vēsturiski, savstarpēji mijiedarbojoties tradicionālajam apdzīvojumam un padomju varas īstenotajai centralizētas ekonomikas un plānošanas politikai, kad realizējot liela mēroga lauksaimniecības kolektīvizācijas politiku, radikāli tika pārveidota lauku teritoriju telpiskā struktūra. Apdzīvojuma hierarhijā ir saglabājušies gan vēsturiskā pilsēta - Rūjiena, gan apdzīvotas vietas (ciemi), gan 60.-70.gados mākslīgi veidotie apdzīvojuma centri, skat. 54.attēlu. Rūjienas novadā lielākās apdzīvotās vietas saskaņā ar apdzīvoto vietu klasifikāciju ir:⁸²

1. Ipiķu pagastā - Ipiķi (pagasta centrs), vidējciems ~130 iedz., Ipiķu skola - mazciems ~10 iedz., Ķirbēni - mazciems ~15 iedz.;
2. Jeru pagastā - Endzele (Straume) (pagasta centrs), vidējciems ~400 iedz., Jeri - aprūpes ciems ~370 iedz., Oleri - mazciems ~40 iedz.;
3. Lodes pagastā - Lode (pagasta centrs), vidējciems ~250 iedz., Arakste - mazciems ~50 iedz.;
4. Vilpulkas pagastā - Vilpulka (pagasta centrs), vidējciems ~195 iedz. un Virķēni - vidējciems ~90 iedz..

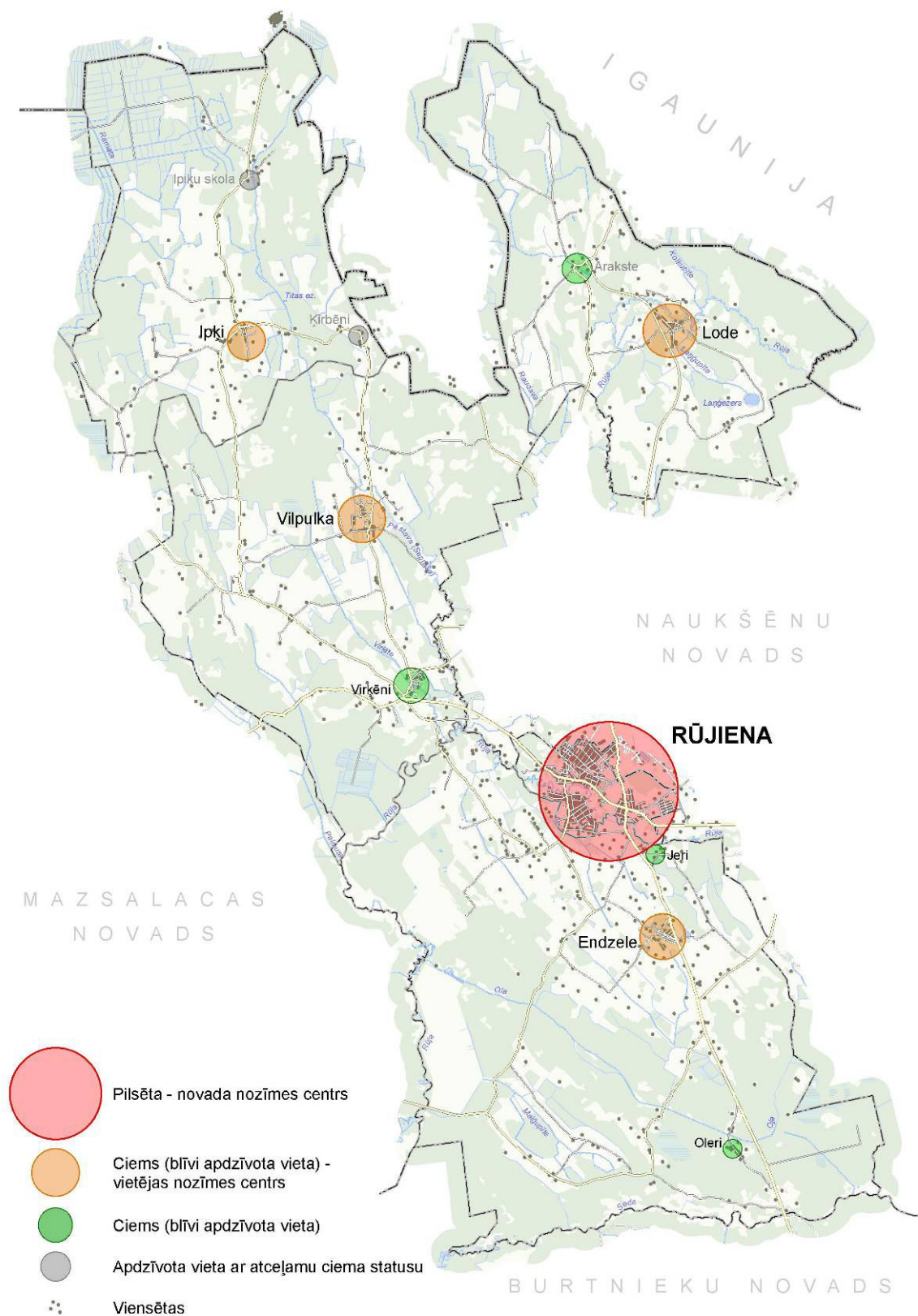
Teritorijas plānojuma izpratnē līdzšinējā laika periodā, ciemi kā blīvi apdzīvotas vietas ar robežām noteiktas: Endzelei, Jeriem, Olieriem, Ipiķiem, Ipiķu skolai, Ķirbēniem, Lodei, Arakstei, Vilpulkai un Virķēniem. Ņemot vērā apbūves blīvumu, iedzīvotāju skaitu apkalpes teritorijā, inženiertehnisko nodrošinājumu, pakalpojumu pieejamību un ekonomiskās aktivitātes, kā arī risinājumus līdzšinējā laika periodā izstrādātajos teritorijas plānojumos, kā ciemi (vietējas nozīmes pakalpojumu centri) - blīvi apdzīvotas vietas ar robežām plānojumā tiek noteikti: Ipiķu pagastā - Ipiķi, Jeru pagastā - Endzele, Oleri un Jeri, Lodes pagastā - Arakste un Lode, Vilpulkas pagastā - Vilpulka un Virķēni. Plānojumā netiek paredzēti jauni ciemi, no esošo ciemu saraksta izslēgti 2 ciemi Ipiķu skola un Ķirbēni (Ipiķu pagastā). Robežu izmaiņas veiktas ciemiem, lai ciemu teritorijās iekļautu to

⁸¹ <http://www.vzd.gov.lv>, Valsts Zemes dienests, LR administratīvo teritoriju un teritoriālo vienību zemes pārskats uz 01.01.2011.

⁸² Turlajs.J. un Millīņš.G. 1998. Latvijas apdzīvotās vietas: klasifikācija, vērtēšanas kritēriji, ciemu saraksts, kartes. Rīga, Apgāds Jāņa sēta.

inženierinfrastruktūru, t.sk. NAI teritorijas vai, lai izslēgtu LIZ, kuras nav plānots transformēt apbūvei un lai precizētu robežas atbilstoši aktualizētajai topogrāfijas un kadastra informācijai.

54.attēls.Apdzīvījuma struktūra

Līdzīgi kā citos Latvijas novados, arī Rūjienas novadā vērojama iedzīvotāju skaita samazināšanās tendence. Saskaņā ar iedzīvotāju reģistra statistikas datiem uz 01.07.2011. pašvaldībā kopā bija 6087 iedzīvotāji, t.sk. Rūjienas pilsētā - 3364 iedz., Ipiķu pagastā - 269 iedz., Jeru pagastā - 1442 iedz., Lodes pagastā - 367 iedz. un Vilpulkas pagastā - 645 iedz.. 2010.gada sākumā bija 6164 iedzīvotāji, 2011.gada sākumā - 6105 iedz.⁸³ Pēc iedzīvotāju skaita Rūjienas novads ir 45. lielākais novads starp 60 Latvijā esošajiem pilsētnovadiem. Piecu gadu laikā no 2006.gada sākuma līdz 2011.gada sākumam - novadā iedzīvotāju skaits samazinājies par 5,6%. Iedzīvotāju blīvums novadā ir 17,4 iedz./km² (Rūjienas pilsēta - 432,9 iedz./km², Ipiķu pagasts - 4 iedz./km², Jeru pagasts - 11,6 iedz./km², Lodes pagasts - iedz./km², Vilpulkas pagasts - 7,6 iedz./km²). Rūjienas novadā 2011.gadā iedz. blīvums turpina samazināties. Gada sākumā iedz. blīvums bija - 17,3 iedz./km². Dati par iedzīvotāju vecuma struktūru, demogrāfisko slodzi un iedzīvotāju nacionālo sastāvu u.c. iekļauti nodaļā [2.1. Novada portrets](#).

Pilsētā dzīvojamo apbūvi pamatā veido savrupmāju teritorijas un 3 stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve Brīvības, Viestura, Liepu ielās un Pentes ielā. Daudzdzīvokļu māju apbūve atrodas arī Rūjienas centrā, ko veido galvenokārt 30 gados celtas mazstāvu daudzdzīvokļu ēkas. 30-to gadu savrupmāju apbūve ir Kalnakrogā, Augšpilsētā ar maz saglabājušos vēsturisko apbūvi un Pārūpē ar vēsturisko koka apbūvi.

Novada lauku teritorijā daudzdzīvokļu māju apbūve ir visos pagastu centros - Vilpulkā; Ipiķos, Lodē, Jeros u.c. ciemos, t.sk. Virķēnos un Endzelē.

Katrai novada pašvaldībai ir savs dzīvojamais fonds. Rūjienas pilsētā un Jeru pagastā nav brīvu apdzīvojamo platību, bet Ipiķu pagastā un Lodes pagastā ir brīvi dzīvokļi daudzdzīvokļu mājās Ipiķu un Lodes ciemā, kas ir pagastu centri. Pašvaldību īpašumā esošais dzīvojamais fonds ir novecojis, nepieciešama tā renovācija. 2010.gadā mājokļu apsaimniekošanai izlietoti Ls 10 798, nekustamo īpašumu apsaimniekošanai - Ls 51 838. 2009.gadā novadā piešķirti dzīvokļi 17 ģimenēm, 3 ģimenēm dzīvokļi samainīti. 2010.gada beigās uz pašvaldības dzīvokļiem rindā gaidīja 24 ģimenes.

8. UZŅĒMĒJDARBĪBAS AKTIVITĀTES

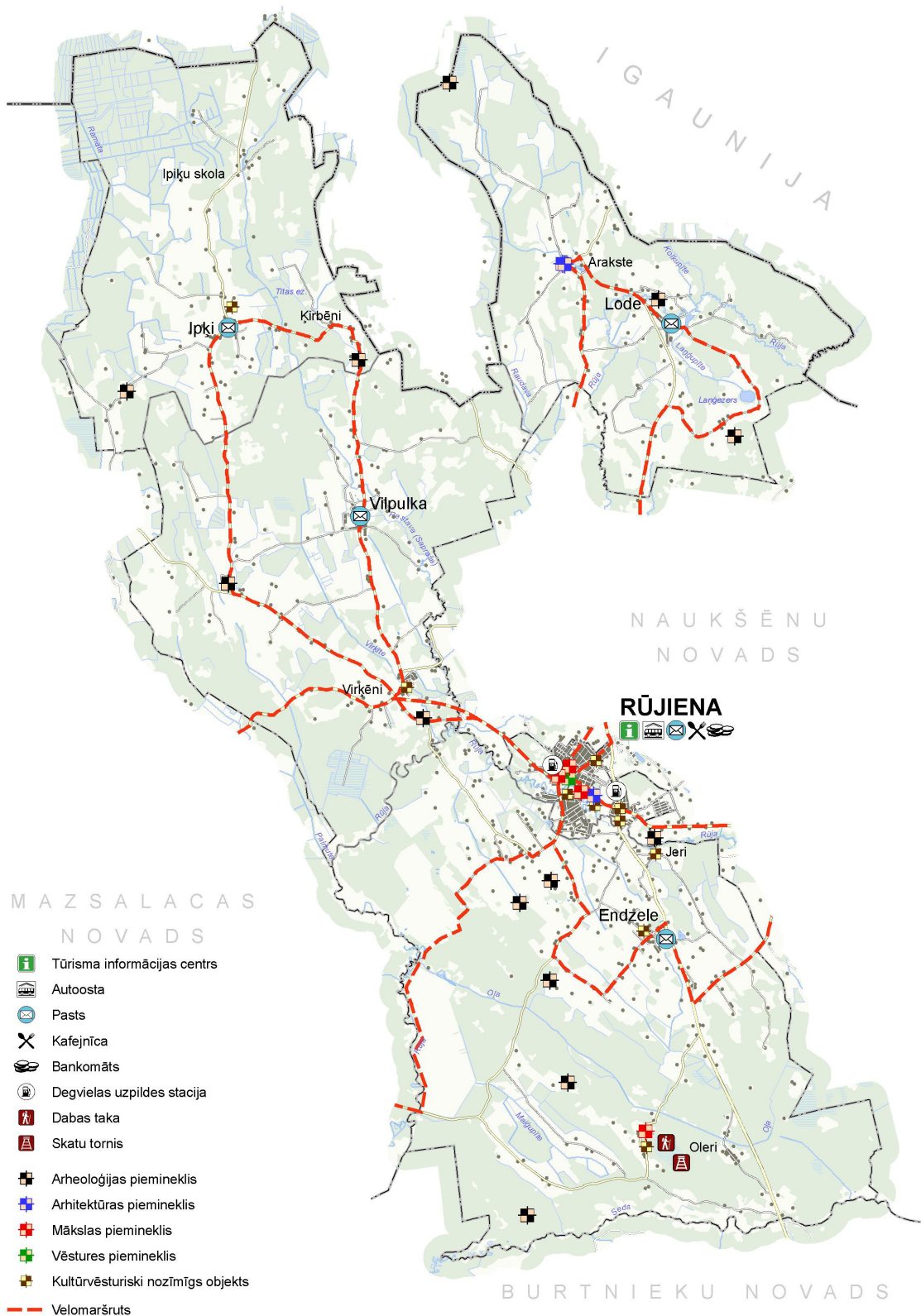
Uzņēmējdarbība Rūjienas novadā ir balstīta uz pieejamo resursu izmantošanu. Attīstītākās nozares ir lauksaimniecība, mežsaimniecība, tūrisms, kā arī pārtikas ražošana (esošie, lielākie un atpazīstamākie ražotāji: SIA „Rūjienas saldējums” un maiznīca „Liepkalni”) un sociālo pakalpojumu sniegšanas centru attīstība (esošie pakalpojumu sniedzēji: Sociālās aprūpes centrs „Lode” (Lodes pagasts), „Rūjienas senioru māja” SIA „Amicus Pro” (Rūjienā) un VSAC „Vidzeme” filiāle „Rūja” (Jeru pagasts)).

Lauku teritorijā uzņēmējdarbībā dominē zemnieku saimniecības, lielākā daļa nodarbojas ar tradicionālo lauksaimniecību - piena lopkopību, graudkopību, dārzenu audzēšanu, izņēmums ir Z/s „Rūjienas šinšillas” nodarbojas ar augstvērtīga šinšillu vaislas materiāla audzēšanu, kā arī Z/s „Klimpas” - aitū audzēšanas saimniecība, kontrolaudzēšanas un kontrolnobarošanas stacija, arī Z/s „Lejasvagali” - ķirbju audzēšana, ķirbju sukāžu ražošana. Novadā ir arī ekonomiski aktīvas kooperatīvās sabiedrības: LKS „Laikmets” un „Sprīdītis”, kā arī LPKS „Daiva” nodarbojas ar graudu pirmapstrādi un realizāciju un vairākas bioloģiskās zemnieku saimniecības. Novadā esošie uzņēmumi galvenokārt ir nelieli, līdz ar to no tiem nodokļu veidā pašvaldība nesāņem lielas iemaksas, to saraksts iekļauts [12. pielikumā Lauksaimniecības un mežsaimniecības nozaru saimniecības](#) un [13.pielikumā Uzņēmumi Rūjienas novadā](#). Dati par nodarbinātību, iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumiem pašvaldībā uz 1 iedz., pašvaldības finansiālo situāciju, teritorijas attīstības līmeņa indeksu, ekonomiski aktīvo tirgus sektora statistikas vienību skaitu pa komercdarbības formām un informācija par atpazīstamākajiem uzņēmumiem, lielākajām un aktīvākajām zemnieku saimniecībām un amatniekiem iekļauti nodaļā [2.1. Novada portrets](#). Eiropas Savienības tieši maksājumi par lauksaimniecības zemes apstrādi, kā arī iespējas iegūt Eiropas Savienības struktūrfondu finansējumu jaunu saimniecību izveidei, ir veicinājuši lauksaimniecības attīstību un palielinot šīs nozares nozīmi novadā.

Rūjiena tūristus galvenokārt piesaista ar saldējuma ražotni un degustācijām. SIA „Rūjienas saldējums” ir būtiskākā pilsētas industriālā kultūras mantojuma daļa. Pilsētas teritorijā apskatāmi arī K. Zemdegas veidotie pieminekļi, mazpilsētas koka arhitektūra, u.c. kultūrvēsturiskie objekti, nozīmīgāko tūrisma un rekreācijas objektu un teritoriju izvietojums redzams 55.attēlā. Novada teritorijā Jeru pagastā pie Oleru muižas, Oleru purvā atrodas arī Jeru dabas taka. Šī un citu objektu piedāvājums tiek saistīts ar tūrisma piedāvājumu reģionā kopumā ar apkārtējos novados esošo ezeru piedāvājumu (Burtnieku ezers, u.c.), kā arī ar Pērnavu, kā tuvāko pludmales infrastruktūru. Pašvaldība atbalsta uzņēmumus un individuālo komersantus novada teritorijā, izveidots Rūjienas novada Tūrisma informācijas un uzņēmējdarbības atbalsta centrs (TIC).

⁸³ <http://www.csb.gov.lv/>, Centrālā statistikas pārvaldes datu bāze, iedzīvotāji - skaits un tā izmaiņas uz 01.01.2011.

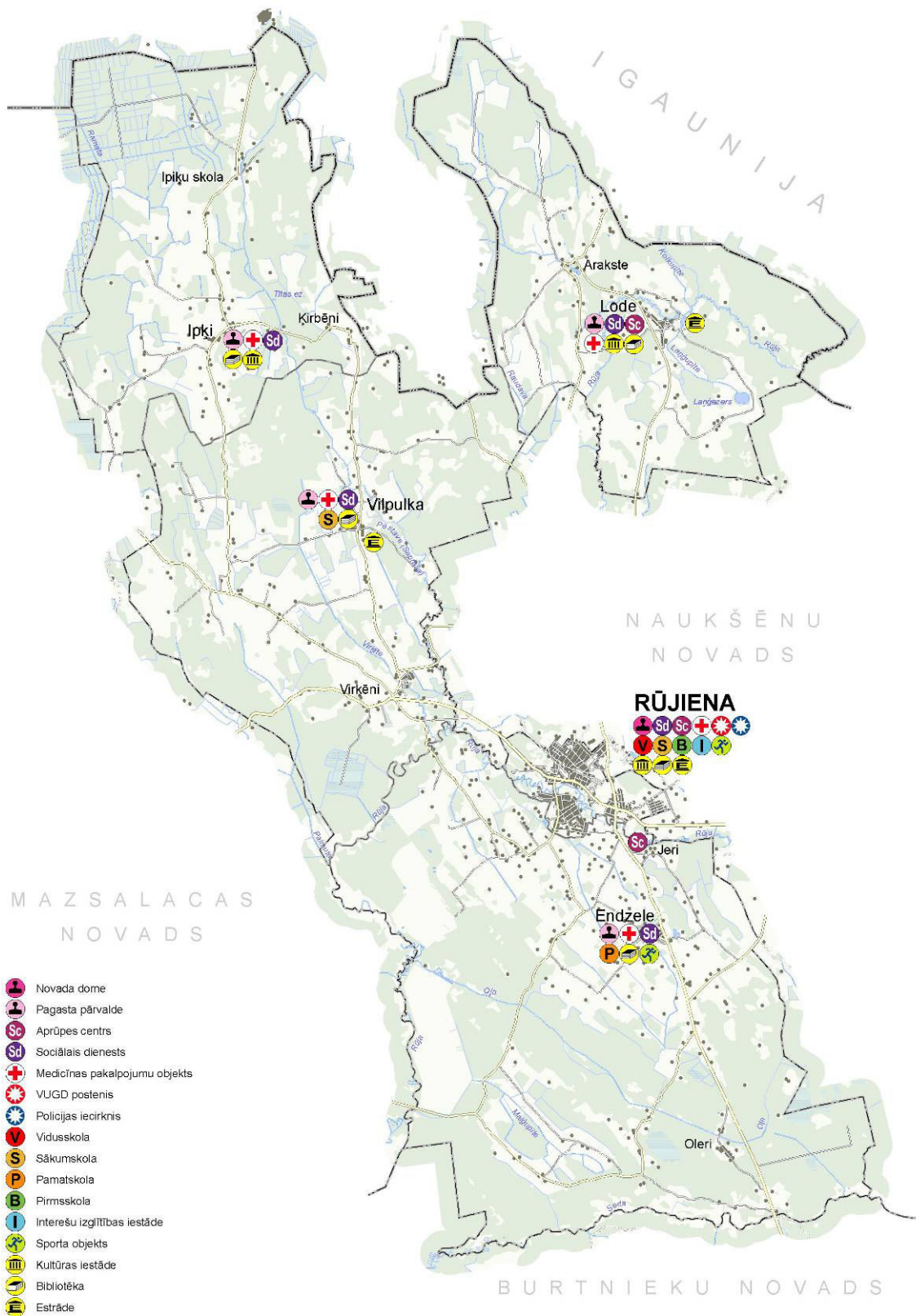
55.attēls.Nozīmīgākie tūrisma un rekreācijas objekti un teritorijas

9.SOCIĀLĀ INFRASTRUKTŪRA

Rūjienas novada sociālās infrastruktūras (izglītības iestādes, kultūras, sporta, veselības aprūpes un sociālās palīdzības) objekti ir izvietoti pamatā Rūjienas pilsētā kā arī pagastu centros. Pašvaldības sociālās infrastruktūras objektu saraksts iekļauts nodaļā [2.1. Novada portrets](#), bet to izvietojums parādīts 56.attēlā.

56.attēls.Sociālo objektu izvietojums

Rūjienas novadā, kopš Vidzemes slimnīcas Rūjienas filiāles slēgšanas 2009.gadā, primārās veselības aprūpes pakalpojumus nodrošina ģimenes ārstu prakses. Ārstu prakses atrodas Rūjienā vai pagastu centros. Rūjienas kultūras nams izveidots 1910.gadā. Kultūras namam ir lielā zāle ar 500 sēdvietām, īpaši piemērota akustiskās mūzikas koncertiem; mēģinājumu zāle, aktieru zāle, kino zāle; kultūras nama otrajā stāvā darbojas jauniešu

centrs, kura skaisto zāli izmanto banketu un slēgto vakaru rīkošanai. Blakus kultūras namam atrodas estrāde ar 300 sēdvietām. Rūjienā atrodas divas izstāžu zāles u.c. objekti, to izvietojums redzams 56.attēlā.

Teritoriju nodrošinājums sociālās infrastruktūras objektu attīstībai Rūjienas novadā ir pietiekams. Ņemot vērā demogrāfiskās un sociāli ekonomiskās situācijas attīstības tendences, esošās teritorijas plānotas daudzfunkcionālai - izglītības, kultūras u.c. pakalpojumu attīstībai, risināmo jautājumu lokā ir publiskās ārtelpas labiekārtojuma uzlabošana, t.sk. igauņiem draudzīgas pilsētas publiskās telpas radīšana (novadā jau izvietotas norādes igauņu valodā, saskaņots ar CSDD).

Kapsētas

Rūjienas novada teritorijā ir trīs kapsētas, no kurām Skudrītes un Sv.Bērtuļa kapi atrodas Rūjienas pilsētas teritorijā un Briedītes kapi Jeru pagasta teritorijā. Bērtuļa kapsētā 2009.gadā pabeigta kapu reģistrs, izremontēta kapliča un atjaunots segums galvenajiem celiņiem, veikta Rūjienas pilsētas kapsētu vaļņu attīrīšana un uzstādīta jauna tualete Skudrītes kapsētā. Kapsētu teritoriju nodrošinājums vērtējams kā pietiekams, Rūjienas pilsētā nepieciešama kapličas būvniecība, tai paredzēta vieta blakus Sv.Bērtuļa kapiem. Sanitāro prasību nodrošināšanai kapsētām plānojumā ir ievērtas aizsargjoslas - 300m (no kapsētas teritorijas ārējās malas), saskaņā ar LR „Aizsargjoslu likuma” IV nodaļas 24.panta 1.punkta, 25.panta un 52.panta, kā arī MK noteikumu Nr.502 „Aizsargjoslu ap kapsētām noteikšanas metodika” (29.12.1998.) nosacījumiem.

10. NEKUSTAMO ĪPAŠUMU TIRGUS RAKSTUROJUMS

Nekustamo īpašumu tirgus Rūjienas novadā šobrīd raksturojams kā mazaktīvs. Interneta vidē ir samērā maz pārdošanas piedāvājumi, kā arī pieprasījums ir ļoti zems. Galvenokārt, nekustamo īpašumu tirgū tiek piedāvāts uzpirkt mežu zemes un iznomāt lauksaimniecības zemes.⁸⁴ Viensētas, atsevišķas privātmājas un nepabeigtas dzīvojamās ēkas bez plašām piegulošām teritorijām vai ražošanas objekti, kā arī zemes gabali ar lauksaimniecības un mežsaimniecības zemēm tiek piedāvāti ļoti ierobežotā skaitā.

Nekustamā īpašuma tirgū lauksaimniecības zemes cena, atkarībā no kadastra vērtības vidēji maksā LVL 700-600 par hektāru, bet atsevišķos gadījumos svārstās LVL 1000-500 par hektāru. Ja zemes aizaugusi, tās cena var būt ievērojami zemāka.

11. RŪJIENAS NOVADA TELPISKĀ STRUKTŪRA

Rūjienas novada telpiskā struktūra atspoguļo novada pašreizējo izmantošanu saistībā ar cilvēku dzīvesveidu teritorijas izmantošanas aspektā.

Galvenie dabas faktori, kas nosaka Rūjienas novada telpisko organizāciju ir [ģeoloģiskie apstākļi](#), [reljefs](#) un dabas teritoriju ([mežu, purvu, lauksaimniecības zemju, ūdeņu](#)) izvietojums un citi dabas un vides elementi un apstākļi, kas ietekmē cilvēku saimniecisko darbību.

Telpiskās organizācijas karkasu veido valsts reģionālas un vietējas nozīmes ceļu tīkls, ko papildina pašvaldības un komersantu (LVM) autoceļi, skat. [57.attēlu satiksmes infrastruktūra](#). Rūjienas novadā galvenā transporta artērija ir autoceļš P17 Valmiera-Rūjiena-Igaunijas robeža, kas savieno Rūjienu ar Valmieru, Rīgu un ar nozīmīgiem centriem Igaunijā. Autoceļu tīkls Rūjienas novada teritorijā ir attīstījies samērā vienmērīgi un pārskatāmā nākotnē netiek plānotas būtiskas izmaiņas satiksmes infrastruktūras jomā, kas varētu skart tieši Rūjienas novadu.

Viens no galvenajiem telpiskās struktūras elementiem ir [apdzīvotuma struktūra](#). To veido apdzīvoto vietu kopums (Rūjienas pilsēta, lauku centri un viensētas). Apdzīvotuma struktūra ir cieši saistīta ar ekonomiskajām, sociālajām un kultūras aktivitātēm. Rūjienas novadā līdzīgi kā Vidzemes reģionā kopumā telpiskās struktūras plāna zīmējumu veido samērā vienmērīgs apdzīvoto vietu izvietojums, ko funkcionāli sasaista dažādu kategoriju ceļu tīkls. Atzīmējams, ka pēc administratīvo robežu maiņas 2009.gadā ir izveidojusies situācija, ka austrumos novads robežojas ar Naukšēnu novadu (Naukšēnu un Ķoņu pagasts). Rūjienas pilsēta gan telpiski, gan funkcionāli ir cieši saistīta ar šo teritoriju. Vienojošais ir, gan kopīga vēsturiskā attīstība - muižas, baznīca, kapi, ceļi, gan Rūjienas pilsēta kā pakalpojumu, ražošanas un sociālās infrastruktūras centrs, gan arī cilvēciskās saiknes t.sk. īpašumu atrašanās vieta. Ņemot vērā iepriekš minēto, Rūjiena ir novada nozīmes centrs, kam jāklūst par policentriskās apdzīvotuma struktūras balstu, nodrošinot apkārtējo lauku teritoriju attīstību un dzīvotspējas saglabāšanu un jāattīstās kā daudzfunkcionālam pakalpojumu centram.⁸⁵

Rūjienas pilsēta ir tipiska „zaļa” mazpilsēta ar tradicionālo koka apbūvi un pilsētas kultūrvēsturisko centru. Rūjienai raksturīgas lielas neapbūvētas teritorijas starp dzīvojamo māju rajoniem. Kā arī liels parku skvēru un

⁸⁴ Sludinājumi, [www.ss.lv](#), [www.zip.lv](#), [www.lattio.lv](#) u.c.

⁸⁵ Saskaņā ar „Vidzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojuma 2007.-2027.gadam” nospraustajām apdzīvotuma plānošanas vadlīnijām.

publiskās telpas zaļumu īpatsvars t.sk. ļoti nozīmīgs pilsētas telpiskās struktūras elements ir Rūjas upe, kas pilsētas teritorijā tek izteiktā senlejā. Upei ir tipiska, mazpārveidota un ainaviski augstvērtīga palu terase (paliena) ar mikroliefefa formām (vecupēm, piegultnes vaļņiem) un vērtīgiem pļavu un mitrāju biotopiem.

Teritorijas plānojums ir telpiskais ietvars attīstības programmas īstenošanai, tā tiek izstrādāta paralēli teritorijas plānojumam, skat. apakšnodaļu [1.3.2.1. Rūjienas novada attīstības programma 2012.-2018.gadam un ilgspējīgas attīstības stratēģija](#). Plānojuma II.daļā noteiktas „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” prasības un III.„Grafiskā daļā” atspoguļota plānotā teritorijas izmantošana, t.sk. ietvertas saistošās prasības telpiskās struktūras attīstībai.

12. TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA

12.1. Valsts autoceļi un dzelzceļš

Rūjienas novads atrodas nomaļus no galvenajiem valsts autoceļiem un citām transporta maģistrālēm, tuvākās no tām:

1. autoceļš A1 (E67) Rīga (Baltezers)- Igaunijas robeža (Ainaži) (Tallinas virziens) atrodas 75km attālumā no novada centra;
2. autoceļš A3 (E264) Inčukalns-Valmiera-Igaunijas robeža (Valka) (Sanktpēterburgas, Tartu virziens) atrodas 38km attālumā no novada centra;
3. dzelzceļa līnija Rīga-Sigulda-Valmiera-Lugaži-Valga (Valmieras stacija) atrodas 45km attālumā no novada centra;
4. Rīga-Saulkrasti-Skulde (Skultes stacija- gala p-ts) atrodas 127km attālumā no novada centra.

Ziņas par novada ģeogrāfisko novietojumu un par attālumiem no novada centra līdz nozīmīgākajiem centriem un Igaunijas robežai, kā arī attālumiem no novada pagastu centriem līdz novada centram (Rūjienas pilsētai) sniegtas iepriekš, skat. [2. Rūjienas novada vispārīgs raksturojums](#) un apakšnodaļu [1.2.2.Vidzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2007.-2027.gadam \(2. -7.attēlus\)](#).

Autoceļu izvietojums Rūjienas novada teritorijā atspoguļots 57.attēlā.

Valsts autoceļu pārvaldītājs Rūjienas novadā ir LVC Vidzemes reģiona Valmieras rajona nodaļa, izņemot autoceļu posmus, kas atrodas Rūjienas pilsētā - tos pārvalda Rūjienas pilsēta (Rūjienas novada pašvaldība) skat. 18. un 19.tabulas.

18.tabula. Valsts reģionālie un vietējie autoceļi novada teritorijā⁸⁶

A/c Nr.	Autoceļa nosaukums	Garums km	Min ceļa zemes nodalījuma josla m no a/c ass	Ceļa aizsargjosla m no a/c ass
Reģionālie autoceļi				
P 17	Valmiera - Rūjiena - Igaunijas robeža (Unguriņi)	13,115	13,5	60
P 21	Rūjiena - Mazsalaca	10	13,5	60
P 22	Valka - Rūjiena	2,981		
Vietējie autoceļi				
V 170	Igaunija robeža - Virķēni - Rūjiena	14,81	9,5	30
V 171	Krogzemji - Sēji - Rūjiena	12,469	9,5	30
V 172	Ozoli - Ipiķi	7,83	9,5	30
V 173	Virķēni - Meizakila	22,331	9,5	30
V 175	Rūjiena - Igaunijas robeža	3,448	9,5	30
V 176	Sīji - Igaunijas robeža	6,13	9,5	30
V 177	Ķoņi - Lode - Arakste	8,134	11,0	30
V 179	Naukšēni - Apsītes	2,21	9,5	30
V 201	Virķēni - Veccelmi	1,1	9,5	30
V 203	Veseri - Valdaine	0,532	9,5	30
V 204	Senči – Jeru skola	1,02	9,5	30
V 206	Krustiņi - Ārgaļi	10,08	9,5	30

⁸⁶ Dati: VAS „Latvijas Valsts ceļi” 21.02.2011 vēstule Nr. 4.5.1.-21.

57.attēls.Satiksmes infrastruktūra

19.tabula. Valsts autoceļu posmi, ko pārvalda Rūjienas novada pašvaldība

A/c Nr.	Autoceļa nosaukums	Autoceļa maršruta parametri		
		no km	līdz km	kopā km
Reģionālie autoceļi				
P 17	Valmiera - Rūjiena - Igaunijas robeža (Unguriņi)	40,790	41,915	1,125

A/c Nr.	Autoceļa nosaukums	Autoceļa maršruta parametri		
		no km	līdz km	kopā km
P21	Rūjiena - Mazsalaca	0,000	1,970	1,970
P22	Valka - Rūjiena	48,221	51,202	2,981
Vietējie autoceļi				
V 171	Krogzemji – Sēji - Rūjiena	24,113	25,769	1,656
V 175	Rūjiena - Igaunijas robeža	0,000	1,200	1,200

1997.gadā slēgta dzelzceļa līnija Skulte-Ipiķi (caur Limbažiem un Aloju), kas turpinājās Igaunijā un Latvijas teritorijā šķērsoja arī Rūjienas novadu (Ipiķu pagastā bija divas stacijas - Ipiķi un Ķirbeļi). Valsts līmenī trūkst konkrētas programmas un atbilstošu līdzekļu dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanai un atjaunošanai, un īpaši pasažieru pārvadājumu vajadzībām. Dzelzceļa līnija ir demontēta, vietām norakts arī uzbērums. Bijušās dzelzceļa līnijas nodalījuma joslas zeme atrodas pašvaldības īpašumā. Plānojumā tiek saglabāta kā satiksmes infrastruktūras teritorija.

20.tabula. Satiksmes intensitāte uz reģionālajiem autoceļiem novada teritorijā

A/c Nr.	Ceļa nosaukums	Posms	no km	līdz km	2000	2002	2005	2008	2009	2008 KT%	2009 KT%
P17	Valmiera - Rūjiena - Igaunijas robeža	V112 - P22	21,170	40,094			1052	1316		12	
		P22 - LR robeža	40,094	56,000		219	204	403		10	
P21	Rūjiena - Mazsalaca	P17 - Virķēni	0,000	5,200		628		699		11	
		Virķēni - P16	5,200	21,500		263	184		227		8
P23	Valka - Vireši	P24 - Tiltis pār Gauju	0,000	13,639	129				49		7

VAS „Latvijas valsts ceļi” seko valsts autoceļu būvniecībai un uzturēšanai un nosaka prasības to apsaimniekošanai. Prasības galvenokārt attiecas uz zemes nodalījuma joslu, kur ir aizliegts veikt jebkādas darbus bez valsts ceļu dienesta atļaujas un autoceļu aizsargjoslu, saskaņā ar Aizsargjoslu likumā noteikto. Tostarp, apbūves teritoriju (jauno, vai rekonstruējamo un paplašināmo esošo) saisti ar valsts autoceļu tīklu jāveic, ievērojot „pakāpeniskuma” principu, tas ir, to tiešos pieslēgumus jāparedz pie pašvaldību (galvenokārt) vai valsts vietējiem autoceļiem, orientējoties uz pieslēgumu kopīgā skaita samazināšanu un savstarpēju attālināšanu perspektīvā, lai uzlabotu satiksmes drošības apstākļus. Jaunu pieslēgumu plānošana valsts reģionālajiem autoceļiem pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos, ja tas ir saistīts ar esošā transporta tīkla pārplānošanu plašākā apkārtnē. Ja nav nodrošināta piekļūšana kādam atsevišķam zemes īpašumam vai arī uzsākot, vai paplašinot uzņēmējdarbību, vai attīstot dzīvojamo apbūvi uz esošiem zemju īpašumiem, kā arī veicot to sadali vairākos, pašvaldībai saskaņā ar LR MK noteikumiem Nr.1148 (06.10.2009.) šiem īpašumiem ir jāierosina detālplānojumu izstrāde.

Ceļu ekspluatācijas nodrošināšanai jāievēro likums „Par autoceļiem” un „Aizsargjoslu likuma” prasības. Dzīvojamo un publisko apbūvi plāno tādā attālumā no ceļiem, kas neprasa papildus pasākumus aizsardzībai pret autotransporta radīto troksni, ņemot vērā MK noteikumu Nr.597 „Vides trokšņa novērtēšanas kārtība” (13.07.2004.) prasības. Servisa objektus pēc iespējas plāno tikai teritorijās ar ātruma ierobežojumu 50km/h. Saskaņā ar VAS „Latvijas Valsts ceļi” 21.02.2011. sniegtajiem nosacījumiem plānojuma izstrādei, uz Rūjienas novada teritoriju attiecināmie nosacījumi, šo teritoriju izmantošanai iekļauti plānojuma II.daļā „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”.

Saskaņā ar VAS „Latvijas valsts ceļi” informāciju, tuvākajos gados netiek plānotas būtiskas izmaiņas valsts autoceļu attīstības jomā, kas varētu skart tieši Rūjienas novadu. „Valsts galveno autoceļu segu rekonstrukcijas programmā 2010.- 2012.gadam” ir uzsākti 2 būvniecības projekti, kas netieši skar arī Rūjienas novada attīstību-uzlabojot ceļu infrastruktūru un sasniedzamību reģionā kopumā, t.sk. arī Rūjienas novadā: A3 Inčukalns-Valmiera-Igaunijas robeža (Valka) 2 ceļu posmi 25,25 un 30,9km garumā.

Reģiona nozīmes ceļu infrastruktūras projektu skaitā Rūjienas novadu skar „Ziemeļu stīga”, kā rezultātā plānots izbūvēt melno segumu valsts reģionālajam autoceļam P21 „Rūjiena-Mazsalaca”, uzlabojot teritoriju savstarpējo sasniedzamību Ziemeļu pierobežā („Ziemeļu stīga” ir 251km garš autoceļš, kas savieno četru Ziemeļvidzemes bijušo rajonu - Limbažu, Alūksnes, Valkas un Valmieras - apdzīvoto vietu centrus pierobežā).

12.2. Pašvaldības ceļi un ielas

Pašvaldības īpašumā ir 98 ceļi ar kopējo garumu 147,66 km, no tiem: 45 A grupa - 94,29km, 16 B grupa - 17,96km un 37 C grupa - 35,41km. Autoceļu izvietojums Rūjienas novada teritorijā atspoguļots 57.attēlā.

Lielākā daļa - 64% ceļu novadā pieder A grupai. 79% no visiem ceļiem ir ar grants segumu, bet daļa ceļu ir ar melno segumu vai bez seguma, kā arī viens ceļš nelielā posmā ir ar dzelzsbetona plākšņu klājumu skat. 21.tabulu.

21.tabula. Pašvaldības ceļu dalījums pēc seguma veida un grupas⁸⁷

Seguma veids	A grupas ceļi km	B grupas ceļi km	C grupas ceļi km	Kopā km
melns	13,74	0,29	-	14,03
grants	71,84	16,43	28,55	116,82
bez seguma (grunts)	7,57	1,24	6,86	15,67
dzelzsbetona plākšnes	1,14	-	-	1,14
Kopā	94,29	17,96	35,41	147,66

Pašvaldības īpašumā ir 109 ielas ar kopējo garumu 59,631km t.sk. 100 no tām atrodas Rūjienas pilsētā ar kopējo garumu 57,183km un 9 ielas Endzeles ciemā (Jeru pagasts), to kopgarums - 2,448km skat. 22.tabulu.

22.tabula. Pašvaldības ielu dalījums pēc seguma veida

Seguma veids	Rūjienas ielas, km	Endzeles ielas, km	Kopā
ielu skaits	100	9	109
melns	17,039	0,619	17,658
grants	27,921	1,829	29,75
bruģis	0,34	-	0,34
bez seguma (grunts)	7,413	-	7,413
iela nav izbūvēta	4,47	-	4,47
Kopā:	57,183	2,448	59,631

Rūjienas novadā uz pašvaldību ceļiem un ielām kopā ir 10 tilti, 2 no tiem atrodas Rūjienas pilsētā tostarp vienīgais koka tilts novadā- trošu tilts „Laipas” un Valdemāra ielas tilts, kas ir iekļauti vietējā tūrisma piedāvājumā un ir iecienīti apskates objekti.

Ceļu un ielu stāvokļa raksturojums, pasākumi to uzlabošanai

Ceļu tīkls un seguma kvalitāte novadā ir apmierinoša. Pilsētā pēdējos 10 gados pilnībā atjaunots segums Upes ielā, Skolas ielā, Raiņa ielā, kā arī Rīgas ielas posmos. Izveidots un ar asfaltu noklāts stāvlaukums pie kultūras nama un skolas.

Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstības (ELFLA) pasākumā „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem” ietvaros realizētie projekti:

1. Rūjienas pilsētā - realizēts projekts „Rūjienas Rīgas ielas brauktuves un nobrauktuju rekonstrukcija”, līguma Nr.09-09-L32100-000045. Projekta kopējās izmaksas ir LVL 267 311,53 no kurām ELFLA un valsts budžeta dotācijas līdzfinansējums sastāda LVL 105 000,00. Rūjienas novada pašvaldības līdzfinansējums LVL 162 311,53.
2. Lodes pagastā - realizēts projekts „Valmieras rajona Lodes pagasta ceļu posmu Tiltgaļi-Eglītes un Rūķiši-Silkalni rekonstrukcija”, līguma Nr.08-09-L32100-000153. Projekta kopējās izmaksas ir LVL 92981,19 no kurām ELFLA un valsts budžeta dotācijas līdzfinansējums sastāda LVL 57 632,97. Rūjienas novada pašvaldības līdzfinansējums LVL 35 348,22.
3. Vilpulkas pagastā - realizēts projekts „Autoceļa „Pagasts-Birzītes” rekonstrukcija Vilpulkas pagastā, Valmieras rajonā”, līguma Nr.08-09-L32100-000350. Projekta kopējās izmaksas ir LVL 74 351,78 no kurām ELFLA un valsts budžeta dotācijas līdzfinansējums sastāda LVL 46 085,81. Rūjienas novada pašvaldības līdzfinansējums LVL 28 265,97.
4. Ipiķu pagastā - realizēts projekts „Transporta sistēmas efektivitātes uzlabošana Ipiķu pagasta Ipiķu ciemā”, līguma Nr.09-09-L32100-000023. Projekta kopējās izmaksas ir LVL 31 249,96 no kurām ELFLA un valsts budžeta dotācijas līdzfinansējums sastāda LVL 19 369,81. Rūjienas novada pašvaldības līdzfinansējums LVL 11 880,15.⁸⁸

2011.gadā realizētie projekti:

1. Lodes pagastā atjaunots ielu apgaismojums un grants ceļi ar šķembu kārtu pagasta pārvaldes teritorijā, kā arī ierīkota velosipēdu novietne pie pārvaldes ēkas.
2. Uzlabota satiksmes drošība Rūjienas pilsētā, ERAF projektu ietvaros veikta:

⁸⁷ Dati sagatavoti uz 30.09.2011., Rūjienas novada dome.

⁸⁸ <http://www.rujiena.lv>, Rūjienas novada pašvaldības publiskie pārskati (2009.,2010.).

- 1) Rīgas ielas un Pērnavas ielas krustojuma rekonstrukcija, Rīgas ielas posmā no Austrumu ielas līdz Pils ielai un Pērnavas ielas posmā 50m no krustojuma Valmieras virzienā un 100m Igaunijas robežas virzienā;
- 2) Rīgas-Brīvības un Valdemāra-Raiņa ielas krustojuma Rīgas ielas posmā no Peldu ielas līdz Centra laukuma, Brīvības ielas posmā no Centra laukuma līdz Īsai ielai un Valdemāra, Raiņa ielās pēc nepieciešamības, krustojumu rekonstrukcija (Projektā ietverot arī pārējos krustojumus un izbauktuves minētajos Rīgas un Brīvības ielu posmos.).

Rūjienas novadā ir izveidoti 4 velomaršruti: Rūjiena-Ķoņu pagasts-Lodes pagasts-Rūjiena (36km); Rūjiena-Sēļi-Idus-Virkēni-Rūjiena (52km); Rūjiena-Naukšēni-Endzele-Rūjiena (41km); Rūjiena-Virkēni-Vilpulka-Ipiķi-Rūjiena (46km), apskatāmi Rūjienas mājas lapā <http://www.rujiena.lv>.

Finanses pašvaldības ielu un ceļu uzturēšanai līdz 2009.gada 1.jūlijam piešķīra rajona padomes pastāvīgā Tautsaimniecības un ekonomikas komiteja. No 1.jūlija mērķdotācijas sadalīšanu un pārskaitīšanu starp republikas pilsētām un novadiem, kas noteikti „Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā” veic VAS „Latvijas Valsts ceļi”, arī reģistrē un uzskaita pašvaldību ceļus un ielas, pēc pieteikumu saņemšanas no pašvaldībām. Autoceļu fonda līdzekļu apjoms un tā izmantošana novadā apkopota par laika periodu no 2008. līdz 2010.gadam, skat. 23.tabulu.

23.tabula. Autoceļu fonda līdzekļu izlietojums Rūjienas novadā⁸⁹

	2008. gads/Ls	2009. gads/Ls	2010. gads/Ls
Ieņēmumi	447835	83037	66106
Izdevumi, tai skaitā:	303923	74901	99783
Autoceļu rekonstrukcija (autoceļu būvei un infrastruktūras objektiem paredzētie līdzekļi)	219218	2485	29655
Autoceļu ikdienas uzturēšana	84705	72416	70128

2009.gadā saņemti autoceļa (ielu) fonda līdzekļi par Ls 364798 mazāk nekā 2008.gadā. Autoceļu (ielu) fonda līdzekļi izlietoti ceļu greiderēšanai, sniega tīrīšanai, autoceļu bedrīšu remontam. Bet 2010.gadā saņemti autoceļa (ielu) fonda līdzekļi par Ls 16931 mazāk nekā 2009.gadā. Autoceļu (ielu) fonda līdzekļi izlietoti ceļu greiderēšanai, sniega tīrīšanai, autoceļu bedrīšu remontam.

12.3. Sabiedriskā transporta organizācija

Saiknes ar apkārtējām teritorijām nodrošina autobusu satiksme. Reisi no Rūjienas autoostas nodrošina nokļūšanas iespējas uz šādiem galapunktiem maršrutos: Arakste, Arakste c. Ķoņu skolu, Doles, Idus c. Sēļiem, Ipiķu skola, Limbaži, Mazsalaca c. Sēļiem, Mazsalaca c. Ramatu, Naukšēnu skola, Naukšēni, Nurmi, Pīksāri, Rīga c. Cēsīm, Rīga c. Mazsalacu, Valmieru, Straupi, Rīga c. Rencēniem, Valmieru, Straupi, Valka, Valmiera c. Mazsalacu, Valmiera c. Ramatu, Mazsalacu un Valmiera c. Rencēniem.⁹⁰

Uz citām Latvijas pilsētām cilvēki brauc ar pārsēšanos Valmierā vai Rīgā. Lielākoties iedzīvotāju pārvietošanās notiek no Rūjienas uz Valmieru un Rīgu un atpakaļ - pieejama laba satiksme. Sliktāka satiksme ir novadā un ar apkārtējiem pagastiem. Pilsētā izvietotas 4 satiksmes autobusa pieturas - Angji, Skola, Kalnakrogs un Skudrītes kapi. Ņemot vērā pilsētas nelielo teritoriju, iekšējie sabiedriskā transporta pakalpojumi pilsētas teritorijā netiek organizēti un nav uzskatāmi par nepieciešamiem arī tuvākajā nākotnē.

Skolēnus uz mācību iestādēm nogādā pašvaldības autobuss (kopēju interešu jautājums ar kaimiņu pašvaldībām ir par optimālu autobusu kustības grafiku un maršruti skolēnu pārvadāšanai). Divas reizes mēnesī, Ipiķu pagasta pārvalde nodrošina bezmaksas iespēju iedzīvotājiem nokļūt Rūjienā.

Autobusu satiksmi nodrošina SIA „VTU Valmiera”, kas sniedz sabiedriskā transporta pakalpojumus vietējās nozīmes maršrutos Valmieras pilsētā un starppilsētas nozīmes maršrutu tīkla daļā „Ziemeļaustrumi” un bijušajos Valmieras un Valkas rajonos vietējās nozīmes maršrutos un kura pārziņā ir arī Rūjienas autoosta.

Ar pasažieru pārvadājumiem Rūjienā nodarbojas arī AS „Nordeka”, kas nodrošina reisu uz un no Rīgas un Valmieras t.sk. reisu 7741 Naukšēni-Rūjiena-Cēsis-Rīga un 7743 Rūjiena-Rīga.⁹¹

13. INŽENIERAPGĀDE UN TEHNISKĀ INFRASTRUKTŪRA

24.tabula. Inženeirapgādes tīkli un objekti novadā

Pagasts/pilsēta	Apdzīvota vieta	UK tīkli	NAI	LK tīkli	Siltumapgāde
Rūjiena	Rūjiena	+	++		

⁸⁹ <http://www.rujiena.lv>, Rūjienas novada pašvaldības 2010.gada publiskais pārskats.

⁹⁰ <http://www.vtu-valmiera.lv>, pasažieru pārvadājumi.

⁹¹ <http://www.1188.lv>, satiksme.

Pagasts/pilsēta	Apdzīvota vieta	UK tīkli	NAI	LK tīkli	Siltumapgāde
Ipiķu pagasts	Ipiķi	+	+	-	2 katlu „mājas”
	Ipiķu skola	-	-	-	-
	Ķirbēni	-	-	-	-
Jeru pagasts	Jeri	+	+	-	1 katlu „mājas”
	Endzele	+	+	-	1 katlu „mājas”
	Oleri	-	-	-	-
Lodes pagasts	Lode	+	+	+	2 katlu „mājas”
	Arakste	-	-	-	-
Vilpulkas pagasts	Vilpulka	+	+	-	2 katlu „mājas”
	Virķēni	+	+	-	-

Rūjienas novada ūdensapgādes, kanalizācijas un siltumapgādes sistēmu apkalpo pašvaldības uzņēmums SIA „Rūjienas Siltums”.

13.1. Ūdensapgāde

Centralizētās ūdensapgādes sistēmas pakalpojumi Rūjienas novadā ir pieejami Rūjienā, Endzelē, Lodē, Ipiķos, Vilpulkā un Virķēnos, kur ūdensapgādei izmanto pazemes ūdeņus, skat. 58.attēlu. Pārējā novada teritorijā, kā arī iepriekšminēto apdzīvoto vietu nomalēs tiek izmantoti individuālie ūdensapgādes risinājumi.

Centralizētās ūdensapgādes pakalpojumus Rūjienā izmanto 1248 pilsētas iedzīvotāji, tas ir 33% no kopējā iedzīvotāju skaita un uzņēmumi, kas atrodas ūdensapgādes sistēmu apkalpes zonā. Pilsētā ir divas, pašvaldībai piederošas, neatkarīgas ūdensapgādes sistēmas: Centra ūdensapgādes sistēma un Kalnakroga rajona ūdensapgādes sistēma. Kopējais ūdensvadu tīklu garums ir ~5km. Lai uzlabotu centralizētajā ūdensapgādes sistēmā sagatavotā dzeramā ūdens kvalitāti, Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta „Rūjienas ūdenssaimniecības attīstība, Ūdenssaimniecības attīstība Austrumlatvijas upju baseinu pašvaldībās, 2.kārta” (līdzfinansēja Rūjienas novada pašvaldība, SIA „Rūjienas siltums”) ietvaros Rūjienas pilsētā (pabeigts 2010.gadā) ir ierīkots jauns dziļurbums un izbūvētas ūdens attīrīšanas ietaises, kas nodrošina sagatavotā ūdens atdzelžošanu, izbūvēti jauni ūdensvada tīkli (aptuveni 6676m) un rekonstruēti aptuveni 271m ūdensapgādes tīklu. Projekta rezultātā tiek nodrošināta patērētājiem piegādātā ūdens kvalitātes kontrole. Atdzelžošanas stacijas maksimālā jauda ir 400m³/dnn., ūdens tiek attīrīts trīs filtros. Ūdens padevei ir uzstādīti četri sūkņi, tādejādi nodrošinot ūdens padevi 120m³/h. Ūdens padeves nepārtrauktību nodrošina sagatavotā dzeramā ūdens jaunais rezervuārs (tilpumu 350m³). Realizētais projekts Rūjienā ir ūdenssaimniecības attīstības 1.kārta.

Centralizētās ūdensapgādes pakalpojumus Lodes pagastā izmanto 42% iedzīvotāju, kopējais tīkla garums ir ~3km. Ūdensapgādes rekonstrukcijas projekta realizācijas rezultātā izbūvētas arī atdzelžošanas iekārtas, rekonstruēts artēziskais urbums un uzstādīti 25 ūdens skaitītāji.

Centralizēta ūdensapgāde pieejama 192 Vilpulkas pagasta iedzīvotājiem. Vilpulkas ciemā veikts ūdensapgādes rekonstrukcijas projekts, kā rezultātā Vilpulkas ciemā sakārtota ūdens ieguves vieta, izbūvēti 200m ūdensapgādes tīklu, uzstādīti 26 ūdens uzskaites mezgli, uzstādītas dzeramā ūdens atdzelžošanas iekārtas.

Ipiķu pagastā ūdensapgādes rekonstrukcijas projekta realizācijas rezultātā Ipiķu ciemā izbūvētas dzeramā ūdens sagatavošanas iekārtas, rekonstruēti 275m ūdensvada tīklu, kā arī uzstādīti 6 ūdens skaitītāji.

Ūdensapgādes tīklu rekonstrukcija ir veikta Jeru pagastā Endzeles ciemā, izbūvētas jaunas NAI, uzstādītas dzeramā ūdens atdzelžošanas iekārtas. Endzeles ciemā centralizēti ar dzeramo ūdeni tiek apgādātas 7 daudzdzīvokļu mājas (185 iedzīvotāji), 43 individuālās mājas (122 iedz.) un 3 uzņēmumi.

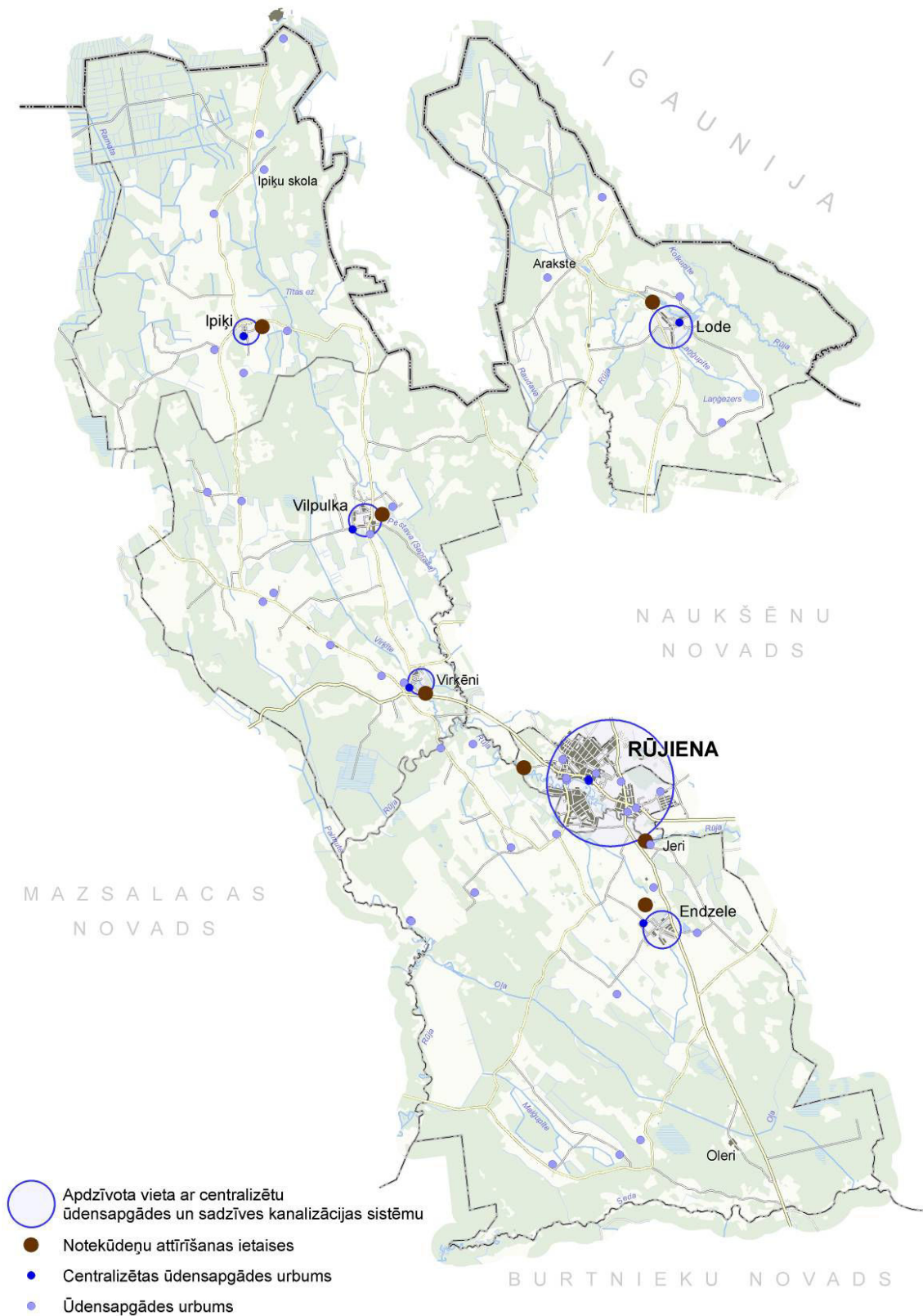
Uzņēmumi (SIA „Rūjienas saldējums”, SIA „Garants”, SIA „EastWestTranzit” u.c.), kā arī vairākas zemnieku saimniecības dzeramo ūdeni iegūst no tiem piederošajiem artēziskajiem urbumiem, pārējos gadījumos ūdeni iegūst no raktajām akām. Informācija par iegūtā un sagatavotā dzeramā ūdens apjomiem un kvalitāti ir sniegta apakšnodalās [3.4.2. Pazemes ūdeni, to ieguve un izmantošana](#) un [5.4. Pazemes ūdeņu kvalitāte](#).

13.2. Notekūdeņu savākšana un attīrīšana

Notekūdeņu savākšana centralizētajās notekūdeņu savākšanas sistēmās un attīrīšana Rūjienā, Lodē, Ipiķos, Endzelē (Jeru pagastā), VSAC „Vidzeme” filiālē „Rūja” (Jeru pagastā) un Vilpulkā tiek veikta bioloģiskajās attīrīšanas iekārtās. Rūjienā un VSAC „Vidzeme” filiālē „Rūja” ir atklātas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, Lodē, Vilpulkā, Ipiķos, Endzeles ciemā - konteinera tipa (slēgtas). Privātmāju rajonos Rūjienā un daļā Lodes ciema no decentralizētās kanalizācijas sistēmas savāktie notekūdeņi tiek savākti un transportēti uz attīrīšanu NAI. Dūņas (tās nesatur smagos metālus un citas cilvēka veselībai bīstamas vielas) Rūjienas NAI uzkrāj un izmanto lauksaimniecībā, apstādījumu ielabošanai. Lodes, Ipiķu, Endzeles un Vilpulkas NAI dūņas savāc, izved uz

Rūjienas NAI, kur tās tiek atūdeņotas un uzglabātas. Vilpulkas pagasta Virķēnos attīrīšanas iekārtas nedarbojas (atrodas uz privātpašnieka zemes).

58.attēls. Centralizētās ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas sistēmu izvietojums

Rūjienas pilsētā ir: sadzīves notekūdeņu sistēmas paštesces tīkli, kuri savāc notekūdeņus un novada līdz kanalizācijas sūkņu stacijai (KSS), ir izbūvēti Centra rajonā, Pārupes rajonā un Kalnakroga rajonā un kanalizācijas

spiedvadi no Kalnakroga KSS, Vītolu ielas KKS un Upes ielas KSS; lietus ūdeņu kanalizācijas tīkli, kuri lietus ūdeņus no pilsētas centra savāc un novada uz upi. Pilsētas kanalizācijas tīklu kopējais garums ~8,5km.

Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta „Rūjienas ūdenssaimniecības attīstība, Ūdenssaimniecības attīstība Austrumlatvijas upju baseinu pašvaldībās, 2.kārta" (līdzfinansēja Rūjienas novada pašvaldība, SIA „Rūjienas siltums”) ietvaros Rūjienas pilsētā (pabeigts 2010.gadā) ir veikta Vītolu, Rīgas un Upes ielas kanalizācijas sūkņu stacijas rekonstrukcija, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija Brīvības ielā 35, kuru ietvaros uzbūvētas jaunas priekšattīrīšanas ietaises, bioloģiskās apstrādes tilpnes, dūņu apstrādes sistēma un septisko dūņu pieņemšanas tvertne, uzstādītas procesa kontroles iekārtas un veikti citi darbi. Pēc projekta realizācijas centralizētās notekūdeņu savākšanas sistēmas pakalpojumi Rūjienā ir pieejami 63% iedzīvotāju.

Lodes ciemā kanalizācijas tīkla kopgarums ir 2416m, Ipiķu ciemā - 296m, kanalizācijas tīklu rekonstrukcija ir veikta Jeru pagastā Endzeles ciemā (izbūvētas jaunas NAI).

Sadzīves un ražošanas notekūdeņu attīrīšanu jānodrošina atbilstoši tiesību aktu prasībām, ņemot vērā MK noteikumu Nr.362 „Noteikumi par notekūdeņu dūņu un to komposta izmantošanu, monitoringu un kontroli" (02.05.2006.) prasības. Veicot jaunu ārējo kanalizācijas u.c. inženierkomunikācijas sistēmu projektēšanu vai esošo sistēmu rekonstrukciju, jānodrošina MK Nr.38 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 222-99 „Ūdensapgādes ārējie tīkli un būves" (01.02.2000.) un grozījumu, MK Nr.214 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 223-99 „Kanalizācijas ārējie tīkli un būves" (15.06.1999.), kā arī MK noteikumu Nr.1069 „Noteikumi par ārējo inženierkomunikāciju izvietojumu pilsētās, ciemos un lauku teritorijās" (28.12.2004.) prasības.

13.3. Ugunsdzēsība

Rūjienā darbojas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Vidzemes reģiona brigādes Valmieras daļas Rūjienas postenis (Objekta īpašnieks Latvijas Republikas Iekšlietu ministrija).

Ugunsgrēku likvidēšanas gadījumos Rūjienā tiek izmantotas atklātās ūdens ņemšanas vietas Rūjā pie vidusskolas, bijušās slimnīcas un kultūras nama. Pilsētas teritorijā, pēc rekonstrukcijas darbiem centralizētās ūdens apgādes sistēmā, pieejami 73 hidranti un Jeru pagastā netālu no Jeru pagasta pārvaldes ēkas 2 hidranti, to izvietojumu Rūjienas novada teritorijā skat. III. „Grafiskajā daļā”, kartēs „Rūjienas pilsētas un Jeru ciema inženiertehnisko komunikāciju izvietojums”. Pārējā novada teritorijā VUGD vajadzībām tiek izmantotas atklātās ūdens ņemšanas vietas vai apakšzemes ūdens rezervuāri. Kopā novadā ir pieejamas 11 šādas ūdens ņemšanas vietas VUGD vajadzībām, to izvietojumu Rūjienas novada teritorijā, skat. 59.attēlā.

Vilpulkas pagasta pārvaldes (tagad novada pašvaldības) pakļautībā ir ugunsdzēsības automašīna un darbojas brīvprātīgo ugunsdzēsēju komanda līdz 10 cilvēku sastāvā. Notiek izbraukumi uz ugunsgrēkiem, kā arī veikti glābšanas darbi.⁹² Valsts meža dienesta lietošanā ir ugunsnovērošanas tonis Jeru pagastā ar zemes vienības kadastra nr. 96580060156.

Saskaņā ar VUGD Vidzemes reģiona brigādes Valmieras daļas sniegtajiem nosacījumiem Nr.22/10.1 šī teritorijas plānojuma izstrādei uz Rūjienas novada teritorijā esošajiem vai plānotajiem ugunsdzēsības un glābšanas dienesta objektiem (ugunsdzēsības un glābšanas dienesta depo, noliktavas, palīgēkas u.c. būves, kuru sarakstu nosaka projektēšanas uzdevums, ko jāizstrādā, ņemot vērā Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvu prasības), attiecināmas ugunsdzēsēju depo izvietojuma prasības, un Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta depo skaita aprēķināšanas un objektu projektēšanas pamatprasības, ko nosaka Latvijas Standarts LVS 361-2005 „Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta depo ierīkošanas vispārīgās prasības”.

Ugunsdrošības prasības Rūjienas novadā jānodrošina atbilstoši tiesību aktu prasībām, ko nosaka MK noteikumi Nr.498 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 201-10 „Būvju ugunsdrošība" (stājās spēkā 01.01.2012.) un MK noteikumi Nr.82 „Ugunsdrošības noteikumi" (17.02.2004.).⁹³ Ugunsdrošības attālumus starp dažādas nozīmes ugunsnoturības pakāpes būvēm nosaka pēc LBN 201-10 „Būvju ugunsdrošība” minētajām prasībām. Novadā esošo objektu ārējo ugunsdzēsības ūdensapgādi jānodrošina saskaņā ar LBN 222-99 „Ūdensapgādes ārējie tīkli un būves” prasībām. Ugunsdzēsības hidrantus un ūdensņemšanas vietas, kā arī piebraukšanas ceļus pie tām jāapzīmē ar norādījuma zīmēm pamatojoties uz 2004.gada 17.februāra noteikumu Nr.82 „Ugunsdrošības noteikumi” 6.6.nodaļas 155.apakšpunktu, ugunsdzēsības hidrantus un ugunsdzēsības ūdensņemšanas vietas, kā arī piebraucamos ceļus pie tām jāapzīmē ar norādījuma zīmēm atbilstoši Latvijas Valsts standarta LVS 446:2004 „Ugunsdrošībai un civilajai aizsardzībai lietojamās drošības zīmes un signālkrāsojums” 12.14. un 12.15.apakšpunktam.

⁹² <http://www.rujiena.lv>, Rūjienas novada pašvaldības 2010.gada publiskais pārskats.

⁹³ Vidzemes reģiona brigādes Valmieras daļa, atzinums Nr.22/10.1-92.

59.attēls. Ūdens ņemšanas vietas VUGD vajadzībām

13.4. Siltumapgāde

Par centralizētās siltumapgādes jautājumiem Rūjienas pilsētā kopš 2001.gada atbild SIA „Rūjienas siltums”. Tā pārraudzībā ir 2 katlu mājas, kurām piesaistīti divi neatkarīgi siltumtīkli: Liepu ielas rajons- katlu mājai Ausekļa ielā 5 un Kalnakroga rajons - katlu mājai Rīgas ielā 67. Kā kurināmais tiek izmantota šķelda. Centralizēti pilsētā

tiek nodrošināta tikai apkure, karstais ūdens netiek sagatavots un tuvākajā laikā netiek plānota arī tā padeves atjaunošana, jo nepieciešama māju siltummezglu modernizācija/rekonstrukcija.

Ar centralizēto siltumapgādi nodrošināti 34 patērētāji t.sk. 12 uzņēmumi un 29 dzīvojamās ēkas (445 dzīvokļi vai ~900 iedzīvotāju, kopējā platība, kas nodrošināta ar centralizēto siltumapgādi ir 29524,81m²).⁹⁴ Kopējais siltumtrašu garums pilsētā ir 3,03km, no tiem Liepu ielas katlu mājas rajonā - 2,55km, Kalnakroga katlu mājas rajonā - 0,48km.

Rūjienā esošā centralizētā siltumapgādes sistēma tika izveidota padomju laikos. Tā ir sistēma ar salīdzinoši zemu lietderību, domāta lētam kurināmajam, kur siltumnesēja temperatūra tiek regulēta katlumājā. 1996.gadā Dānijas valdības „Soft Loan” projekta ietvaros Liepu ielas rajonā tika izbūvēta 1,5km bezkanālu siltumtrase ar Logstor Ror ražotām rūpnieciski izolētām caurulēm, ar mērķi izbūvēt vienu centrālo katlu māju Ganības ielā (netika izbūvēta). Rezultātā šo siltumtrasi pievienoja katlu māja Ausekļa ielā 5, tā nomainot daļu vecās siltumtrases, kas jau bija nolietojusies. Katlumāja Rīgas ielā 67 tika modernizēta starptautiska projekta ietvaros 1995.gadā, tajā tika uzstādīts „Oriona” katls 1,5MW ar dāņu priekškurtovi. Tomēr katlu māju tehniskais stāvoklis vērtējams kā apmierinošs, jo to aprīkojums jau savu laiku ir nokalpojis un nepieciešama to nomaina.

Rūjienas pilsētai ir izstrādāta arī centralizētās siltumapgādes koncepcija. Kas paredz nomainīt vecās trases ar rūpnieciski izolētām siltumtrasēm un izbūvēt ēkās modernus siltummezglus un uzskaites sistēmu, lai regulējot siltuma patēriņu ēkās, samazinātu kopējo siltuma patēriņu. Paredzēts arī bija pievienot siltumtīkliem 2 skolas (Rūjienas vidusskolu un sākumskolu), pilsētas Domes ēku, kultūras namu, ar kopējo platību ~ 9000m², likvidējot 4 lokālās katlu mājas. Plāni īstenoti daļēji skolu ēkām vēl joprojām ir sava autonoma apkure (Rūjienas sākumskolai (Skolas 24) un Rūjienas vidusskolai (Rīgas iela 30)), jo lai tās pieslēgtu kopējam siltumapgādes tīklam ievērojami jāpagarina siltumtrase, kam šobrīd nav līdzekļu. Bet domes ēka un kultūras nams ir pieslēgti kopējai siltumapgādei un šo objektu lokālās katlu mājas likvidētas.

Siltumapgādes galvenās problēmas - ēkās nav izbūvēti siltummezgli, trūkst siltuma uzskaites un kontroles iekārtas, kā arī daudzviet siltumtrases nolietojušās pilnīgi. Problēmas siltumapgādes nodrošināšanā saistītas arī ar daudzdzīvokļu ēku slikto stāvokli siltumizolācijas ziņā, kas ir par iemeslu lieliem siltuma zudumiem, kā arī iedzīvotāju/pakalpojuma saņēmēju nespēju segt nepieciešamās izmaksas par pakalpojumiem.

Ipiķu pagastā centralizēta siltumapgāde nedarbojas. Ēkās ir izbūvēti atsevišķi apkures katli, kā kurināmais tiek izmantota malka.

Jeru pagastā Jeru ciemā, VSAC „Vidzeme” filiāles „Rūja” teritorijā, darbojas katlu māja, kas apgādā ar siltumu pensionātu. Endzelē - atsevišķās daudzdzīvokļu mājās un skolā iebūvēti centralizētās apkures katli. Ir daudzdzīvokļu mājas kur apkures katli iebūvēti dzīvokļos. Kā kurināmais tiek izmantota malka.

Lodes pagastā centralizētās apkures sistēmai pieslēgta skola, pagasta komplekss un daudzdzīvokļu mājas - darbojas 2 katlu mājas (mazjaudīgi katli), apsaimnieko Lodes pagasta pārvalde.

Vilpulkas pagastā Vilpulkas ciemā centralizēta siltumapgāde nedarbojas. Ēkās ir izbūvēti atsevišķi apkures katli, kā kurināmais tiek izmantota malka. Virķēnos - Rūjienas arodģimnāzijas katlu māja ir privatizēta, nedarbojas.

Novadā siltumapgādi pārsvarā nodrošina individuāli ar lokālās nozīmes katlumājām, apkures katliem u.c. siltuma avota risinājumiem. Rūjienas pilsētā lokāla rakstura katlu māja ir bijušajai Rūjienas slimnīcai (tagad – „Rūjienas senioru māja” SIA „Amicus Pro”), Rūjienas vidusskolai, Rūjienas sākumskolai, SIA „Rūjienas saldējums”, novadā - LPKS „Daiva”.

Siltumapgādes uzlabošanai pašvaldība plāno ēku siltināšanas darbu veikšanu un ēku remontu, t.sk. Rūjienas novada pašvaldība uzsākusi Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu „Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Rūjienas novada pašvaldības ēkās” (līguma Nr.KPFI-7/99) realizāciju. Projekts realizēts 4 (četrās) pašvaldības ēkās: Rūjienā - Raiņa ielā 3, Skolas ielā 8, Brīvības ielā 19 un Brīvības ielā 19a. Projekta mērķis ir samazināt oglekļa dioksīda emisijas, samazinot siltumenerģijas un apgaismojuma elektroenerģijas patēriņu, veicot Rūjienas domes ēkas (Raiņa ielā 3), divu mākslas skolas ēku (Brīvības ielā 19 un Brīvības ielā 19a) un sporta skolas (Skolas ielā 8), siltināšanu un apgaismojuma modernizāciju, veicot renovācijas pasākumus, tādējādi palielinot ēku energoefektivitāti un samazinot siltumenerģijas un elektroenerģijas patēriņu. Minētas ēkas iegūs arī atjaunotu veidolu, ir atrasts un saskaņots risinājums, kā apvienot ēku vēsturisko izskatu ar jaunajām energoefektivitātes prasībām. Projekta kopējās attiecināmās izmaksas ir Ls 234920,55, no kurām KPFI (Klimata Pārmaiņu finanšu instruments) līdzfinansējums nepārsniedz Ls 199682,47, un Rūjienas novada pašvaldības budžeta līdzfinansējums ir ne mazāks kā 35238,08 un tas ir 15%.

⁹⁴ Dati: SIA „Rūjienas siltums” 2011.gads.

13.5. Gāzes apgāde

Rūjienas novada teritoriju šķērso gāzesvads ar spiedienu virs 1,6 megapaskāliem - pārvades gāzesvads Vireši-Tallina DN 700mm, pretkorozijas elektroķīmiskās aizsardzības stacijas (KAS), anodu zemējums, anodu kabelis un 8m attālumā no maģistrālo gāzesvadu ass atrodas sakaru kabeli.⁹⁵

AS „Latvijas gāze” Stratēģijas un attīstības daļa izstrādājusi Rūjienas pilsētas perspektīvās gāzes apgādes plānojumu. Rūjienas pilsētai teorētiski gāzes apgāde iespējama no pārvades gāzesvada Vireši-Tallina, ar nosacījumu, ka tiek projektēta un izbūvēta gāzes regulēšanas stacija (GRS) Naukšēnu pagastā.

Bez tam Rūjienas pilsētā teritorijas plānojuma izstrādes laikā 2011.gadā darbojas SIA „Latvijas Propāna gāze” gāzes balonu tirdzniecības vietas (konteineru veida, pārvietojamas) Raiņa ielā 10, Viestura ielā 28, Smilšu ielā 5, Brīvības ielā 17, Pērnavas ielā 23 un Rīgas ielā 70. Rūjienā atsevišķu dzīvojamo māju apgādei ar gāzi kā gāzes apgādes sistēmas sastāvdaļas ir ierīkotas sašķidrinātās gāzes pazemes glabātavas, skat. 25.tabulu.

25.tabula. Gāzes noliktavas Rūjienā⁹⁶

Nr.p. k.	Adrese	Tvertņu skaits	1 tvertnes tilpums m ³	Piezīmes
1.	Brīvības iela 7	3	5	
2.	Liepu iela 11	2	5	
3.	Pentes iela 2	2	2,5	
4.	Viestura iela 11	2	5	Tvertnes degazētas, iekonservētas; uzstādīts skapis ar 4x80l baloniem

To apsaimniekošana un drošības pasākumi tiek ievēroti atbilstoši normatīvo aktu prasībām, skat. [Paaugstinātas bīstamības objekti](#). Saskaņā ar AS „Latvijas gāze” 25.02.2011. vēstuli Nr.27.4-1/289 „Par nosacījumiem Rūjienas novada teritorijas plānojuma izstrādei”, lai nodrošinātu gāzes apgādi perspektīvajiem rūpnieciskajiem, komunālajiem un individuālajiem patērētājiem Rūjienas novada apdzīvotajās vietās, veicot autoceļu un ielu rekonstrukciju, projektējot jaunus autoceļus un ielas, kā arī esošo ielu sarkanajā līnijās un autoceļu nodalījumus joslās (aizsargjoslās), iespējamo sadales gāzesvadu novietne, jāparedz atbilstoši MK noteikumiem Nr.1069 „Noteikumi par ārējo inženierkomunikāciju izvietojumu pilsētās, ciemos un lauku teritorijās” (28.12.2004.).

13.6. Elektroapgāde

Novadā apgādi ar elektroenerģiju nodrošina „LATVENERGO” koncerns, t.sk. AS „Sadales tīkls” un AS „Latvijas elektriskie tīkli”.

Novada apdzīvotās vietas savieno 20kV un 0,4kV elektrības pārvades līnijas. Novada teritorijā ir pietiekamā daudzumā transformatoru apakšstacijas, lai nodrošinātu jaunu elektroenerģijas patērētāju pieslēgšanos.

Rūjienas novada teritorijā atrodas AS „Latvenergo” telekomunikāciju pazemes elektronisko sakaru tīkla līnija ar attiecīgo aizsardzības joslu - zemes gabalu, ko norobežo nosacītās vertikālās virsmas elektronisko sakaru tīkla līnijas katrā pusē 1m attālumā no elektronisko sakaru tīkla līnijas ass. Šī sakaru kabeļu līnija tika pieņemta ekspluatācijā 1998.gadā. Tās trase iet no 110kV apakšstacijas „Rūjiena” (Pentes iela 9) līdz AS „Sadales tīkls” Rūjienas ETR ēkai (Pentes iela 2).

Rūjienas pilsētā, Pentes ielā 2 ir izvietots AS „Latvenergo” radiosakaru līniju tornis (augstums - 60m) ar attiecīgām aizsargjoslām - zemes gabalu un gaisa telpu torņa augstumā, ko norobežo nosacīta vertikālā virsma 5m attālumā no to vistālāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes vai citas virsmas.

Novada teritoriju šķērso pārvades tīkla 110kV gaisvadu elektrolīnijas. AS „Latvijas elektriskie tīkli” īpašumā ir pārvades tīkls, t.i. 330kV un 110kV elektrolīnijas un apakšstacijas/sadales punkti, kurus līdz 01.03.2011. apkalpoja AS „Augstsprieguma tīkls”.

Elektroapgādes modernizācijas pasākumu ietvaros notiek pakāpeniska pārvades tīklu nomaiņa, ņemot vērā konkrēto līniju nolietojumu. Saskaņā ar AS „Latvenergo” sniegto informāciju, novada teritorijā tuvākajos gados nav plānotas būtiskas izmaiņas elektroapgādes jomā.

Rūjienas novada teritorijā jāievēro „Aizsargjoslu likuma” 14., 35. un 43.pantu un MK noteikumu Nr.166. „Elektronisko sakaru tīklu ierīkošanas un būvniecības kārtība” (01.03.2011.) prasības. Projektu saskaņošana darbiem pazemes elektronisko sakaru tīklu aizsardzības zonā notiek AS „Latvenergo” IT un T Kabeļu dienestā.

Saskaņā ar 19.07.2011. vēstuli Nr.01VL00-13/5583 elektroapgādei Rūjienas novadā ir jāievēro turpinājumā minētie AS „Latvenergo” nosacījumi. Tostarp, izstrādājot detālplānojumu Rūjienas novada teritorijā,

⁹⁵ Dati: Gāzes apgādes attīstības departaments.

⁹⁶ Dati: Vidzemes reģionālā vides pārvalde.

inženierkomunikāciju izvietojumu teritorijā jāplāno tādu, lai tas atbilstu MK noteikumiem Nr.1069 „Noteikumi par ārējo inženierkomunikāciju izvietojumu pilsētās, ciemos un lauku teritorijās” (28.12.2004.) t.sk. plānojot jaunu objektu būvniecību, jāparedz vietu inženierkomunikāciju koridoriem ar pieslēgšanu pie esošajiem vai jaunizveidojamajiem inženiertīkliem.

Saskaņā ar AS „Sadales tīkls” nosacījumiem elektroietaišu projektēšana un būvniecība jāveic atbilstoši MK noteikumiem Nr.1024 „Elektroenerģijas pārvades un sadales būvju būvniecības kārtība” (01.11.2010.). Jaunu elektroietaišu pieslēgšana un atļautās slodzes palielināšana AS „Latvenergo” tīklam notiek saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes apstiprinātajiem „Sistēmas pieslēguma noteikumiem elektroenerģijas sistēmas dalībniekiem”. Apbūves, autoceļu, būvdarbu veikšanas un mežizstrādes projekti, koku ciršana pārvaldes tīklu elektrolīnijas tuvumā jāpārbauda ar AS „Latvijas elektriskie tīkli” Rīgā, Dārzcienā ielā 86.

AS „Latvijas elektriskie tīkli” informē, ka par būvdarbiem, kuros paredzēts izmantot celšanas mehānismus, ja tie notiks tuvāk par 30m no 110kV elektrolīniju malējiem vadiem, nepieciešama darbu veikšanas projekta izstrādāšana (MK noteikumi Nr.982 „Enerģētikas infrastruktūras objektu aizsargjoslu noteikšanas metodika”, (05.12.2006.) 11.punkts).

Zemes īpašumu lietošanas tiesību ierobežojumi elektrolīnijas aizsargjoslās jāievēro saskaņā ar „Aizsargjoslu likuma” 35. un 45.pantiem. Minimālie attālumi no būvēm un stādāmiem kokiem līdz elektrolīnijām, kā arī par attālumi starp inženierkomunikācijām jāievēro saskaņā ar MK noteikumiem Nr.1069 „Noteikumi par ārējo inženierkomunikāciju izvietojumu pilsētās, ciemos un lauku teritorijās” (28.12.2004.), MK noteikumiem Nr.982 „Enerģētikas infrastruktūras objektu aizsargjoslu noteikšanas metodika” (05.12.2006.), „Aizsargjoslu likumu” un elektroenerģijas pārvades būvju būvniecību reglamentējošo tiesību normu prasībām.

Apbūves projektēšanai pārvades tīkla elektrolīniju tuvumā nepieciešami tehniskie noteikumi. Saskaņā ar „Aizsargjoslu likumu” un likuma grozījumiem attiecībā uz 110kV un 330kV elektrolīniju aizsargjoslas palielināšanu (izmaiņas likuma 16.pantā), aizsargjoslu platumi gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu 110kV 30m attālumā no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas un gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu 330kV 30m attālumā no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas.

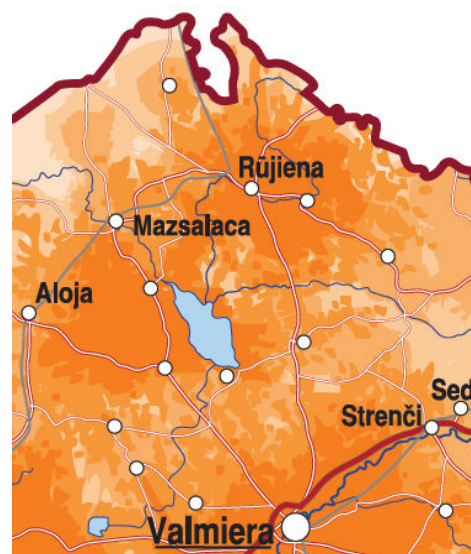
13.7. Sakari

Novadā pieejami gan stacionārā telefona, gan mobilo sakaru pakalpojumi. Visplašāk novadā izmanto stacionāros telekomunikāciju pakalpojumus, ko novada teritorijā nodrošina SIA „Lattelecom”. Jebkurā lauku teritorijā, kur nav iespējams DSL interneta fiksētais pieslēgums, Lattelecom piedāvā bezvadu balss tehnoloģiju pieslēgumus. Teritoriju šķērso optiskais telekomunikāciju kabelis. Pilsētā tas atrodas kabeļu kanalizācijā, ārpus tās gruntī vai izvietots virs zemes, izmantojot augstsprieguma 110kV elektrolīnijas infrastruktūru. Optiskā kabeļa līnijas nodrošina kvalitatīvus interneta pakalpojumus Rūjienas pilsētā, tur veikta arī ciparizācija un nodrošināts ciparu centrāļu iznesumus. Visā novada teritorijā ir demontētas vecās analogās gaisvadu līnijas, kuras pēc bezvadu tehnoloģiju ieviešanas vairs netika izmantotas. Novadā ar starpcentrāļu telekomunikāciju kabeļu palīdzību, tiek nodrošināti kvalitatīvi Latvijas pasta nodaļu pakalpojumi, kā arī pakalpojumi nelielam skaitam abonentu Endzelē un Jeru pagasta viensētās.

Pārējā novada teritorijā ir nodrošināts bezvadu pakalpojums CDMA, šeit interneta pakalpojumi ievērojami sliktāki. Signālu raidīšana tiek nodrošināta no „Triatel” bāzes stacijas, kas atrodas Rūjienā. Telefona sakari pēdējos gados ir uzlabojušies, numuru skaits ir pietiekams. Tuvākais elektronisko sakaru klientu apkalpošanas centrs ir: „Lattelecom” veikals-klientu apkalpošanas centrs Valmierā, Rīgas ielā 9.

Teritorijā izvietotas arī vairākas SIA „LMT”, SIA „Tele 2” un SIA „BITE Latvija” bāzes stacijas. Tuvākie mobilo sakaru klientu apkalpošanas centri ir: LMT klientu apkalpošanas centrs Valmierā, Rīgas ielā 9; BITE salons Valmierā, Rīgas ielā 4, t/c „Valleta”; Tele2 klientu apkalpošanas centrs Valmierā, Rīgas ielā 4, t/c „Valleta”. Iespējas izmantot mobilo internetu un datu pārraidi novada teritorijā nodrošina visi Latvijā licencētie operatori. Šie uzņēmumi piedāvā gan priekšpmaksas kartes, gan pieslēgumus, ir arī iespēja izmantot vispārējos datu pakešu pārraides pakalpojumus (GPRS). Plašāko pārklājumu novada teritorijā nodrošina LMT, otrs labāko pārklājumu nodrošina kompānija SIA „Tele 2”.

60.attēls.LMT pārklājums⁹⁷

⁹⁷ <http://www.lmt.lv>, 2011.gads.

Novadā ir pieejami publiskie interneta pieejas punkti, kas nodrošina iespēju visiem iedzīvotājiem izmantot elektroniskos pakalpojumus, tie galvenokārt uzstādīti bibliotēkās. Visos publiskās pieejas interneta punktos ir iespēja pieslēgties bezvadu internetam.

Lai nodrošinātu novada iedzīvotājiem, uzņēmējiem interneta pieejamību, Rūjienas novadā ir jāizveido datu pārraides tīkls līdz katrai pagasta pārvaldei ar ātrumu ko iespējams nākotnē palielināt. Ņemot vērā to, ka optiskā kabeļa ierīkošana visā novada teritorijā izmaksā ļoti dārgi un potenciālie pakalpojuma lietotāji apjoma ziņā ir nebūtiski, tad alternatīva ir bezvadu tehnoloģijas. Mobilo tehnoloģiju piedāvājums radītu iespēju izmantot e-pastu un pārsūtīt neliela apjoma informāciju.

Televīzijas pakalpojumus novadā piedāvā AS „IZZI”, „VIASAT Latvija” un SIA „Lattelecom”. Lattelecom koncerns 2009.gadā uzsāka virszemes apraidi ciparu formātā. Virszemes apraide ciparu formātā tiek ieviesta, izmantojot jaunāko datu kompresijas tehnoloģiju MPEG -4.

Saskaņā ar Eiropas Komisijas paziņojumu visām Eiropas valstīm pāreja uz Virszemes televīzijas apraidi ciparu formātā tika nodrošināta līdz 2012.gadam. Virszemes televīzijā pieejami gan bezmaksas, gan maksas kanāli visā Latvijas teritorijā.

Elektronisko sakaru komunikāciju ekspluatācijas nodrošināšanai jāievēro „Aizsargjoslu likuma” un MK apstiprināto aizsargjoslu noteikšanas metodiku prasības. Visi būvniecības darbi jāveic atbilstoši spēkā esošajiem būvnormatīviem, kā arī ievērojot LR „Aizsargjoslu likuma” 14.panta (Aizsargjoslas gar elektronisko sakaru tīkliem), 35.panta (Vispārīgie aprobežojumi aizsargjoslās) un 43.panta (Aprobežojumi aizsargjoslās gar elektronisko sakaru tīkliem) noteiktās prasības. Privātiem elektronisko sakaru tīkliem, kurus paredzēts pieslēgt SIA „Lattelecom” vai jebkuram citam publiskajam elektronisko sakaru tīklam, jāatbilst Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apstiprinātajiem „Noteikumiem par privātā elektronisko sakaru tīkla pieslēgšanu publiskajam elektronisko sakaru tīklam” (SPRK 18.05.2005. Padomes sēdes lēmums Nr.111, protokols Nr. 24(233) p.9), kuros norādīta privātā elektronisko sakaru tīkla pieslēgšanas kārtība. Privātie un publiskie elektronisko sakaru tīkli jāierīko un jāizbūvē atbilstoši MK noteikumiem Nr.166 „Elektronisko sakaru tīklu ierīkošanas un būvniecības kārtība” (01.03.2011.) un MK noteikumiem Nr.257 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 262-05 „Elektronisko sakaru tīkli”” (04.04.2006.). Ja ar privātā tīkla īpašnieku noslēgts līgums „Par elektronisko sakaru tīkla robežu”, tad iekšējie telpu un teritoriju telefonizācijas darbi jāveic ēkas vai teritorijas saimniekam saskaņā ar šo noslēgto robežlīgumu. Lielos uzņēmumos būtu jānodrošina atsevišķa telpa telekomunikāciju iekārtām, atsevišķā gadījumā arī līniju ievadiem.

Kultūrvēsturisko ainavu aizsardzības kontekstā, īpaša vērība virszemes infrastruktūras objektu ierīkošanai pievēršama teritorijās ar nozīmīgiem ainavas elementiem novada lauku teritorijā un ar arhitektūras pieminekļiem vai kultūrvēsturiski nozīmīgiem objektiem Rūjienas pilsētas centrā.

Būtiska ir infrastruktūras modernizācijas un attīstības iespēju nodrošināšana. Prioritārās intereses ir elektronisko sakaru (mobilie sakari, internets) pārklājuma nodrošināšana, kā arī pilnvērtīga radio un TV pieejamības nodrošināšana visā novada teritorijā. Notiek sakaru pieejamības uzlabošanas pasākumi, taču izmaiņas sakaru infrastruktūras attīstības risinājumu ziņā, kam būtu nepieciešams plānojumā ievērtētas jaunas teritorijas, nav paredzētas.

VAS „Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” (turpmāk -LVRTC), savos nosacījumos Teritorijas plānojumam norādījis, ka, ja novadā tiek rekonstruēts esošais sakaru kabeļu tīkls vai izbūvēts jauns sakaru kabeļu tīkls, jāparedz iespēja savstarpēji savienot visas valsts un pašvaldību iestādes.⁹⁸

14. TERITORIJAS PLĀNOJUMA RISINĀJUMU APRAKSTS UN PAMATOJUMS

Teritorijas plānojums ir telpiskais ietvars attīstības programmā definētās vīzijas un stratēģisko mērķu īstenošanai, skat. apakšnodaļu [1.3.2.1. Rūjienas novada attīstības programma 2012.-2018.gadam un Ilgspējīgas attīstības stratēģija](#).

14.1. Teritorijas attīstības mērķi un virzieni

Teritorijas attīstības mērķi un virzieni definēti, ņemot vērā šādus attīstības priekšnoteikumus:

1. Novada pašvaldību līdzšinējo attīstību, novada izveidi un tā neseno kopīgo vēsturi;
2. Vispārējo ekonomisko situāciju un attīstības tendences;

⁹⁸ Latvijas valsts radio un televīzijas centrs, vēstule Nr.60AD00.02/177 „Par informāciju un nosacījumiem Rūjienas novada teritorijas plānojumam” (10.02.2011).

3. Novada attīstības vīziju un stratēģiskos mērķus (Rūjienas novadam vienlaicīgi ar teritorijas plānojuma izstrādi, pirmo reizi tiek izstrādāta vienota attīstības programma - definēti Rūjienas novada ilgtermiņa stratēģiskie mērķi, rīcības un uzdevumi turpmākajai novada teritorijas attīstībai);
4. Plānošanas tiesiskā vides izmaiņas: stājies spēkā jaunais likums „Teritorijas attīstības plānošanas likums”, tiek izstrādāta teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma un tās ietvaros - valstī vienota teritoriju funkcionālā zonējuma un atļautās izmantošanas klasifikācija;
5. Pašvaldības izstrādātos plānošanas dokumentus līdzšinējā laika periodā - jaunajā plānojumā tiek pārņemti risinājumi, kuru pamatojums nav mainījies;
6. Apkārtējo pašvaldību attīstības ieceres, normatīvo aktu prasības un institūciju nosacījumus.

Rūjienas novada teritorijas plānojuma **galvenais uzdevums** - sniegt nosacījumus, kas ļauj vislabākajā veidā izmantot novada resursus, saglabāt tā vērtības un unikalitāti.

Rūjienas novada unikālās saglabājamās vērtības sakņojas tā vēsturē, kultūrā un dabas daudzveidībā:

1. Bagātīgi mežu resursi 49% no novada teritorijas, relatīvi daudz lauksaimniecībā izmantojamo zemju 36% no novada teritorijas;
2. Augstvērtīgas ainavas un teritorijas ar lielu bioloģisko daudzveidību (novads atrodas ZBR teritorijā);
3. Rūjiena - mazpilsēta ar šarmu, mākslas un kultūras centrs, zaļi domājoša pilsēta ar kvalitatīvu publisko ārtelpu, restaurētiem parkiem, skvēriem un bagātu kultūrvēsturisko objektu un pieminekļu klāstu (vecā koka apbūve, K.Zemdegas pieminekļi, bruģēta iela, u.c.).

Novada **ilgtspējības pamats** ir tās iedzīvotāji, daba un kvalitatīvas infrastruktūras esamība (īpaši transporta infrastruktūras un sakaru pieejamība), tāpēc liela uzmanība plānojuma risinājumos vērsta uz ērtas dzīves vides nodrošināšanu.

Rūjienas novadā attīstītākās nozares ir lauksaimniecība, mežsaimniecība, tūrisms, kā arī pārtikas ražošana un sociālo pakalpojumu sniegšanas centru attīstība:

1. Lauksaimniecības un mežsaimniecības produkcijas ražošana (esošie aktīvākie zemnieki: LPKS „Daiva”, Z/s „Klimpas”, saimniecība „Lejasvagali”, Z/s „Rūjienas šinšillas”, Z/s „Pestas”, Z/s „Kalntontes”, Z/s „Ceriņi”, Z/s „Avotiņi”);
2. Pārtikas ražošana (esošie, lielākie un atpazīstamākie ražotāji: SIA „Rūjienas saldējums” un maiznīca „Liepkalni”);
3. Sociālo pakalpojumu sniegšanas centru attīstība (esošie pakalpojumu sniedzēji: Sociālās aprūpes centrs „Lode” (Lodes pagasts), „Rūjienas senioru māja” SIA „Amicus Pro” (Rūjienā), VSAC „Vidzeme” filiāle „Rūja” (Jeru pagasts);
4. Vides un radošais tūrisms (atpazīstamākais tūrisma objekts SIA „Rūjienas saldējums” ražotne ar degustācijām, citi esoši tūrisma objekti: Rūjienas pilsēta ar vēsturisko apbūvi, K. Zemdegas veidotie pieminekļiem un izstāžu zālēm un Ā. Alkšņa darbnīcu, velo tūrisma maršruti u.c.).

Lai nodrošinātu līdzsvarotu Rūjienas novada attīstību, izvirzīti šādi teritorijas attīstības virzieni:

1. **Transporta sistēmas pilnveidošana**, uzlabojot novada sasniedzamību un novada teritoriju savstarpējo sasaisti, plānojot teritorijas transporta sistēmas attīstībai;
2. **Sakaru pieejamības uzlabošana**, radot iespējami labvēlīgus nosacījumus sakaru infrastruktūras veiksmīgai attīstībai novadā;
3. **Dabas vērtību saglabāšana**, plānojot dabas un labiekārtotas zaļās zonas teritorijas ar dažādu aizsardzības statusu un izmantošanas intensitāti;
4. **Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana**, nosakot vietējās nozīmes kultūrvēsturiskos objektus un nostiprinot vienotas prasības kultūras pieminekļu aizsardzībai, izvērtējot prasības iepriekšējā perioda Rūjienas novadu veidojošās pilsētas un pagastu teritorijas attīstības plānošanas dokumentos un nodrošinot to prasību saskaņotību un pēctecību;
5. **Uzņēmējdarbības (pārtikas ražošanas, tūrisma, sociālo pakalpojumu sniegšanas, lauksaimnieciskās un mežsaimnieciskās ražošanas un uz zināšanām balstītas uzņēmējdarbības attīstības veicināšana**, nodrošinot resursu saglabāšanu un atbalstošu vidi, paredzot daudzfunkcionālas teritorijas izmantošanas iespējas.
6. *uz zināšanām balstītas uzņēmējdarbības attīstības veicināšana*, nodrošinot resursu saglabāšanu un atbalstošu vidi, paredzot daudzfunkcionālas teritorijas izmantošanas iespējas.

Rūjienas novada teritorijas transportģeogrāfiskais noveidojums, sociāli ekonomiskā situācija un tās attīstības tendences nosaka nepieciešamību teritorijas plānojumā ietvert saimnieciskās aktivitātes veicinošus

nosacījumus un nodrošināt teritorijas daudzfunkcionālas izmantošanas iespējas. Līdzvērtīgas iespējas teritorijas daudzfunkcionālai izmantošanai, ņemot vērā dabas, kultūrvides un ekonomiskos aspektus, vienlaikus nosakot detalizētākus nosacījumus sabiedriski nozīmīgākajās novada teritorijās - pilsētā un ciemos un elastīgākus un vispārīgākus - teritorijām, kur nav definētas konkrētas intereses.

14.2. Teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas risinājumi (kopsavilkums)

Plānotās administratīvās teritorijas, pilsētu un ciemu robežas

Plānojumā netiek paredzēta novada administratīvās teritorijas robežu maiņa. Ņemot vērā apbūves blīvumu, iedzīvotāju skaitu apkalpes teritorijā, inženiertehnisko nodrošinājumu, pakalpojumu pieejamību un ekonomiskās aktivitātes, kā arī risinājumus līdzšinējā laika periodā izstrādātajos teritorijas plānojumos, kā ciemi (vietējas nozīmes pakalpojumu centri) - blīvi apdzīvotas vietas ar robežām plānojumā tiek noteikti:

1. Ipiķu pagastā - Ipiķi;
2. Jeru pagastā - Endzele, Oleri un Jeri;
3. Lodes pagastā - Arakste un Lode;
4. Vilpulkas pagastā - Vilpulka un Virķēni.

Plānojumā netiek paredzēti jauni ciemi, no esošo ciemu saraksta izslēgti 2 ciemi Ipiķu skola un Ķirbēni (Ipiķu pagastā). Robežu izmaiņas veiktas ciemiem, lai ciemu teritorijās iekļautu NAI teritorijas vai, lai izslēgtu LIZ, kuras nav plānots transformēt apbūvei un lai precizētu robežas atbilstoši aktualizētajai topogrāfijas un kadastra informācijai.

Teritorijas apdzīvojuma struktūras attīstība

Plānojums paredz saglabāt esošo apdzīvojuma struktūru, teritorijas plānojumā izdalot:

1. Kā novada nozīmes centru - Rūjienas pilsētu, kas nodrošina novada un citu apkārtējo teritoriju iedzīvotājiem regulāri un epizodiski nepieciešamos pakalpojumus (galvenie dzīvojamās apbūves veidi ir savrupmāju apbūve un mazstāvu daudzdzīvokļu māju apbūve);
2. Kā vietējās nozīmes centrus Rūjienas novadā - Ipiķu, Vilpulkas, Endzeles un Lodes ciemus, kur atrodas gan pagastu pārvaldes, gan iespējams saņemt pakalpojumus (galvenais dzīvojamās apbūves veids ir savrupmāju apbūve);
3. Citas lielākās blīvi apdzīvotās vietas, kam noteikts ciema statuss - Oleri, Virķēni un Jeri (galvenais dzīvojamās apbūves veids ir savrupmāju apbūve);
4. Apdzīvotās vietas, bez ciema statusa - Ipiķu skola un Ķirbēni (galvenais dzīvojamās apbūves veids viensētas);
5. Lauku teritoriju, kur galvenie dzīvojamās apbūves veids ir Vidzemes lauku ainavai raksturīgās viensētas.

Attīstībai brīvās teritorijas pilsētā un ciemos vērtējamas kā pietiekamas. Esošo ciemu izvietojums un pakalpojumu saņemšanas nepieciešamība pamato šo apdzīvoto vietu, kā nozīmīgāko vietējo aktivitāšu centru saglabāšanu un attīstību arī turpmākajos 12 gados.

Teritorijas plānojuma risinājumi paredz jaunu apbūvi (sociālās infrastruktūras, pakalpojumu objektus, kā arī savrupmāju apbūvi un mazstāvu daudzdzīvokļu māju apbūvi) koncentrēt esošo apdzīvoto vietu robežās, maksimāli izmantojot pastāvošās apbūves teritorijas, inženiertīklus un transporta infrastruktūru. Jaunas dzīvojamās apbūves attīstībai, gan pilsētā un ciemos, gan ārpus tiem, teritorijas plānojumā noteikta minimālā jaunveidojamas zemes vienības platība.

Rekreācijas, tūrisma, izglītības, kultūras, sporta, zinātnes un sociālās infrastruktūras teritorijas un objekti

Plānojumā paredzēts saglabāt esošos izglītības, kultūras, sporta un sociālās infrastruktūras objektus un teritorijas, kas nepieciešamas šo objektu izmantošanai un turpmākajai attīstībai.

Ņemot vērā demogrāfiskos un sociāli ekonomiskos procesus, šīs teritorijas ir noteiktas kā jauktas apbūves teritorijas un plānotas daudzfunkcionāli

	izmantošanai, kur primārais zemes un būvju izmantošanas veids kalpo sabiedriskiem, sociāliem vai darījumu nolūkiem un ietver arī dzīvojamo apbūvi.
Zemes dzīļu nogabalu, derīgo izrakteņu un atradņu teritorijas	Latvijas derīgo izrakteņu reģistrā Rūjienas novada teritorijā pavisam ir reģistrētas 13 būvmateriālu atradnes (smilts, smilts-grants, saldūdens kaļķu ieguvei), kūdras - 1 atradne („Rūjas purvs”). Teritorijas plānojuma izstrādes laikā būvmateriālu atradnēs derīgo izrakteņu ieguve nenotiek. Regulāra kūdras ieguve tiek veikta vienīgajā kūdras atradnē „Rūjas purvs”. levērojot to, ka lielākā daļa atradņu ir pētītas un to krājumi jau apzināti, jaunas derīgo izrakteņu ieguves ekspluatācijas uzsākšanai pirmkārt ir jāizskata iespēja izmantot jau esošās izpētītās atradnes. Tajos gadījumos, ja nepieciešams nodrošināt vietējās vajadzības un samazināt transportēšanas izmaksas, atbilstoši LR likumā „Par zemes dzīlēm” un saistībā ar šo likumu izdotajiem normatīvajiem aktu nosacījumiem, jāveic jaunās atradnes vai prognozētā krājumu lauka ģeoloģiskā izpēte un jāsaņem derīgo izrakteņu ieguves licence.
Īpaši aizsargājamās kultūrvēsturiskās teritorijas un kultūras pieminekļi	Plānojumā ir atzīmēti valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļautie kultūras pieminekļi un to aizsargjoslas, kā arī noteikti 35 vietējas nozīmes kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti un Rūjienas pilsētas vēsturiskā centra teritorija. Apzināti arī citi kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti (pieminekļi un piemiņas zīmes).
Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, mikroliegumi un saudzējamās ainaviskās teritorijas	Rūjienas novads atrodas ZBR teritorijā. Novadā atrodas arī Natura 2000 - Eiropas nozīmes aizsargājamas dabas teritorijas (dabas liegumi): „Oleru purvs”, „Rūjas paliene” un „Vidusburtnieks”, valsts nozīmes dabas pieminekļis - ģeomorfoloģiskais objekts „Jeru alas”, mikroliegumi meža biotopu aizsardzībai, 85 dižkoki un 18 potenciālie dižkoki un 17 dižakmeņi. Novadā izdalīti arī nozīmīgākie parki rekreācijas vajadzībām. Īpaši aizsargājamo dabas objektu teritorijās un tiešā to tuvumā netiek plānota apbūves u.c. aktīvas saimnieciskās darbības attīstība, kas varētu ietekmēt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas vērtību saglabāšanu. Šajās teritorijās atļauta videi draudzīga ar tūrismu un rekreāciju saistīta saimnieciskā darbība, atpūtas un rekreācijas objektu izbūve, kas nav pretrunā ar dabas aizsardzības prasībām. Plānojumā uz ZBR ainavu ekoloģiskā plāna pamata Rūjienas novadā izdalītas dabas un ainavas vērtīgās zonas - starptautiskas nozīmes meži un mitrāji (biocentru pamatelementi, koridoru pamatelementi un buferzonas), ainaviski vērtīgās - Ūņu mozaikveida ainava un Rūjienas kultūrainava, lauksaimniecībā izmantojamās zemes - migrējošo putnu barošanās vietas, un noteiktas pašvaldības saistošās prasības to izmantošanai. Vēja elektrostacijas atļauts uzstādīt atbilstoši MK noteikumu Nr.303 „Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (19.04.2011.) 6.punktā iekļautajiem nosacījumiem. Plānojumā TIAN iekļauta shēma, kur atbilstoši šo noteikumu 2. pielikumam atļauta vēja elektrostaciju vēja izvietošana bez augstuma ierobežojuma.
Riska teritorijas un objekti; Objektu teritorijas, kuru izvietojumam atbilstoši normatīvajiem aktiem ir noteiktas īpašas prasības vai kuriem ir nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums; Rūpnieciskās ražošanas teritorijas, kas rada paaugstinātu piesārņojumu vidē, troksni vai cita veida traucējumus, kas kaitīgi videi	Plānojumā izdalīti šādi riska objekti un teritorijas: applūstošās teritorijas un plūdu riska teritorijas; paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas; potenciāli piesārņotās vietas; paaugstinātas bīstamības objekti; ar Sosnovska latvāni invadētās platības. Pašvaldības teritorijā nav liela apjoma rūpnieciska rakstura vai citāda veida objektu ar būtisku ietekmi uz vides kvalitāti. Saimnieciskās aktivitātes pamatā ir saistītas ar lauksaimniecību, mežizstrādi un kokapstrādi. Novada teritorijā stacionāri ķīmisko vielu vai ķīmisko produktu uzglabāšanas, ražošanas vai pārstrādes objekti ar būtisku ietekmi uz vidi nav raksturīgi. Lokālas ietekmes ķīmisko produktu uzglabāšanas objektu skaitā atzīmējami DUS. Nākotnē, ņemot vērā Rūjienas novada novietojumu attiecībā pēc ekonomisko

un cilvēkiem	aktivitāšu centriem, nav prognozējams straujš pieprasījuma pieaugums pēc jaunām ražošanas teritorijām. Novērtējot esošo saimnieciska rakstura objektu izvietojumu attiecībā no piekļuves iespējām (asfaltēto ceļu pieejamība) un nodrošinājumu ar komunikācijām, plānojumā ir noteikts primāri attīstīt esošās šāda rakstura teritorijas, tās atbilstoši rekonstruējot.
Nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijas, meliorētās zemes, polderi, hidrotehniskās būves un apmežošanas teritorijas, Mežsaimnieciskās teritorijas	Novada teritorijā nav nacionālās nozīmes lauksaimniecības zemju kritērijiem atbilstošu teritoriju un polderu. Plānojumā izdalītas meliorētās zemes, koplietošanas un valsts ūdensnotekas. Lauksaimniecības zemes, izņemot meliorētās lauksaimniecības zemes, atļauts apmežot. Zemju apmežošana iespējama gadījumos, ja plānoto darbību konkrētajā teritorijā neierobežo aizsargājamo teritoriju aizsardzību un izmantošanu regulējošie normatīvie akti vai plānojumā TIAN noteiktās prasības dabas un ainavas vērtīgo teritoriju saglabāšanai. Mežu teritorijas galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir mežsaimniecība, arī kokmateriālu sagatavošana un ar to saistītie pakalpojumi. Meža teritorijas pilsētā un ciemos kalpo galvenokārt rekreācijas vajadzībām. Mežu teritorijas izmanto, atbilstoši mežu apsaimniekošanu regulējošiem normatīvajiem aktiem un plānojumā TIAN noteiktajām prasībām dabas un ainavas vērtīgo teritoriju saglabāšanai. Saskaņā ar „Meža likuma” 3.panta.1.daļas 2. punktu mežs ir arī citas zemes lietošanas kategorijas zeme 0,5ha un lielākā platībā, uz kuras ir izveidojusies mežaudze ar koku vidējo augstumu vismaz 5m un kur mežaudzes šķērslaukums ir vienāds ar vai lielāks par mežaudzes minimālo šķērslaukumu (13.10.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2012. Pirmās daļas 2.punkts stājas spēkā 01.01.2015. sk. Pārejas noteikumu 22.punktu).
Būvniecībai nelabvēlīgās teritorijas, kā arī teritorijas, kurām nepieciešama īpaša inženiertehniskā sagatavošana	Novada teritorijā nav īpašu būvniecībai nelabvēlīgu teritoriju, kurām būtu nepieciešama specifiska inženiertehniskā sagatavošana.
Inženierkomunikāciju un transporta teritorijas (trases), objekti, maģistrālie tīkli, trokšņu zonas, prasības satiksmes organizācijas pilnveidošanai un ceļu satiksmes drošības uzlabošanai	Teritorija ir optimāli nodrošināta ar energo un ūdens resursiem. Nepastāv ierobežojumi elektroenerģijas izmantošanas apjomu palielināšanai, kā arī jaunu pieslēgumu izveidei. Esošais ceļu tīkls novadā nodrošina teritorijas apkalpošanu. Galvenā uzmanība tiks veltīta esošā ceļu tīkla uzturēšanai un ceļa segas uzlabošanai, kā arī pierobežas ceļu tīkla kvalitātes uzlabošanai. Dzelzceļa līnija ir demontēta, vietām norakts uzbērums. Bijušās dzelzceļa līnijas nodalījuma joslas zeme atrodas pašvaldības īpašumā. Plānojumā tiek saglabāta kā satiksmes infrastruktūras teritorija. Valsts līmenī trūkst konkrētas programmas un atbilstošu līdzekļu dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanai un atjaunošanai, un īpaši pasažieru pārvadājumu vajadzībām. Inženiertehniskās infrastruktūras attīstības jomā tiek plānota esošās infrastruktūras uzturēšana un modernizācija finansiālo iespēju robežās.
Virszemes ūdeņu pirmās pakāpes pieteku sateces baseinus, ūdenstilpju izvietojumu, ūdens ņemšanas un notekūdeņu novadīšanas vietu, ūdens attīrīšanas būvju un organizēto peldvietu izvietojumu; pazemes ūdeņu aizsardzības teritorijas	Plānojumā atspoguļots upju sateces baseinu iedalījums apsaimniekošanas vienībās - virszemes ūdensobjektos. Novadā atrodas četri Gaujas baseina apgabala VŪO ar tiešajiem sateces baseiniem: Rūjas augštece Latvijas teritorijā līdz Rūjienai, ieskaitot - Rūja (G312) aizņem 15160,9ha Rūjienas novada teritorijas; Rūjas lejtece līdz ietekai Burtnieka ezerā - Rūja (G310) - 14251,4ha; daļa no VŪO Ramata (G307) - 3846,2ha un Seda (316) - 1985,9ha. Pazemes ūdeņu dabiskā aizsargātība ir pietiekami augsta un neprasa papildus pasākumus normatīvajos aktos noteiktajām prasībām („Aizsargjoslu likums”, MK noteikumi Nr.43 „Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika” (0.01.2004.). Gaujas upju baseina apgabala plānā 2010.-2015.gadam kā peldūdeņi ir atzīmēti Rūja (G312) un Seda. Peldēšanai tiek izmantots arī Langēzers. Novadā nav MK noteikumos Nr.38 „Peldvietas izveidošanas un uzturēšanas

kārtība" (10.01.2012.) iekļautu peldvietu.

Notekūdeņu savākšana centralizētājās notekūdeņu savākšanas sistēmās un attīrīšana Rūjienā, Lodē, Ipiķos, Endzelē (Jeru pagastā), VSAC „Vidzeme" filiālē „Rūja" (Jeru pagastā) un Vilpulkā tiek veikta bioloģiskajās attīrīšanas iekārtās. Rūjienā un VSAC „Vidzeme" filiālē „Rūja" ir atklātas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, Lodē, Vilpulkā, Ipiķos, Endzeles ciemā - konteinera tipa (slēgtas). Vilpulkas pagasta Virķēnos attīrīšanas iekārtas nedarbojas (atrodas uz privātpašnieka zemes). NAI izvietojums dots plānojuma grafiskajā daļā.

Aizsargjoslas un tauvas joslas

Vides, dabas resursu aizsardzības, ekspluatācijas, sanitārās u.c. aizsargjoslas, kā arī tauvas joslas u.c. aprobežojumi noteikti likumdošanā noteiktajā kārtībā un ietverti plānojuma II.daļā „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" un parādīti grafiskajos materiālos atbilstoši to detalizācijas iespējām. Teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros ir veikts pētījums „Applūstošo teritoriju noteikšana" (L.Engēle, 2011.). Noteikto applūstošo un plūdu riska teritoriju robežas ir parādītas teritorijas plānojuma grafiskajos materiālos.

14.3. Teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas zonējums

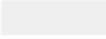

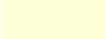
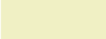
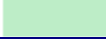

Rūjienas novada teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas zonējums, noteikts ņemot vērā plānošanas tiesiskās vides izmaiņas „Teritorijas attīstības plānošanas likumu" un VARAM izstrādes stadijā esošā teritorijas funkcionālā zonējuma un atļautās izmantošanas vienotās klasifikācijas priekšlikumus. Ar zonējuma palīdzību tiek parādītas un reizē nodalītas konkrētās teritorijas un dažādu vietu atšķirīgās funkcijas jeb dažādās izmantošanas un pēc iespējas apvienotas teritorijas ar līdzīgiem izmantošanas nosacījumiem.

Plānotās (atļautās) izmantošanas zonējuma apzīmējumi tālāk ir saistīti ar dažādu saimniecisko darbību īstenošanu konkrētajās teritorijās, tādēļ tiek lietoti maksimāli tādi paši termini kā būvniecību regulējošos normatīvajos aktos.

Izstrādājot vienotu zonējumu visai novada teritorijai, tika pielietots princips, ja divu izmantošanas veidu noteikumi teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos atšķiras minimāli, tie pēc iespējas tiek apkopoti vienotā zonā. Teritorijas, kurās noteikti dažādi, jaukti izmantošanas veidi, tiek grupētas pēc attiecīgās teritorijas galvenās izmantošanas, tai pakārtojot nekonfliktējošus, citus atļautās izmantošanas veidus.

Rūjienas novada teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas zonas (turpmāk - teritorijas) ar atšķirīgām prasībām to apbūvei un cita veida izmantošanai plānojuma II.daļā „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" ir atspoguļotas plānojuma III.„Grafiskajā daļā" atbilstoši plānojuma izstrādes pamatnes (vienkāršotā topogrāfiskā karte M1:10 000) noteiktībai. Teritoriju (zonu) robežas ir noteiktas, ņemot vērā karšu mēroga detalizācijas līmeni, dabīgās robežas (ceļus, grāvjus, zemes lietojuma veidu kontūras), kur tas nav bijis iespējams - kadastra robežas. Zonējuma robežas un nosacījumi pēc nepieciešamības ir precizējami turpmākas plānošanas gaitā. Novada teritorijas funkcionālais zonējums (atļautā (plānotā) izmantošana)) ar krāsu un burtu apzīmējumiem parādīta plānojuma grafiskajos materiālos, atbilstoši 26. tabulai.

26.tabula. Rūjienas novada teritorijas atļautās (plānotās) izmantošanas zonējums

Funkcionālais zonējums (atļautā (plānotā) izmantošana)), indekss	Apzīmējums, indekss
Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorijas (DzS)	
Daudzdzīvokļu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzD)	
Jauktas apbūves teritorijas (JA)	
Ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas (JRT)	
Satiksmes infrastruktūras teritorijas	
Kapsētu teritorijas (KA)	
Lauksaimniecības teritorijas (L)	
Meliorētās lauksaimniecības teritorijas	
Mežu teritorijas (M)	
Dabas teritorijas (DP)	
Apstādījumu teritorijas (DA)	
Ūdeņu teritorijas (U)	
Attīstības teritorijas (A)	

Pielikumi

1.pielikums Lielākie purvi novada teritorijā

Avots: Rūjienas pilsētas, Jeru, Lodes, Ipiķu un Vilpulkas pagastu teritorijas plānojumi (pārapstiprināti 13.08.2009. kā Rūjienas novada saistošie noteikumi Nr.4).

Purvs	Kūdras fonda Nr.	Platība (ha)	Pagasts	Piezīmes
Rūjas purvs (Brīvpurvs, Vieķenes tīrelis, Vilpulkas purvs)		1879	Jeru, Vilpulkas	154ha sūnu purvs 471ha - pārejas purvs 1254ha - zāļu purvs
Stirnas purvs	1325*	553	Jeru	228ha - sūnu purvs 325ha - zāļu purvs daļēji Naukšēnu pagastā
Kogulpētes purvs	1233*	286	Ipiķu	sūnu purvs
Lauru purvs		253	Vilpulkas	zāļu purvs
Šķūres purvs	1335*	227	Jeru	52ha - sūnu purvs 175ha - zāļu purvs
Kaktiņu purvs		144	Ipiķu	zāļu purvs daļēji atrodas Vilpulkas pagastā
Oļaspļavas purvs		135	Jeru	zāļu purvs gar abiem Oļas krastiem
Meždibeņu purvs	1340*	125	Jeru	sūnu purvs
Lejas punktu purvs		124	Jeru	zāļu purvs
Meģītes purvs		107	Jeru	96ha - sūnu purvs 11ha - zāļu purvs
Rūjienas muižas otrais purvs		102	Jeru	zāļu purvs
Ezergala, Oleru purvs		93	Jeru	klajš sūnu purvs dzērvenāju liegums
Vagaļu purvs		80	Jeru	sūnu purvs
Nāves purvs		68	Vilpulkas	zāļu purvs
Mučmuižas purvs	1323*	65	Jeru	sūnu purvs
Milavas purvs	1337*	62	Jeru	zāļu purvs
Žagatas purvs		58	Vilpulkas	zāļu purvs
Klajais purvs	1223*	53	Lodes	sūnu purvs turpinās Igaunijā
Ķirbēnu purvs		42	Ipiķu	zāļu purvs
Pestavas purvs		42	Ipiķu	zāļu purvs
Ošu purvs		40	Jeru	zāļu purvs
Bērzukalna purvs	1224*	37	Lodes	klajš sūnu purvs
Akmeņgravas purvs		35	Lodes	sūnu purvs
Šīvaru purvs		35	Vilpulkas	zāļu purvs
Lobiņu purvs		34	Ipiķu	sūnu purvs
Lucas purvs (Lauvas, Luksa purvs)	1225*	34	Lodes	29ha - sūnu purvs 5ha - zāļu purvs
Eriņu purvs (Cūkaušu, Mīlestības purvs)		28	Rūjiena	sūnu purvs daļēji atrodas Ķoņu pagastā
Lielstutes purvs		27	Lodes	zāļu purvs
Putna purvs		26	Vilpulkas	zāļu purvs
Juražu purvs		25	Lodes	zāļu purvs
Koziņu purvs (Kaziņu purvs)		18	Vilpulkas	zāļu purvs
Rozas purvs		16	Lodes	zāļu purvs
Laņģezera purvs		14	Lodes	zāļu purvs
Brindu - Vilpulkas purvs		14	Vilpulkas	zāļu purvs
Grūduma purvs		13	Jeru	zāļu purvs
Ipiķu purvs		11	Ipiķu	zāļu purvs
Omas purvs		11	Jeru	zāļu purvs

* Objekta kūdras fonda numurs (pēc VAS „Latvijas Valsts meži” Rietumvidzemes mežsaimniecības biroja datiem).

2. pielikums Dižkoku saraksts

Avots: Valsts mežu dienesta realizētā projekta „Neapzinātais kultūras mantojums kopējā dabas un kultūras telpā” un VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”.

Objekta ID Nr.*	Atzīmes par dižkoka statusu**	Nosaukums latviešu valodā	Nosaukums latīņu valodā	Apraksts	Izvietojums novada teritoriālajā daļā
8994	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Klāviņu 2.liepa. Stumbra apkārtmērs 404cm. Veselīga, nav bojājumu.	Lodes pagasts
9108	Dižkoks	Parastais osis	<i>Fraxinus excelsior</i>	Osis pie Vāciešu mājvietas. Pie Vāciešu mājām, māju apkārtnes stādījumos liels osis - apkārtmērs 4,18 m.	Vilpulkas pagasts
9192	Dižkoks	Parastā priede	<i>Pinus sylvestris</i>	Akmeņgravu priede. Stumbra apkārtmērs 2,76m, veselīga, ar īpatnējiem izlocītiem zariem.	Lodes pagasts
9240	Dižkoks	Parastā priede	<i>Pinus sylvestris</i>	Akmeņgravu priede. Stumbra apkārtmērs 2,76m, veselīga un ar īpatnējiem zariem.	Lodes pagasts
9358	Dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Pīkolu dižozols. Stumbra apkārtmērs ir 410cm. Atrodas Pīkolu mājas pagalmā.	Vilpulkas pagasts
10216	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Mazšķudiņu liepa 2. Liepas apkārtmērs 3,96m. Valsts nozīmes dižkoks.	Jeru pagasts
10234	Dižkoks	Rietumu tūja	<i>Thuja occidentalis</i>	Briežkalnu tūja. Tūjas apkārtmērs 1,63m. Atrodas Briežkalnu māju teritorijā.	Jeru pagasts
10237	Dižkoks	Parastais osis	<i>Fraxinus excelsior</i>	Paipusu parka osis. Valsts nozīmes dabas piemineklis. Oša apkārtmērs 4,00m. Veselīgs, daļēji noēnots.	Jeru pagasts
10385	Dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Meģītes 1.ozols. Ozola apkārtmērs 4,06m. Veselīgs, bez redzamiem bojājumiem, drukns.	Jeru pagasts
10442	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Veneles 1.liepa. Liepas apkārtmērs 3,92m. Liepā bišu dores cirtums, bet neizcirsts. Koks veselīgs, ainavisks.	Jeru pagasts
10443	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Veneles 2. liepa. Liepas apkārtmērs 4,95m. Liepā ir bišu dore. Koks veselīgs, ainavisks, spēcīgs.	Jeru pagasts
10569	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Gredzenu 1.liepa. Liepa ar dobumiem. Apkārtmērs 4,24m. Divžuburu. Veselīga, labi aprūpēta.	Jeru pagasts
9346	Dižkoks	Papele	<i>Populus spp.</i>	Dižpapele pie Ciešām. Papeles apkārtmērs ir 5,9m. Atrodas Ciešu māju pagalmā.	Vilpulkas pagasts
10215	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Mazšķudiņu liepa. Koka apkārtmērs 3,73m.	Jeru pagasts
10235	Dižkoks	Rietumu tūja	<i>Thuja occidentalis</i>	Paipusu muižas parka tūja. Tūjas apkārtmērs 1,93m. Valsts nozīmes dabas piemineklis. Atrodas Paipusa muižas parkā.	Jeru pagasts
10239	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Endzeles liepa. Liepas apkārtmērs 3,89m. Vitāla, spēcīga, labi apsaimniekota.	Jeru pagasts
10241	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Endzeles divžuburliepa. Stumbra apkārtmērs 3,87m. Veselīga.	Jeru pagasts
10260	Dižkoks	Rietumu tūja	<i>Thuja occidentalis</i>	Vecstrautiņu 1tūja. Tūjas apkārtmērs 1,64m. Vitāli spēcīga, apkopta.	Jeru pagasts
10296	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia</i>	Riemas 1.liepa. Liepas apkārtmērs	Jeru pagasts

Objekta ID Nr.*	Atzīmes par dižkoka statusu**	Nosaukums latviešu valodā	Nosaukums latīņu valodā	Apraksts	Izvietojums novada teritoriālajā daļā
			<i>cordata</i>	3,60m. Veselīga, ainaviska, labi apkopta. Ir dobums.	
10298	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Riemas 3.liepa. Liepas apkārtmērs 3,85m. Veselīga, labi kopta, ar dobumu.	Jeru pagasts
10328	Dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Rūjienas muižas 2.ozols. Ozola apkārtmērs 4,34 m -resnākais ozols muižas teritorijā. Spēcīgs, veselīgs, īss. Atrodas ozolu rindu stādījumu D galā.	Jeru pagasts
10500	Dižkoks	Parastā priede	<i>Pinus sylvestris</i>	Oleru dižpriede. Priedes apkārtmērs 2,78m. Veselīga, slaida, ainaviska.	Jeru pagasts
10572	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Urnu liepa gara. Liepas apkārtmērs 3,12m. Ļoti vitāla, slaida, gara, veselīga, bez redzamiem bojājumiem.	Jeru pagasts
10584	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Bāju dižliepa. Dižliepas apkārtmērs šaurākajā vietā 5,38m. Stumbrs trijžuburu liepai dalās uz pusēm, ar dobumiem. Izskatās apmierinošā stāvoklī un, pateicoties krūmiem vecsaimniecības teritorijā, nav pakļauta spēcīgu vēju ietekmei.	Jeru pagasts
8993	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Klāviņu 1.liepa. Liepas apkārtmērs 4,86m. Veselīga, nav bojājumu.	Lodes pagasts
9106	Dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Lesku dižozols. Liels, skaists ozols ar apkārtmēru 4,1m.	Vilpulkas pagasts
9354	Dižkoks	Parastā priede	<i>Pinus sylvestris</i>	Priede pie Maziņķu ceļa. Priedes apkārtmērs ir 2,85m. Atrodas pa ceļam no Dibeniem uz Maziņķiem vecā ceļa malā.	Vilpulkas pagasts
10214	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Mazšķudiņu dižliepa. Dižliepas apkārtmērs 4,95m. Vesela, spēcīga, nedaudz noēnota. Valsts dabas piemineklis.	Jeru pagasts
10246	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Pompīšu dižliepa. Liepas apkārtmērs 4,15 m. Vitāla, nav noēnota. Valsts nozīmes dabas piemineklis. Atrodas vecsaimniecības Pompīši teritorijā.	Jeru pagasts
10252	Dižkoks	Parastā priede	<i>Pinus sylvestris</i>	Endzeles priede. Priedes apkārtmērs 3,17m. Stumbrs vitāls, spēcīgs. Apēnojuma nav. Sakņu sistēma netiek iespaidota. Valsts nozīmes dabas piemineklis. Priede varētu būt muižu zemju robežu zīme.	Jeru pagasts
10306	Dižkoks	Šķetra	<i>Salix pentandra</i>	Cālišu šķetra. Šķetras apkārtmērs 3,16m. Vitāli spēcīga.	Jeru pagasts
10342	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Lejaszalties liepa. Liepas apkārtmērs 3,32m. Spēcīga, ainaviska, slaida, labi iekļaujas koku rindā.	Jeru pagasts
10422	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Ābeļu likā pusliepa. Liepas apkārtmērs 4,13m. Otra liepas puse nolauzta. Veselības stāvoklis apmierinošs. Savdabīgi ainaviska.	Jeru pagasts
10460	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Garā kalna liepa. Liepa atrodas bijušās karjeras teritorijā. Koka apkārtmērs	Jeru pagasts

Objekta ID Nr.*	Atzīmes par dižkoka statusu**	Nosaukums latviešu valodā	Nosaukums latīņu valodā	Apraksts	Izvietojums novada teritoriālajā daļā
				3,81m. Veselīga, bez lieliem bojājumiem, noēnota.	
10556	Dižkoks	Parastais osis	<i>Fraxinus excelsior</i>	Elmetes osis. Oša apkārtmērs 3,70m. Osis veselīgs ar ļoti spēcīgu sakņu kaklu. Slaidis, veselīgs, bojājumi no dzeloņdrātīm.	Jeru pagasts
10598	Dižkoks	Rietumu tūja	<i>Thuja occidentalis</i>	Ošu tūja. Tūjas apkārtmērs 2,09m. Koks ieaudzis zālēs, vidēji spēcīgs, daļēji noēnots.	Jeru pagasts
10612	Dižkoks	Parastais osis	<i>Fraxinus excelsior</i>	Irbītes osis. Oša apkārtmērs 3,68m. Ļoti spēcīgs, veselīgs ar ļoti slaidu stumbru.	Jeru pagasts
10617	Dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Mežuju divžuburu ozols. Ozola apkārtmērs 4,54m. Veselīgs, spēcīgs, pie pamatnes noēnots.	Jeru pagasts
10244	Dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Pompīšu ozols 2. Ozola apkārtmērs 4,32m. Valsts nozīmes dabas piemineklis. Ozols ir viens no koku rindas stādījumiem ap viensētu.	Jeru pagasts
10291	Dižkoks	Rietumu tūja	<i>Thuja occidentalis</i>	Runcēnu tūja. Tūjas apkārtmērs 1,78m. Tūja veselīga, spēcīga, nav noēnota, aug atsevišķi no citiem kokiem.	Jeru pagasts
10335	Dižkoks	Parastais kadiķis	<i>Juniperus communis</i>	Tīrumzemnieku kadiķis. Kadiķa apkārtmērs 1,29m. Veselības stāvoklis apmierinošs.	Jeru pagasts
10381	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Angu 2.liepa. Liepas apkārtmērs 3,10m. Veselīga, ainaviska, spēcīga, bez redzamiem bojājumiem.	Jeru pagasts
10489	Dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Oleru muižas 1.ozols. Ozola apkārtmērs 4,06m. Veselīgs, spēcīgs, drukns.	Jeru pagasts
10551	Dižkoks	Parastā kļava	<i>Acer platanoides</i>	Krūžu kļava. Kļavas apkārtmērs 3,83m. Koks spēcīgs, veselīgs, bez redzamiem bojājumiem.	Jeru pagasts
10605	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Rūjienas muižas žuburliepa. Liepas apkārtmērs tievākajā daļā 4,71m. Liepas stumbram plaša, kas sadala stumbru divās daļās. Liepa atrodas apmierinošā stāvoklī.	Jeru pagasts
10606	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Tilēnu liepa. Liepas apkārtmērs 3,98m. Liepa veselīga, slaida. Stumbrā izveidojusies plaša novērsta ar savilci.	Jeru pagasts
9058	Dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Mangu dižozols. 70-tajos gados nolūzis liels sānzars kopā ar stumbra daļu. Tagad atsegts dobums ar trupi. Koks diezgan sliktā stāvoklī, apkārtmērs 4,6m.	Ipiķu pagasts
9344	Dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Dižozols pie Virķēnu veckroga. Dižozola apkārtmērs 4,20m. Atrodas Virķēnu Veckroga pagalmā.	Vilpulkas pagasts
10201	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Tollīšu dižliepa. Dižliepas apkārtmērs 4,45m. Valsts nozīmes dabas piemineklis. Būtiski bojāta stumbra A puse. R pusē ļoti spēcīgi dzinumi. Nepieciešama koka aprūpe.	Jeru pagasts

Objekta ID Nr.*	Atzīmes par dižkoka statusu**	Nosaukums latviešu valodā	Nosaukums latīņu valodā	Apraksts	Izvietojums novada teritoriālajā daļā
10211	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Liepas apkārtmērs 4,06 m. Valsts nozīmes dabas piemineklis. Veselīga, ļoti slaida, bez lieliem un redzamiem ārējiem bojājumiem. Liepas vidū šķelts dobums ar iekšējo māzeri.	Jeru pagasts
10238	Dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Paipusu ozols. Ozola apkārtmērs 4,55m. Valsts nozīmes dabas piemineklis. Resnākais ozols koku rindas stādījumā no Paipusu muižas uz Zēdavu krustu. Bojāta miza, iespējama lapkoku praulgrauža klātbūtne. Vidējs veselīgums. Atrodas Paipusa muižas parkā.	Jeru pagasts
10266	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Billišu liepa. Liepas apkārtmērs 3,92m. Spēcīga, veselīga. Ir gareniska plaša, kurā varētu dzīvot aizsargājama vaboļu sugas, spriežot pēc ekskrementiem.	Jeru pagasts
10267	Dižkoks	Rietumu tūja	<i>Thuja occidentalis</i>	Billišu 2.tūja. Tūjas apkārtmērs 1,62m. Veselīga, spēcīgi dzinumi.	Jeru pagasts
10420	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Ābeļu dižliepa. Liepas apkārtmērs 4,07m. Ļoti majestātiska, slaida, gara. Labā stāvoklī. Liepai A pusē nedabīgs dobums apmēram 2m no zemes. Iespējama bišu dore.	Jeru pagasts
10458	Dižkoks	Šķetra	<i>Salix pentandra</i>	Mārcēnu šķetra. Šķetras apkārtmērs 3,54m. Veselīga.	Jeru pagasts
10511	Dižkoks	Parastā kļava	<i>Acer platanoides</i>	Kajēgu kļava. Kļavas apkārtmērs 3,67m. Veselīga, bez redzamiem bojājumiem, nedaudz noēnota.	Jeru pagasts
10571	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Urnu dižliepa. Liepas apkārtmērs 3,60m, ļoti vitāla, slaida, gara, veselīga, bez redzamiem bojājumiem.	Jeru pagasts
10585	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Bāju 2.dižliepa. Dižliepas apkārtmērs 4,82m. Divžuburu. Liepas stumbra DA pusē apmēram 1,m augstumā saskatāma iegriezta zīme. D pusē 2,5-3m augstumā iegarens ap m garš dobums. Ļoti iespējama bišu dores liepa.	Jeru pagasts
10240	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Endzeles liepa 2. Liepas apkārtmērs 3,98m. Labi apkopta, veselīga, bez redzamiem un būtiskiem bojājumiem. Valsts nozīmes dabas piemineklis.	Jeru pagasts
10242	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Endzeles liepa trijžuburu. Trijžuburu liepas apkārtmērs 4,50m. Valsts nozīmes dabas piemineklis. Bez redzamiem bojājumiem. Aug bijušā muižas dārza koku rindas stādījumā.	Jeru pagasts
10297	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Riemas 2.liepa. Liepas apkārtmērs 3,60m. Labi kopta, veselīga, ar dobumu.	Jeru pagasts
10427	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Mārcēnu liepa. Liepas apkārtmērs 4,73m. Nav būtisku bojājumu, noēnota. Majestātiska.	Jeru pagasts
10518	Dižkoks	Parastais	<i>Quercus</i>	Sildedžu ozols. Ozola apkārtmērs	Jeru pagasts

Objekta ID Nr.*	Atzīmes par dižkoka statusu**	Nosaukums latviešu valodā	Nosaukums latīņu valodā	Apraksts	Izvietojums novada teritoriālajā daļā
		ozols	<i>robur</i>	4,60m. Ozols tiek izmantot bišu spietu ķeršanai. Veselīgs, kupls, bez redzamiem bojājumiem.	
8985	Dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Mikmežu ozols. Ozola apkārtmērs 4,76m. Ozols ir ar lielu, plašu lapu vainagu, aug atklātā vietā.	Lodes pagasts
9187	Dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Kolku ozols. Ozols ar trīspadsmiņi žuburiem, apkārtmērs 4,43m.	Lodes pagasts
9213	Dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Mikmežu ozols. Ozola apkārtmērs 4,76m. Ozols ir ar lielu, platu lapu vainagu, atklātā vietā, redzams jau pa gabalu.	Lodes pagasts
9221	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Klāviņi liepa-1. Liepas apkārtmērs 4,86m. Veselīga un nav bojājumu.	Lodes pagasts
9355	Dižkoks	Parastā priede	<i>Pinus sylvestris</i>	Priede nr.2 pie Maziņķu ceļa. Priedes apkārtmērs ir 2,86m. Atrodas pa ceļam no Dibeniem uz Maziņķiem. Garš bezzaru stumbrs.	Vilpulkas pagasts
9373	Dižkoks	Āra bērzs	<i>Betula pendula</i>	Bērzs Vilpulkas kalnā. Bērza apkārtmērs ir 3m. Atrodas blakus estrādei.	Vilpulkas pagasts
10212	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Liepas apkārtmērs 3,53m. Ļoti slaida un spēcīga. Valsts nozīmes dabas piemineklis. Īpašnieki nesēn līdzīgas 2 liepas ir sazāģējuši malkā.	Jeru pagasts
10280	Dižkoks	Parastais osis	<i>Fraxinus excelsior</i>	Baltgalvju osis. Oša apkārtmērs 4,21m. Spēcīgs, veselīgs. Kokam ir dobums. Kaka dobumā iespējama aizsargājamo vaboļu klātbūtne, par ko liecina atrastie ekskrementi.	Jeru pagasts
10332	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Anģu dižliepa. Liepas apkārtmērs 4,06m. Liepas otrs žuburs nolūzis. Veselīga, ar plaisu stumbra R pusē.	Jeru pagasts
10348	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Kalnāzāles liepa. Liepas apkārtmērs 4,44m. Liepa veselīga, labi kopta, ainaviska.	Jeru pagasts
10414	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Kaibas liepa. Liepas apkārtmērs 3,73m. Liepai ir bijis otrs žuburs, kurš nolūzis. Lūzuma vietā rēta ar prauliem.	Jeru pagasts
10461	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Pugu dižliepa. Liepas apkārtmērs 4,76m. Liepai pie saknes paliels dobums. Veselīga, bez redzamiem bojājumiem.	Jeru pagasts
10649	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Ozolkalnu liepa. Liepas apkārtmērs 3,9m. Veselības stāvoklis apmierinošs, iegarens dobums no celma uz augšu. Šī ir divžuburliepa.	Jeru pagasts
10661	Dižkoks	Parastā apse	<i>Populus tremula</i>	Rūjienas muižas apse. Apses apkārtmērs 5,89m. Stumbra bojātā daļa stipri cietusi - dedzināta un piegrūzota ar atkritumiem. Stumbra augšdaļa spēcīga, vitāla.	Rūjiena
10217	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Mazšķudiņu liepa 3. Koka apkārtmērs 3,82m.	Jeru pagasts

Objekta ID Nr.*	Atzīmes par dižkoka statusu**	Nosaukums latviešu valodā	Nosaukums latīņu valodā	Apraksts	Izvietojums novada teritoriālajā daļā
10233	Dižkoks	Rietumu tūja	<i>Thuja occidentalis</i>	Paipusu muižas parka tūja. Tūjas apkārtmērs 2,33m. Valsts nozīmes dižkoks. Atrodas Paipusu muižas parkā.	Jeru pagasts
10412	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Kaibas 2.liepa. Liepas apkārtmērs 4,33m. Veselīga, ainaviska, bez būtiskiem bojājumiem.	Jeru pagasts
10455	Dižkoks	Parastais osis	<i>Fraxinus excelsior</i>	Auniņu osis. Oša apkārtmērs 3,62m. Osis spēcīgs, veselīgs, bez redzamiem bojājumiem, nav stipri noēnots. Spēcīgs sakņu kakls.	Jeru pagasts
10559	Dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Elmetes dižozols. Ozola apkārtmērs 5,05m. Bojājumi no zibeņu spērieniem, bet veselīgs.	Jeru pagasts
10567	Dižkoks	Parastā priede	<i>Pinus sylvestris</i>	Gredzenu priede. Priedes apkārtmērs 2,93m. Ļoti vitāla, veselīga, aprūpēta.	Jeru pagasts
10618	Dižkoks	Āra bērzs	<i>Betula pendula</i>	Mežuļu 1. bērzs. Bērza apkārtmērs 3,09m. Spēcīgs, veselīgs, bez redzamiem bojājumiem, pie pamatnes noēnots.	Jeru pagasts
10653	Dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Salas dižliepa. Liepas apkārtmērs 3,65m. Veselīga, bez redzamiem bojājumiem. Resnākā liepa koku rindā.	Jeru pagasts
9417	Potenc. dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Ozols pie Jāņamuižas. Ozola apkārtmērs ir 3,9m. Atrodas Jāņamuižas pagalmā pie Virķēnu ceļa.	Vilpulkas pagasts
10226	Potenc. dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Čakarņu ozols. Čakarņa ozola apkārtmērs 3,93m. Būtisks mājvietas koku rindas stādījuma elements.	Jeru pagasts
10274	Potenc. dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Baltgalvju ozols. Ozola apkārtmērs 3,96m. Ozolam zibens spēriena rēta D pusē. Konstatēta aizsargājamo vaboļu klātbūtne pēc to ekskrementiem. Ozols spēcīgs, bet prasa sauso zaru un krūmu apzāģēšanu.	Jeru pagasts
10548	Potenc. dižkoks	Parastā kļava	<i>Acer platanoides</i>	Ļoti spēcīga, ainaviska ar apkārtmēru 3,40m. Nedaudz pietrūkst līdz dižkokam. Slaida.	Jeru pagasts
10639	Potenc. dižkoks	Parastā priede	<i>Pinus sylvestris</i>	Sedvakas priede. Priedes apkārtmērs 2,42m. Spēcīga, vitāla.	Jeru pagasts
10313	Potenc. dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Cālišu ozols. Ozola apkārtmērs 3,94m. Aug tieši uzbrauktuves malā. Ļoti spēcīgs, veselīgs. Ozola stumbram Z pusē 0,6m augstumā ovālveida bojājums - rēta.	Jeru pagasts
10565	Potenc. dižkoks	Rietumu tūja	<i>Thuja occidentalis</i>	Eglaiņu tūja. Tūjas apkārtmērs 1,49m. Slaida, noēnota.	Jeru pagasts
10220	Potenc. dižkoks	Parastā apse	<i>Populus tremula</i>	Žūkuru apse. Koka apkārtmērs 3,4m.	Jeru pagasts
10486	Potenc. dižkoks	Parastā egle	<i>Picea abies</i>	Oleru kapeņu 1.egle. Egles apkārtmērs 2,92m. Spēcīga, zaraina. Pakļauta valdošo DR vēju virzienam.	Jeru pagasts
10601	Potenc. dižkoks	Parastais osis	<i>Fraxinus excelsior</i>	Rūjienas muižas osis. Oša apkārtmērs 3,48m. Osis aug ceļmalas nogāzē, vitāls, spēcīgs, bez redzamiem	Jeru pagasts

Objekta ID Nr.*	Atzīmes par dižkoka statusu**	Nosaukums latviešu valodā	Nosaukums latīņu valodā	Apraksts	Izvietojums novada teritoriālajā daļā
				bojājumiem.	
10404	Potenc. dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Jeru muižas 1.liepa. Liepas apkārtmērs 3,46m. Spēcīga, veselīga, bez redzamiem bojājumiem.	Jeru pagasts
10248	Potenc. dižkoks	Parastais osis	<i>Fraxinus excelsior</i>	Pompīšu osis. Oša apkārtmērs 3,45m. Veido koku rindu ap Pompīšu vecsaimniecību. Vietējas nozīmes dižkoks. Spēcīgs stubrs un vainags.	Jeru pagasts
10395	Potenc. dižkoks	Parastais osis	<i>Fraxinus excelsior</i>	Vērbeles osis. Oša apkārtmērs 3,42m. Ļoti spēcīgs, dižens, bez redzamiem bojājumiem. Spēcīgs sakņu kakls.	Jeru pagasts
10587	Potenc. dižkoks	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	Bāju 3.liepa. Liepas apkārtmērs 3,46m. Nav būtisku bojājumu, veselīga. Liepa atrodas koku rindas D pusē.	Jeru pagasts
9116	Potenc. dižkoks	Rietumu tūja	<i>Thuja occidentalis</i>	Veca mājvieta, krūmāji, aug liela tūja ar apkārtmēru 1,45m.	Vilpulkas pagasts
10488	Potenc. dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Oleru meža ozols. Ļoti dižens, slaidis ozols. Majestātisks. Ozola apkārtmērs 3,9m, bez redzamiem bojājumiem.	Jeru pagasts
10546	Potenc. dižkoks	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i>	Auniņu 1.ozols. Ozola apkārtmērs 3,97m. Ozols spēcīgs, bez redzamiem bojājumiem, ainavisks.	Jeru pagasts
10621	Potenc. dižkoks	Parastā kļava	<i>Acer platanoides</i>	Kļavas apkārtmērs 3,49m. Ļoti spēcīga, veselīga un ainaviska.	Jeru pagasts

* Objekta identifikācijas numurs projekta „Neapzinātais kultūras mantojums kopējā dabas un kultūras telpā” datu bāzē (datu bāzes turētājs: Valsts mežu dienests)

** Izvērtējot aprakstā sniegto informāciju, teritorijas plānojuma izstrādātājs ir noteicis atbilstību aizsardzības statusu „dižkoks” atbilstoši MK noteikumu Nr. 264 (16.03.2010.) 2.pielikuma kritērijiem un ierosinājis statusu „potenciālais dižkoks” (koki, kuru iepriekšminētos kritērijus var sasniegt turpmākajos 12 gados)

3. pielikums Dižakmeņu saraksts

Avots: Valsts mežu dienesta realizētā projekta „Neapzinātais kultūras mantojums kopējā dabas un kultūras telpā” informācija; Gunārs Zieme „Rūjienas novads”, 1999. informācija un DAP sniegtā informācija: atskaite „Valmieras rajona dižakmeņu izpētes projekts”, Rīga, 2008, Latvijas Petroglifu centrs.

Nr. p. k.	Objekta ID Nr.*	Dižakmeņa nosaukums	Koordinātes		Apraksts**	Izvietojums novada teritoriālajā daļā ⁹⁹
			X	Y		
1.	9067	Pārrobežu dižakmens	566909.1791	438152.4371	Akmenim pa vidu uzkrāsota balta svītra, tā atzīmējot Latvijas-Lgaunijas robežu. Izmēri 5x3x2m.	Ipiķu pagasts
2.	8979 ****	Kamaļu dižakmens	566803.634	436772.446	Liels akmens valsts mežā jaunaudzē. Tilpums 10m ³ . Izmēri: 3,7m garš, 3,3m plats, 1,9m augsts, apkārtmērs 12,5m.	Ipiķu pagasts
3.	9066 ****	Septiņu muižkungu akmens	568845.0743	436272.8841	Liels akmens 4x2,2x1,6m. Par nosaukumu vietējie iedzīvotāji ir izbrīnīti un tādu nav dzirdējuši. Akmenī nav redzamas nekādas zīmes vai iekalumi.	Ipiķu pagasts
4.	*** ****	Urgu Zviedru akmens jeb Zviedru Urgu akmens	575578.978	437228.141	Izmēri: 3,95m garš, 2,90m plats, 1,10m augsts, apkārtmērs 10,90m, tilpums nepilni 10m ³ . Atrodas uz Latvijas un Lgaunijas Republiku robežas pie bij. „Urgām”. Akmens ir ar uzrakstiem un zīmēm	Lodes pagasts
5.	*** ****	Lielais akmens (Roču akmens) jeb Arķu lielais akmens	568633.485	431883.446	Atrodas egļu mežiņā pie Arķu māju ganībām. Virszemes izmēri: garums 4,5m, platums 2,92m, augstums 1,6m. Virsa nelīdzena, sāni nogludināti.	Ipiķu pagasts
6.	*** ****	Mīlestības akmens jeb Arakstes Mīlestības (Mīlas) akmens	579017.355	432160.993	Izmēri: 4,7m garš, 2,7m plats, 2,5m augsts, tilpums ap 16m ³ . Atrodas Arakstes muižas parkā pie Arakstes upītes.	Lodes pagasts
7.	****	Silupītes (Veserupītes) akmens	578993.641	432264.463	Izmēri: 3,8m garš, 3,1m plats, 2m augsts (1,8m virs ūdens vasaras līmeņa, 0,2m – upē), apkārtmērs 10,4m, tilpums 10m ³ .	Lodes pagasts
8.	***	Kalnalamniku	581350.872	431263.15	5,4m garš, 2,8m plats,	Lodes

⁹⁹ No atskaitē „Valmieras rajona dižakmeņu izpētes projekts” (Rīga, 2008, Latvijas Petroglifu centrs) sarakstā ir iekļauti dižakmeņi, kuri uzrādīti kā esoši novada teritoriālajās daļās, savukārt to dižakmeņu, kuri atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes sniegtajiem vektordatiem pēc izvietojuma papildus uzrādīti kā Rūjienas novadā esoši, bet iepriekšminētajā atskaitē norādīti kā piederoši citiem novadiem, atrašanās ir precizējama turpinot darbu ar dabas pieminekļu, t.sk. dižakmeņu, izpēti teritorijas plānojuma ieviešanas laikā.

	****	upurakmens (bedrīšakmens)			1,2m augsts.	pagasts
9.	****	Meļķu akmens	583492.716	431385.349	Izmēri: 2,7m garš (paralēli nogāzei un kalnam), 1,7m plats, kalna pusē augstums 2,2m, lejas pusē – 2,6m, apkārtmērs – 7,7m, tilpums 6 m ³ .	Lodes pagasts
10.	8988	Akmens Liepu	583355.0935	429035.8861	Akmens redzamā daļā ir 330cm garš, 234cm plats, augstums 167cm. Zemē iegrimusi arī vismaz 1/3 vai vairāk no akmens apjoma.	Lodes pagasts
11.	9364	Akmens kaudze ar lieliem akmeņiem	568733.2139	425769.3847	Lielākā akmens izmērs ir 3x2,2x1,8m. Iespējams, sen novākti no lauksaimniecības zemēm.	Vilpulkas pagasts
12.	9385 (arī 9109) ****	Šivaru dižakmens	572070.4283	423007.7521	Šivaru dižakmens: 5,3x3x1,9m. Akmens virspusē ir iekalts krusts. Akmens sašķelts, sastāv no 4 gabaliem, kas atrodas nelielā attālumā.	Vilpulkas pagasts
13.	****	Ādiņu (Alkšņa piemiņas) akmens	576942.146	412923.704	Izmēri: 3,3m garš, 2,2m plats un 1,85m augsts, apkārtmērs 8,9m, tilpums 6 m ³ . Pie akmens sāna atrodas parūsējusi padomju laiku metāla plāksne ar tekstu: „Šeit atradās māja, kurā no 1904. līdz 1911.gadam dzīvoja padomju valsts un militārais darbinieks, PSRS gaisa karaspēku priekšnieks Jēkabs Alksnis (1897 – 1937).”	Jeru pagasts
14.	10219	Baltmuižas akmens	578472.8776	413309.1024	Akmens izmēri 3,30x2,5x1,35m. Pirms meliorācijas akmens ir bijis pie Baltmuižu puriņa. Meliorējot lauksaimniecībā izmantojamās zemes 1970.-tajos gados, ar vairāku jaudīgu traktoru palīdzību nogādāts pašreizējā vietā. Virsējā daļā ir 2 iedobes.	Jeru pagasts
15.	10294 ****	Riemas akmens jeb Riemu akmens	580292.631	411634.401	Akmens izmēri: garums 3,8m, platums 2,2m, augstums 1,8m. Meliorācijas laikā pārvietots no Riemas grāvja uz Riemām kā piemiņas akmens E.	Jeru pagasts

					Veidenbaumam, kurš šeit ir dzīvojis pie tēva brāļa.	
16.	***	Apsīšu rūnakmens	582528.3298	411940.3021	Garums 1,8m, platums 2m, augstums 0,8m. Atrodas netālu no apsīšu mājām. Akmenī iekalti rūnu raksti.	Jeru pagasts
17.	*** ****	Kraujiņu dižakmens	583221.237	411174.302	Garums 6,4m, platums 2,9m, augstums 2,4m. Apkārtmērs 17,2m, tilpums 24m ³ . Atrodas 200m uz D no Kraujiņu mājām.	Jeru pagasts

* Objekta identifikācijas numurs projekta „Neapzinātais kultūras mantojums kopējā dabas un kultūras telpā” datu bāzē (datu bāzes turētājs: Valsts mežu dienests).

** Izvērtējot aprakstā Valsts mežu dienesta sniegtās informācijas atbilstību aizsardzības statusam „dižakmens” atbilstoši MK noteikumu Nr. 264 (16.03.2010.) 38.1. punkta nosacījumiem ir noteicis teritorijas plānojuma izstrādātājs.

*** Gunārs Ziema „Rūjienas novads”, 1999. informācija.

**** Atskaite „Valmieras rajona dižakmeņu izpētes projekts” (Rīga, 2008, Latvijas Petroglifu centrs), DAP sniegta informācija.

4. pielikums Ūdensapgādes urbumi un to aizsargjoslas

Urbuma adrese	Urbuma Nr. DB "Urbumi"	Urbuma atveres absolūtais augstums, m	Urbuma dziļums, m	Urbšanas gads	Ūdens horizonts	Urbuma statuss	Aizsargjoslas, m		
							stingrā	bakterioloģiskā	ķīmiskā
Ipiķu pagasts, ciemats Ipiķi (centrs)	11274	75	100	1969	D 2 ar	darbojošs ⁴	10		
Ipiķu pagasts, Nuķi	17190	68	97	1965	D 2 ar	nav zināms	10		
Ipiķu pagasts, ferma „Laņģi”	20164	75	80	1980	D 2 ar	nav zināms	10		
Ipiķu pagasts, ferma „Lejasigaji”	17189	73	90	1966	D 2 ar	nav zināms	10		
Ipiķu pagasts, ferma "Pentes"	18662	78	100	1974	D 2 ar	nav zināms	10		
Ipiķu pagasts, ferma „Rijas”	11280	74	100	1988	D 2 nr 3	nav zināms	10		
Ipiķu pagasts, Ipiķu 8-gadīgā skola	18663	71	90	1968	D 2 ar	nav zināms	10		
Ipiķu pagasts, mājas „Jaunmarguži”, ferma „Bērzi”	11279	26420	95	1990	D 2 nr 3 + ar	nav zināms	10		
Jeru pagasts, apdzīvota vieta „Sprīdīši”	6685	72	70	1967	D 2 ar + br	darbojošs ²	10		
Jeru pagasts, ciemats Jaunskapari	16949	58	70	1968	D 2 ar	darbojošs ²	10		
Jeru pagasts, ferma „Cīrulīši”	14362	23498	84	1967	D 2 ar	darbojošs ²	10		
Jeru pagasts, ferma „Ezerkalni” (Oļi)	18513	53	100	1969	D 2 ar	darbojošs ²	10		
Jeru pagasts, ferma „Klumpji”	18817	60	70	1976	D 2 ar + br	darbojošs ²	10		
Jeru pagasts, ferma „Urmi”	22566	-	-	1965	-	darbojošs ²	10		
Jeru pagasts, ferma „Vāveres”	18509	61	70	1967	D 2 ar + br	iekonservēts ²	10		
Jeru pagasts, mājas „Sedvakas”	18815	60	80	1976	D 2 ar	jātamponē ²	10		
Jeru pagasts, Rūjas 8-gadīgā skola	11556	46	60	1968	D 2 ar	rezervē ⁴	10		
Jeru pagasts, Rūjienas muiža, mehāniskā darbnīca	13846	59	75	1968	D 2 ar	darbojošs ²	10		
Jeru pagasts, VSAC „Vidzeme”	17198	64	84	1966	D 2 ar	darbojošs ²	30		

Urbuma adrese	Urbuma Nr. DB "Urbumi"	Urbuma atveres absolūtais augstums, m	Urbuma dziļums, m	Urbšanas gads	Ūdens horizonts	Urbuma statuss	Aizsargjoslas, m		
							stingrā	bakterioloģiskā	ķīmiskā
filiāle „Rūja"									
Jeru pagasts, z/s „Milavas"	22952	50	71	2007	D 2 ar + br	nav zināms	10		
Jeru pagasts, zonālā zivju audzētava „Rūja"	20453	42	235	1988	D 2 pr	neizmanto ²	10		
Jeru pagasts, zonālā zivju audzētava „Rūja"	20454	42	220	1988	D 2 pr	neizmanto ²	10		
Lodes pagasts, ciemats Lode	11277	69	70	1982	D 2 ar	darbojošs	10		
Lodes pagasts, ferma „Kalnieši"	11275	80	70	1968	D 2 ar	nav zināms	10		
Lodes pagasts, ferma „Kalnlamikas"	20263	71	75	1984	D 2 br	nav zināms	10		
Lodes pagasts, ferma „Vecātes"	18496	76	70	1967	D 2 ar	nav zināms	10		
Lodes pagasts, z/s „Gaiduļi"	21881	74	88	2007	D 2 ar	nav zināms	10		
Rūjienas pilsēta, Blaumaņa iela 36 (saldētava)	11557	59	61	1958	D 2 ar + br	piemests ³	10		
Rūjienas pilsēta, Kronvalda iela, SIA „Māre 7"	11562	51	100	1972	D 2 ar	darbojošs ³	10		
Rūjienas pilsēta, Pentes iela 15	11560	72	95	1969	D 2 ar	darbojošs ³	10		
Rūjienas pilsēta, Pērnavas iela 23, SIA „East_West Tranzit"	11563	68	100	1974	D 2 ar	darbojošs ³	30		
Rūjienas pilsēta, Rīgas iela 46 (Pērnavas iela 2), SIA „Garants"	11564	65	100	1980	D 2 ar	darbojošs ³	10	nav nepieciešama	501
Rūjienas pilsēta, Pērnavas iela 2,	13844	-	33	1925	-	darbojošs ³	10		
Rūjienas pilsēta, Rīgas iela 30, pazemes ūdeņu atradne „Rūjiena"	24907	52	79	2009	D 2 ar	darbojošs	10	nav nepieciešama	
Rūjienas pilsēta, Rīgas iela 30, Rūjienas vidusskola, pazemes ūdeņu atradne „Rūjiena"	6679	53	65	1963	D 2 ar	darbojošs ³	10	nav nepieciešama	150 ha

Urbuma adrese	Urbuma Nr. DB "Urbumi"	Urbuma atveres absolūtais augstums, m	Urbuma dziļums, m	Urbšanas gads	Ūdens horizonts	Urbuma statuss	Aizsargjoslas, m		
							stingrā	bakterio- lōģiskā	ķīmiskā
Rūjienas pilsēta, Upes iela 5, SIA „Rūjienas saldējums"	13077	46	120	1955	D 2 ar	darbojošs ³	20		
Rūjienas pilsēta, Upes iela 5, SIA „Rūjienas saldējums"	13847	-	-	1930	-	neizmanto ⁴			
Vilpulkas pagasts, ciemats Vilpulkas (bijusī ferma „Klokuļļas" (Klakulas))	20374	68	80	1987	D 2 ar	darbojošs ²	10		
Vilpulkas pagasts, ferma "Kalniņjānēni"	20265	63	74	1984	D 2 ar	darbojošs ²	10		
Vilpulkas pagasts, ferma „Kunturi" (Rijas)	18497	69	80	1968	D 2 ar	darbojošs ²	10		
Vilpulkas pagasts, ferma „Lielruķeļi"	18501	58	227	1968	D 2 pr	darbojošs ²	10		
Vilpulkas pagasts, ferma „Līgotnes"	17191	71	90	1966	D 2 ar	neizmanto ²	10		
Vilpulkas pagasts, ferma „Niedras"	20166	60	80	1982	D 2 ar	darbojošs ²	10		
Vilpulkas pagasts, ferma „Urgas"	20298	70	90	1985	D 2 ar	darbojošs ²	10		
Vilpulkas pagasts, p/s „Krustkalni"	21979	68	81	2007	D 2 ar	nav zināms	10		
Vilpulkas pagasts, ciemats Vilpulka, centrs (urbums Nr,2)	6498	67	80	1985	D 2 ar	rezervē ²	10		
Vilpulkas pagasts, Virķēnu profesionāli tehniskā skola	17194	55	70	1966	D 2 ar	neizmanto ²	10		
Vilpulkas pagasts, Virķēnu profesionāli tehniskā skola	6820	55	70	1978	D 2 ar	darbojošs ²	10		

Piezīmes par urbuma statusu:

¹ Ūdensapgādes urbumu koordinātas sagatavotas pēc arhīva materiāliem un apsekošanas datiem, Urbumu izvietojums pēc sniegtajām koordinātām var neatbilst to atrašanās vietai dabā

² Pēc Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras 2006.gada apsekošanas datiem,

³ Pēc Valsts Ģeoloģijas dienesta 2001.gada apsekošanas datiem

⁴ Statuss precizēts teritorijas plānojuma izstrādes laikā

5. pielikums Būvmateriālu izejvielu atradnes Rūjienas novadā un to krājumu atlikumi

Numurs reģistrā	Atradnes nosaukums	Pagasts	Derīgā izrakteņa		Atradnes izmantošana	Krājumu atlikumu			
			veids	izmantošanas iespējas		Novērtēšanas gads (01. janv.)	kategorija, tūkst.m ³		
							A	N	P
450	Tītas ezers	Ipiķu pagasts	Saldūdens kaļķis	Augsnes kaļķošana	Netiek izmantota	1963	30,99		
1170	Veckabuļi	Ipiķu pagasts	Smilts	Būvniecībai, ceļu būvei	Netiek izmantota	1984	36,00		
1173	Tediņi	Jeru pagasts	Smilts	Būvniecībai	Netiek izmantota	1982			600,00
1180	Sedaskalni - 1982.g.	Jeru pagasts	Smilts	Ceļu būvei, ceļu ziemas dienestam	Netiek izmantota	1982	58,00		
1996	Jēči 1	Jeru pagasts	Smilts	Ceļu būvei, ceļu ziemas dienestam	Netiek izmantota	1985	321,80		
1997	Jēči 2	Jeru pagasts	Smilts	Ceļu būvei, ceļu ziemas dienestam	Netiek izmantota	1985	20,40		
1998	Taškas	Jeru pagasts	Smilts	Ceļu būvei, ceļu ziemas dienestam	Netiek izmantota	1984	39,56		
2230	Āžupīte	Jeru pagasts	Smilts	Ceļu būvei, ceļu ziemas dienestam	Netiek izmantota	2005	44,18		
1174	Liellustes	Lodes pagasts	Smilts	Būvniecībai	Netiek izmantota	1982			300,00
1864	Arakste	Lodes pagasts	Smilts-grants	Ceļu būvei	Netiek izmantota	1982	19,40		
			Smilts	Ceļu būvei	Netiek izmantota	1982	38,60		
1186	Brakšas	Vilpulkas pagasts	Smilts-grants	Ceļu būvei	Netiek izmantota	1982		0,00	
2253	Krāņi	Vilpulkas pagasts	Smilts, Smilts-grants	Ceļu būvei	Netiek izmantota	1972	129,50		
1205	Unguriņi, 1. iecirknis, 1. laukums	Lodes pagasts	Smilts, Smilts-grants	Būvniecībai, ceļu būvei	Tiek izmantota ¹⁰⁰	2012	1 643,40 257,60		

¹⁰⁰ Saskaņā ar VAS „Latvijas Valsts meži” Rietumvidzemes mežsaimniecības biroja datiem, Rūjienas novada teritorijas atradnes daļā, tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve, ierīkojot virszemes ūdenskrātuvi – dīķi.

6. pielikums Potenciāli piesārņotās vietas

N.p.k.	Reg. Nr. LVĢMCDatu bāzē	Vietas nosaukums	Darbības nozares	Pilsēta/pagasts
1.	96948/2212	Bijusī minerālmēslu noliktava blakus Rijām	0110-Augkopība; dārzenkopība; dārzkopība	Vilpulkas pagasts
2.	96948/2211	Bijusī sadzīves atkritumu izgāztuve „Dūči”	9000-ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA, TERITORIJAS TĪRĪŠANA	Vilpulkas pagasts
3.	96948/2210	Bijusī degvielas glabātuve „Dīriķi”	5050-Automobiļu degvielas mazumtirdzniecība	Vilpulkas pagasts
4.	96948/2209	Bijusī minerālmēslu glabātuve „Kalna Brindas”	0110-Augkopība; dārzenkopība; dārzkopība	Vilpulkas pagasts
5.	96948/2208	Bijusī graudu kodinātava un ķīmikāliju noliktava „Kunturi”	0141-Lauksaimnieciskie pakalpojumi	Vilpulkas pagasts
6.	96568/2183	Bijusī degvielas bāze, DUS Ipiķos	5050-Automobiļu degvielas mazumtirdzniecība	Ipiķu pagasts
7.	96568/2182	Bijusī ķīmikāliju noliktava „Celmiņi”	0110-Augkopība; dārzenkopība; dārzkopība	Ipiķu pagasts
8.	96568/2181	Bijusī minerālmēslu glabātuve „Laņģi”	0110-Augkopība; dārzenkopība; dārzkopība	Ipiķu pagasts
9.	96588/4822	VSAC „Vidzeme” filiāle „Rūja” katlu māja	4030-Tvaika un karstā ūdens piegāde	Jeru pagasts
10.	96588/4526	SIA Silviko	2000-Koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošana, izņemot mēbeļu, salmu un pīto izstrādājumu ražošana	Jeru pagasts
11.	96588/2174	Bijusī paju sabiedrības „Straume” DUS	5050-Automobiļu degvielas mazumtirdzniecība	Jeru pagasts
12.	96588/2180	Graudu kodinātava „Pīlauri	0141-Lauksaimnieciskie pakalpojumi	Jeru pagasts
13.	96588/2179	Mehāniskās darbnīcas, tehniskās mazgātaves	5020-Automobiļu tehniskā apkope un remonts	Jeru pagasts
14.	96588/2178	Mehāniskās darbnīcas „Rūjniēki”	5020-Automobiļu tehniskā apkope un remonts	Jeru pagasts
15.	96588/2177	Bijusī minerālmēslu glabātuve „Pīlauri”	0110-Augkopība; dārzenkopība; dārzkopība	Jeru pagasts
16.	96588/2176	Bijusī nederīgo ķīmikāliju noliktava „Eši”	0110-Augkopība; dārzenkopība; dārzkopība	Jeru pagasts
17.	96588/2175	Bijusī ķīmikāliju noliktava „Tilēni”	0110-Augkopība; dārzenkopība; dārzkopība	Jeru pagasts
18.	96688/2146	Bijusī minerālmēslu noliktava „Arakste”	0110-Augkopība; dārzenkopība; dārzkopība	Lodes pagasts
19.	96688/2145	Bijusī minerālmēslu noliktava „Ezermalas”	0110-Augkopība; dārzenkopība; dārzkopība	Lodes pagasts
20.	96688/2144	Bijusī kritušo dzīvnieku kapsēta „Maisiņi”	9002-Atkritumu savākšana un apstrāde	Lodes pagasts
21.	96688/2143	Bijusī sadzīves atkritumu izgāztuve	9000-ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA, TERITORIJAS TĪRĪŠANA	Lodes pagasts
22.	96688/2142	Mehāniskās darbnīcas	5020-Automobiļu tehniskā apkope un remonts	Lodes pagasts
23.	96688/2141	Bijusās paju sabiedrības ķīmikāliju noliktava	0110-Augkopība; dārzenkopība; dārzkopība	Lodes pagasts
24.	96688/2140	Bijusās paju sabiedrības minerālmēslu noliktava „Silkalni”	0110-Augkopība; dārzenkopība; dārzkopība	Lodes pagasts

N.p.k.	Reģ. Nr. LVGMCdatu bāzē	Vietas nosaukums	Darbības nozares	Pilsēta/pagasts
25.	96688/2139	Bijušās paju sabiedrības „Rūjmalas” DUS	5050-Automobiļu degvielas mazumtirdzniecība	Lodes pagasts
26.	96155/4834	„Valmieras slimnīcas” Rūjienas filiāle, sadedzināšanas iekārta	4030-Tvaika un karstā ūdens piegāde	Rūjiena
27.	96155/4467	SIA „Garants”, mēbeļu ražotne	3600-MĒBEĻU RAŽOŠANA; CITUR NEKLASIFICĒTA RAŽOŠANA	Rūjiena
28.	96155/2240	Rūjienas pienotavas katlu māja	4030-Tvaika un karstā ūdens piegāde	Rūjiena
29.	96155/2239	Bijusī degvielas bāze, DUS	5050-Automobiļu degvielas mazumtirdzniecība	Rūjiena
30.	96155/2238	Degvielas uzpildes vieta, transporta novietne	5050-Automobiļu degvielas mazumtirdzniecība	Rūjiena
31.	96155/2237	Bijusī katlu māja, šķidrā kurināmā rezervuārs	4030-Tvaika un karstā ūdens piegāde	Rūjiena
32.	96155/2236	Bijusī katlu māja, šķidrā kurināmā rezervuārs	4030-Tvaika un karstā ūdens piegāde	Rūjiena
33.	96155/2235	SIA „Voer” DUS	5050-Automobiļu degvielas mazumtirdzniecība	Rūjiena
34.	96155/2234	Bijusī sadzīves atkritumu izgāztuve	9000-ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA, TERITORIJAS TĪRĪŠANA	Rūjiena

7. pielikums Paaugstinātas bīstamības objekti un to drošības aizsargjoslas

Objekts	Uzņēmums	Objekta adrese	Iedalījums paaugstinātas bīstamības kategorijā	Atbilstība MK not. Nr. 626, 18.09.2007.	Drošības aizsargjosla	Atbilstošais Aizsargjoslu likuma pants
gāzes vads	AS „Latvijas gāze”	Gāzes vads Vireši-Tallina, Jeru pagasts	Vietējas nozīmes	7.8.punkts	150 metri no gāzesvada ass	32.2. pants 2.1.dala 1.punkts
degvielas uzpildes stacija	SIA „East-West tranzīt”	Pērnavas iela 23, Rūjiena	Vietējas nozīmes	7.1.punkts, pielikuma 1.tabula	25 metri no tvertnēm un degvielas uzpildes iekārtām	30.panta 2.daļas 5. punkts
degvielas uzpildes stacija	SIA „Voer”	Ganību iela 11, Rūjiena	Lokālas nozīmes	neatbilst	25 metri no tvertnēm un degvielas uzpildes iekārtām	30.panta 2.daļas 5. punkts

8. pielikums Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas

Apsaimniekotājs	Atrašanās	NAI tips	Sanitārā aizsargjosla, m	dūņu lauki	Kateg.	Papildinformācija	Piezīmes
Rūjienas siltums	Rūjienas NAI, Brīvības ielā 35	atklātas	200	atklāti, NAI teritorijā	B	pēc projekta pieslēgums Rūjienā 63% no privātmājām savāc ar asenizācijas automašīnu un attīra NAI	Aizsargjoslu likuma 28. panta 3.daļas 1. un 3. punkts Aizsargjoslas nosaka no objekta ārējās robežas vai ārējās malas.
Rūjienas siltums	„Tilgaļi” Lodes pag, Lodes ciems, notekūdeņu attīrīšanas iekārtas SIA "Rūjienas siltums"	konteineru tipa, slēgtas	50	nav		dūņas ved uz Rūjienas NAI, tur atūdeņo, uzglabā daļā savāc ar asenizācijas automašīnu un attīra NAI	
Rūjienas siltums	Vilpulkas ciema sadzīves notekūdeņu attīrīšanas ietaises „Ziediņi 2”, Vilpulkas pagasts, Valmieras rajons, LV-4241	konteineru tipa, slēgtas	50	nav	B kat.	dūņas ved uz Rūjienas NAI, tur atūdeņo, uzglabā	
Privātpersona (zeme)	Virķēnu NAI	atklātas	200			Nedarbojas, uz privātas zemes, ūdeņi tek cauri bez attīrīšanas	
Rūjienas siltums	Ipiķu NAI	konteineru tipa, slēgtas	50	nav		dūņas ved uz Rūjienas NAI, tur atūdeņo, uzglabā	
VSAC "Vidzeme" filiāle "Rūja"	VSAC „Vidzeme” filiāle „ORūja” NAI Jeru pagastā	bio100, atklāti	100	nav	B kat	dūņu apjomi nelieli, atbilstoši kvalitātes analīzēm dūņas atļauts izmantot lauksaimniecībā, apstādījumu kopšanai, izved zemnieku saimniecība	
Rūjienas siltums	Jeru pagasta Endzeles ciema NAI	konteineru tipa, slēgtas	50	nav	B kat	dūņas ved uz Rūjienas NAI, tur atūdeņo, uzglabā	

9. pielikums Valsts aizsargājami kultūras pieminekļi

Aizsardz. Nr.	Pieminekļa nosaukums	Vērtības grupa	Pieminekļa veids	Atrašanās vieta (Pieminekļa datējums)	Kadastra Nr.	NILM	Īpašnieka juridiskais statuss, nosaukums
Arhitektūras pieminekļi							
6904	Arakstes muižas klēts	Valsts nozīmes	Arhitektūra	Lodes pagasts, Arakstes muižā (19.gs. I puse)	96680010032	101	fiziska persona
6905	Arakstes muižas staļļi	Valsts nozīmes	Arhitektūra	Lodes pagasts, Arakstes muižā (19.gs. I puse)	96680010032	101	fiziska persona
6918	Rūjienas luterāņu baznīca ar žogu*	Valsts nozīmes	Arhitektūra	Rūjiena, Rīgas iela 32 (1263.g, 16.gs. beigas, 20.gs.beigas)	96150040801	905	juridiska persona, Rūjienas Sv. Bērtuļa evaņģēliski luteriskā draudze
Arheoloģijas pieminekļi							
2441	Ručaku senkapi	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Jeru pagasts, pie „Ručakām”	9658 004 0115 9658 003 0067	201	valsts, AS "Latvijas valsts meži"
2456	Kalnalammi-ku apmetne un Upurakmens - kulta vieta	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Lodes pagasts, pie Kalnalammikām”	96680030023	101	fiziska persona
2482	Rūjienas viduslaiku pils*	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Rūjiena, pie Imantas dzirnavām	96150061701	501	pašvaldība, Rūjienas novada pašvaldība
2436	Ķirbeles viduslaiku kapsēta	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Ipiķu pagasts, Ķirbelē pie „Krogzemēm”	96560040015	101	fiziska persona
2437	Veckābuļu viduslaiku kapsēta	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Ipiķu pagasts, pie „Veckābuļiem”	96560030027	101	fiziska persona
2438	Jaunmeģišu senkapi	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Jeru pagasts, pie bij. „Jaunmeģīšiem”	96580050028	201	fiziska persona
2439	Mazšķudiņu senkapi	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Jeru pagasts, pie bij. „Mazšķudiņiem”	96580010029	0	fiziska persona
2440	Pompju senkapi	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Jeru pagasts, pie „Pompjiem”	96580010038	101	fiziska persona
2442	Jāņa kalns - senkapi	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Jeru pagasts, starp „Paipustiem” un bij. „Ozoliņiem”	96580050069	201	valsts, AS "Latvijas valsts meži"
2457	Kokļu senkapi (Baznīcas vieta)	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Lodes pagasts, pie „Koklēm”	9669 004 0041	101	fiziska persona

Aizsardz. Nr.	Pieminekļa nosaukums	Vērtības grupa	Pieminekļa veids	Atrašanās vieta (Pieminekļa datējums)	Kadastra Nr.	NILM	Īpašnieka juridiskais statuss, nosaukums
2458	Urgu Zviedru akmens ar uzrakstiem un zīmēm	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Lodes pagasts, uz Latvijas un Igaunijas Republiku robežas pie bij. „Urgām”	96680010035	101	fiziska persona
2513	Bērziņu viduslaiku kapsēta	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Vilpulkas pagasts, pie „Bērziņiem”	96940050003	101	fiziska persona
2514	Lejaszasi viduslaiku kapsēta	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Vilpulkas pagasts, pie „Lejaszasi”	96940040095	101	fiziska persona
Mākslas piemineklis							
4506	Sienu gleznojumi	Valsts nozīmes	Māksla	Jeru pagasts, Oleri, Oleru muižā (18./19.gs.)	96580060085	101	fiziska persona
4521	Piemineklis „Sējējs”*	Valsts nozīmes	Māksla	Rūjiena, Dārza 3, uzkalniņā pie vecās Ternejas kapsētas iepretī bijušajai viesnīcai „Tālava” Uzstādīts 1939.gadā. Atjaunots 1988.gada 18.novembrī.	9615 001 0703	501	pašvaldība, Rūjienas novada pašvaldība
4522	Piemineklis „Tālavas taurētājs”*	Valsts nozīmes	Māksla	Rūjiena, Centra laukums 1, pilsētas centrā. Uzstādīts 1937.gadā.	9615 001 0104	501	pašvaldība, Rūjienas novada pašvaldība
4524	Pieminekli „Madonna Orans”*	Valsts nozīmes	Māksla	Rūjiena, Rīgas ielā 30, pie Rūjienas vidusskolas Uzstādīts 1936.gadā.	9615 001 1601	901	pašvaldība, Rūjienas novada pašvaldība
Vēstures piemineklis							
100	Gleznotāja A.Alkšņa dzīves vieta*	Valsts nozīmes	Vēsture	Rūjiena, Rīgas iela 11a (1864.-1897.)	96150010612	908	fiziska persona

Arakstes muižas klēts - objekts, kuram tekstā ir apraksts.

* objekts iekļauts tūrisma piedāvājumā kā apskates objekts <http://www.rujiena.lv>.

10. pielikums Pašvaldības aizsargājami kultūrvēsturiski nozīmīgie objekti (saraksts)

Nr.p.k.	Objekts	Atrašanās vieta	Kadastra Nr.	Īpašuma statuss
1.	Bijušais saviesīgās biedrības nams (Kultūras nams)	<i>Upes ielā 9</i>	96150010909	pašvaldība
2.	Dzīvojamā māja	<i>Raiņa ielā 1</i>	96150010111	pašvaldība
3.	Administratīvā ēka	Raiņa ielā 3	96150011703	pašvaldība
4.	Dzīvojamā māja, veikals	<i>Valdemāra ielā 2</i>	96150010201	fiziska persona
5.	Dzīvojamā māja	Valdemāra ielā 4	96150010202	juridiska persona
6.	Dzīvojamā māja	Valdemāra ielā 5	96150010301	fiziska persona
7.	Rūjienas Piensaimnieku Biedrības nams* (Pienotavas ēka)	<i>Upes ielā 5</i>	96150010401	juridiska persona
8.	Tilts pār Rūju	uz Pērnavas ielas	96150061108	pašvaldība
9.	Tilts pār Rūju*	uz Valdemāra ielas	96150053022	pašvaldība
10.	Veikals, biroju ēka, mežsaimniecība	<i>Rīgas ielā 2</i>	96150010303	juridiska persona
11.	Dzīvojamā ēka, aptieka	Rīgas ielā 3	96150010609	juridiska persona
12.	Rūjienas novada sporta skola	Skolas ielā 8a	96150010802	pašvaldība
13.	Dzīvojamā māja	Rīgas ielā 10	96150010409	fiziska persona
14.	Dzīvojamā māja	<i>Rīgas ielā 10a</i>	96150010411	fiziska persona
15.	Dzīvojamā māja, veikals	Rīgas ielā 8	96150010304	fiziska persona
16.	Dzīvojamā māja	Rīgas ielā 13	96150010705	pašvaldība
17.	Mūzikas skola	<i>Centra laukumā 4</i>	96150010101	pašvaldība
18.	Oleru muiža un parks	<i>Jeru pag. „Oleri”</i>	96580060085	fiziska persona
19.	Endzeles muiža, izglītības iestāde	<i>Jeru pag. „Endzele”</i>	96580040221	pašvaldība
20.	Jeru muiža	<i>Jeru pag. „Valdaines”</i>	96580020096	pašvaldība
21.	Virķēnu muiža	<i>Vilpulkas pag.</i>	96940050167	juridiska persona
22.	Igauņu mitologa Reiņa Seppa māja - muzejs	Ipiķu pag. „Eglītes”	96560030011	fiziska persona
23.	Skudrītes kapu vārti - kapliča	Skudrītes ielā 1	96150061501	pašvaldība
24.	Tualete	Rīgas ielā 11a	96150010612	fiziska persona
25.	Dzīvojamā māja	Rīgas ielā 14	96150010406	fiziska persona
26.	Dienvidu draudzes mācītājmuižas stallis - ratnīca	Rīgas ielā 34	96150040902	pašvaldība
27.	Kalna krogs*	<i>Rīgas ielā 51</i>	96150060707	pašvaldība
28.	Rūjienas vidusskolas sākumskola	Skolas ielā 24	96150032201	pašvaldība
29.	Ugunsdzēsēju depo ar torni un āra zvanu	Valdemāra ielā 9	96150050911	juridiska persona
30.	Imantas ūdensdzirnavas	Pilskalna 8	96150061601	fiziska persona
31.	Rūjienas pasts	Valdemāra ielā 14a	96150052609	fiziska persona
32.	Izstāžu zāle, policija*	<i>Upes ielā 7</i>	96150010417	fiziska persona
33.	Saimniecības ēka	Rīgas ielā 3A	96150010613	pašvaldība
34.	Bijusī viesnīca „Tālava”*	<i>Rīgas ielā 12</i>	96150010402	juridiska persona
35.	Vecā slimnīca	Valdemāra ielā 26	96150052202	pašvaldība

Upes ielā 9/11 - objekts, kuram turpinājumā apskatāma foto fiksācija.

* objekts iekļauts tūrisma piedāvājumā kā apskates objekts <http://www.rujiena.lv>.

11. pielikums Pašvaldības aizsargājami kultūrvēsturiski nozīmīgie objekti (foto fiksācijas)

59.attēls.Kultūras nams - Upes ielā 9

60.attēls. Dzīvojamā māja - Raiņa iela 1

61.attēls.Dzīvojamā māja, veikals - Valdemāra ielā 2

62.attēls. Rūjienas pienotavas ēka - Upes ielā 5

63.attēls.Valdemāra ielas tilts

64.attēls.Ēka - Rīgas ielā 2

65.attēls.Ēkas - Rīgas iela 13

66.attēls.Ēka - Centra laukumā 4

67.attēls.Oleru muiža

68.attēls.Endzeles muiža

69.attēls.Jeru muiža

70.attēls.Virķēnu muiža

12. pielikums Lauksaimniecības un mežsaimniecības nozaru saimniecības

Nr.	Nosaukums	Īpašnieks	Platība ha	Darbības sfēra	Apjoms
1.	Z/s Kalntontes	Aigars Kalve	128	Lopkopība - piena liellopi	90 govīs, 50 jaunlopi
2.	Z/s Tirēni	Valdis Šķiņķis	100	Lopkopība - piena liellopi	35 govīs, 30 jaunlopi
3.	Z/s Liepas	Kārlis Neilands	73	Lopkopība - piena liellopi	50 govīs, 30 jaunlopi
4.	Z/s Upeslejas	Zīta Lāce	72	Lopkopība - piena liellopi	50 govīs, 20 jaunlopi
5.	Z/s Gaiduļi	Gunita Roķe	70	Lopkopība - piena liellopi	80 govīs, 50 jaunlopi
6.	Z/s Šīvari	Mudīte Dreimane	70	Lopkopība - piena liellopi	50 liellopi, 20 jaunlopi
7.	Z/s Zemītes	Pēteris Edulis	50	Lopkopība - piena liellopi	35 govīs un jaunlopi
8.	Z/s Lejasbrindas	Māris Paukšēns	35	Lopkopība - piena liellopi	30 govīs un jaunlopi
9.	Z/s Lejastiskas	Ilga Medne	24	Lopkopība - piena liellopi	15 govīs
10.	Z/s Lejasurgas	Sandis Roķis	93	Lopkopība - gaļas liellopi	50 liellopi
11.	P/s Puriņi	Eva Salmiņa	35,8	Lopkopība - gaļas liellopi	30 buļļi
12.	Z/s Zemgaļi	Kārlis Skuja	35	Lopkopība - gaļas liellopi	15 liellopi un jaunlopi
13.	Z/s Robežnieki	Santa Rakecka	30	Lopkopība - gaļas liellopi	20 jaunlopi
14.	Z/s Dārznieki	Sarmīte Svīķe	30	Lopkopība - gaļas liellopi	
15.	P/s Jaunžagatas	Baiba Ozola	30	Lopkopība - gaļas liellopi	8 liellopi
16.	Z/s Gravas	Inta Ķeza	25	Lopkopība - gaļas liellopi	10 liellopi
17.	P/s Jaunvidi	Gaidulis		Lopkopība - gaļas liellopi - bioloģiskā saimniecība	14 liellopi
18.	Z/s Mazpurgaļi	Guntis Roķis	134	Lopkopība - jaunlopi	55 zīdītājgovīs, 60 jaunlopi
19.	P/s Robežnieki	Mudīte Roķe	45	Lopkopība - jaunlopi	15 buļļi
20.	P/s Ceriņi	Zinaīda Pētersone	15	Lopkopība - jaunlopi - bioloģiskā saimniecība	5 jaunlopi
21.	P/s Rijmuižas	Edvīns Kalcenavs	25	Lopkopība - zīdītājgovīs	25 liellopi
22.	P/s Urgas	Inga Bišofa		Lopkopība - zīdītājgovīs	30 liellopi
23.	Igaļi	Skalbergs Kaspars		Lopkopība - zīdītājgovīs	20 liellopi
24.	Vidusgaļi	Skalbergs Māris		Lopkopība - zīdītājgovīs	10 liellopi
25.	Z/s Niedras	Imants Buņķis	200	Lopkopība - piena liellopi; graudkopība - lopbarības	60 liellopi, graudi lopbarībai
26.	Z/s Krastkalni	Daina Duncē	150	Lopkopība - piena liellopi; graudkopība	30 govīs, jaunlopi
27.	Z/s Bušmaņi	Olga Zariņa	90	Lopkopība - gaļas jaunlopi; graudkopība; kartupeļu audzēšana - cietei un pārtikai	20 jaunlopi
28.	Z/s Lielruķeļi	Jānis Rullis	70	Lopkopība - piena un gaļas liellopi;	10 govīs, 100 gaļas jaunlopi

Nr.	Nosaukums	Īpašnieks	Platība ha	Darbības sfēra	Apjoms
				graudkopība	
29.	Z/s Silaine	Anna Auniņa	70	Lopkopība - piena liellopi; graudkopība	15 govīs, gaļas jaunlopi
30.	Z/s Druvas	Aldonis Kanapolis	50	Lopkopība – jaunlopi un liellopi; kartupeļu audzēšana	10 liellopi
31.	P/s Kokles	Oskars Mālmanis	30	Lopkopība; graudkopība	10 liellopi, 10 cūkas
32.	Z/s Sudmalas	Ilga Šmite	50	Zirgkopība	16 zirgi
33.	p.s Pīlādži	Liāna Zaharova	18	Zirgkopība; sīkdzīvnieku audzēšana - mājputni	
34.	Z/s Lejasklāvi	Raimonds Āboltiņš	15	Zirgkopība, galdniecība	Šķirnes zirgi
35.	Z/s Juražas	Inta Kursīte	42	Aitkopība; mājamatniecība - aušana	120 aitas
36.	Z/s Kalniņi	Alda Meirāne	23	Aitkopība; biškopība; stādaudzēšana - avenes	120 aitas, 45 bišu saimes
37.	Z/s Pumpuri	Rasma Lāne		Aitkopība; sīkdzīvnieku audzēšana – mājputni; upeņu audzēšana - bioloģiskā saimniecība	86 aitas, 8 liellopi
38.	Z/s Lucas	Jānis Šmits	52	Biškopība	140 bišu saimes
39.		Grasbergs Uģis		Biškopība	45 bišu saimes
40.		Jeske Regīna		Biškopība	20 bišu saimes
41.	Z/s Lejassolteri	Kaija Laure	58	Sīkdzīvnieku audzēšana	Vistas, 50 pīles
42.	Z/s Vidzemnieki	Ēvalds Breicis	37	Sīkdzīvnieku audzēšana	Vistas, 15 truši
43.	Z/s Jaunotes	Guntars Sniegs	30	Sīkdzīvnieku audzēšana	Vistas, truši
44.	Z/s Pūpoli	Inese Roķe	10	Sīkdzīvnieku audzēšana	70 vistas, 30 tītari
45.	P/s Smiškālni	Ēriks Bošs	61	Dārzeņu audzēšana	0,7ha krūmmellenes
46.	Z/s Zelmeņi	Jānis Kaužēns	21	Dārzeņu audzēšana, ābeles, smiltsērķšķi	
47.	SIA Domupes		20	Smiltsērķšķu audzēšana	
48.	Z/s Ezeriņi	Vilnis Bišofs	18	Dārzeņu audzēšana; stādaudzēšana	
49.	P/s Ērikas	Ita Pivare	2	Dārzniecība, siltumnīcas	
50.	Z/s Laņģi	Diāna Buile	62	Lopbarības sagatavošana – zālāji; mežizstrāde	32 ha zālāju
51.	Z/s Saulītes	Maija Dreimane	20	Lopbarības sagatavošana - zālāji	
52.	P/s Robežnieki	Millija Vēvere	15	Lopbarības sagatavošana - bioloģiskā saimniecība	
53.	Z/s Pestas	Armands Taims	480	Graudkopība - griķi, graudi; kartupeļu audzēšana	
54.	Z/s Avotiņi	Jānis Šķesters	270	Graudkopība, mežizstrāde	30
55.	Z/s Kalnbrindas	Raimonds Šķiņķis	230	Graudkopība	
56.	Z/s Birznieki	Laima Luste	120	Graudkopība; kartupeļu audzēšana	3 govīs
57.	Lejasīvari	Ivars Blūmens	100	Graudkopība	
58.		Apsītis Valdis	100	Graudkopība	
59.	Z/s Kalniņi-1	Aigars Strazdiņš	32	Graudkopība	
60.	Z/s Jaunandriņi	Andrejs Poguda	30	Graudkopība, mežizstrāde	
61.	Z/s Gobas	Antra Taube	25	Graudkopība	
62.	L.p.k.s Daiva	valdes priekšs.		Graudkopība -	

Nr.	Nosaukums	Īpašnieks	Platība ha	Darbības sfēra	Apjoms
		Arnis Ķibers		apstrāde, uzglabāšana	
63.	Z/s Lejaslielustes	Andis Alziņš	85	Kokapstrāde – gateris, galdniecība	
64.	Z/s Jaunbērziņi	Juris Bērziņš	12	Galdniecība	
65.	SIA Kovald			Kokapstrāde	
66.	SIA Anjons			Kokapstrāde un kokmateriāli	
67.	P/s Kokles	Vilnis Mālmanis	8	Mežizstrādes pakalpojumi	
68.		Jānis Lauberts		Mežizstrādes pakalpojumi	
69.	SIA Rostes	valdes priekšs. Madars Kalniņš		Mežsaimniecība	
70.	Z/s Upmaļi		100		
71.	Birzgaļi			Lauksaimniecības tehnikas tirdzniecība	
72.		Ronalds Reuts		Metālapstrāde	
73.	K.s Jeru mašīnu rings			Lauksaimniecība	
74.	K.s. Sprīdītis			Lauksaimniecība	
75.	Z/s Rūjienas Šinšillas			Kažokādas izstrādājumi, kažokzvēru audzēšana	
76.	SIA Kunturi			Cūkkopība	
77.	SIA Kore	valdes priekšs. Andris Golde			
78.	Z/s Kalnmesteri	Edvīns Šakalis			
79.	Z/s Selgas	Ēriks Čākurs			
80.	Z/s Dainas	Ivars Melbārdis			
81.	Z/s Tīrumkalni				
82.	SIA Liepzieds	Skaidrīte Buile	30	Mazumtirdzniecība	Veikals, autoveikals

13. pielikums Uzņēmumi Rūjienas novadā

Uzņēmums	Adrese	Darbības joma
Aijas Tralmakas ārsta prakse dzemdniecībā un ginekoloģijā	Valdemāra iela 26, Rūjiena	Medicīniskie pakalpojumi
„B. Kalniņas ģimenes ārsta prakse” SIA	Valdemāra iela 26, Rūjiena	Medicīniskie pakalpojumi
Ingunas Ločmeles ģimenes ārsta prakse	Valdemāra iela 26, Rūjiena	Medicīniskie pakalpojumi
Jura Tralmaka ģimenes ārsta prakse	Valdemāra iela 26, Rūjiena	Medicīniskie pakalpojumi
Marikas Grūsles ģimenes ārsta prakse	Dārza iela 11, Rūjiena	Medicīniskie pakalpojumi
Māra Radziņa ārsta prakse ķirurģijā	Valdemāra iela 26, Rūjiena	Medicīniskie pakalpojumi
Ipiķu feldšeru - vecmāšu punkts	Papardes, Ipiķi, Ipiķu pag.,	Medicīniskie pakalpojumi, poliklīnikas un doktorāti
Jeru feldšeru - vecmāšu punkts	Vēstneši, Jeri, Jeru pag.,	Medicīniskie pakalpojumi, poliklīnikas un doktorāti
Lodes feldšeru - vecmāšu punkts	Lieplejas, Lode,	Medicīniskie pakalpojumi, poliklīnikas un doktorāti
Vilpulkas feldšeru - vecmāšu punkts	Birztales, Vilpulka,	Medicīniskie pakalpojumi, poliklīnikas un doktorāti
„Vinetas Zviedres zobārstniecība” SIA	Valdemāra iela 26, Rūjiena	Zobārstniecība
„Ģimenes aptieka 51 SIA "Hansa Pharma”	Brīvības iela 8, Rūjiena	Aptiekas
„Rūjienas aptieka” SIA	Rīgas iela 3, Rūjiena	Aptiekas
„Vidzemes Veterinārais Serviss” SIA veikals	Valdemāra iela 2, Rūjiena	Veterinārija (Preces dzīvniekiem Barības piedevas Veterinārie medikamenti Veterinārārsts Zoopreces)
Rūjienas novada pašvaldība, Ipiķu pagasta pārvalde	Pagasta nams, Ipiķi, Ipiķu pag.	Pašvaldības
Rūjienas novada pašvaldība, Jeru pagasta pārvalde	Vēstneši, Jeri, Jeru pag.	Pašvaldības
Rūjienas novada pašvaldība, Lodes pagasta pārvalde	Lieplejas, Lode, Lodes pag.	Pašvaldības
Rūjienas novada pašvaldība, Vilpulkas pagasta pārvalde	Pagastmāja, Vilpulka, Vilpulkas pag.	Pašvaldības
Nodarbinātības valsts aģentūra, Valmieras filiāle Rūjienā	Raiņa iela 3, Rūjiena	Nodarbinātības valsts aģentūra
Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Vidzemes reģiona brigāde, Valmieras daļa, Rūjienas postenis	Valdemāra iela 9, Rūjiena	Ugunsdzēsības un glābšanas dienesti
Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvalde, Rūjienas iecirknis	Upes iela 5/7, Rūjiena	Policija
„Rūjienas senioru māja” SIA "Amicus Pro"	Valdemāra iela 26, Rūjiena	Sociālā aprūpe
"Lode" sociālās aprūpes centrs	Liepkalni, Lode, Lodes pag.	Sociālā aprūpe
„Vidzeme” valsts sociālās aprūpes centrs	Pansionāts, Jeri, Jeru pag.	Sociālā aprūpe
Rūjienas Svētā Bērtuļa Evaņģēliski Luteriskā draudze	Rīgas iela 3a, Rūjiena	Baznīcas, draudzes, reliģiskās organizācijas
Rūjienas pasta nodaļa	Rīgas iela 7, Rūjiena	Pasts un pasta pakalpojumi
Endzeles pasta nodaļa	Sprīdīši, Jeru pag.	Pasts un pasta pakalpojumi
Ipiķu pasta nodaļa	Papardes, Ipiķi	Pasts un pasta pakalpojumi
Lodes pasta nodaļa	„Lieplejas”, Lode	Pasts un pasta pakalpojumi
Vilpulkas pasta nodaļa	Vilpulka, Vilpulkas pag.	Pasts un pasta pakalpojumi
„Rūjienas Vēstnesis” SIA „Grafīts” Rūjienas laikraksta redakcija	Skolas iela 8a, Rūjiena	Izdevniecības un apgādi

Uzņēmums	Adrese	Darbības joma
Rūjienas autoosta, SIA „VTU Valmiera”	Brīvības iela 4, Rūjiena	Autoosta
Ziemeļvidzemes virsmežniecība, Rūjienas mežniecība	Rīgas iela 2, Rūjiena	Mežsaimniecība
„Balta” apdrošināšanas AS, Rūjienas klientu apkalpošanas centrs	Valdemāra iela 2, Rūjiena	Apdrošināšana, brokeri
„Pentano” apsardzes firma	Jaunciņi, Jeru pag.	Apsardzes dienesti
„Latvijas Krājbanka” AS, Vidzemes reģions, Rūjienas klientu apkalpošanas centrs	Raiņa iela 5, Rūjiena	Bankas
„Swedbank”, Rūjienas filiāle	Rīgas iela 2, Rūjiena	Bankas
Rūjienas tūrisma informācijas centrs	Raiņa iela 3, Rūjiena	Tūrisms un ceļojumi
Oleru muiža	Oleru muiža, Jeru pag.	Tūrisms un ceļojumi
„Fotolukss” SIA "L&B" salons	Valdemāra iela 6, Rūjiena	Fotopakalpojumi
„Nianse A” SIA salons - solārijs	Skolas iela 6, Rūjiena	Skaistumkopšana
„Kamēlija” I. Zariņas IU frizētava	Skolas iela 6, Rūjiena	Skaistumkopšana, frizētavas
„Oranžs” skaistumkopšanas salons	Rīgas iela 2, Rūjiena	Skaistumkopšana, frizētavas
„Visai ģimenei” ID frizētava	Brīvības iela 8, Rūjiena	Skaistumkopšana, frizētavas
„Trīs draugi” SIA "Artavs" deju klubs - bārs	Valdemāra iela 6, Rūjiena	Mūzikas un nakts klubi
"Zieds" IU pirts	Brīvības iela 24, Rūjiena	Pirts un sauna
Nagla IF SIA	Raiņa iela 5, Rūjiena	Arhitekti, projektēšana
„Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” valsts SIA, Rūjienas novērojumu stacija	Cēsu iela 13, Rūjiena	Meteoroloģija
„Freko” SIA veikals	Brīvības iela 8, Rūjiena	Kancelejas preces
„Artavs” SIA veikals	Rīgas iela 63, Rūjiena	Rūpniecības preces
"Mājsaimniecības preces" SIA "Valrek" veikals	Rīgas iela 3b, Rūjiena	Rūpniecības preces
„Rūjienas veikals” SIA "Agroserviss Valmiera" veikals	Rīgas iela 65, Rūjiena	Rūpniecības preces
„X Centrs” SIA veikals	Raiņa iela 6, Rūjiena	Sadzīves tehnika
„Papardes” zemnieku saimniecība, ziedu veikals	Rīgas iela 2, Rūjiena	Ziedi, puķes
„Veikals Ziedi” SIA veikals	Valdemāra iela 2, Rūjiena	Ziedi, puķes
„Pūcīte” IU "ROJ" veikals	Brīvības iela 8, Rūjiena	Medību un makšķerēšanas piederumi
„Pus 12” SIA "T.N. Rozalinde" veikals	Brīvības iela 8, Rūjiena	Pulksteņi
„Aiva plus” SIA veikals	Raiņa iela 10, Rūjiena	Lakas, krāsas un līmes
„Auto Skārnis” SIA "Ilekss Grupa" veikals	Centra laukums 6, Rūjiena	Automašīnu rezerves daļas, autoelektroiekārtas
„Meža, dārza tehnika” SIA veikals	Raiņa iela 43, Rūjiena	Mežizstrādes tehnika un aprīkojums
„Artavs” SIA ofiss	Valdemāra iela 6, Rūjiena	Pārtikas produktu tirdzniecība
„Artavs” SIA veikals	Rīgas iela 7, Rūjiena	Pārtikas produktu tirdzniecība
„Artavs” SIA veikals	Valdemāra iela 4, Rūjiena	Pārtikas produktu tirdzniecība
„Artavs” SIA veikals	Viestura iela 28, Rūjiena	Pārtikas produktu tirdzniecība

Uzņēmums	Adrese	Darbības joma
„Cento” SIA „Palink” veikals	Brīvības iela 8, Rūjiena	Pārtikas produktu tirdzniecība
„Ievulīči” SIA veikals	Rīgas iela 42, Rūjiena	Pārtikas produktu tirdzniecība
„Pārube” SIA „Zaltes” veikals	Valdemāra iela 27, Rūjiena	Pārtikas produktu tirdzniecība
„top!” SIA „Firma Madara 89” veikals	Brīvības iela 8, Rūjiena	Pārtikas produktu tirdzniecība
„Vilnis” SIA veikals	Rīgas iela 5, Rūjiena	Pārtikas produktu tirdzniecība
„Vidzeme” AS „Valmieras piens” veikals	Valdemāra iela 2, Rūjiena	Pārtikas produktu tirdzniecība
„Gaismas” SIA „Zaltes” veikals	„Gaismas”, Vīlpulka, Vīlpulkas pag.	Lauku veikali
„Ipiķi” SIA „Ābeles” veikals	„Papardes”, Ipiķi, Ipiķu pag.	Lauku veikali
„Straume” SIA „Zaltes” veikals	Veikals Straume, Endzele, Jeru pag.	Lauku veikali
„Zaltes” SIA veikals	„Sprīdītis”, Endzele, Jeru pag.	Lauku veikali
„Liepkalni” SIA ražotne	Rīgas iela 63, Rūjiena	Maizes un miltu izstrādājumi
„Rūjienas saldējums” SIA	Upes iela 5, Rūjiena	Pārtikas produktu ražošana
„Atspole” SIA	Skolas iela 10a, Rūjiena	Daiļamatniecības izstrādājumi
„Garants” SIA Rūjienas mēbeļu uzņēmums	Rīgas iela 46, Rūjiena	Mēbeles, ražošana
„Lība” SIA	Skolas iela 8a, Rūjiena	Tekstilrūpniecība, trikotāžas izstrādājumi
„Latvijas Autoceļu uzturētājs” AS, Valmieras ceļu rajons, Rūjienas iecirknis	Rīgas iela 51, Rūjiena	Ceļu būve un uzturēšana, tiltu un tuneļu būve
„Sanat” SIA	Raiņa iela 5, Rūjiena	Meliorācija
„Selgas Ē.G.” SIA	Rīgas iela 69, Rūjiena	Autoserviss
„Tīrumkalni - 1” SIA	Tīrumkalni, Jeri, Jeru pag.	Autoserviss
„Trīspadsmit B” SIA	Viestura iela 9 - 9, Rūjiena	Celtniecības un remonta darbi
„Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija” SIA	Ternejas iela 12, Rūjiena	Atkritumu un būvgružu savākšana
„Rūjienas Siltums” Rūjienas pilsētas SIA	Skolas iela 6, Rūjiena	Siltumapgāde
„East - West Transit” SIA degvielas uzpildes stacija	Pērnavas iela 23, Rūjiena	Degvielas uzpildes stacijas
„Gotika Auto” SIA degvielas uzpildes stacija	Ganību iela 11, Rūjiena	Degvielas uzpildes stacijas